

B961.
1-2-

Z. FRANKEL

דְּשִׁלְמִי

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 46/II

TALMUD IEROSOLYMITANUM.

ORDO SERAÏM

AD FIDEM VENETAE DANIELIS BOMBERGI EDITIONIS RECOGNOVIT, COMMENTARIIS ILLUSTRAVIT, PRAEFATUS EST

Z. FRANKEL

VOLUMEN SECUNDUM

CONTINENS MASSECHETH

DEMAÏ

1875

VRATISLAVIAE

SUMPTIBUS H. SKUTSCH

(H. Skutsch Verlagsbuchhandlung)

MDCCLXXV.

תלמוד ירושלמי

סדר זרעים

כאשר נדפס בוויניציאה בבית דניאל בומבורני

עם ספר

אהבת ציון

כולל פירוש ותוספות והגהות

מאת

הרב מו"ה זכריה פראנקעל זצ"ל

מחברת שניה

מסכת דמאי

ברעסלויא

בבית ה' סקוטש

(ה' סקוטש פערלאגסבוכהאנדלונג)

תרל"ה.

פתיחה*

תוספתא סוטה פ"ג איתא אף הוא — פי' יוחנן כהן גדול — ביטל את הוראי (ציל הודוי) וגזר על הדמאי לפי ששלח בכל העיירות ומצאן שלא היו מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד מעשר ראשון ומעשר שני מקצתן מפרישין ומקצתן לא מפרישין אמר להם יוחנן כהן גדול הואיל ותרומה גדולה עון מיתה ותרומת מעשר וטבל עון מיתה יהא אדם קורא שם לתרומה תרומת מעשר שבו ונותנה לכהן ומעשר שני מחללו על המעות והשאר מעשר מעשר עני המוציא מחבירו עליו הראייה ע"כ והובאה בשנוי קצת בבלי סוטה מ"ח, ובמקום יהא אדם קורא שם וכו' איתא שם עמד והחקין להם הלוקח פירות מעם הארץ מפריש מהן מעשר ראשון ומעשר שני מעשר ראשון מפריש ממנו תרומת מעשר ונותנה לכהן ומעשר שני עולה ואוכלו בירושלים מעשר ראשון ומעשר עני המוציא מחבירו עליו הראייה. וז"ל הירושלמי מ"ש סוף פ"ה סוטה פ"ט הל' י"א דאמר ר' יוחנן יוחנן כהן גדול שלח ובדק בכל גבול ישראל ומצאן שלא היו מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד אבל מעשר ראשון ומעשר שני מהן היו מפרישין ומהן לא היו מפרישין אמר הואיל ומעשר ראשון במיתה ומעשר שני בעון טבל יהא אדם קורא שם לתרומה ולתרומת מעשר ונותנו לכהן ומעשר שני מחללו על המעות והשאר מעשר עני שהמוציא מחבירו עליו הראייה ע"כ והמאמר צריך תיקון דמה דאיתא יהא אדם קורא שם לתרומה ולתרומת מעשר הוא ע"כ מ"ס שהרי שלח בכך גבול ישראל ומצאן שהיו מפרישין תרומה גדולה ולמה תיקן שיהיו מפרישין פעם אחרת תרומה גדולה? גם מוסכם הוא במשנה ותוספתא ובשני התלמודים שהלוקח פירות מעם הארץ אין צריך להפריש תרומה גדולה. וצ"ל שיהא אדם קורא שם לתרומה תרומת מעשר שבו וכמו שהוא בתוספתא פי' לאיזה תרומה לתרומת מעשר. — גם כמה שמסיום והשאר מעשר עני (ובסוטה איתא במעות יותר מעשר שני) שהמוציא מחבירו עליו הראייה ע"כ יש מ"ס וגם פה צ"ל כמו שהוא בתוספתא והשאר מעשר ומעשר עני המוציא מחבירו עליו הראייה פי' השאר מעשר ראשון שנשאר אחר שהופרשה תרומת מעשר וכן מעשר עני בשנה שלישית ושביעית [כן הוא בכ"י ולכאורה צ"ל ושישית] המוציא מחבירו כליו הלוי והעני עליהם להביא הראייה שלא הפריש המוכר ע"ה מעשר ראשון ומעשר עני דהא מעשר ראשון אחר שהורמה ממנו תרומת מעשר ומעשר עני מותרין לכל באכילה ואין כאן אלא ספק ממון והמעיה. והיוצא מזה הלוקח פירות מעם הארץ צריך להפריש מעשר ראשון כדי להפריש ממנו תרומת מעשר שהיא בעון מיתה וכן צריך להפריש מעשר שני שהרי צריך להעלותו לירושלים או לחללו על המעות ויותר מזה אין חוב על הלוקח. ופירות של עם הארץ הם הנקראים דמאי ובירושלמי סוף מ"ס מ"ש איתא דמאי ר' יוסי בשם ר' אבהו ר' חזקיה בשם ר' יודה בן פזי דמאי דמי תיקן דמאי לא תיקן ובערוך ערך דמאי הובא בזה"ל דמי תיקן דמי לא תיקן, והוא הנכון. פי' ר' יוסי וכו' אתי לפרש מה הוא ל' דמאי ואמר "דמי" והוא מלה יונית δῆμος ופירושה המון עם, עם הארץ. "דמי תיקן דמי לא תיקן" עם הארץ תיקן עם הארץ לא תיקן כליו קצתן תיקנו וקצתן לא תיקנו וכמאמר התוספתא לעיל ומצאן וכו' מקצתן מפרישין ומקצתן לא מפרישין ואמר ר' יוסי שעל שם דמי נקרא דמאי והוא ג"כ ל' יונית δῆμος.

מ"ס דמאי באה להורות דיני פירות ע"ה, באיזה פירות נוהג דמאי והיאך יתנהג בפירות ע"ה ומתי יש נאמנות לע"ה ובדומה. ועיקר דיני דמאי כליו איזה מעשרות מפרישין בפירות ע"ה נפקדו במשנה ולא הקדים התנא להורות על מה הטבעו יסודי המסכתא. וכבר הערנו בדרכי המשנה פ"ד כלל א' שהמשנה באה לבד להורות אופני ההלכה ולא המצוה בעצמה, וגם אם יסוד המצוה אינו מפורש בתורה אבל המצוה מפורסמת בפי כל האומה לא ירדה המשנה להורות על מה ההלכה הטבעה, ודיני הפרשת דמאי כליו איזה מעשרות מפרישין היו ידועין לחכמים ולא היה מן הצורך להתנא להוכיחם (ואך קריאת שם למעשר עני נראה שלא [לכאורה יש לחוסף: הית'הודועה] לכן נזכרה פ"ד מ"ד ובפולגתא ועיי' ירושלמי שם ובבלי מכות י"ז.)

(* כתבה רבינו ז"ל ולא גמר יום אחד לפני מיתתו בשנת"ק ו' אדר ראשון תרל"ה לפ"ק. חבל על דאזניך ולא משתכחין. —

המסכת נחלקה לשבעה פרקים. בחמשה פרקים הראשונים יבוארו דיני דמאי בפרק ראשון יבואר כמה שהקילו בדמאי ומונה בראש הפירות הפטורין מן הדמאי כלו שאין בהם חשש דמאי, ומפורש בגמ' או משום שהם באין מן ההפקר למיעוט השיבותן או שמסתמא גם מוכר ע"ה לא חש מלעשרן. אח"כ מזכיר קולות שהקילו במעשר שני של דמאי ובפדיונו, ושאינו נוהג דמאי בפירות חו"ל ושיש באיזה דברים נאמנות לע"ה לענין דמאי. — פ"ב מתחיל כמה שסיים קרוב לסוף פ"א דפירות חו"ל פטורין מן הדמאי ואמר דיש פירות שחייבין בדמאי גם בחו"ל לפי שחוקתן מא"י. ונשנו הדינים שצריך לקבל עליו הרוצה להיות נאמן למעשר והרוצה להיות נאמן לטהרות והוא החבר הנזכר בכל מקום. — ומדי דברו בדיני הנאמן למעשר מוסיף לזכור שלפעמים הנאמן פטור להפריש מעשר שני מדמאי שהוא מוכר ופעמים פטור גם מלהפריש הרומת מעשר. — פ"ג מתחיל בדין עני בדמאי ומוסיף עוד לבאר כמה דינים שיש לחבר ונאמן להתנהג בהם בדמאי ומרחיב בזה עד סוף הפרק. — בפ"ד יבואר מתי יש נאמנות לע"ה הן על פירות עצמו הן על פירות חבריו. — בפ"ה יתבאר היאך יש לנהוג בלוקח מן הגחום ומן הפלטר ומן המנפול, ואם לוקח מן הרבה אנשים אם יש להפריש משל זה זה

תיקונים.*

[דף ג' ע"א בפ"י שורה י"ג ז"ל: (ול' והמוין וכו').] — שם שורה כ"ה ז"ל חוץ לחומה לאחר וכו'. — [שם ע"ב שורה י"ג ז"ל ורק הכא אינו רק דמאי אלא גם ודאי.] — שם שורה ל"ו ז"ל למזלזל כפקותא חדשה: אס רוב וכו'. — שם שורה ל"ח ז"ל הכך מניס דלר"י פטור בדמאי ולר"ל חייבין: דתנינן. דהא תנינן: מחלה על מחלה דמאי. ז"ל המשה המולא פירות בדרך אס רוב מכניסין לבתיהן פטור למכור בשוק חייב מחלה למחלה דמאי: א"ר זעירא. הוא כמו וא"ר זעירא כלו' וא"ר על הך מחל' : למ סוף דבר דקלים וכו'. כראה דל"ל לא סוף וכו'. — שם שורה מ' ז"ל כלו' אמור או מרין. — שם שורה אחרונה ז"ל: דמאי. זה כראה פי' הסוגיא ולהתפרשים יש דרך אחר נזה. — דף ד' ע"א שם שורה כ"ג ז"ל עדה ש"ס זה תאניס. — [שם ע"ב שורה י"ג ז"ל שאור אס לא כמכרות עם התמרים:] — [שם שורה מ"ו ז"ל שאור אס כמכרות עם התמרים.] — שם שורה כ"ו ז"ל מקשה מה בין זיהודה. — שם שורה מ"ח ז"ל גם עמה אין וכו'. — דף ה' ע"א שם שורה א' ז"ל והטעם מפורט גם סוף וכו'. — שם ש' כ"ט ז"ל וכו'. כלו' מתניתין וכו'. — שם ש' מ"ו ז"ל וכמו שפירשו ר' זון וכו'. — שם ש' מ"ט ז"ל אבא היו לו מעות. — שם ע"ב ש' ד' בחוסי' ז"ל: יאל לו וכו'. — שם ש' ח' ז"ל גם ועיי' בדיבור הבא. — שם ש' י"ח ז"ל בעי ר' הושעיה וכו'. — שם ש' כ"ב ז"ל כנגד גם וכו'. — דף ו' ע"א בפ"י ש' א' ז"ל מחוקניס הן וכו'. — [שם ש' י"ד ז"ל: דברים י"ח: עליהון. על העבדנים:] — שם ש' כ"ב ז"ל: פי' הל' ג': — שם ש' ל"ד ז"ל: רבי מפרסכין וכו'. — שם ע"ב ש' מ' ז"ל לתוך מוריים דהיין משנית המוריים וקיבו הולך לאיבוד: אפילו בדמאי יהו חייבין. כיון דהיין כותן טעם לשבח יהיה חייב גם בלוקח מוריים המעורב כבר ואמאי חבי בסופא הן עלמן פטורין: אי כרבי אלעזר בי ר' שמעון. דאוכר לתת יין של תרומה לתוך מוריים דהיין וכו'. — שם דף ו' ש' ל"ב ז"ל: שפלה לתוך ק' של חולין ודין תרומה וכו'. — שם ש' מ"ב ז"ל: על הלכות בכסף וכו'. — [שם ע"ב ש' א' ז"ל השאר במחלוקת והיינו הלכות בכסף מעשר.] — שם ש' ג' ז"ל בנשמים: וורד וייריבין. ייריבין וכו'. — דף ח' ע"א שם ש' ג' ז"ל: וכתב הר"ש ד"ל דלהנאה וכו'. — שם ש' ל"ג ז"ל כונג לטערוות: — דף ט' ע"א שם ש' מ"ג ז"ל מדין הכותים והכותים אינס וכו'. — שם ש' נ"א ז"ל פירות פעם שנייה וכו'. — דף י' ע"א שם ש' מ"א ז"ל: הכמכרין לאפוקי הפקר וכו'. — שם ש' מ"ט ז"ל הוא כמו הבאלונקי ואלונקי הוא מרדעת של כתמים וכו'. — שם בחו' ש' י"א ז"ל באות אז מא' וכו'. — שם ע"ב ש' ד' ז"ל אף של' התירו וכו'. — שם בפ"י ש' מ"ו ז"ל אמרו לי פי' אמרו לי מאמר וכו'. — [דף י"א ע"ב שם ש' י"ח ז"ל: מה שהוא מוכר:] — דף י"ב ע"א שם ש' י"ח ז"ל דמחק ברייתא אין וכו'. — [שם בחו' ש' ד' ז"ל כענין לחבורה וכו'.] — [דף מ"ו ע"א בפ"י ש' כ"א ז"ל ובר כוסכא.] — [דף מ"ו ע"א שם ש' ל"ב ז"ל: דאע"ג דהוא פי' וכו'.] — [שם ע"ב ש' י"ו ז"ל: שישאל הולך אללו וכו'.] — [שם בחו' ש' כ"ג ז"ל חייבין שיחליפם בשלו כיון שהוא טוחן אולם יתקבלו וכו'.] — דף י"ז בפ"י ש' מ"ו ז"ל מאמר דד' לעזר שניעית וכו'. — שם ע"ב בחו' ש' א' ז"ל: בכורות ז"ל וכו'. — דף י"ח ע"ב בחו' ש' ל"א ז"ל: שנת אינו מופרך ע"י הך קוטיא וכו'. — שם בפ"י ש' נ"ד ז"ל: מוקי הך פלוגתא וכו'. — דף י"ט ע"א בחו' ש' ד' ז"ל קונצ' בשנת וכו'. — [דף כ' ע"ב בפ"י ש' א' ז"ל: לא יטלס הוא לאו דוקא דכבר קרא גם מע"ש וכו'.] — שם ש' מ"ו ז"ל ותיבין מתן וכו'. — [דף כ"א ע"ב שם ש' ב' ז"ל על אותה סאה שנטל.] — דף כ"ב ע"א שם ש' מ"ו ז"ל וכיון שטרח לגבול וכו'. — שם ע"ב ש' ל"ז ז"ל תרומות פ"ג וכו'. — [דף כ"ג ע"ב שם ש' ד' ז"ל לטעיל פירא דף ז' ע"א וכו'.] — שם ש' נ"ח ז"ל: שאל ככר אלא וכו'. — דף כ"ד ע"ב שם ש' מ' ז"ל מקחו למוכר ואמר וכו'. — [דף כ"ה ע"א שם ש' מ"ד ז"ל: שהפירות שלו ופטור מלקט וכו'.] — שם ע"ב ש' ל"ג ז"ל: ב"ר פרטא ושלח. — [דף כ"ו ע"א שם ש' כ"א ז"ל והלוקח פירות וכו'.] — [שם ש' אחרונה ז"ל: כל המעשר שלו וכו'.] — [שם ע"ב ש' ב' ז"ל השדה שלו מקוס.] — [דף כ"ז ע"א שם ש' ד' ז"ל מה הפסד גרים הקבלן וכו'.] — [שם ש' כ"ו ז"ל: ר' זעירא. פרק א' דתרומות הל"א איתמר הא דר' זעירא וכו'.] — [דף כ"ח ע"ב שם ש' י"א ז"ל: ונקט הש"ס האי לישכא שכן וכו'.] — [דף כ"ט ע"ב שם ש' נ' ז"ל לישאלא אין לה דמסתמא וכו'.] — [דף ל' ע"ב שם ש' ל"ד ז"ל: וקטן אס עשו וכו'.] — [שם ש' מ"ה ז"ל: איכן מקבלין תומאה: הא הכשין חורה. אבל עיקר הכשן כלו' אס ראויין הן להכשר ובגון בנשך הוא מן הדיון כלו' הוכשרו מן הדיון קשיזעו ויעת המעטן וזהכי טיירי וכו'.] — [דף ל"א ע"א שם ש' י"ג ז"ל: ודמי. כלו' החלי וכו'.] — שם ש' ל"ג ז"ל: כן הוא בר"ש וכו'. — שם ש' נ"ג ז"ל: הא דר' אבהו. — דף ל"ב ע"ב שם ש' ל"ז ז"ל: ואס אמר חבית אחת שנתא שורה החילוכה זה וכו'. — [דף ל"ד ע"א שם ש' ל"ג ז"ל (וכן יש לתקן לקמן): מכבר לכשאתה:] — שם בחו' ש' כ"ד ז"ל: י"ל דבאמת אחר שאתם שס רבא לרב כחשן וכו'. — [שם ש' כ"ט ז"ל. מכבר לכשאתה וכו'.] — [שם ע"ב בפ"י ש' ל"ט ז"ל: עליהן בחוקת שהן קיימין וכו'.] — [דף ל"ה ע"ב ע"ב בחו' ש' כ"ו ז"ל שנטל לשנייה הן טבל וכו'.] — [דף ל"ו ע"א שם ש' ד' ז"ל: על הכלכלה השנייה וכו'.] — [שם בפ"י ש' ד' ז"ל: מן הראשונה על השנייה וכו'.] — [שם ש' ו' ז"ל מן השנייה על הראשונה.] — [שם ש' ז' ז"ל: מן השנייה על השנייה.] — [שם ע"ב שם ש' ל"ז ז"ל: בהמה זו תמורת עולה תמורת שלמים תכ"ד חייב.] — [דף ל"ז ע"ב שם ש' ל"ז ז"ל: על הק' של מעשר א"כ המעשר וכו'.] — [שם ש' מ"ו ז"ל: על אותה שורה אחת מעשר וכו' דאמר שורה החילוכה אחת מעשר וכו'.] — [שם ש' נ"ח ז"ל שנתיות מעשר טבל כבתחילה:] — [שם בחו' ש' ד' ז"ל: מעשר וזה דרך וכו'.] —

(* התיקונים האלה הסגורים בשני חלקי לבנה כזה [] לא כעלאו בכ"י רבינו ז"ל אלא הם על פי העשרת הרב המגיה עו"ה שלמה זלמן בראב"ן כ"י אב"ד דק"ק שניידעמיהל בכוכבת הרב המחבר ז"ל.)

שנייא היא מנויב ולהלן בין דמאי בין ודאי. ונזמס' חלה פ"ד הל"י איתא אחר ר' יוחנן רבותינו שבגולה היו מפרשין תרומות ומעשרות עד שבאו הרובין ונטלו אותן ועיי' תוס' חולין י' ד"ה והתיר רבי, ור"ש לקמן בפסכה ג'. ועדיין הדבר לריך עיין לפאי שמפרן שם הר"ש בסוף דהא דפטור נח"ל גם בודאי היינו בלוקה מן הככרי ח"כ מאי קא מדייק הש"ס שמעכה דגויב דלא שנייא בין דמאי לודאי דלמא שני' ושני' והמעכה שירי בלוקה ישראל ופטור דוקא בדמאי אבל לא בודאי והאריכות בזה יולאת טכונת התיבור:

מחלוקת רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. הרמב"ם כפ"ר המעכה פסד דהכך מיכיס פטורין משום דהוה ספק ספקא ספק אהא חמי אם רוב משמרין דברי הכל פטורין דברי רבי ודאי. מחצה על מחצה לית יכול דחנינן (2) מחצה על מחצה דמאי. א"ר ועירא לא סוף דבר הקלים שברמאי אלא אפילו דמאי עצמו. הגי נכנס לעיר שרובה גוים ספק רוב משמרין ספק אין רוב משמרין (3) דברי הכל חייבין בין דמאי בין ודאי (4) נכנס לעיר שרובה ישראל ספק רוב משמרין ספק אין רוב משמרין דברי הכל פטורין בין דמאי בין ודאי ספק רוב גוים ספק רוב ישראל ספק רוב משמרין ספק אין רוב משמרין מחלוקת רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. אילו

חכמים. לפטור ופטורין אפי' ידענו שלא כתעשרו וכדמפרש: לא שנו אלא דמאי. ר"ל מפרש טעמא דהכך מיכיס דפטורי משום שאינן חשבוין ואין ע"ה חש עליהן מלעשרן ומסתמא כתעשרו ודוקא דמאי אבל אם ידענו שלא כתעשרו חייבין. כן עולה מפי' רש"י ברכות מ': בין ודאי פטורין. שחזקתן שבאין מן ההפקר: לא שנו אלא דמאי. מ' במתניתין לא תני אלא הקלים שבדמאי שמע הא ודאי חייבין: לפי שבכל מקום ומקום לא חשיב אלא דמאי. לפי שבכל המסכתא תני דמאי. וס' הוא דוקא דמאי: והכא לא חתיבין אלא ודאי. ורק הכא לא יהיה אלא ודאי והמתני' בגרסת בטר משניות המסכתא ולכן תני דמאי ואפשר שהך והכא נא עיוד לתת טעם והכא כל' בראש המסכתא היאך ישנה התנא ודאי והרי המסכתא לא שירי אלא בדמאי: מתניתא. דלקמן מסייע לר' יוחנן דגם אם תני דמאי לאו דוקא דמאי והוא הדין ודאי: מנויב דמאי מנויב: שנייא היא. וכי יש חילוק מנויב ולהלן בין דמאי ובין ודאי דהא פירות ח"ל גם ודאי פטורין מן המעשרות אלא דתני דמאי משום דכל המסכתא שירי בדמאי: אף הכא. במשנתנו: מתניתא. נריתא כל' התוספתא: אם היו נשערין חייבין.

ז"ל התוספתא הקלן שבדמאי היתין והרמין והעורדין חזקתן בכל מקום פטורין ואם היו משמרין חייבין ועדקתני ואם היו משמרין (ונזמס' נשמרין והיא היא) אלמא דלרוב אין משמרין והוא העם דפטור ופטורין גם בודאי וקשה לר"ל: פתר לה אה' רוב משמרין. כל' תני משמרין והחיוז אינו נא בסיפא מכה המשמרין דתידוק מיני' פטורא דרישא משום הפקר אלא בסיפא חייבין משום דרוב אותו מקום משמרין אלה מיכיס וא"כ ליכא מו למימר דבעה"ב לא חש עליהן מלעשרן ודייק מיני' דברישא פטורין משום דבעה"ב לא חש עליהן ומסתמא עישרן הא בודאי חייבין ובר"ל והש"ס כקט רוב משמרין דבכולו משמרין פשיטא וכן קטו בכל הסוגין רוב משמרין: איתא חמי. בוא דהא הש"ס נא לפרש מאי כ"מ בין ר"י לר"ל ואף שה"ס פורש דלר"י גם ודאי דאילו מיכין פטורין ולר"ל חייבין נא הש"ס למלוא נפקותא גם נמקום שם ספק: אם רוב משמרין. הכך מיכיס: דברי הכל חייבין וכו'. כל' גם ר' יוחנן מודה דחייבין אפי' דמאי: אם אין רוב משמרין. הוא כמו אם רוב אין משמרין וכבר מליכו דיגמחו במ"א עיי' תבוא י"ח ע"א: דברי הכל פטורין וכו'. דזיל בטר רובא: מחלה על מחלה לית יכול. ולית את יכול למלוא נפקותא במחלה משמרין ומחלה אין משמרין הכך מיכיס דל"ל לא סוף דבר דמאי עלמו אלא אפילו הקלים שבדמאי פי' גם בקלים אמרינן מחלה על מחלה דמאי וא"כ מאי כ"מ גבי ספק בין ר"י לר"ל: חני. הוא כמו שני כל' או תרין: (5) דברי הכל פטורין. כל"ל וכאשר ישפט כל מעיין וכן הגיהו בעל פ"ט ובעל פאת השלחן ס' י"ח סק"ז פי' ביון דרוב נכרים ויש קצין ביד נכרי להפקיע מן המעשר ובר"ל ור"ש פ"ג הל' ט' וכימוסף על זה שרוב אין משמרין ודאי אין לחוש כלל למיעוט ישראל ובין דמאי בין ודאי פטורין בין ר"י בין לר"ל: (6) נכנס לעיר שרובה ישראל וכו' דברי הכל חייבין. כל"ל אף לר"י חייבין בין ודאי בין ודאי דכיון שיש כאלו רוב ישראל וספק רוב משמרין וא"כ דיז כאלו מיעוט נכרים ומיעוט דאין משמרין וגם הרוב דמשמרין והוא ספק מ"מ יש לך יותר לחיוב: ספק רוב גוים וכו'. הנה בנ' אופנים הקודמים אין למלוא נפקותא בין ר"י לר"ל אבל הכ"מ הוא בזה האופן ספק רוב ישראל או נכרים וספק רוב משמרין או אין משמרין הנה לר"י הספק דרוב משמרין יש לתלות לקולא דהא לדילי הנך מיכיס מסתמא הפקר כל' דאין משמרין וממילא הספק אם רוב ישראל הוא ג"כ להקל דאם רוב נכרים פטור מטעם דיש קצין וס' רוב ישראל פטור מטעם דאין משמרין ולר"ל הספק דרוב משמרין יש לתלות לחומרא דהא אם גם אין משמרין אין הפטור משום הפקר אלא משום דיש לומר שאין ע"ה חש מלעשרן הרי גם לך היתיר של ספק תלוי עוד במעשה ואין כאן ספק השקול אלא הספק דרוב נכרים ספק רוב ישראל והוה מחלה על מחלה וכבר אמרה העגנה דמשמרין מחלה על מחלה דמאי. ולהתפרשים יש דרך אחר לא סלולה בזה: אילו

הן

מסורת הש"ס

(*) לקמן ט"ג. (2) תוספתא פ"א. (3) משמרין פ"ב מ"י וע"א.

הקלים שברמאי

פרה ראשון הלכה א'

רמאי

ד (דף כ"א ע"ג)

הן השימים. קאי אמתני' הקלים שברמאי השימין: ר' שמעון בריה דרבי אבי. כראה דמי' אזי ט"ם כי לא מליכו בש"ס זה חכם ששמו אזי וז"ל לזב ר' שמעון בריה דרבי: אילו שהן יולדות מחמת העלין. מין עמיני התאכנס שאין העלין מנינין עליהם והוא מין גרוע: ובשומר הדבר תלוי. במת' ואם לא ישיב שומר לעולם יהיו פטורות: בשאין בה כדי טפילת שומר. שאין בהם כל כך שהשומר מטפל בהן והק' עד שגם הושב שומר לא קאי אבעל הגדה אלא כל זמן שאין מושיבין שומר: המקלועות. מחללות שמביאין עליהם התאכנס בגדה ומשקפילו המקלועות מסתמא כגד הסיחו דעתם מהתאכנס הנמללות עוד והרי הן הפקר: ר' לעיי. הוא ר' אלעאי וכן הוא בתוספתא ולעיי הוא על דרך היבולמי להשטיט אל"ף נראש המינה ולהחליף א"י בשתי יודי' על מנח' ח' ע"ב: ר' יוסי בן חלפתא. כראה מקומו לעיל קודם המאמר הנכרות והמסויפות וכו': נסתייפו התאכנס. יש בה תאכנס שנסתייפו ויש בה עכבים ובע"ב קשור גדה זו שלא יכנסו בני אדם לתוכה לא עפני התאכנס אלא עפני יש בה עכבים שעדיין לא הגיע עת הנבירה. רש"י פסחים: עכבים. סופי עכבים שלא יתבטלו עולמית: (0) אם נכנס הוא הפועל. ז"ל אם נכנס הפועל. וז"ל התוספתא אם היו פועלין עובדין בנייהו אם היה בע"ב מקפיד עליהן: אסורות. התאכנס וכן העכבים הרעים: קשור גזל. שהיה הגדה משתמרת אף שלא משתמרת בשבילן: ולוח בהן השומר. גער בהן שלא יאכלו: ר' יוחנן בעי. הקשה: ואת אמר הכן. והאיך אמר רבי שכבר

הן השימים רבי שמעון בריה דרבי אבי אמר אילו שהן יוצאות מחמת העלין. (0) הבכרות והמסויפות הרי אילו פטורות. ואילו הן הבכירות עד שלא הושב שומר. ובשומר הדבר תלוי. אמר רבי יוסי בשאין בה כדי טפילת שומר. (2) אילו הן המסויפות משיקפלו המקצועות. (3) רבי לעיי אמר משום רבי ליעוד הבכירות הרי אילו חייבות מפני שהן בחזקת משתמרות. (7) ר' יוסי בן חלפתא אמר השימין שבציפורין הרי אילו חייבות מפני שהן בחזקת משתמרות (9) נסתייפו התאכנס והוא משמר שרהו מפני ענבים. ענבי' והוא משמר שרהו מפני הירק (0) אם נכנס הוא הפועל וביה מקפיד עליו אסורות משום גזל. עולא בר ישמעאל בשם ר' יוחנן (ר' ור' יוסי בי ר' יהודה נכנסו לובל במסויפות וצווה בהן השומר ומשך ר' יוסי בי ר' יהודה את ידיו. אמר לו ר' אבול שכבר נתייאשו הבעלים מהן. ר' יוחנן בעי צווה ואת אמר הכן. אמר ר' יונה יאות הוא מקשי. והא מתניתא פליגי' (1) הסיאה והאזוב והקורנית שבחצר אם היו נשמרין חייבין הוא בנינה אפילו נשמרין פטור. חמן יבול הוא לומר לו הרי כל העולם כולו לפניך ברם הכא כלכלה אחת היא ואני משמרה לבעל מלאכתה. תני (2) רבי יוסי בי ר' יהודה הגובלות הנמכרות עם החמרים הרי אלו (0) פטורות. מה שתי קופות זו בצד זו או זו על גבי זו ולא שנייא היא זו בצד זו היא זו על גבי זו. אלא כי נן קיימין במערכות בשחטילו שאור או בשלא חטילו שאור. ר' מנא אמר בשחטילו שאור אגן קיימין אם בשחטילו שאור בפני עצמן יהו חייבות. לית

אם נאם ען ההפקר ואם נאם ען השימור שאם הוליא עמלי המעשרות ע"ס וכראה דהרמז"ס לא נא לפרש טעמי' דר"ל דסוגייתו מוכח דטעמא דר"ל כמו שפ"י רש"י דע"ה לא חש עלעשרן מתוך שאינם חשונים דלפי' הרמז"ס קשה דמקשי הא"ס לעיל לר"ל מהסיפא דהתוספתא דתני אם היו נשמרין חייבין ויותר הו"ל לאקשוי מהרישא דתוספתא דתני חזקתן בכל מקום פטורין ולר"ל מאי חזקה יש כאן גם בהא דסוף הסוגי' מחלוקת דר"ל ור"ל קשה הלל גם לר"ל פטור מכה ס"ס שאם רוב גוים ואת"ל ישראל שאם רוב אינין נשמרין אלא הרמז"ס נא לחדש פירוש פשוט במשנה וכדרכו בהרבה מקומות ולדינא פסק פ"ג מה' מעשר הל"א כר' יוחנן ופוטרי אפ"י אדאי וכמו שכתב בעל כ"מ ס"ס. אפ"ס שנבבלי ברכות מ' משמע כר"ל דדוקא בדמאי פטורין וכבר הגריכו האחרונים בה: משיקפלו המקלועות. ז"ל הרמז"ס כ"ג מה"י מעשר הל"ב הנכרות והסייסות שנבקה פטורין ען דמאי' ושנבניה חייבין מפני שהן נשמרין ואלו הן הנכרות כל הפירות שנכרו עד שלא הושבו שומר על הנבקה לשומר פירות' והסייסות הן הפירות שאשרו אחר שיקפלו המקלועות שנשדות ויכחוס בלא שומר ע"כ. הרי דרבינו מרש מקלועות הן מחללות וזה דלא כהר"ן במשנה כדריס ס"א וע"ס ברא"ש אלא כמה שפ"י הרמז"ס דהנכרות והסייסות קאי אכל פירות ל"ע דמקלועות שייך כבד גבי תאכנס וכדאייתא ירושלמי כדריס פ"ח הל' ד' גם רחוק הוא שישטחו מחללות מחת כל הפירות גם מה שסייס ויכחוס בלא שומר ל"ע דלא נזכר לא בתוספתא ולא על הדין היו"ל מעובדא דלקטן דרבי ור' יוסי ב"ר יהודה ומה דמתרן הש"ס נדס הכא וכו':

וחכמים

לומר הככנס כל העולם לפניך כולו בכל מקום חמלא הכן מינין של גיכה ובעלה דעת המקפיד עליה: ברם הכא. בהך עובדא דר' רובי: כלכלה אחת היא. יכול השומר לומר הכן מסויפות עלטרפות לכלכלה אחת כל' יש בהן כדי כלכלה: ואני משמרה לבעל מלאכתה. דלא שייך בזה הרי כל העולם לפניך והשומר מקפיד שירוק היחידות לכלכלה: (0) חייבות. כ"ל ובאשר הוא בתוספתא וכן עולה מן הסוגיא: מה שתי קופות זו בצד זו. בעל האיבעאי סבר דהך הנמכרות עם החמרים פירושו קופה של כובלות הנמכרת עם קופה של חמרים לכן קטיבעיא ל' אם נמכרין זו בצד זו וכ"ש זו על גבי זו דהוי הכל בקיפה אחת: או זו על גבי זו. אבל זו בצד זו הכובלות פטורות: ולא שנייא היא. ומשיב הא"ס אין חילוק בין בצד זו או על גבי זו. דהך הנמכרות עם החמרים נמכרות בלא שחטילו פטורות מן החמרים: אלא כי נן קיימין במערכות. הנמכרות עם החמרים פ"י שהם מעובדות עם החמרים ונמכרות עמהן. בשחטילו שאור. ומספק הש"ס נחאי טיירי הכן כובלות דר"י ב"ר יהודה בשחטילו שאור פ"י שנמכתו בשאור יש בו סדקים אבל בלא חטילו שאור גם אם נמכרות עם החמרים פטורות או לא: אם בשחטילו שאור נכחי עלמין יהו חייבות. וכדאייתא נסמ' שעשרות פ"א החמרים משחטילו שאור וסבר העקשה שחטולת הן חמרים שהשייר אותן הרוח ואם חטילו שאור הרי הן פטורין: יכיל

מסורת הש"ס

(0) תוספתא פ"א ושם אייתא בגנה חייבות נבקה פטורות. (2) אם ועיי' בבלי כדריס ס"ב. (3) תוספתא פ"ג ס"ג. (7) ש"ס. (9) תוספתא פ"ג ע"ג בבלי פסחים ו'. (1) בבלי כדריס ס"ב ובשמיני גדול. (2) קעשרות פ"ג מ"ט. (3) תוספתא פ"א.

הקלים שברמא פרק ראשון הלכה א' ב' רמא (דף ב"א ע"ג ע"ד)

וחכמי' אומ'. לפי הגרסא שלפנינו הני וחכמים אומרים הם חכמים מאחרים והכי פירושו חכמי' אחרו בפירוש דברי ר"י כדברי ר' מנא ולא כדברי ר' חכמי' אלא את וכו' והנה אין זה דרך הירושלמי לומר כ"א מליהון דרבנין אמרו אלא שקשה לכאורה אם הכן וחכמים אומרים הם חכמים בעלי מחלוקת דר' וסי בר' וכן מורין דברי הרמב"ם פ"ג מה' מעשר הל' א' ככתב וכוונות תורה והן שעדיין לא הטילו שאור א"כ שאיר הכוונות דכוונות הן תמרים ששאר הרוח ולכן מחלקין בין הטילו ללא הטילו ואמאי לא עקשי הש"ס מזה על ר' מנא דכ"ל לעיל מין בפני עלמון ודוחק לומר דר' יוסי בר' *¹

יכול דאמר רבי יוחנן מפני שרוב המינין האילו אינן באין אלא מן ההבקר לפיכך מנו אותן חכמי' רבי חנינא אמ' בשלא הטילו שאור אגן קיימין. אם בשלא הטילו שאור אגן קיימין אמילו במעורבות יהו פטורות. לית יכיר התני ר' ישמעאל בי ר' יוסי אמ' משו' אביו אשכול שביבר בו גרגר יחדי בולו חיבור למעשרות. ר' יוסי בי רבי בון אמר רבי זעירא ורבי הילא חד אמ' בהדון וחד אמ' בהדון. ¹ וחכמי' *אומ' לא בדברי זה ולא כדברי זה

אלא את שהטילו שאור חייבות ואח שלא הטילו שאור פטורות. והגופנן שמירה מה בין ביהודה בין בגליל מן מה דמתלין לה מתל בגלילא שומרה שמר מרה מן מתל לך עם תבלייא הרא אמרה בגליל פטור וביהודה חייב. כוסברה כוסברתא. מה בין ביהודה בין בגליל מן מה דמתלין לה מתל בדרומה כוסברה כוסברתא מן מתליך עם תבלייא. הרא אמרה בגליל חייבת וביהודה פטורה. ² תני אמר רבי יודה בראשונה היה חומץ שביהודה פטור מן המעשרו' שהיו עושין ייגן במהרה ³ לנכסים ורא היה מחמיץ והיו מביאין מן החמד ועבשו שהיו מחמיץ חייב. מחלפה שומתיה דר' יודה דחניגן חמן ⁴ המתמד ונתן מים במידה ומצא כרי מידתו פטור. ור' יהודה מחייב. וכא הוא אמ' הכן. א"ל לא בראשונה היו עגבים מהובות ולא היו חרצנים החובות ועבשו שאין עגבים מרובות חרצנים חשובות ר' הונא אמר ר' ירמיה בעי ליה הרא פליגא על רבי שמעון בן לקיש. וירבו כל הרימין על רימיו שיקמא ויהיו פטורין. א"ל יוסי תיפתר במקום שרוב משמרין. ר' יוסי בר' בעי ואין כל העולם כולו לפניו וירבו כל הרימין שבעולם על רימיו אותה המקום ויהיו פטורין. הלכה ב' ⁵ לא ⁶ כיוחנן בהן גדול הבעיר הודייה המעשר העבירן שלא

יכול דאמר רבי יוחנן מפני שרוב המינין האילו אינן באין אלא מן ההבקר לפיכך מנו אותן חכמי' רבי חנינא אמ' בשלא הטילו שאור אגן קיימין. אם בשלא הטילו שאור אגן קיימין אמילו במעורבות יהו פטורות. לית יכיר התני ר' ישמעאל בי ר' יוסי אמ' משו' אביו אשכול שביבר בו גרגר יחדי בולו חיבור למעשרות. ר' יוסי בי רבי בון אמר רבי זעירא ורבי הילא חד אמ' בהדון וחד אמ' בהדון. ¹ וחכמי' *אומ' לא בדברי זה ולא כדברי זה אלא את שהטילו שאור חייבות ואח שלא הטילו שאור פטורות. והגופנן שמירה מה בין ביהודה בין בגליל מן מה דמתלין לה מתל בגלילא שומרה שמר מרה מן מתל לך עם תבלייא הרא אמרה בגליל פטור וביהודה חייב. כוסברה כוסברתא. מה בין ביהודה בין בגליל מן מה דמתלין לה מתל בדרומה כוסברה כוסברתא מן מתליך עם תבלייא. הרא אמרה בגליל חייבת וביהודה פטורה. ² תני אמר רבי יודה בראשונה היה חומץ שביהודה פטור מן המעשרו' שהיו עושין ייגן במהרה ³ לנכסים ורא היה מחמיץ והיו מביאין מן החמד ועבשו שהיו מחמיץ חייב. מחלפה שומתיה דר' יודה דחניגן חמן ⁴ המתמד ונתן מים במידה ומצא כרי מידתו פטור. ור' יהודה מחייב. וכא הוא אמ' הכן. א"ל לא בראשונה היו עגבים מהובות ולא היו חרצנים החובות ועבשו שאין עגבים מרובות חרצנים חשובות ר' הונא אמר ר' ירמיה בעי ליה הרא פליגא על רבי שמעון בן לקיש. וירבו כל הרימין על רימיו שיקמא ויהיו פטורין. א"ל יוסי תיפתר במקום שרוב משמרין. ר' יוסי בר' בעי ואין כל העולם כולו לפניו וירבו כל הרימין שבעולם על רימיו אותה המקום ויהיו פטורין. הלכה ב' ⁵ לא ⁶ כיוחנן בהן גדול הבעיר הודייה המעשר העבירן שלא

חרלנים ומלא ביה כדי מדה המים שנתן ולא יומר: ור' יהודה תחיב. לסבר קלת מים ככנסו בחרלנים וכן החרלנים ככנסו בעים ולא הוא קיהא בעלמא: וכא הוא אט' הכן. בצרייתא דלעיל אמר דתמד פטור מן המעשרות: ולא היו חרלנים חסובות. ואפקירו ליה ומש"ה התמד פטור: בעי. הקשה: לית הדא פליגא על רבי שמעון בן לקיש. וכי לית הכן צרייתא דתני דבראשונה היה חומץ פטור מפני שהיו עבדין מן התמד חולקת על ד"ל. דאמר דעשנתו מיירי דוקא דמאי אכל לא צודאי. ונעשנתו קמאי יומין והוא פטור גם צודאי דהא הטעם הוא מפני שזא מן התמד דליכא למימר דגם בראשונה לא היה פטור. אלא צדמאי ומטעם דחרלנים לא היו חסובים לא תש ע"ה מלעגון דודאי גם אין חרלנים חסובים כ"כ שהא עם הארץ חש עליהן מלעגון אלא דהטעם הוא משום הפקר וכו' יוחנן וצמחי' קייני גם צודאי והמפרשים וליה דהא פליגא למאמר שלחניו דחוקו הרבה ציה: וירבו כל הרימין: על רימיו שיקמא. קאי על המעשה דתני וכל הרימין פטורין חזן תרימי שקמה וקיס ליה להש"ס דגם צאומ' מקום לא היו רק קלת רימין חסובין ולכן מקשה וירבו עליהן וכו': בתקום שרוב משמרין. כלו ע"י הכן קלת הרימין החסובין משמרין גם הרוב שאינם חסובין: ואין כל העולם כולו לפניו וכו'. כיון דהרוב אינם חסובים ואינם משמרין אלא עפ"י המיעוט כתיב לקולא גם הרימין שצאומ' המקום וכאמר שהם מרובא דעלמא: הלכה ב' ⁵ ולא יוחנן בהן גדול הבעיר הודייה מעשר. כן הגי' בר"ש וקאי אצמחי' דתני דמאי אגן לו בעיור משמע הא ודאי יש לו בעיור והרי יוחנן כ"ג הבעיר הודייה המעשר וכדאיתא במשנה דסוף פ"ג וסבר המקשה דהבעיר גם הבעיור עלמון: העבירן שלא

מסורת הש"ס

(ח) סס. (ג) מוספתא פ"א וצמחי' צנלי פסחים פ"ב וע"ה. (ד) מעשרות פ"ה ת"ו פ"א מ"ו. (ז) מ"ט פ"ה מט"ו.

יחידו

הקדים שברמאי

פרק ראשון הלכה ב

רמאי ה (דף כ"א ע"ד)

יתודו. ומצינו יוחנן העביר לבד הוידו והטעם סוף מ"ג הל' ט' ג"ס זה ובבבלי סוטה ת"ח אבל הביעור עלמו לא העביר בודאי ולר"ד לבער וקאמר המעשה דדמאי גם לבער אינו לר"ד: תני נאכל נאכיתה. קאי על הבבא ובאכל לאוין: מה בין דמאי נאכיתה. דהא ע"ג אינו נאכל לא נאכיתות ולא נטומאה וכוין דדמאי מותר לאוין למה אסור לטעם: אפי' כספ' טבל לא עשו אותה. לא עשו דמאי לענין אכילת אוכזר אפי' כספ' טבל: (ס) ספק ניתקן מ"ט. כ"ל וכאשר טבל: אפי' המעשה המעשה המעשה: ר"מ: שם א"ר אינו אסור לאוין. בתמי': דרס הכא. דמאי: מותר לאוין. ודמאי הוא ספק ניתקן מ"ט. והטעם שאם דרוב עמי הארץ מעשרין: תמן תנין. כעשר לרישא דתמיל' דמאי אין לו תומא וסויתמו מדורה של כסדר המעשה: התרומה. ז"ל המעשה חספה תומאין הן אלו הן האוכל תרומה ותרומת מעשר ותרומת מעשר של דמאי והחלה והביטויים: והכא את אמ' הכן. ונמשכתו אמר אין לו תומא וק"ד דאין לדמאי תומא כלל: דרס הכא מעשר שני של דמאי. מעשכתו מיייר לבד בחומש של מ"ט דאין לר"ד להוסיף תומא בפדיון מ"ט של דמאי: אמר ר' אימי. ר' אימי אמר: אין המעשה הזה יולא וכו'. לא תמיתין סתמא קמאי אין לו תומא ונס תרומת מעשר במעשה: מהו ברוב. והאין יתרון הכך ב' משכיות: תמן ר"מ. תמיתין דבב"מ כר' מאיר דאמר תמיתין עשו חזיון לדבריהם בשל תורה: דרס הא רבנן.

יתודו הוא לבער צרי לבער ובודאי. אבל ברמאי אינו צרי לבער. תני נאכל באנינה ואינו נאכל בטומאה. מה בין אנינה ומה בין טומאה. אמ' רב נתמן טומאה מצויה אנינה מצויה גזרו על דבר שריו מצוי ולא גזרו על דבר שאינו מצוי. א"ר יוסי אפי' כספ' טבל לא עשו אותו. אילו בספק טבל (ס) ניתקן מחמת שני ספק לא ניתקן שמא אינו אסור לאוין. ברם הכא מותר לאוין. תמן תנין (פ) התרומה ותרומת מעשר של דמאי והכא את אמ' הבן. א"ר זעירא תמן תנין תרומת מעשר של דמאי. ברם הכא מעשר שני של דמאי. א"ר אימי אין המשנה הזו יוצא ידי תרומת מעשר של דמאי מהו כרון תמן ר"מ. ברם הכא רבנן. ר' זעירא אמ' בשם רבני' בדין היה חרומ' מעש' של דמאי שלא יפריש עליה חומש ולמ' אמרו שיפריש מפני נדירה שאם את אומר לו שלא יפריש אף הוא אינו נזהג בה בקדושה. כרון היה מעשר שני של דמאי שיפריש עליו חומש ולמה אמר שלא יפריש מפני גדרו שאם אומר את לו שיפריש אף הוא אינו מפריש כל עיקר. ר' בון בר חייה בעא קומי ר' לא למה לי דמאי אפי' ודאי. למה לי מיעוט אפי' רוב. ולא בן תני (ג) אין מביאין תרומה מן הגורן לעיר ולא מן המדבר ליישוב אלא איבי היתה במקום שהיה גריתה מביאה ונטול דמים מן השבט. ואלו ואינו מצוה להשיב אבידה. א"ר יוסי מצוה הו' להשיב אבידה בדבר מועט ואינו מצוה להשיב אביד' בדבר מרובה ובודאי אבל ברמאי אינו מצו להשיב אבידה דתנינ' ומאבדי' את מיעוטו בדרבנן. עד כרון בשאין בידו מעות. היו בידו מעות. (ס) ר' נחומי בריה דר' חייא בר (ס) בא אמר היו מעות בדיסקיא ולא היה מחללו. אחיא דר' חייא בר' ווא כרבי זעירא ודר' אחא בר' אממי. דבי ר' ינאי אמרי פחות מאכל מותר לאבד בפרוס אבל בשלם עד כגורגורת. ר' יוחנן בשם ר' שמעון בן יוצק בשלם עד כגורגור' בפרוס אפי' כמה מותר מה פליגין. ר' מנא אמ' לא פליגין

ומשכנתו כרבנן דפליגי אר"מ ולת' להו דחכמים עשו חזיון. ובבבלי בב"מ מותר יתר: ר' זעירא אמ' גס רבנני. כהא דהוא ר' זעירא ב' ורס בשם רבנן לפרט דברי ר' זעירא (דהוא ר' זעירא ח' עיין ערך כל אחד מכות פ"ד) שתיק תמן תרומת מעשר. והכא מ"ט: שלא יפריש עליה חומש. כדרך שאינו מפריש חומש על מ"ט של דמאי: גדיה. גוהה: אף הוא אינו מפריש כל עיקר. כיון דמ"ט אינו אלא כלאו: למה לי דמאי. קאי אבבא דתמיל' וקאבדין את מיעוטו בדרבנן. למה לי דמאי. ומיעוטו אפי' גדאי וכוז מאבדין בדרבנן: אין תבאין. אין גרד' ושראל להביא תרומה מן הגורן לעיר: שהיתה גררתה בתוספתא הגי' שחיה אוכלתה וסוה בראה שז"ל פה שחיה גוררתה: ונטול דמים מן השבט. הכהו לר"ד ליתן לו דמי טרחתו: ואינו מצוה להשיב אבידה. בתמיל' אף שאינו מחייב להביא מן הגורן לעיר מ"ט יש כאן השבת אבידה אם נאבד במקום שהוא וכדתי' אלא ח"כ היתה במקום שחיה גוררתה ובדמאי במיעוטו אפי' השבת אבידה אין כאן: א"ר יוסי. ר' יוסי נא לחלוק על דברי ר' לא דלר' לא במיעוטו דוקא אבל ברובו אין מאבדין אפי' דמאי וב"ג בודאי ולר' יוסי הוא בהיסק בדבר מרובה אפי' בודאי מאבדין דאין כאן מלות השבת אבידה כיון דהטירתא יוסר מדאי והא דתמי' במקום שחיה גוררתה וכו' היינו דבדר-מועט ובדמאי אפי' בדבר מועט אין מלות השבת: דתמי' והיינו דתנין בתמיל' ומאבדין את מיעוטו כל' לרבותא אפי' מיעוטו מאבדין: עד כרון בשאין בידו מעות. כל' הך ומאבדין מיעוטו בדרבנן איכא לפרט אתרומת מעשר של דמאי וכו' ר' בון ור' לא ור' יוסי (עיין ר"ט) ויש כמי לפרט אמעשר שני של דמאי וקבעי לי' להש"ס אי הוי דמאי דמאי דוקא בשאין בידו מעות אבל כשם בידו מעות יחלל כדן כל מעש' של דמאי: (ס) ר' נחומי. כראה דל"ר ר' אחא אמר מחללין ר' נחומי וכו': כל' היו מעות. כל' וכאשר הוא בר"ט: בדיסקיא. בכיס והיה נאבד בדרך מיעוטו של מ"ט של דמאי: ולא היה מחללו. דסבר אין מחללין: אחא בר' ווא. דסבר אין מחללין: כרבי זעירא. דאמר לעיל דמ"ט אין מפרישין חומש במ"ט של דמאי מפני גדיה שאם את אומר לו וכו' הכא כמי' שאם את אומר לו שחלל מיעוטו הנאבד' לא יחלל כל עיקר. ור' אחא דאמר מחללין כר' אימי דאמר לעיל אין המעשה יולא וכו' ולא תש כלל להך גזירה. ולר"ט יש בזה דרך מחודד אלא שהוא גורס ר' לוי (לא) במקום ר' אחא ועמות כזה אינו מלוי: פחות מאכל. כל' פחות עקשיות אוכל דהיינו פחות מכבילה. ר"ט: מותר לאבד בפרוס. מותר לאבד בכבר פרוס: בשלם עד כגורגורת. אבל בכבר שלם אינו רשאי לאבד אלא עד כגורגורת: מה פליגין. מי פליגי אהדדי הכי דבי ר' ינאי ור' יוחנן או לא דס'! לבעל האביעיה דהא דאמר ר' יוחנן אפי' כמה לאו דוקא ולא נא אלא להרבות על המעור דכגורגורת: ר' עבא אמ' לא

מסורת הש"ס
(פ) ב"מ פ"ד מ"ח ועיי' בבבלי ב"מ כ"ה. (ג) תוספתא תרומות פ"י בבבלי חולין קל"ד ובבבלי

מהו לאבד. ל' הרמב"ם פ"ג מה' מעשר שני סוף הל' ט' לא יפריטנו נכתיילה לאבדו שאין מפרישין לאבד וכתבו המפרש ובעל פ"מ שג' הרמב"ם היתה מהו להפריש לאבד ולא ירדו כלל לפי שה' הגי' שלפנינו ואם כדברייהם מה לו להרמב"ם להוסיף שאין מפרישין לאבד ויותר נראה שדינו של הרמב"ם ולא לכו מחקוס אחר והאיבעיא שלפנינו לא חש להביאה וסמך א"מ פ"ג דתרומות הלכה ט"ז ע"פ ע"ס:

ונותנו לעם הארץ. ז"ל הרמב"ם שם והמפרש מעשר שני

של דמאי פחות סכגורגות הרי זה נותנו לעם הארץ ואוכל כנגדו ע"כ הרי דעת הרמב"ם דהך דא"כ וכו' כנגדו קאי אמישטו דבבא הקודם פ"א חס היה לו מישטו של מעשר שני כל' פחות סכגורגות אין לרדק להעלותו לירושלים אלא יכול ליתן לע"ה וכו' ועל זה צ"ע ר' מהו לאבד כל שהוא פ"א חס יש לו לבד כל שהוא של מ"ש של דמאי חס עומר לאבדו או לרדק לאכול כנגדם גם אותו כל שהוא ר"ה מקוס האיבעיא דר' הושעיה אחר המאמר ונותני לעם הארץ וכו':

קונסין אחוה. ל"ע מהו קנס ע"י בשוכה ונתום לית' כלל להך מאמר בדבר שאין דרכו וכו' עד שילקט אותו. ומדברי כ"ס פ"ו מהלכות מעשר הל' נראה שלא היה גורם כלל הזוכה כ"א זרע טבל ושפיר גרים ג"כ פטור (ולא עומת) ע"ש:

חייבין

מסנתא דשלחות לי אתמל מתקנא הוה. א"ל אמרית מה רבי ועירא מיכול מילה דלא מתקנה. א"ל אוף אנא אמרית בן הוה ר' ירמיה משלח לי מילה דלא מתקנה. ר' רבי אבא בר זבינא בשם ר' ועירא אמר אין הוון קרמאי בני מלאכים אגן בני נש. ואין הוון בני נש אגן חמרין. א"ר מנא בההיא שעתא אמרין אפילו לחמרת' דרבי פינחס בן יאיר לא אידמינן. חמרתיה דר' פינחס בן יאיר גנבונה 000 ליטסיי בליליא עבדת שמורה גבון תלחא יומין דלא טעמא כלום. בחר תלחא יומין איחמלכון מחזרתה למרה. אמרין נישלחינה למרה דלא לימות לגבן וחיסרי מערתא. אפקונה אולת וקמת על תורעת דמרה שוריית מנהק' אמ' לון פותחון להרא עליבחא דאית לה תלחא יומין דלא טעימת כלום. פתחון לה ועלת לה. אמ' לון יהבון לה כלום תיכול. יהבון קומה שערין ולא בעית מיכול אמרו לי רבי *לא בעית מיכול. אמר לון מתקנן

הא דאס זרע עומר היינו בעין זרע שאין דרכו להתלקט שהזרע דק: בלא למח. הא דקונסין דעדין לא למח: כעשה וכו'. ואין קונסין אותו: קופר. גמר: הוה מתקן. כח מעשר: לא כן אילפן כן דרך כבוד דיל קרי בי רב הוא: למסקין שיש בהן. למסקין שנאלו בהן הנשר ושאלו לא כמעשו כראוי: מסאכא. סל ונב"ר קרתיל: מה רבי ועירא מיכול. נב"ר ביתר ביאור אפסר ר' ועירא אכילהון ועיין ענא כ"א ע"ב: מה בין דין לדין. ת"ל מה ט"ס ונב"ר ליתא פ"י בין כך ובין כך: איתבבלת טבל. ז"ל איתבבלת כל' נאכל טבל פי ר"א אבל בלא עשור ונב"ר איתבבלתן תלמידיה (בטבליהון): בשם ר' ועירא אמר. ת"ל אמר ט"ס כי אין מסגנון הירושלמי פלוני בשם פלוני אמר כ"א פלוני בשם פלוני וכן נקמ' שקלים ליתא לתי' אמר: 000 לטסיי. ז"ל לטסיי: עבדת שמורה גבון. היתה כחמרת אללס וכבר היערכו על זה הלשון ענא פ"ב ערך עבד ונב"ר עבדת גבון: דלא. ז"ל ולא וכן הוא בשם שקלים ונב"ר: עחומה. נחומיה: ותסרי. ותסרי: על תורעת דמרה. על עמר אדונה כל' של ר' פינחס בן יאיר: שוריית ענהק'. התחילה לכהוק: אמר לון. נב"ר ותסר קלה אמר לון: מתקנן

ס ס ו ר ת ה ש ם
 (פ) חוספתא פ"א. (ב) ע"י חוספתא שם הלוקח פירות לאכילה וכתבן למכון וכו' וע"י חולין ז' ע"ב. (ג) חוספתא שם ובשמיני (ד) ג"ר פ"ס. (ה) שקלים פ"ה הל' א' בבלי שנת ק"ג בהפך שם האומרים ב"ר שם. (ו) שקלים שם, ב"ר שם, בבלי חולין ז' בשמיני ובקיצור

פליגין. כראה דל"ל ר' מכא אחר פליגין דר' יוחנן לא בא להקל על דבי ר' יבאי חלא כן כשכה הפלוגתא דבי ר' יבאי אמרי פחות מאוכל מותר לאבד בפרוס וכו' ור' יוחנן אמר וכו' בין בפרוס בין בשלם עד כגורגרת וא"כ ר' יוחנן חולק על דבי ר' יבאי להחמיר גבי פרוס: מהו לאבד כל שהוא.

דמאי: ולאבד. ופושט הש"ס יאבדנו ומה נבך כיון שאינו חלא כל שהוא (ובסמ' תרומות פ"ח ס"ח איתא וכמה חתא בתרומת מעשר של דמאי ויוליכו לכהן אחד משעורה לשמיכות): וכותבו לעם הארץ לוכל כנגדו. קאי אסתמי וז"ל וכותבו לע"ה ואוכל כנגדו: בדמאי. פ"ל משו"ה קתמי לה הכי בסתמי דקוקא בדמאי עומר תתנו לע"ה דאילו ודמאי אין מוסרין וכו':

הלכה ג מכיון שלקחו לזרע. ז"ל החוספתא לוקחין לזרע (כל' לזרע) אחד דבר שזרעו כלה ואחד דבר שאין זרעו כלה פי' גבי זרע תרומה מחלקין בין דבר שזרעו כלה ללא זרעו וכו' וכדאיתא תרומות פ"א מ"ח ונמק"א חבל בלוקח דמאי לזרע אין חילוק בין זרעו כלה וכו' וכראה דהך חוספתא כיון הש"ס: אמר ר' יוחנן. מה דאיתא א"כ לוקחין לזרע וכו' וסתמא דש"ס אמר ותני כן כל' ותנינא נמי הכי וכן דרך זה הש"ס עיין ענא פ"ב ערך אמר פלוני ותני כן: לקמן. תנא דמאי: באין מתעבה. כראה דל"ל באין מתעבה פי' כאילו לא היה כאן מתעבה לאכילה ופטור מן הדמאי: לא הכל עסנו. אין הכל תלוי עסנו כל' מעמנו והוי כאילו לא חישב: 000 ואין עספין טבל. כל' וכאשר הוא בחוספתא ופי' עספין עספין הזרעים באדמה יהיו גדילים: 000 השכת. ז"ל הזוכה ובחוספתא הגי' שראל שכת וזרע את הטבל: פטור. כראה דל"ל מותר פי' העולה עסנו שכבר אבד הטבל: בדבר שאין דרכו להתלקט. אותו בדבר שדרכו להתלקט היינו רבי עשר תעש' וכו'. אמרו לו

פליגין. דבי רבינאי אמרי פחות מאוכל מוח' לאבד בפרוס. אבל בשלם עד כגורגרת. ר' יוחנן אמ' בשם ר' שמעון בן יוצרק בין בפרוס בין בשלם עד כגורגרת. ר' הושעיה בעי מהו לאבד כל שהוא ולאבד ונותנו לעם הארץ לוכל כנגדו וכו'. הא בודאי לא שאין מוסרין ודאי לעם הארץ. הלכה ג' (פ) מכיון שלקחו לזרע לאי שנייא היא דבר שזרעו כלה הא דבר שאין זרעו כלה. א"ר יוחנן ותני בן לקחן לזרע והישב עליהן לאכילה באין מחשבה (ג) לקחן לאכילה והישב עליהן לזרע לא הכל ממנו. חני (ד) אין זורעין טבל (0) אבל מחפין טבל אבל מחפ' עם הגוי טבל (00) השכת זרע טבל פטור שכבר אבד בדבר שאין דרכו להתלקט. אבל בדבר שדרכו להתלקט קונסין אותו שילקט אותו בלא צמח. אבל אם צומח נעשה כדבר שאין דרכו להתלקט. א"ר יוחנן כד הוה אבל אפי קופר אפי' בעיה הוה מתקן. אמרו ליה תלמידיו לא כן אילפן רבי (דברים י"ד) עשר תעש' את כל תבואת זרעך. דו חשש למשקין שיש בהן. (ז) ר' ירמיה שלח לר' זעירא חדא מסאנא דחאני' דלא מתקנא והוה ר' ירמיה סבר מימר מה רבי ועירא מיכול דלא מתקנא. והוה ר' זעירא סבר מימר מה איפשר דר' ירמיה משלחה לי מילא דלא מתקני מה בין דין לדין איחבלת טבל. למח' קם עימי' א"ל ההיא מילה א"ל אמרית מה רבי ועירא מיכול מילה דלא מתקנה. א"ל אמרית בן הוה ר' ירמיה משלח לי מילה דלא מתקנה. ר' רבי אבא בר זבינא בשם ר' ועירא אמר אין הוון קרמאי בני מלאכים אגן בני נש. ואין הוון בני נש אגן חמרין. א"ר מנא בההיא שעתא אמרין אפילו לחמרת' דרבי פינחס בן יאיר לא אידמינן. חמרתיה דר' פינחס בן יאיר גנבונה 000 ליטסיי בליליא עבדת שמורה גבון תלחא יומין דלא טעמא כלום. בחר תלחא יומין איחמלכון מחזרתה למרה. אמרין נישלחינה למרה דלא לימות לגבן וחיסרי מערתא. אפקונה אולת וקמת על תורעת דמרה שוריית מנהק' אמ' לון פותחון להרא עליבחא דאית לה תלחא יומין דלא טעימת כלום. פתחון לה ועלת לה. אמ' לון יהבון לה כלום תיכול. יהבון קומה שערין ולא בעית מיכול אמרו לי רבי *לא בעית מיכול. אמר לון מתקנן

ס ס ו ר ת ה ש ם
 (פ) חוספתא פ"א. (ב) ע"י חוספתא שם הלוקח פירות לאכילה וכתבן למכון וכו' וע"י חולין ז' ע"ב. (ג) חוספתא שם ובשמיני (ד) ג"ר פ"ס. (ה) שקלים פ"ה הל' א' בבלי שנת ק"ג בהפך שם האומרים ב"ר שם. (ו) שקלים שם, ב"ר שם, בבלי חולין ז' בשמיני ובקיצור

אינון מתקנים הן התבואה שנתתם לפניה: ואריתיון דמיון הפרשת דמאי כלי' תרו' ועשר ועשר שני דאע"פ שהצינו מתקנים הן סבר ר"פ שאם בוכתם על תרומה גדולה ועל שאר תרומות של דמאי לא חסו וכאשר הצינו לו בחמת: דהיא מחמרה על גרמה סנין. שהיא מחמרת הרבה על עלמה ובבלי חולין מתקן הש"ס דלש לקמן מחמרה לאדם חייב לעשר: תרין מסכינין. שני עניים ואידי הך דלעיל דחמרתא של ר' פנחס בן יאיר מספר שאר גדולותיו: (0) זרעון וחלדון. ל"ג זרעון וחלדון זרע הכך ב' סלים וקלר אותן: ואלעון.

ובאו הכך ב' עניים לאחר זמן ורלו ליקח השעורים אשר הפקידו: (00) שעריבון. כל"ג: אתון לגביה. באו אללו אשאי אותו מקום: עיבורן. תבואתו: גור עליהון ולפתון. גור על העכברים ויתקבנון: שרון חלפספין. החזילו העכברים ללפף: לון. לכשי אותו מקום: דלל מתקנא. שאינה מתוקנת כלי' התבואה שלכם ואשפר של"ל דלא מתקנון מי' שאין אתם מתקנים: עורבן. היה לנו ערב שפריש לעתיד המעצרוה כראוי: ולא אנכון. ולא היוקים עוד וכן אימא לקמן ולא טככה ועי' ערוך ערך כך ב': מרגלי. מרגלית: דמלכא סרקיא. של מלך ישמעאלים סרקי הוא ישמעאלי בהרבה מקומות בש"ס זה: מן אכל חכר. וכי אני חכר מל' וחוכר חכר. דברים י"ח: אחית. כראה דל"ל אחינו: עליהון. על העכברים: מגבש. מל' מתבצעת שמות כ"ח והוא מענין גבש והכל פירושו שהיה לההוא עכברא בעין גבש מחמת המרגלית שבלע: גבי ההו כיה. אלל זה הוא פי' המרגלית: לית מבוטן מספק לן. מעין שלכו אינו מספיק לנו כלי' לרכנו: והוי גיכיי גביר. והיה אז הנהר גיכיי גדול: ופלג קומיו. וכחלק לפסיו: דלא חקיל. שלא כהג בזיון מל' ומקל גבירתה בניניה: ולא טככה. ולא יתקן: רבי בעא מישיי שטיטתא. רבי רלה להחיר שטיטה דסבר דמלאווייתא חס אין יוכל כוהנא אין שטיטה כוהנת וכדאית לי' שניעית פיי ורלה להחיר שטיטה לגמרי: מה עיבוריא עבידין. מה הפירות עושין והראה ענין מעט פת היום עי' ערוך ערך פטילקון וערך ענל: הן מין ירק ועשה עלמון כאילו לא ירד לכונת שאלת רבי: מה עיבוריא עבידין. רבי הכפיל שאלתו ואמר עמה ודאי יבין ר' פנחס כונת השאלה: וידע רבי וכו'. והבין שר"פ אינו מסכים עמו להחיר שניעית ובמס' שניעית אימא ר' אומר וכו' פסקו יבולות שטיטה כוהנת שדבריהן הרי דחור רבי אלל ר' פנחס בן יאיר: אמר ליה. רבי לרבי פנחס: משנת רבי וכו'. רבי קרא לר"פ בלאן כבוד רבי. רואה רבי לאכול עמי מעט פת היום עי' ערוך ערך פטילקון וערך ענל: מי נחת. כאשר ירד לבית רבי לשעוד עמו (ועי' ענא פ"ב ערך מ'): חמא מולותא. ראה פרות: כל אילין יהודאי זכין. יהודים כלי' רבים מפרסכין כל אלה: איפשר דלא חמי סבר אשוי מן כרון. כראה דל"ל לא אפשר דחמי וכו' אי אפשר שארפה הדר כפני מעמה ובמס' חולין מפורש מפני שהפרדות מוקין הרבה: מטון ביה בני קרתיה. שוחי רבי הגיעוהו כלי' פגעו לר' פנחס אלל עירו: אמר. ר' פנחס להשלוים: (000) בני קרתי קורבין לי. כל"ל בני עירי קרובים לי ואני לרין להיות עמם: וכחתי בני קרתא ואקפון עליי. וירדו בני עירו והבזו אותי: אסרון לון וכו'. כל"ל וכאשר הוא במס' תענית כלו' אמרו להם שוחי רבי לבני העיר רבי רולה לפייסו: שנקויה ואזול לון. הכינו אותם בני עירו והלכו להם: אמר. ר' פנחס להשלוים בני ידי קרובים לי ולא חוכל ליך עמכם וכל זה אמר כדי לדחותם ובמס' תענית הנ"ל בני דילי: נשבע מיניה. להיות שבע ממנו כלי' מחמתו: בעיין מחמתיה. נקשו לכחשו: שמחמיה. מחמוין: דין הוא חסידכון. שאינו מקבל תחומין על מה שגנר עליו מן השמים: כך וכך היה עושה

בעלמא הדין ניזכי נישבע מיניה בעלמא דאחי. רבי חגי בשם רבי שמואל בר נחמן (') מעשה בחסיד אחד שהיה חופר בורות שיוחן ומערות לעוברים ולשכים. פעם אחת היתה בתו עוברת לינשא ושטפה נהר והזון כל עמא עללן לגביה בעיין מנחמתיה ולא קביל עלוי מתנחמה. עאל רבי פנחס בן יאיר לגביה בעי מנחמתיה ולא קביל עלוי מתנחמה. אמר לון דין הוא חסידכון. אמרו ליה רבי כך וכך היה עושה

מסורת הש"ס

(') דברים רבה פ' עקב. (ב) חולין ז' ובשניו גדול. (ג) תענית פ"ג הל' א'. (ד) שקלים פ"ה הל' א' בבלי ימות קי"א ובשניו וכן ב"ק נ"ל דברים רבה פ' עקב.

המלים שבדמאי פרה ראשון הלכה נ' דמאי ז (דף כ"ב ע"א ע"ב)

פטורה. דהא כבר חמרו דכזיב עלמה פטורה ודיכה כחיל דאין חוששין שהביאו לשם מאי עכשיו שכתבנו ללוח חייבת בתמיה וא"כ פשוט מיהא חלה: אחר ר' יוחנן בשעה שגזרו. חזר להכבד דעתיה חלה ע"ה וכו' ומפשה ר' הוועט משום דבשעה שגזרו על הדמאי לא גזרו על אלו שהיא לריק להפריש מהן דמאי: אחר ר' הוועיה אימת קדשים עליו. ר' הוועיה מפשה הטעם משום שכל הני קדש הם ואימת קדשים על ע"ה ואינו מתן לבנה ולגובה דבר שאינו ממוקן וגם אינו מוכר בדמי מעשר דבר שאינו ממוקן: וחלה עם הארץ. והא דתני במתני' חלה ע"ה: על דעתיה דר' הוועיה. דאמר משום דאימת קדשים עליו מיירי דוקא בחלה ע"ה בשעם הארץ כתיב לו חלה מופלגת דאילו לקח החזר עיסה מע"ה והפריש חלה הרי כשהיתה ביד ע"ה לא היתה עדיין קדש: על דעתיה דר' יוחנן היא הדא היא הדא. כלו' היא היא אין חלוק בין חלה לעיסה דהא ר' אביר דלא גזרו עליה: וכדמצינן א"כ כשהיו ביד* חזר: מאן כפס תבייהו. מאי ב"מ בין ר"י ור"ה ואע"ג דכבר מלא כ"מ מ"ט בכהני גדלים ר"י לקולא ור' הוועיה לחומרא והא"ס רולה לחלוק לר' הוועיה לקולא ולר"י לחומרא: סאה עולה ממוקן מאה. סאה דמאי שפלה מתוך ק' של חולין הטעם דלא

גזרו היינו מדק תרומה ותרומת מעשר שעולין במאה אלא שדרך להרים סאה אחת משום גזל שטו: על דעתיה דר' יוחנן חייבת. דמדומע זה הוא כחולין גמור ולא שייך לגזר בשעה שגזרו לא גזרו וכו' ולריך להרים סאה אחת: על דעתיה דר' הוועיה פטורה. דבין כך ובין כך אימת עומע עליו: 00 תני. כל"ל: ובולן. הכך דמתני' חלה ע"ה ומדומע וכו': שקרא שם לתרומת מעשר ומעשר שני עלה. כדון דמאי דעלמא: מה שעשה עשוי. ותיב להפריש תרומת מעשר ולאכול המעשר שני צירושלים או לפדותו: על דעתיה דר' יוחנן. דאמר הטעם משום שאם גזרו על דברים אלו נישא דהא הפטור הוא משום שהקילו בדברים אלה אם כן יבול להחמיר על עלמא ומה שעשה עשוי: על דעתיה דר' הוועיה. דאמר משום אימת קדשים א"כ ודאי ממוקן: ומה אמרת הכן. מה שעשה עשוי בתמאי וכי מי שקורא ת"מ ומ"ט לפיחות ממוקנים כמא מה שעשה עשוי: 00 מפני אחד שאינו מתקן. כל"ל ומפני הא"ס משו"ה מה שעשה עשוי שפס יא אחד שאין אימת קדשים עליו ומיכן מתקן: תני. היא כמו תכיא כמי הכי ואפשר שהיא עיר מדברי המתקן ומפשה כלו' תני בצרימא וכו' ומפני אחד שאינו מתקן: על כדון בכסף מעשר של דמאי קמי אפרימא דתני. ובולן מה שעשה עשוי והך ובולן קמי ג"כ על הלוקח בכסף מעשר דמתני' ומיבני לג' לר' זון בר חינא עד כדון כלו' לפי פשוטו נמא דבלקוח בכסף מ"ט של דמאי מה שעשה עשוי: אפילו בודאי ומספקא לן אם גם בלקוח בכסף מ"ט ודאי מה שעשה עשוי דר' זון סבירא ליה כר' הוועיה משום אימת קדשים והטעם דמה שעשה עשוי משום אחד שאינו מתקן אבל בודאי יש לגזר דאימת קדשים על כל אדם וכיון דהע"ה יודע שהחזר לוקח בכסף מ"ט ודאי אין אחד שאין מתקן ואף דאין מוסרין מעות של מ"ט ודאי לע"ה מיבניא ליה אם כבר לקח: חזן משירי מנחות. פי' ובולן לאו דוקא דבשרי מנחות לא אמרינן מה שעשה עשוי ובלקוח שם מ"ט ומ"ט: האמר במחלוקת. מה שעשה עשוי גבי קלת שאר שמי במנחותו חלוי במחלוקת: הידה. איזה: מה כן קיימין. אליבא דמאן קיימין: אין כרבי מאיר. במתני' קידושין פ"ב אימת המקדש בחלקו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים איכה מקודשת במעשר שני בין שוגג בין מויל לא קידש דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר בשוגג לא קידש במזיד קידש וסבר העקשה דכי הכי פלוגי ר"מ ור"י משפסא גבי מה פלוגי כמי ברישא במקדש בחלקו והמתא אליבא דמאן אמרינן דבשרי מנחות לא אמרינן מה שעשה עשוי ובלקוח בכסף מ"ט מה שעשה עשוי אי כר"מ היא מעשר שני וכו' דהא שניהם ממון גבוה ומה שעשה אינו עשוי: אף כר' זדא מה שעשה עשוי גם בשרי מנחות דהא לדידיה במקדש בחלקו מקודשת לחלקו לא הוה ממון גבוה: רצי לעזר אחר דברי הכל. כל זה מדברי חזקיה דאמר ר' לעזר ור' יוחנן פלוגי ר' לעזר אחר דברישא גם ר"י מודה ולא פלוגי אלא במקדש במ"ט דמ"ט לר' אית ליה ממון דיינו: דני יוחנן אחר במחלוקת. כגם שחולק ר' יהודה במ"ט כן חולק ברישא במקדש בחלקו: האמר מילמא. הך פלוגתא דר' לעזר ור' יוחנן. ואמרי' יאות. שפיר אמר ר' ירמיה האמר במחלוקת: דהוא שמיע דהא

פמורה עכשיו שנכנסה לצור חייבת. אמר ר' יוחנן בשעה שגזרו על הדמאי לא גזרו על דברים הלכו. אמר רבי הוועיה אימת קדשים עליו ואינו נוהן לכהן דבר שאינו מתוקן. וחלה עם הארץ על דעתיה דרבי הוועיה בחלה עם הארץ היא מתניתא. אבל חבר שקרא עיסה מעם הארץ והפריש חלתה לא על דעתיה דר' יוחנן היא הדא היא הדא והמדומע על דעתיה דרבי הוועיה היא מתניתא. אבל חבר שלקח פירות מעם הארץ ונדמעו לא על דעתיה דרבי יוחנן היא הרה היא הרה. מאן נפק מביניהון סאה עולה מחוץ מאה על דעתיה דרבי יוחנן חייבת. על דעתיה דרבי הוועיה פטורה. 00 וחני ובולן שקרא שם לתרומ' מעשר או למעשר שני שלהן מה שעשה עשוי. על דעתיה דרבי יוחנן גיחא. על דעתיה דרבי הוועיה מתוקנין ואת אמ' הכן 00 מפני אחד שאינו מתוקן שאין אימת קדשים עליו. תני וכו' שקרא שם לתרומת מעשר או למעשר שני שלהן מה שעשה עשוי מפני אחד שאינו מתקן רבי בון בר חינא בעא קומי רבי זעירא עד כדון בכסף מעשר של דמאי אפילו בודאי. תני 00 כולן שקרא שם לתרומת מעשר או למעשר שני שלהן מה שעשה עשוי. רבי לעזר אמר חזן משירי מנחות. רבי ירמיה אמר השאר במחלוקת. רבי יוסי בעי היירה מחלוקת מה נן קיימין אין כרבי מאיר היא מעשר היא שירי מנחות לא עשה בלום. אין כר' יודה מה שעשה עשוי. א"ר מנא אזולת לקיסרין ושמעיה רבי חזקיה יתיב ומחני המקדש בחלקו בקדשי קדשים או בקדשים קלין אינה מקודשת. 00 רבי לעזר אמר דברי חבלי רבי יוחנן אמר במחלוקת. ואמרי' ליה מנן שמע רבי הדא מילתא ואמר לי מן רבי ירמיה ואמרי' יאות רבי ירמיה דהוא שמיע דהא

דר' יוחנן חייבת. דמדומע זה הוא כחולין גמור ולא שייך לגזר בשעה שגזרו לא גזרו וכו' ולריך להרים סאה אחת: על דעתיה דר' הוועיה פטורה. דבין כך ובין כך אימת עומע עליו: 00 תני. כל"ל: ובולן. הכך דמתני' חלה ע"ה ומדומע וכו': שקרא שם לתרומת מעשר ומעשר שני עלה. כדון דמאי דעלמא: מה שעשה עשוי. ותיב להפריש תרומת מעשר ולאכול המעשר שני צירושלים או לפדותו: על דעתיה דר' יוחנן. דאמר הטעם משום שאם גזרו על דברים אלו נישא דהא הפטור הוא משום שהקילו בדברים אלה אם כן יבול להחמיר על עלמא ומה שעשה עשוי: על דעתיה דר' הוועיה. דאמר משום אימת קדשים א"כ ודאי ממוקן: ומה אמרת הכן. מה שעשה עשוי בתמאי וכי מי שקורא ת"מ ומ"ט לפיחות ממוקנים כמא מה שעשה עשוי: 00 מפני אחד שאינו מתקן. כל"ל ומפני הא"ס משו"ה מה שעשה עשוי שפס יא אחד שאין אימת קדשים עליו ומיכן מתקן: תני. היא כמו תכיא כמי הכי ואפשר שהיא עיר מדברי המתקן ומפשה כלו' תני בצרימא וכו' ומפני אחד שאינו מתקן: על כדון בכסף מעשר של דמאי קמי אפרימא דתני. ובולן מה שעשה עשוי והך ובולן קמי ג"כ על הלוקח בכסף מעשר דמתני' ומיבני לג' לר' זון בר חינא עד כדון כלו' לפי פשוטו נמא דבלקוח בכסף מ"ט של דמאי מה שעשה עשוי: אפילו בודאי ומספקא לן אם גם בלקוח בכסף מ"ט ודאי מה שעשה עשוי דר' זון סבירא ליה כר' הוועיה משום אימת קדשים והטעם דמה שעשה עשוי משום אחד שאינו מתקן אבל בודאי יש לגזר דאימת קדשים על כל אדם וכיון דהע"ה יודע שהחזר לוקח בכסף מ"ט ודאי אין אחד שאין מתקן ואף דאין מוסרין מעות של מ"ט ודאי לע"ה מיבניא ליה אם כבר לקח: חזן משירי מנחות. פי' ובולן לאו דוקא דבשרי מנחות לא אמרינן מה שעשה עשוי ובלקוח שם מ"ט ומ"ט: האמר במחלוקת. מה שעשה עשוי גבי קלת שאר שמי במנחותו חלוי במחלוקת: הידה. איזה: מה כן קיימין. אליבא דמאן קיימין: אין כרבי מאיר. במתני' קידושין פ"ב אימת המקדש בחלקו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים איכה מקודשת במעשר שני בין שוגג בין מויל לא קידש דברי ר' מאיר ר' יהודה אומר בשוגג לא קידש במזיד קידש וסבר העקשה דכי הכי פלוגי ר"מ ור"י משפסא גבי מה פלוגי כמי ברישא במקדש בחלקו והמתא אליבא דמאן אמרינן דבשרי מנחות לא אמרינן מה שעשה עשוי ובלקוח בכסף מ"ט מה שעשה עשוי אי כר"מ היא מעשר שני וכו' דהא שניהם ממון גבוה ומה שעשה אינו עשוי: אף כר' זדא מה שעשה עשוי גם בשרי מנחות דהא לדידיה במקדש בחלקו מקודשת לחלקו לא הוה ממון גבוה: רצי לעזר אחר דברי הכל. כל זה מדברי חזקיה דאמר ר' לעזר ור' יוחנן פלוגי ר' לעזר אחר דברישא גם ר"י מודה ולא פלוגי אלא במקדש במ"ט דמ"ט לר' אית ליה ממון דיינו: דני יוחנן אחר במחלוקת. כגם שחולק ר' יהודה במ"ט כן חולק ברישא במקדש בחלקו: האמר מילמא. הך פלוגתא דר' לעזר ור' יוחנן. ואמרי' יאות. שפיר אמר ר' ירמיה האמר במחלוקת: דהוא שמיע דהא

מסורת הש"ס מ סורת הש"ס וס כל הסוגיא בבלי שם כ"ט. 00 עיי' בבלי שם וס בזה שינוי גדול בדברי ר' יוחנן גם לא מוכר שם ר' אלעזר.

מסורת הש"ס מ סורת הש"ס וס כל הסוגיא בבלי שם כ"ט. 00 עיי' בבלי שם וס בזה שינוי גדול בדברי ר' יוחנן גם לא מוכר שם ר' אלעזר.

מסורת הש"ס מ סורת הש"ס וס כל הסוגיא בבלי שם כ"ט. 00 עיי' בבלי שם וס בזה שינוי גדול בדברי ר' יוחנן גם לא מוכר שם ר' אלעזר.

מסורת הש"ס מ סורת הש"ס וס כל הסוגיא בבלי שם כ"ט. 00 עיי' בבלי שם וס בזה שינוי גדול בדברי ר' יוחנן גם לא מוכר שם ר' אלעזר.

מסורת הש"ס מ סורת הש"ס וס כל הסוגיא בבלי שם כ"ט. 00 עיי' בבלי שם וס בזה שינוי גדול בדברי ר' יוחנן גם לא מוכר שם ר' אלעזר.

מסורת הש"ס מ סורת הש"ס וס כל הסוגיא בבלי שם כ"ט. 00 עיי' בבלי שם וס בזה שינוי גדול בדברי ר' יוחנן גם לא מוכר שם ר' אלעזר.

מסורת הש"ס מ סורת הש"ס וס כל הסוגיא בבלי שם כ"ט. 00 עיי' בבלי שם וס בזה שינוי גדול בדברי ר' יוחנן גם לא מוכר שם ר' אלעזר.

מסורת הש"ס מ סורת הש"ס וס כל הסוגיא בבלי שם כ"ט. 00 עיי' בבלי שם וס בזה שינוי גדול בדברי ר' יוחנן גם לא מוכר שם ר' אלעזר.

אילו דברים מתעשרין פרק שני דמאי ח (רף כ"ב ע"ג)

ראשון. בתמיה אחר שהוקבע עליו שם שני איך תחזור ותעשה אותו ראשון. בהך דר' יוחנן עשה אותה הסאה ע"ש לכן יכול לפדותה ולעשותה מעשר ראשון משא"כ בהך דכלכלה שנקבע כבר ש"ס: שהגירדני האורג: זה. שכן שהגירדני סך באלעגותיו: על גב גופו בטל. כל' י' זו הכתה גופו דסיכה כשתיה וכתב הר"ש דלהכאת עלמו הוא סך כ"י שלא תזיק לו האריתה:

הדרן עלך הקלים שבדמאי

אילו דברים. במשנת ובגמרא ואלו דברים: מתעשרין דמאי בכל מקום. אפילו מכניז ויהלך דידוע שא"י בלא שאין פירות כאילו גדלים בחולה לארץ: תדבילה. תאכה ידועה בתכלית התמיקות ואי אפשר למלות כמוה בשום פנים אלא בנ"י. שפי' הרמב"ם: והתמרים. מין מהתמרים הנסים: והחרובין. מין מעיני החרובים שהם מוזגים וכאים מאוד ולא ימלא כמותן התמרים והחרובין כ"א בנ"י: הארוזי. מין מעיני האורז הלבן מאוד לא ימלא כמוהו אלא שם: והכמון. שגרגריו מעושין ואותו רלה לומר באשרו כמו. כל זה שפי' הרמב"ם: האורז שחולה לארץ. האורז שהוא של חו"ל כל' הגדל שם: כל השתמש ממנו פטור. שפי' הוליכו לא"י פטור דמיקבר אורז של חו"ל ולא אתי לאיחלופי בשל א"י. וכתב הר"ש זאדבילה ותמרים וחרובין וכמון לא מלי למיתני הכי דאע"פ שאמרנו דשל א"י כיכרין משל חו"ל מ"מ איכא כמי בנ"י דדמי לחולה לארץ: ב' להיות כאמן. על השעשרות ולא יהיו פירותיו דמאי סבא ויליך: ואת שהוא מוכר. מפריות קרקעותיו ואת שהוא לוקח. בגמ' מפרט את שהוא לוקח על זנת למכור: על עלמו אינו כאמן. שהרי הוא אוכל דבר שאינו מתוקן כשמתארח אלל ע"ה: ג' להיות חזר. לענין טהרה ויהיו נגדיו ואוכלין ושקין שלו טהורים: לה ויבש. שאין מוכרין טהרות לעם הארץ שאסור לגרום טומאה לחולין בנ"י: ואינו לוקח ממנו לה. אבל יבש לוקח ממנו שלא הוכשר לקבל טומאה כל זמן שלא בא עליו משקה: ואינו מתארח אלל עם הארץ. שאין שם טעם ויבוא וישטף טהרות: ולא פארתו אללו בכסותו. דכסות ע"ה שומארת תמורה שטופאת ע"ה עלמה דחיישין שמה ישנה עליה אשה כדה ונגדי ע"ה מדרם לפרושים אי כפי לכך אמרו אינו פארתו אללו בכסותו דמנוע עלמו יכול לזוהר שפי' מנוע כסותו: אף לא יגדל בהמה דקה. שאסור לגדל בהמה דקה בנ"י שלא ירעו בשדות אחרים: ולא יהיה פרוץ בכדרים. שסופו לבוא לידי חילול: ובשחק. דשחק וקלות ראש מרגלין את האדם לערוה: ומשמש בנית המדרש. תלמידי חכמים: לא באו אלו לכלל. דאין עכ"כ לנוגע בטהרות: ד' הכתומין. כחמס זכר שלקח תבואה מע"ה היא דמאי לא חינו אותו חכמים להפריש אלא כלי תרומת מעשר וחלה אבל לא ש"ס ובגמרא משמע שהטעם הוא משום שא"י אינו כ"א בלאו לא החמירו נבי דמאי אלל כתומים שציקר פרכסתן בכך. ובבבלי יומא ט' מפרש הש"ס מתוך שפרהדרין הללו חובטין אותן כל שעה ואופרין להן מכרו בזול לא הטרירו עליהם חכמים בנ"י שטרירו טרונה שלרין לאכלו בירושלים: החכווכין. שמוכרין מעט מעט בחביות: אינן ראין למכור את הדמאי. ירכינן להפריש גס מ"ס ובגמ' מפרש הטעם או מפני התיבקות או משום שהחכווכי עשה הרבה: ופי' שמוכרין בשפע הרבה ניחד: במידה גסה. לקמן במתני' מפרש כמה היא מידה גסה: ראשין למכור את הדמאי דרך המוכרים הרבה ביחד להוסיף על המידה ולכן נקראים משפיעין שעושין עדה גדולה ומוסיפין על המידות לכן לא הטילו עליהם להפריש את הדמאי כי אם על הלוקח מהם: 00 אליו הן המשפיעין. כל"ל: הסיטות. הם הסותרים הגדולים הקונים ומוכרים חטין והוא מל' יוכית*) (ולדקי דברי הרשב"ם והכ"י שהביא הזו"ט בשעתו ועקרו מן סיטות שהוא חטין כל"י**): ומוכרי תבואה. שאר תבואה במידה מרובה: ד' את שדרנו למדד בדקה וכו'. הכוסחא שלפנינו מנוצח וגם במשנת' ובגמ' יש שינוי כוסחאות והכוסחא האמיתית כפי העולה שהש"ס לקמן הל"ד ושהתוספתא את שדרנו למדד בגסה ומדדו בדקה לגסה בדקה ומדדו בגסה טפילה גסה לדקה וכן הוא בפ' הרמב"ם ויפריש לקמן בגמ': ובבבלי דיכר. מידה שש בה מה שהוא שזה דיכר: אכסרה. במשנת' ובגמ' אכסרה פי' לא נמדה ולא במשקל אלא לפי האומדן פטור דהוי כמוכר במידה גסה. והר"ש הביא יש מפרשים שאין לו במכירתו לא הפסד ולא ריוח והוא. מהערך לקמן פ"ג הל"ג:

הדרן עלך הקלים שבדמאי

אילו דברים מתעשרין דמאי בכל מקום הדיבילה והתמרי' והחרובין האורז והכמון. האורז שבחוצה לארץ כל המשתמש ממנו פטור. ב' המקבל עליו להיות נאמן מעשר את שהוא אוכל ואת שהוא מוכר ואת שהוא לוקח ואינו מתארח אצל עם הארץ. ר' יהודה או' המתארח אצל עם הארץ נאמן. אמרו לו על עצמו אינו נאמן כיצד יהא נאמן על של אחרים. ג' המקבל עליו להיות חבר אינו מוכר לעם הארץ לח ויבש ואינו לוקח ממנו לח ואינו מתארח אצל עם הארץ ולא מארחו אצלו בכסותו רבי יהודה אומר אף לא יגדל בהמה דקה ולא יהא פרוץ בכדרים ובשחק. ולא יהא מיטמא למתים ומשמש בבית המדרש. אמרו לו לא באו אלו לכלל. ד' הנחתומין לא חייבו אותן חכמים להפריש אלא כדי תרומת מעשר וחלה: החנוונין אינן ראין למכור את הדמאי. וכל 00 המשופעין במידה גסה ראין למכור את הדמאי. 00 ואלו הן המשופעין במידה גסה כגון הסיטונות ומוכרי תבואה: ה' רבי מאיר אומר את שדרבו למדד בדקה ומדדו בגסה: בגסה ומדדו בדקה בא טפילה דקה לגסה. אי זו היא מידה גסה ביבש שלשה קבין. ובלח דינר. רבי יוסי אומר סלי האינים וסלי ענבים וקופות של ירק כל זמן שהוא מוכרן אכסרא פטור:

סליק פירקא

מסורת הש"ס

סליק פירקא

ב' תוספתא פ"א.

*) στυώνης. **) στυος

אילו דברים מתעשרין פרק שני הלכה א' דמאי

ע"י שם ביטול זהו בדרך ישר. העולה מסוגיתנו דעל כבי וכו'. ומסיים שם פטורים מן המעשרות והמכסים עמו פטורין מן המעשרות משום שבאין מחול' וכפלגה דעמ הרמב"ם שכתב בפירושו למס' מעשרות פ"ה ואלו המינים הם עדרניות אינם כורעים פטורין מן המעשרות וכן כתב פ"ב הל' תרומות הל' י"ב גם ק' לפי דבריו אמאי לא תני הכך דעל בעל כבי וכו' נהדי הכך הקלין שבדמאי דריש פ"א דהרי הטעם דהקלין שבדמאי הוא מטעם הפקר וכמו שחזר הרמב"ם להורות ריש פ"ג דמעשר שניארכו לעיל הל' א' ד"ה מחלוקת ר' יוחנן:

תמן הנינן (פ) שום בעל כבי ובעל של רכפה וגריסין הקילקין ועדשים המצרוות (ג) המנינן הללו ע"י שיש כיוצא בהן בארץ ישרי צרכו חכמי ליתן להן סימן. אבל האלצרי והאפסטיקי והאצטרוכלין על ידי שאין כיוצא בהן בארץ ישראל לא צרכו חכמים ליתן להן סימן. אמ' רבי אבין הריא מחניהא חילופא חיוב המנינן האלו על ידי שאין כיוצא בהן בחוצה לארץ צרכו חכמים למנותן. והא דבילה בבוצרה. שחיקה היא. והא חמרון באלכסנדריא. דקיקין אינון. והא חרוב בביארי. גידוד הוא. והא אורו בחולתה. אכתר הוא סימוק הוא. והא כמון בקיפרוס. עקום הוא. אמר ר' לעזר לא שנו אלא הלוקח מן הגוי אבל הלוקח מישראל דמאי. ר' יוחנן* אמר לא שנייא היא הלוקח מישראל היא הלוקח מן הגוי דמאי. רבי לעזר סבר מימר רוב ארץ ישראל נתונה ביד גוים. רבי יוחנן סבר מימר רוב ארץ ישראל נתונה ביד ישראל. ואפילו יסבור רבי לעזר כרבי יוחנן רוב ארץ ישראל נתונה ביד ישראל רבי לעזר חש למעוט. כהדא (ו) כורכיא שריא מסתפקת יום אחד מן האסור נעשה אותו היום הוכיח לכל הימי. רבי יוסי בעי מעתה גר שבא להתגייר אין מקבלין אותו ואני אומר מעמון ומואב הוא. ונעשה אותו הגר הוכיח לכל הגרים. אלא כיני הא רבי לעזר סבר מימר רוב ארץ ישראל נתונה ביד גוים. ורבי יוחנן סבר מימר רוב ארץ ישראל נתונה ביד ישראל. ועוד מן

הלוקח מן הגוי. הגוי לכפיו א"ל לקייסה ומה שהגיה בעל פ"ט אכל הלוקח משראל ודאי א"ל לשמוע דהא לא תשאו על פירות ע"ה אפי' בא"י משום ודאי אלא משום דמאי ואת"כ כתב שם להגיה יתיר לא שנו אלא הלוקח משראל אבל הלוקח מן הגוי ודאי ופי' דר"ג סובר דאין קנין ביד ככרי להפקיע מן המעשר והוא ודאי קשה דמאי דתקו לב"א זלוקמי כר"ס דוקא. והנה בהגהה זאת כבר קדמו המפרש דא"פ ויתר כראה הגהתו. את"ל אינה ה' לידו תמונת החכם ר"ב אשכנזי ושם מ"ט ע"א בתוב זב"ל אמר ר' אלעזר לא שנו אלא הלוקח מן הגוי ודאי וכראה שכן היה הגירסא בהירושלמי שלו והוא בהגהת המפרש ופ"ט ומסיים שם אבל הלוקח מן הגוי ודאי פי' שהם ודאי של ככרי ואין מעשרין ול' מאיר דסבירא ל' אין קנין לככרי יהא חייב ודאי ולמ"ד יש קנין יהא פטור ודאי ע"כ והוא כמו שפירשו:

לר"ך לעזר דמאי ואלביז דכו"ע: רבי לעזר סבר. ועברש הש"ס במאי פליגי ר' לעזר סבר רוב א"י נתונה ביד ככרים וא"כ ליבא למיתלי שקה הככרי המיות הכפלקים בידו משראל אלא ודאי משלו הם ור' יוחנן סבר רוב א"י נתונה ביד ישראל ועשמתא קפה הככרי הפירות משראל: ואפילו יסבור רבי לעזר כרבי יוחנן. וקאמר סתמא דהש"ס דאסי' יסבור ר' לעזר דרוב א"י נתונה ביד ישראל אש"ה אמר דיניה דתש למיעוטא ומש"ה לר' מאיר חייב בודאי ולר' פטור אף בדמאי דהא רוב ע"ה פעשרין הן ובאן יש להסויף עוד שהן מן העיטות הכתוב ביד ככרי: (ו) סיקקית. כל"ל ובאשר הוא לקמן פ"ג ובתובות פ"א וסירקית (וגם סירקית) היא כחמות ונקראת סירקית על שם מין לחם הנעשה בדפוס וכדאיתא בבבלי פסחים ל': נעשה אותה היום הוכיח לכל הימים. ואשור לקבות ממכה מאותו היום והלאה דנעשה בה היום כמוכיח על כל הימים ואע"פ שהוא המיעוט הכי כמי במיעוט ככרים שא"כ נעשין הם עוביין שהפירות אלו הם עפירותיהם: אכי אומר מעמון ומואב הוא. שאסורין לבוא בקהל: ונעשה אותו הגר הוכיח לעיל ומתאי דסירקית אין רחיה דאין הטעם משום דנעשה הוכיח אלא כיון שמכרה איסור הורע חוקתה: ועוד מן

ונעשה אותו הגר הוכיח לכל הגרים. מס' ידים פ"ד מ"ד איתא בו ביום בא יהודה גר עשוי וכו' עד אשר לו ר' יהושע עותר אמה וכי עמוכים ומואבים במקומם הם כבר עלה סכחריב מלך אשור וצלבב את כל האומות שאל' וכו' וא"כ מאי קמשה הש"ס ונעשה אותו הגר הוכיח ועוד הגע בעלמך לר"מ דחייש למיעוטא האך מקבלין גרים דלמא מעמון ומואב הוא וכו"ל דעמון ומואב הוו מיעוטא למיעוטא ולמיעוטא דמיעוטא' גם ר"מ לא חייש וכדאיתא בבבלי יבמות קי"ט וא"כ גם לר"א לא קשה דאף דתש למיעוטא למיעוטא דמיעוטא לא חייש ולרש"י ומום' והראש"ד דס"ל דדוקא טעמר דגן תירוש ויאהר דאורייתא הא כל שאר המינים דרבען יש לישב דהא מעצתו טעירי בשאר מינים ואפ"ה החמירו לתוש למיעוט ככרים א"כ כיוצא בכל עקום ואפי' למיעוטא דמיעוטא. ול"ע ואין להאריך: ר

לכל הגרים. כל' גר דעמון ומואב נעשה הוכיח ויהיה אסור לקבל גרים כלל: אלא כיני הא ר' לעזר סבר וכו'. וכמו שזמקיס הש"ס פלוגתיה: לעיל ומתאי דסירקית אין רחיה דאין הטעם משום דנעשה הוכיח אלא כיון שמכרה איסור הורע חוקתה: ועוד מן

(פ) מעשרות פ"ה ע"ה. (ג) מוספתא שם. (ד) לקמן פ"ג הל' ד' כתובות פ"א הל' י'.

מן הדא. מהך מעשה דלקטן מוכח דטעמי דר' לעזר עמוס דרוב א"י כחוכה
ציד ככרים: דלדוקא. שם מקום בגליל: אילין ניקלוסיא דהכא. נקלוסין
ר' מין תרסיס חשיבין ובכר נזכרו ברכות פ"ו הל"ה (ל"ח ע"ג) ושאל
ה' זעירא מר' אלכסדרא היחך אהס סוברין בהך ניקלוסין רובס

מן הדא רבי זעירא שלח שאל לרבי אלכסנדרא
דצדוקא אילין ניקלוסיא דהכא מה אחון משערין
בהון רוב מן הגויים או רובן מישראל. אמר ליה
לית אגן יכלין משערין בהון. מתניתא מסייעא לדין

ר' יונה בני הניא שלח שאל לרבי אלכסנדרא
הניא עכל הכך ד' בני דסוגייתו הך דג' עשואין יספק
לחומרא ובתת הך ר' יונה בני לאו ל' ספק מעט וכמו שפרטנו.
גם הניא דהוא ובנו ופועלו ופסק לחומרא והשמיט האיבעיא דלמפרע
נעשה תגר גם האיבעיא דספיכה
הנאה ערומי ועל דספיכה ל' עמוס
דאיכה איבעיא עמא אלא אדרבה צאה לפשוט:

אם ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לרבי לעזר (ההגר בכל מקום דמאי אימתי בזמן שרוב
מכנסו מישראל אבל אם היה לוקח מן הגוי וודאי מתניתא מסייעא לרבי יוחנן.
תני רבי נחמיה אמר (0) אחד גוי ואחד ישראל כותי ואחד עם הארץ פעמים
שהוא לוקח פעם אחת מן הגוי פעם אחת מישראל דמאי. רבי חייה בר אבא בעא
קומי רבי מנא ממי לקח האיש הזה נאמר מישראל דמאי מן הגוי ודאי. תיפתר
שהיה התגר גוי וישראל וגוי מטיילין לפניו דמי. החיב רב הושיעא והא מתניתא
מסייעא לרבי יוחנן (2) דתני אמר ר' יודא לא הוזברו רימוני בדין וחציר גבע
אלא שהן מתעשרין וראי בכל מקום מה נן קיימין אם בלוקח מישראל (00) כהרא
דתנין ודאי אלא כי נן קיימין בלוקח מן הגוי הא שאר כל הדברים דמאי. אמר רבי
שמואל בר רב יצחק בוראי אגן קיימין ובלוקח מישראל אגן קיימין. תיפתר שהיה
אגרונימוס גדול ורחק עליו להיות מוכר בזול והתירו לו להיות מוכר טבלים
והלוקח יחוש לעצמו. (2) אי זהו התגר כל שהביא ושנה ושילש. רבי יונה בעי הביא
שלשה משואין כאחת אין זה תגר. זה אחר זה תגר. רבי יונה בעי למפריעו הוא
נעשה תגר או מיכן ולהבא. מה נפקא מביניהון בא והתקין אין תימר מיכן ולהבא
(000) מעשר זה על זה. רבי מנא בעי הוא ובנו ופועלו

בכל מקום דמאי כולו זין בעיר זין במדינה זין צהר זין בנכעה
ובכל מה שזכר שם: מכנסו. אלוהו וכן הוא לקטן הל' ז' ובסוף הפרק וכן פ"ו הלכה י"ב ול' המוספתא בנותן שמואלין לו מישראל:
אלא אם היה לוקח. פירות א"י מן הגוי ודאי וזה כר"י האמר לא שנייא היא הלוקח ששאל הוא הלוקח מן הגוי דמאי:
תני ר' נחמיה. דתני ר"ב: (0) אחד גוי ואחד כותי ואחד ישראל עם הארץ. כ"ל פי הלוקח זין שהיה גוי זין שהוא כותי או ישראל ע"ה:
פעמים שהוא לוקח. פי' אינו לוקח פירותיו בבת אחת ומאז אחד אלא היום לוקח מן הגוי ופעם אחת מישראל פירותיו
דמאי: רבי חייה בר אבא בעא קומי רבי מנא ממי לקח האיש הזה נאמר מישראל דמאי מן הגוי ודאי. תיפתר שהיה התגר גוי וישראל וגוי מטיילין לפניו דמי. החיב רב הושיעא והא מתניתא
מסייעא לרבי יוחנן (2) דתני אמר ר' יודא לא הוזברו רימוני בדין וחציר גבע אלא שהן מתעשרין וראי בכל מקום מה נן קיימין אם בלוקח מישראל (00) כהרא
דתנין ודאי אלא כי נן קיימין בלוקח מן הגוי הא שאר כל הדברים דמאי. אמר רבי שמואל בר רב יצחק בוראי אגן קיימין ובלוקח מישראל אגן קיימין. תיפתר שהיה אגרונימוס גדול ורחק עליו להיות מוכר בזול והתירו לו להיות מוכר טבלים
והלוקח יחוש לעצמו. (2) אי זהו התגר כל שהביא ושנה ושילש. רבי יונה בעי הביא שלשה משואין כאחת אין זה תגר. זה אחר זה תגר. רבי יונה בעי למפריעו הוא נעשה תגר או מיכן ולהבא. מה נפקא מביניהון בא והתקין אין תימר מיכן ולהבא (000) מעשר זה על זה. רבי מנא בעי הוא ובנו ופועלו

מסורת הש"ס

(1) תוספתא פ"ד ע"א. (2) כלים פ"ו מ"ה ערלה פ"ג הל' ה' ובשעה איתא אמר ר' יוסי וכן הוא בפ"ו הרמב"ם אבל בר"ג ובכ"ז ע"ה הגי' ר' יהודה כגשר לפנינו ובס' ערלה וכן הוא בתוספתא כלים בנה מליענא פ"ו. (3) תוספתא דמאי פ"ד. * ἀγορόμος.

זופעלו. שהביאו ג' עשאות בזה אחר זה: מהו שיצטרפו לג' משואין באחת. כאילו הביא הוא הכך ג' עשאות בבת אחת ואינו בעשה חגר: ספיכה הנכה ערומי. פי' ספיכה גדולה ובה כמה מינים: (ט) את רואה אותה כאילו אחת. כל"ל וכי את רואה אותה כגו' המוכר הזה כאילו בל פעם אחת ולא יהיה כעשה חגר הלך העינים המרובים אשר הם בספיכה גדולה כואת ערמיס שלקחם עממה בני אדם והיא חגר ור' יונה צבי הוא בל' תמיה והכונה גנדי ספיכה גדולה כעשה אחת חגרי זה הוא עיקר פירושו. והמפרש דר' יונה צבי קאי על הא דר' מנא לל לבד שפירושו

דחוק גם לא שם על לבו שר' יונה הוא אביו דר' מנא ור' מנא לא היה גדול בחיי אביו ולא אשר הלכה בפניו: הפירו' ספק אם הם מא"י חו' מחו"ל: לא אתר הריח. לשפוט אתר הריח אם דומה לריח פירות ארץ ישראל הם מא"י ואם דומה לריח פירות חו"ל הם מחו"ל וכן אתר המראה והטעם וכן אתר הדמים אם העצם בפירות א"י או כשער פירות חו"ל: אלא אתר הרוב. אם רוב הפירות הנאים לבאן באים מא"י כדוכים גם הפירות אלו כפירות א"י ואם רובם מחו"ל כדוכים בחו"ל: אם היה יין וכו' הילכו בו אחר הטעם. דבטעם יין של א"י ושל חו"ל אינן דומין כלל זה לזה: וחשימון כהיגין בהדא דבילתה שריי. וראיתם נוהגים בהך דבילה הימר: שאלית לר' יצחק בר אלעזר. דהרי קיסרין מא"י: כך כגו' זוגה שריי. זוגה כהג הימר (ואפשר שזה זוגה היא גמליאל זוגה ע"י ערכו מנא ס"ד) והטעם דהדבילות אשר כמלאו שם בלאו מחו"ל: כל דחמי מ"א שריי. כראה דל"ל ימא דקסרין המוכרת פה יושבה על חוף ים הגדול (ע"י מנא ה' ע"א) ואמר ר' יצחק דלא לבד דקיסרין בל"ג גם בעקומות לפנים מקיסרין הרואים את הים יש הימר בדבילה ומטעמא דפרשינן לעיל (גם הדבילות שם הן מספירות הנאות מחו"ל: אבמרי. הוא אבא מרי: 000 מיליהון דרבנן אמרי כן. כל"ל ומיליהון דרבנן פי' הא דמני המיטין האסורין דקיסרין החטים וכו' אמרי כן דבילה עותרת: המיטין האסורין: בל"ל פי' דמני המיטין האסורין וכאמר פה מיליהון דרבנן אבמרייתא ואפשר שהא דאמר איהא אסורא וחסר פה שם האומר: ולא פרשינן דבילה. ולא מכו גם דבילה בכלל דברים האסורין דקיסרין אלמא דמותרת: בנין דתכיתה. וקאמר הש"ס דהא ליבא למשמע מינה דמש"ה לא מני דבילה. תשום דכבר תנא לה בתנאי' אלו דברים מתעשרין בכל מקום דמאי דבילה: והא תנינן אורז וכמון ופשתתו. ומסני הרי גם אורז וכמון מני בתנאי' ואפ"ה מנה להו בהך ברייתא בהדי הכך דאסורין דקיסרין ודבילה לא מנה: הוי שרייה ה"א. הרי דמותרת ה"א: הרי אלו בשביעית היתר. הוא סיפא דהך דלעיל המיטין האסורין דקיסרין פי' הכך מיטין מותרים דקיסרין בשביעית ופטורין מלהפריש עליהן כדן שביעית שפטור ען המעשר דהא הפירות הן הפקר: ויהיו בשביעי' שביעית. דלמא בלו עמי שזינו מפקיר דהו: ישראל משקטין. שזרים שמיטה ומפקירין שדותיהם: וגוי פטור. ואם שהך פירות באים עשדה ככרי ככרי פטור שביעית יש לבד לחוש שמא הם עשדה כותי וכותי חייב בשביעית דסבר כותים גירי אמת הם: ישראל וגוים רבים על כותים. והוי ישראל וככרים רוב כגו' הכותים ואזינין בתר רוב: ליהודאי כראה דל"ל ולא ודאי דהול"ל ודאי משום דבקיסרין שביעי' כותים אפ"ה אסורין דתנא ולא ודאי: ישראל מתקן. פי' דישאל שפרישין תרומה גדולה דלס כשדו ע"ה על תרומה גדולה: וגוים פטורין. דס"ל יש כה ביד ככרי להפקיע מיד מעשר:

ואפעלו מהו שיצטרפו לג' משואין כאחת. רבי יונה בעי ספינה הבאה מרומי כמה מינין יש בה (ט) את רואה אותה כאילו אחר (פ) הפירו' לא הילכו בהן לא אחר הריח ולא אחר הטעם ולא אחר הרוב. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן אם היה יין כגון חדש ויין ישן הילכו בו אחר הטעם. אמר רבי מנא אולית לקיסרין וחמיון נהיגין בהדא דבילתה שריי שאליה לרבי יצחק בר אלעזר ואמר לי כך נהג זוגה שריי. ר' יצחק בר אלעזר בשם זוגה דקיסרין כל דחמי מיא שריי. אית דבעי מימר עד מגדל מלחא. ואית דבעי מימר עד מערת טלימון. אמר רבי אבמרי (00 מיליהון דרבנן אמרי כל המיני' האסורין בקיסרין. החטים והפת והיין והשמן והתמרים האורז והכמון ולא פרשינן דבילה בנין דתניתיה. והא תנינן אורז וכמון ופרשתתו. הוי שרייה היא הרי אלו בשביעית היתר בשאר שני שבוע דמאי. הרי אילו בשביעי' היתר. ויהיו בשביעי' שביעית ישראל משמטין וגוי פטור ישראל וגוים על הכותים בשאר שני שבוע דמאי דיהודאי ישראל מתקן וגוים פטורין (000 ישראל וגוים על הכותים עד היכן פונדקא דעמודא פונדקא רטיבתא עד כפר סבא. וצורן ודאי בקיסרין. רבי אבדו בשם רבי יוסי בר חנינא כולכסין הנמכרין בקיסרין הרי אילו אסורין מפני שרובן באין מהר המלך. רבי חייה בר אדא אמ' בלבנין. ורבנין דקיסרין אמרין באדומין. רבי זעירא רבי חייה בשם רבי יוחנן רבי (ג) החיר בית שאן מפי יוזשע בן ירוז בן חמיו של רבי מאיר שאמר אני ראייתי את רבי מאיר לוקח ירק מן הגינה בשביעית והחיר את כולה. אמר רבי זעירא דרא אמרה אסור לבר נש מיעבד מילה כציבורא אני אומר אותה הגינה היתה מיוחדת

000) ישראל וגוים רבים על הכותים. כל"ל ולכן הו' דמאי דישאל ע"ה וכותים רבים על הככרים אבל לא ודאי דישאל וככרים רבים על הכותים: עד היכן. הו' קסרין כל' נוהגין הך דיני דקיסרין: ולורן ודאי דקיסרין. לור ודאי דינו דקיסרין: כולכסין. עין כרוב וי"ט עין פול וככר מוכר פאה פ"א סוף הל"ד ובמסנה סוף מעשרות כקרא קרקס ע"י ערך: מהר המלך. שהוא א"י: בלבנין. כדוכסין לבנים: רבי החיר בית שאן. לאכול פירותיה בטבול ובחולץ עסיק דסבר דלא כבשוא עולי צבל וקדושה ראשונה קדשה לשעמה ולא קדשה לעתיד לבא: לוקח ירק ען הגינה. ולא עשיר: בשביעית. כותק: והחיר את כולה. כראה דהוא ג"כ ע"ס ונגרר פה מהא דלקמן דהחיר את כלה ובדוקק יש לפרשו והחיר רבי את כל בית שאן כולה: דהא אמרה. זאת דהחיר רבי את בית שאן ע"י העדות שאכל ר"מ ירק ען הגינה בבית שאן אומרת: אסור לבר נש שיעבד מילה בציבורא. היבא שיש מקום לטעות: אבן אומר אותה הגינה היתה

מסורת הש"ס

(פ) תוספתא שם וכוף ע"ס' מעשרות. (ג) חולין ו' ע"ג.

אילו דברים מתעשרין פרק שני הלכה א' דמאי י (דף כ"ב ע"ג ע"ד)

עיונתה לו. דל"כ הרי אני יכול לומר שאותה הגיכה הייתה מיוחדת לר"ע כלו' שהגיכה הייתה שלו והפריש בנאותה גיכה ממקום אחר על זה העלה שאכל ואין התיר רבי בית שאן על פי אותה עדות אלף ודאי דאסור לעשות בלבוש דבר שיש לטעות וכיון שיש לטעות ולומר דבית שאן אינו מא"י לא ה"ל לר"ע לכתוב

בכרהסיא בלא מעשר וע"ז ספק רבי להתיר בית שאן: דהתיר את כולה ומדמי הש"ס דמהכא ליכא למשמע דאסור לבר נש למיעבד דליכא למימר דר"ע התיר כל הגיכה בלא מעשר וזה דוחק שהפריש על כל הגיכה ממקום אחר ושפיר עובד מההוא עובדא דבית שאן מו"ל: ר' התיר קיסרין. דסבר דלא כנצוה עולי בצל וכדלעיל: ר' התיר ליקח ירק כמולאי שביעית. ע"י דך עובדא דר' פירוי דמס' פאה: מליזין עליו. מרכיני אחריו: וכדין. ודנין בלו' ומתוכי: לטלייא. לכערים ואפשר דל"ל לטלייא ובסמ' שביעית הגיכה לתלמידיה: אלף עין גיכתא דסיסרא. עובדא זה היה בשביעית ואמר ר"י ב"ל לכערו שיקנה לו ירק לצד מגיכתא דסיסרא דסבר שהוה סיסרא הכוזב שופטים ד' ופעולם לא ככנסה עשראל הא מעשר גיכות כיון שנעבדו בשביעית פירותיה אסורות.

מן העלרת ועד ראש השנה לריב'. הגי' זאת א"ל לקיטה דכיון דמתוכבה ועד עלרת היתר ספיחין דמסתמא של שמינית הן איך אפשר לומר עין העלרת ועד ראש השנה לריב' כלו' יש ספק אם הן של שביעית או שמינית ואם נצכו לקיים הגי' ל"ל דאין כאן מקומה כ"ל לעיל בפסוק דר' זעירא והכי יש לגרוס שם אמר ר' זעירא מן ראש השנה עד תוכבה אסור רבה על היתר עין התוכבה ועד עלרת היתר רבה על האיסור מן העלרת ועד ראש השנה לריב' פי' ספק אם הקפלוטות בנות מא"י או מחו"ל וז"ע:

מיוחדת לו דהתיר את כולה. ר' התיר בית שאן (פ' ר' התיר קיסרין. ר' התיר בית גוברין. (ר' התיר כפר צמח. (ר' התיר ליקח ירק במוצאי שביעי' (והיו הכל מליזין עליו. אמר להן בואו ונדיין כתיב (מייב י"ח) ובתת נחש הנחוש'. וכי לא עמד צדיק ממשה ועד חוקיהו להעבירו. אלא אותה עטרה הניח לו הקדוש ברוך הוא להתעמר בה ואנן העטרה

אמר

הזאת הניח הקב"ה לנו להתעמר בה. (רבי יהושע בן לוי הוה מפקד לטלייא לא תיזבון לי ירק אלא מן גינתא דסיסרא קם עימיה זכור לטוב. אמר ר' זיל אמור לרבך לית הרא גינתא דסיסרא דיהודיי הוה וקטליה וגנסבת מיניה ואין בעית מחמרא על נפשך אישחרי לחברך ר' יוסי דכפר דן בשם ר' בן מעדיה המינין האסורין בבית שאן הקצח והשומשום והחרדל והשום והבולכסין האפונין השחורין ובצלי' הנמכרי' ובני המרינה הנמכרי' במידה ופול המצרי הנאגד בשיפה ומינתה הנאגד בפני עצמו והאסטפניני לעולם. וקפלוטות מן העצרת ועד תנוכה. אמר רבי זעירא מן העצרת ועד תנוכה איסור רבה על ההיתר. מן התנוכה ועד העצרת היתר רבה על האיסור. ולענין ספחים מראש השנה ועד תנוכה אסור ספחין מן התנוכה ועד העצרת היתר ספחין מן העצרת ועד ראש השנה צריכי. הקישואין והדילועין והאבטיחין וזמלפנות והין והשמן ותמרין אפסיות. ויש אומר אף התורמוסין ופת חלה לעולם הרי אילו בשביעית שביעית בשאר שני שבוע מה רבי יונה אמר דמאי. רבי יוסי אומר ודאי. ולא פליגין מה דרבי יונה אמר דמאי בלוקח מן הבלונקי ומה דרבי יוסי אומר ודאי בלוקח מן הגינה. עד היכן פרשתא ורציפתא ונפשח דפנוטיה עד כפר קרנים וכפר קרנים בבית שאן. רבי יונה בשם רבי שמעון בן זכריה המינין האסורין בפניים והאגוזין והאורז והשומשמן ופול המצרי גמלייל וזגה אמר אהינות הבורות. אמר רבי יונה הרא דתימר מתרגגול קיסרין ולמעלין אבל מתרגגול קיסרין ולמטן בארץ ישראל

רבי יוסי אומר ודאי. ולא פליגין מה דרבי יונה אמר דמאי בלוקח מן הבלונקי ומה דרבי יוסי אומר ודאי בלוקח מן הגינה. עד היכן פרשתא ורציפתא ונפשח דפנוטיה עד כפר קרנים וכפר קרנים בבית שאן. רבי יונה בשם רבי שמעון בן זכריה המינין האסורין בפניים והאגוזין והאורז והשומשמן ופול המצרי גמלייל וזגה אמר אהינות הבורות. אמר רבי יונה הרא דתימר מתרגגול קיסרין ולמעלין אבל מתרגגול קיסרין ולמטן בארץ

גינת סיסרא: ואין צנית מחמרא על כפף. ואם מרבה להחמיר על עלטך פי' לומר כיון דהיתה מקודם של ישראל שירותיה אסורין שביעית: אישחרי לחברך. כיון דעמה היא ביד ככרים ויש קצין לככרי להפסיק מיד מעשר ושביעית הפירות עותרים: ר' בן מעדיה. כשנטע שם האומר אחר ר' זכור הערכו על זה בהשענות למס' ברכות לדף כ"ד ע"א: המינין האסורין צנית שאן. עשוס דמאי דחוקתן דמאי' הובאו לשם: ובלל' הכמכרים. פי' צמידה ובמידה הכאמר א"כ נתקף גם לכוון ואפשר דאמר הנמכרין ואפי' הסקר והראשון כראה יומת: ובני העדינה. שם פרי או ירק: צמיפה. עין גמי: והאסטפניני מין חבלין של קדרה: לעולם. פי' כל בני מיני הכוכבים דמאי' בכל עת ואין בהן חילוק כמו בקפלוטות: וקפלוטות עין העלרת עד תנוכה. אסורין צנית שאן עשוס דמאי: איסור רבה על ההיתר. דבאותו זמן רוב קפלוטות שביעית שאן בנות מא"י: היתר רבה על האיסור. דרובן בא בנותו זמן מחו"ל או שביעית שאן עלמו שהתיר רבי אותו: ולענין ספחים. כמולאי שביעית: מראש השנה ועד תוכבה אסור ספחין. דמסתמא של שביעית הן: מן התוכבה ועד העלרת היתר ספחין. דמסתמא גדלו שמינית: מן העלרת ועד ראש השנה לריב'. מן ספחים כ"ל ד"ה כל הספיחין לא גרסו לה וגידיסתן מראש השנה ועד תוכבה איסור ספחים מתוכבה ועד ראש השנה היתר ספחים: והמלפפנות. מפורש כלאים פ"א הל"ב: ופת חלה. גיד עליו דעו התורמוסין שהוא מין קטנית: לעולם. כחוק וצא פה אגב גררז דלעיל והאסטפניני לעולם: הרי אלו. צנית שאן: בשאר שני שבוע מה. הן צנית שאן לענין מעשר: בלוקח מן הבלונקי. הבלונקי הוא הבלונקי וזלונקי הוא מרדעת של כותים עי' ערוך ערך אלנקי והבלונקי הוא האש הכושף בלונקי והוא כעין מוכר פירות אסורין ומכאן גם היום באיזה מדינות והקך מינים חזקתן צנית שאן שבאים מא"י לכן הן דמאי: בלוקח מן הגיכה. בא"י ומס' הביאן לכוון ונדודאי אינן מעשרין שהרי אין מעשרין מחובר לכן לרדף לעשרן ודאי: עד היכן. נוהג הך דיכא דבית שאן: פרשתא וכו'. מקומות למעלה צנית שאן: יכפר קרנים צנית שאן. בלו' הא דעד כפר קרנים עד ועד בבלל: כפניים. כוזר הרבה פעמים ש"ס ובמדרשים והוא בקלה לפון א"י: והאגוזין. דחוקתן שבאו לשם מא"י: גמלייל. גמליאל: אהינות. אף אהינות והן מין תמרים: מתרגגול קיסרין. עיר ידועה וזכרת תוספתא שביעית פ"ד וגם צמ"י פ' מסעי ל"ד ט"ו ובל"י שמה (* חרטומסחוסים: בארץ

מסורת הש"ס

(*) לקמן פ"ג הל' ג'. (ב) מוספתא שביעית פ"ד. (ג) פיהא פ"ז הל' ד' (דף פ"ו ע"א) שביעית פ"ו ת"ד. (ז) חולין ו' ובשינוי והאך עובדא דרבי התיר בית שאן. (ח) שביעית סוף פ"ט.

*) Θερμοπόλις.

ישראל היא. וכל פירות הנמלאין שם מתעשרין: ר' יונה בעי. חקר ודע: היתה שדה זרועה ורועה ירק וכל ומלאה אורז. כלל ומלא בזרעה אורז: ירק מותר ואורז אסור. ואע"פ שידוע שזה האורז גדל פה ולא בא מא"י וגם יש עוד לד להתיר דגדל

אמר ר' ענא. הוא התבא ר' ענא ע"י עבדו פ"ד ערך רבי ענא ח' דהא מסיים אבל עכשיו יש כפר למח רבי התיר כפר למח והאמורא ר' ענא היה מאוחר הרבה לרבי אבא לט שגדחוק אחר ר' ענא (האמורא) אבל עכשיו וכו' וכפר למח אף ר' התיר כפר למח משום דביניו רוב סידות כפר למח היו נאים עתו"ל דוחק:

אצל

ישראל היא. וכל פירות הנמלאין שם מתעשרין: ר' יונה בעי זרועה ירק וכו' ומצאה אורז ירק מות' והאורז אסור. אגוז מלמעלן ירק מלמטן ירק מותר והאורז אסור. אבל רוב השדות הללו עושות המינין הללו. ואפי' תימר רוב השדות הללו עושות רוב המינין הללו אינן באין אלא מן האיסור. תני (ב) האורז שבחולת אנטוכיא מותר במקומו. רבי לעזר בי ר' יוסי התיר (סו) עד כדון ר' יונה בעי וכמדתה לכל רוח. (ג) אילו עירוח אסור' בתחום צור שצת ובצת ופי מצובה והנחה עלייתה והנחה תחתיה ובית בריא וראש מיא ואמון זמזוי. אמר רבי מנא דרא דאת אמר בראשונה. אבל עכשיו יש סוסייה. עיינוש ועין תרע ורס ברין ועין ועדוש וכפר וחרוב וגוב והספיה וכפר צמה. רבי התיר כפר צמה. ר' אימי בעי ולא ממעלי מסין הן. סבר רבי אימי מעלי מסין כמו שנחכשו. (ד) אילו עירוח שהן מותרות בתחום נבי צור וצייר וגשמי ויוויין ויגדי חטם ודכב חרבתייה וכרכה דבר הורג. חד טעין דצימוקין עאל לטיביריא שאל גמלילי ווגה לרבי בא בר בהנא אמר ליה אין כל ארץ ישראל עשוי משוי אחד של צימוקין. ואין כל ארץ ישר' עשוי של צימוקין אלא (סו) נן. אמר ליה אין מקום בארץ ישראל עושה מסוי של צימוקים. חד בר נש אייתי חדא אשפלה דקפלוטין לרבי יצחק בר טבליי. שאל לרבי יוחנן. אמר ליה פוק שאל לחנניה בן שמואל דתנייתה נפק ושאל ליה אמר מתני לא יחמי לי שמועה אמר לי דאמר רבי יסא בשם רבי יוחנן איחפלגון רבי זר' אלעזר בי רבי שמעון חד אמר אחר מקומו. וחרנה אמר אחר מעמדי. רבי אבהו מפרש רבי אומר אחר מקומו. ורבי אלעזר בי ר' שמעון אח' מעמדי. רבי אבהו אמר רבי אומר אחר מקומו וחרני ליה כהדא דרבי אלעזר בי רבי שמעון אחר מעמדו הדא דתימר באילין אשפלתא ברם באילין טעוניא כל עמא מודיי אחר מקומו. היה מקומו ומעמדו היתר והוא עתיד להעבירו דרך איסור אורז האיסור כמו שלא העבירו. רבי בא בר כהן בעא קומי רבי יוסי לא כן (ז) אמר רבי חיאי בשם רבי יוחנן רבי וחביריו הלכה כרבי. (ח) ואיר' יונה ואפילו רבי אצל רבי לעזר בי רבי שמעון. אמר ליה מה את בעי מר' יוחנן. רבי יוחנן כדעתיה ורבי יוחנן אמר קל היקילו בשביעית שדיא מדבריהם. אית דבעי מימר נצטרפה דעתו של רבי יוחנן עם רבי אלעזר בי רבי שמעון ורבו על רבי. הלכה

ישראל היא. וכל פירות הנמלאין שם מתעשרין: ר' יונה בעי. חקר ודע: היתה שדה זרועה ורועה ירק וכל ומלאה אורז. כלל ומלא בזרעה אורז: ירק מותר ואורז אסור. ואע"פ שידוע שזה האורז גדל פה ולא בא מא"י והל' כי היכי דהירק מותר מותר כמו האורז אפי' אורז אסור וכן יש לפרש אורז (כ"ל) מלמעלן וירק מלמטן וכו': (ט) אבל רוב השדות הללו אין עושות המינין הללו. כל' פי' מה אסור באותו שדה וסלא בתוך שדה אורז או אורז מלמעלן וירק מלמטן אפי' שזה האורז נודאי לא בא מא"י אבל השדות של פניי אין עושות המינין המינין לעיל ואורז בכללן ויש לחוש שגלן מא"י: ואפילו תימר רוב השדות עשוי המינין הללו. ואפי' היה לנו לתלות שגלן מן השדות הללו: רוב המינין הללו אינן באין אלא מן האיסור. שהגדלים בשדות הללו אינם טובים ומסתמא נאים מן האיסור כל' מא"י. כן נראה פי' המאמר: האורז שבחולת אנטוכיא. בסביבות אנטוכיא ודוגמתו חולת המחוז ערכין פ"ג ט"ב: מותר במקומו. לא מותר דמאי אלא במקומו ולא בתוך ולא בחולה לארץ. הר"ש: (סו) עד בורן. כן הוא ב"ר' ש ובתוספתא הגי' בורו ואפשר ש"ל שם בורן: ר' יונה בעי ובמידתה לכל רוח. מה שהתיר לכל רוח אנטוכיא בהרסקה ממנה עד בורן וקניצעי אליבא דר"א ב"ר יוסי: עירוח אסורות. משום מעשר ובתוספתא איתא חייבות בעשרות: ותיבתא עלייתא. כל' וכאשר הוא בתוספתא:

הדא דאמר ברשונה. שאל הביאו לשם פירות מא"י: אבל עכשיו יש סוסייה. עכשיו שמיאין מא"י יש סוסייה וכו' ג"כ לאסור: ולא מעמדי מסין הן. למה התיר רבי כפר למח הלא הישראלים הדריס שם השדות שלהם אלא שמעלן מקן מס וסבר ר' אימי דמעלן מסין הן כמו כשזו וכדמפרש הש"ס. ז"ל דכפר למח כשזו עולי מלריס והיא מא"י: בתחום כתי. בתוספתא בתחום ביתו: טעין. משא: אין כל ארץ ישראל עושה משא אחד של צימוקין. ואפי' דמי נבו עתו"ל: ואין כל ארץ ישראל עושה משוי. כל' בתמיה: (סו) כן אמר ליה. כל' אין מקום בארץ ישראל. אין מקום אחד בא"י עושה משוי של צימוקין ומשא אחד בא עממתא מקום אחד: אשפלה. כל' המקנה משפלה שביעית פ"ג ובמ"א ופי' העירוף קופה גדולה: שאל לר' יוחנן. יש פה בצירור ט"ס דהא איתא לקמן אבל שמועה אחר ל' דאמר ר' יסא בשם ר' יוחנן גס ר' יצחק בר טבליי לא חי כ"א הרבה שנים אחר ר' יוחנן. ע"י עבדו פ"ד ערך ר' יצחק בר טבליי ונראה דכל' שאל לר' יוסי (והוא ר' יוסי ב') או לה' יונה והשאלה היתה: לענין שביעית ובדקוה בסוף הסוגיא: דתמייה. שונה ברייתות: מתני לא יחמי לי ברייתא לא אסתחית לי כלל' לא ידעתי ברייתא בעמין זה: שמועה אחר לי. ל"ל אמרו לי משאר אמורא (ע"י) עבדו פ"ג ערך פלוני עבד ליה (שמועה): אחר עוקמו. הולכין אחר עוקמו של עוכר: אחר מעמדו. אחר המקום שהמכור עומד עמה כל' המקום שהובא לשם: ר' אבהו מפרש: מי האומר אחר מקומו ומי האומר אחר מעמדו. והורי ליה. ר' יוחנן הורה לר' אבהו: הדא דמימר באילין אשפלתא. הא דפליג רבי ירמיה' בהך קופות גדולות. כיון דהביא בקופה גדולה יש לחלות אקנה במקומות הרבה לכן לא נראה לראש' לילך אחר מקומו: טעוניא. משפלות: כל עמא מודיי אחר מקומו. גס ראש' מודה דאחר מקומו דמשא אקד אינו בא ב"א מקום אחד: היה מקומו ומעמדו היתה שהמכור עומד בחו"ל והמקום שהולכו לשם הוא ג"כ בחו"ל: והוא עתיד להעבירו דרך איסור. דרך א"י: שהיא מדבריהם. צומן הזה ואחר מעמדו הוא קולא ללא לרבינן לחקור אחר מקומו אי כמי הא דהורה בראש' פי' אף כראש' והולכין להקל בין אחר עוקמו בין אחר מעמדו וכרבי לא היה לריך להורות דהא כבר אמר הלכה כרבי מחברי: בעשרה דעמו של ר' יוחנן. יש פה בצירור ט"ס ובתוס' של ר' יוחנן ל"ל שם איה חמא ואין בידני לתקן העמות:

הלכה

מ פ ו ר ת ה ש"ס

(*) תוספתא פ"ג ועס בעשות. (ב) תוספתא שביעית פ"ד ובכמה שמיים. (ג) תוספתא שם ובכמה שמיים. (ד) תוספתא פ"ג הל' א' ס.

לא

ישמש חבר. חבר הכוזב בהך כרייתא לאו חבר ממש אלא נאמן
 דהיאך קתני לקמן ראו אותו מיסב איכה חזקה אכי אומר
 על התכאים שבלבו מיסב ומה בנך הלל הוא אוכל חולין ומאוס
 ועוד שזכינו לקמן במשנה ואינו מתארח אלל ע"ה והטעם הוא
 משום טומאה וכדאיתא בגמ' הל"ג
 לכן ז"ל דחבר לאו דוקא ואע"פ
 דגם בנאמן איתא במשנתנו ואינו
 מתארח אלל ע"ה היינו כנזכר
 טעל ע"ה ואינו מתארח בלבו. ולפי'
 איתא שפיר הברייתא גם אליבא
 דר' יוסי דאמר חניינים חסודים
 לאכול וכן דברי הרמב"ם פ"י
 מהלכות מעשר הל"ו ז"ע שכתב
 לא ישמש חבר לא במשנה ע"ה
 וכו' ראוהו מיסב עם ע"ה אין
 הסעודה בחזקת מעשרת שפ"ה
 החבר על תכאים שבלבו הוא
 סומך ע"כ ול"ע דהיאך מיסב
 החבר כלל בסעודה ע"ה והרמב"ם
 ז"ל בעלמו פסק פ"י מהל' מעשר
 ומסב ולא יתארח אללו וכן ז"ע
 מה שכתב מעשר פ"י הל"ג פ"ס
 שאם סועד אלל ע"ה וסומך על
 תנאו כך הוא לריך להיות סעדה
 על כנו ע"כ וכי רשאי חבר לסעוד
 אלל ע"ה ועכ"ל דמה שכתב
 הרמב"ם בהלכות אלו חבר הכוזב
 כאמן ודיכי חבר כתב בפ"י מהל'
 שו"מ וע"ז סמך בהל' מעש' ולא
 דק ונקט חבר במקום כאמן:

אית

על המעשרות. ואתא ביין לר' יונה בין לר' יוסי לר' יונה בפסוקה וגם
 לר' יוסי נחת דכאמן על המעשרות בנא להאכיל: תנימה. להך ברייתא:
 ואמר טעמי. כל' הוא תני לה והוא אמר לה: בנתארה אללו.
 כל' באקראי: אכל צרבי. פי' לרבים: עד שיקבל עליו צרבים.
 עד שיקבל עליו כל דברי חבירות
 השנים לקמן ח"ג צרבים: 0) עד
 שאקבל עליו. כל"ל: לריך לעשר.
 ולא יסמוך שמתארח כבר עישר
 החבר השולח: כגון אכי לר'
 שמואל בר רב יחזק וכו'. מהו
 ששאלה זה למה בחזקת שהן צטורה:
 דכל מה דהוא אכל מן שוקא הוא
 אכל. כל' לוקח פירותיו מן
 השוק ול"כ חוליו איכס בחזקת
 טהרה. כן נראה עיקר פשוטו:
 הוא כאמן. למעשרות: לוקחין
 מעמי. שהרי הוא בחזקת מעשר
 מה שהוא אוכל: ואין מתארחין
 אללו. שהרי האשה מכיכה המתכלים
 ואשתו חסודה: הרי הוא כבר עם
 הכתש בכפיפה. פי' רש' בתוס'
 ע"כ בסל אחד שכלל שמו יעמוד
 ע"כ הכא כמי אי אפשר לו להשאר
 שלל תאכילכו דמאי: אכל אפרו
 וכו'. ליתא בתוספתא: ואפילו
 מיניקת של יין. מיניקת הוא כמין
 קנה חלול עשוי מתכת וכותחין
 דאשה אחד בנקב חבית ומזין
 בפיו צראה שניות חפ' הרע"ב
 כלים פ"ט מ"ג והכא פירושו היין
 הנשאר במיניקת והוא מעט אפ"ה
 לריך החבר המעשר בסעודה ע"ה
 לידע שהוא מעושר: הרי זו חזקה
 למעשרות. שהסעודה מתוקמת
 למעשרות ואין בה חש דמאי:
 ראו אותו מיסב. בתוספתא שפירט
 יומר חבר שהיה יושב במשתאו של
 ע"ה ובסעודתו של ע"ה אפי'
 על המעשרות תניתה רבי ינאי בי רי ישמעאל ואמר טעמי
 הדא דתימר במתארח אצלו אבל ברבי' אינו נאמן
 עד שיקבל עליו ברבים רבי אמי בשם רבי ינאי אפילו
 אני איני נאמן 0) עד שנקבל עליו ברבים. רבי זעירא
 רבי יסא בשם רבי יוחנן 0) אפילו חבר ששלח לחבר צריך
 לעשר. רבי זעירא בעא קומי רבי יסא כגון אני לרבי שמואל
 בר רב יצחק ורבי שמואל בר רב יצחק לרבי. אמר ליה מה
 את בעי מר' שמואל בר רב יצחק דכל מה דהוא אכל
 מן שוקא הוא אכל 0) הוא נאמן ואשתו אינה נאמנת
 לוקחין ממנו ואין מתארחין אצלו. אבל אמרו הרי הוא כבר
 עם הנחש בכפיפה. אשתו נאמנת והוא אינו נאמן
 מתארחין אצלו ואין לוקחין ממנו אבל אמרו תבוא
 מאירה למי שאשתו נאמנת והוא אינו נאמן. תני
 0) לא ישמש חבר במשתה עם הארץ ולא בסעודה עם
 הארץ אלא אם כן היה הכל מתוקן ומעושר מחדת
 ידו ואפילו מיניקת של יין. ואם שימש חבר במשתה
 עם הארץ ובסעודה עם הארץ הרי זו חזקה למעשרות.
 ראו אותו מיסב אינה חזקה אני אומר על התנאין
 שבלבו הוא מיסב. בנו מיסב אצלו צריך לעשר על
 ידיו. חבירו אינו צריך לעשר על ידיו. הלכה ג' אינו
 לוקח הימינו לח. הא יבש מותר שעמי הארץ נאמנין
 על הבשירות ותני כן נאמן עם הארץ לומר הפירות
 למהרות

הללו לא הוכשרו. אבל אינו נאמן לומר הוכשרו אלא שלא קיבלו את הטומאה הא
 מכלל דו מודי על קמייתא לית הדרא פליגא על דרבי יונה ונה אמר חבירין אינן
 חשודין לא לאכל ולא להאכיל שלא ילך ויטמא גופו ויבוא ויטמא טהרות. ואפילו על
 דרבי יוסי לית הדרא פליגא. דרבי יוסי אמר חבירין חשודין לוכל ואין חשודין להאכיל. תמן
 למהרות

ראין אותו וכול טעל מיד טעל ושיטה עיד: איכה חזקה. שיסמכו
 אחרים על זה שמתארח הסעודה מעושרת שהרי החבר אוכל עם: אכי אומר על התכאין שבלבו הוא מיסב. פי' שיש לתלות ולומר שהוא
 מיסב ואוכל משום שהתנה בלבו שישיר קלת והוא יהיה מעשר וכדכך שזכינו לקמן פ"ז ט"ב: כבר מיסב אללו. היה כנו של
 חבר מיסב אללו בסעודת ע"ה: לריך לעשר על ידיו. לריך החבר לעשר בשבילו: איכו לריך לעשר על ידיו. דזה האחר יחוש לעלמו:
הלכה ג' שעמי הארץ כאמנין על הבשירות. לומר שלא באו על הפירות מים או שאר תפקים המעשרין לקבל טומאה: הא
 מכלל דו מודי על קמייתא. זאת פי' ששכתו אפרה המקבל עליו להיות חבר ששעמ דמודי במשנה קמייתא כל' במקבל עליו להיות
 כאמן: לית הדא פליגא על דר' יונה. וכי משכתו לא פליגא על הא דאמר ר' יונה חבירין אינן חשודין וכו' וא"כ למה לו לקבל שאינו
 מתארח אלל ע"ה הא בלאו הכי לא יתארח אללו שהרי החבר אינו חשוד לאכול דמאי וקאמר הש"ס מכלל דו מודי בקמייתא לחזק
 הקושיא כל' הרי לר' יונה החבר אינו גרוע מכאמן ובכאמן כבר תני במשנה דלעיל ואינו מתארח אלל ע"ה וא"כ מה לו עוד לקבל בנא
 להיות חבר והקושיא היא עלומה יותר לפי מה שפירשנו לעיל דלר' יונה ששכתו כמשתה להמשה שפניהם וקאי על כאמן הדא לקבל
 דברי חבירות: שלא ילך ויטמא גופו. ומשני הש"ס דשלא יתארח דמעשבו אינו שלא יאכל אלל ע"ה אלא שלא יהיה אללו אורח גם
 בלא אכילה ומשום טומאה שלא ילך ויטמא גופו במגע ע"ה ויבוא ויטמא טהרות ואסור לגרוס טומאה לחולין שפ"י: ואשיבו על דר'
 יוסי לית הדא פליגא. דרך הש"ס זה אם המקשק מקשה לחד טאן דאמר והתהלך מעמי ומסויף והילך וכי לא יש לך להקשות גם לאידך
 טאן דאמר אללו ע"כ דלריך לתין וכו' תריץ גם כן על קושיאך באיין זה וכן עמינו לקמן פ"ג הל"ג ולית הדא פליגא על דר'
 שאר דאמר כיון שאדם מעקיר וכו' שנייא היא שהזוכה זוכה בדקה וכו' ואפי' על ר' יוסי לית הדא פליגא וכו' (ובבבלי נא
 בסגנון זה ולטעמן לר' פלוני מי יחא וכו' אלל טאי אית לך למיטר וכו' הכי כמי לר' פלוני) ועי' פאה סוף פ"י ובסוגיותו הכי
 פירושו דלקשיא לי מעשכתו על ר' יונה וכי אין לך להקשות גם על ר' יוסי דאמר חבירין חשודין לאכול ובמעשכתו תני וגלא יתארח אלל
 ע"ה ולדברך האי שלא יתארח הוא משום דמאי והיאך חשוד לאכול מאחר שקיבל עליו שלא לאכול: תמן לטהרות

מסורת הש"ס

0) עיי' לעיל פ"א הל' ג' עובדא דר' ירמיה ור' זעירא. 0) מוספתא פ"ב ובשנינו 0) עם ובשנינו.

אירו דברים מתעשרין פרה שני הלכה ג' רמאי יב (דף כ"ב ע"ד כ"ג ע"א)

לטהרות. אלא מאי אית למיטר משנתכו טהרות כלו' האי לא יתארח הוא לעכין שלט יטמא גופו וכו' והאי תמן הוא שלט דציוק ול"ל הבא וצ"ל וצ"ל הכא למעשרות. ל"ל אבל תמן דלעיל טיירי למעשרות ח"כ לר' יונה כתי לא תקשי דמשנתכו טיירי לעכין טהרות. כן נראה פי' המאמר: הכאמן על הטהרות כאמן על המעשרות. זה המאמר אין כאן מקומו כלל ובמחברב מן הלכה הקודמת דאם הוא קושטא לר' יוסי דאמר חזירין שאדין לאכול ובהך דבייתא איתא חלפתא על הטהרות כאמן על המעשרות קשה אמאי כתר לה הש"ס להכא ולא הקשה על כתר לעיל גם הל"ל והתני הכאמן על הטהרות וכו' ובאמת דמהך קמיייתא אין קושטא כלל לר' יוסי וכמו שפירשנו לעיל: תני כל הבא לריק לקבל עליו אפי' חכר חסי' תלמיד חכם. ז"ל התיספתא הבא לקבל עליו חסילו תלמיד חכם לריק לקבל עליו ובעין זה איתא בכורות ומינות אפי' חכר בירושלמי ה"ט דאם הוא חכר מה לריק לו לקבלה ואי"ל לומר שחכר הנאמר ומה הכונה על נאמן וכמו בהלכה הקודמת דודאי בהלכה זאת חכר דוקא וכמו שזכרנו כל העכין: משעה ששם בשינה דהושב בשינה לריק להיות חכר: והוא שקיבל עליו משעה חכרה. דוקא שקיבל עליו משעה חכרה שיהושב בשינה אבל אם לא קבל עליו אז שזב לא נעשה חכר: (0) למה לי חכם. ככל"ל פי' למה לי חכם יושב בשינה אפי' ע"ה כיון שקיבל עליו חכירות שזב אין לריק לקבל עוד כל ימי חייו ור' לא סובר דהתנא קטע לריקא דאם לא קיבל עליו משעה ראשונה קבסין ליה שלא לקבלו עוד: וערקן מן קומיו. וברחו מפסיו: אבוא לכון בייתא. אמן מפחדות שאבוא אללכן. בייתא הוא חל' בעימותא בהבלת הטי"ן: עם הארץ אני אלל הטהרות. ולא אוכל ליגע בכן שעתה ע"ה טומאה היא אלל טהרה ובבית ר' ינאי הו' אוכלין חוליהן בטהרה ואמאי לא קיבל עליו ר"ל חכירות אלל ודאי משום שלא קבל עליו משעה ראשונה שישב בשינה וט"ל ליה יכול לקבל וכו' לא: הוא נענה למצורה. הבא לקבל דברי חכירות לריק להיות נענה בפני חכורה פי' לריק לקבל עליו בפני שלשה: ובני ובני ביתו כענין לו. בני ובני ביתו של חכר אינם לריק לקבל דברי חכירות בפני שלשה חכירות ונחמ' בכורות ל' מפורש יותר ת"ר הבא לקבל דברי חכירות לריק לקבל בפני שלשה חכירות: ובני ובני ביתו כענין לחכורה. גם בני ביתו צריין לקבל בחכורה ולא סגי בקבלה בפניו: כאן בטפולין לאביהן. בעוד שהן קטנים: חני ר' חלפתא. דתני ר' חלפתא: שקריבין לכנפים. בחוספתא ובבלי הגי' מקבלין לכנפים פי' הבא לקבל דברי חכירות מקריבין (מקבלין) אותו לכנפים: ואחר כך מלמדן לטהרות. בחוספתא ובכורות הגי' ואח"כ מקבלין לטהרות פי' אם עמדו איזה זמן לכנפים מקבלין אותן לטהרות: כנפיים

אית חכיי חכיי. במס' בכורות איתא על הך דבייתא דלעיל ר' שמעון בן גמליאל דאמר אף בניו ובני ביתו לריבין לקבל בפני שלשה חכירות (ובחוספתא חכר קלת ועי' רש"י בכורות) וא"כ הו' מלי הש"ס לתרץ דהך דבייתא דתני בניו ובני ביתו כענין לו איתא ברשב"ג. ואפשר דכיתא לר' לתרץ דאיתא גם בת"ק וכמו שפירשנו שחלק גם דבייתא של ר' חלפתא בן שאלו. והא דמתרין הש"ס ב"טפולין לאביהן קאי אבניו ואבנא דבני ביתו ל"ל בטפולין לאדוניהן וזה נראה דוחק שיהא קרא ענד קטן טפול לאדוכו ויותר ה"ל להש"ס לאוקמי דבני ביתו כענין לחכורה כרשב"ג ובדכתיבין ואפשר שהמאמר דרשב"ג דחולק לא היה ידוע לבני מערבא וצ"ע: ואחר כך מלמדן לטהרות. ז"ל החוספ' והונס' בעיקרה במס' בכורות הבא לקבל עליו אס היה חכר מחלה בלכמה מקבלין אותו ואחר כך מלמדן אותו ואס לאו מלמדן אותו ואח"כ מקבלין אותו ומלמדן אותו והולכין ומקבלין לכנפים ואחר כך מקבלין לטהרות אס אחר איני מקבל אותו אלא לכנפים בלבד מקבלין אותו קבל עליו לטהרות ולא קבל עליו לכנפים אף על הטהרות אינו כאמן. פי' מי שלא היה חכר מחלה בלכמה כלו' בדברי חכירות וכן לקבל עליו חכירות ומלמדן אותו דני אוכלת חולין בטהרה וזהו מה דאיתא לעיל מקריבין לכנפים ואח"כ מקבלין אותו. לכנפים פי' להיות בכלל אוכלי חוליהן בטהרה ואחר ששהה איזה זמן בחזקה זאת מקבלין אותו פי' אס רצה לטהרות להיות בחזקה אוכלי חוליהן על טהרת תרומה ואס חכר פי' נשעת קבלת חכירות אינו מקבל אלא לכנפים פי' לא היה ח"כ בחזקת אוכלי חוליהן בטהרה ולא אעלה על חזקת אוכלי חוליהן על טהרת תרומה מקבלין אותו קבל עליו לטהרות ולא קבל עליו לכנפים פי' אס מיד בחתימת קבלת החכירות קבל עליו לטהרות ולא לכנפים שילג המעלה החחוכה ורלה מיד לעלות על המעלה העליונה לא מהכי ל' ואינו באמן על הטהרות (ול' אף על הטהרות קשה קלת) וממה שפירשנו נראה דבירור שלכנפים הוא אחד עם בני הכנסת וה' עוזיק שמערתכו ששערנו במ"א שכנפים המכור פה הוא על' כנפיה ורש"י מפרש בכורות ל' לכנפים ידיו קורס אכילה וכן עולה מל' הרמב"ם שכתב פי"א מהל' משכב ומושב הל"ד ומקבלין אותו תחלה לטהרת הידים עכ"ל ואס קבלה היא קבלה אלל העכין אוכו שורה בן גם אינו מנורר היאך ימורש כנפים על כ"ל. ומשכמה דזכיר פי"ג עולה שהאופלין חוליהן בטהרה כלו' חכירות כקראים בני הכנסת וכמו שפי' הר"ם שם והטעם נראה לפי שזעוים הקדמונים כאשר התחילה החכירות ועוד אכניה מעטים התקבלו יחד לאכול בחכורה חוליהן בטהרה (וכברא שמה כסמעה שם חכר. והרמב"ם בפי' למשנתכו כמן טעם וחוק לזה) ובעין זה מספר היסופון לרומיים בספרו מלחמת היהודים ספר ג' פרק ח' על כת העסקעער והכת הוהת היא בעיקרה אחת עם החכירות אלל שנמשך הימים הפליגו מעשיהם ואין דוח חכמים כחה מיהם וקראום חלונים. עוד יש להעיר שהמעלה היותר גדולה בראשית ימי החכירות הייתה האכילה

מסורת הש"ס

(0) חוספתא פי"ב בכורות ל' ובניו. (1) בכורות ל' ועי' חוספתא פי"ב. (2) חוספתא אס בכורות אס.

אף על פי כן אמרו לה' אל' אע"פ כן אמרו לו קאי שפיר בלוקח אמר כל וכתקין דאלו צמור הא מריח בכותן כל הת"ס ולא חגי מ"מ ותל' מ"ט ומאי אע"פ כן ועי' בראש"ד ס"ט שפי' צמור אמר והו"ל בין דלמרי כל וכתקין יפריז הוא הכל אל' אפי' תנאי צ"ד שהלוקח יפריז מ"ט:

התינוקות דלא יוכלון שבל רבי לא בשם רבי יוחנן מידה דקה הואיל והמובר משחבר. המוכר מפריש מידה גסה הואיל והלוקח משחבר. הלוקח מפריש מתניתין מסייע לדון ומתני' מסייע לדין. מתני' מסייעא לחברייא (א) רבי נחמיה אמר את שהוא טפל לדרק בדרק ואת שהוא טפל לגסה כנסה. מתניתין מסייע לרבי לא תני (ב) רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן כרחה אמר מדד לו בדרק חייב אפילו לא מדד לו אלא סאה ורובע (ג) צריך לעשר את אותו הרובע. אמר רבי ועירא חשבון שכר ביניהן מדד לו סאה לענין הבעין הואיל והמובר משחבר המוכר מפריש. מבר לו רבעים לענין סאה הואיל והלוקח משחבר הלוקח מפריש. הלכה ד' על דעתיה דהרין הניא נתנו שיעור ליבש לא נתנו שיעור ללח. נתנו דמים ללח ולא נתנו דמים ליבש. תני רבי חייא (ד) הן מידה גסה מן ההין ולמטן מידה דקה. (ה) מטן מידה דקה מטמן ולמעלן מידה גסה על דעתיה דהרין תנייא נתנו שיעור ללח ולא נתנו שיעור ליבש נתנו דמים ליבש ולא נתנו דמים ללח. רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יצדק תני בית דין הוא שחיהא תרומ' מעשר של מוכר ומעשר שני משל לוקח מה גן קיימין אם במידה דקה הואיל והמובר משחבר המוכר מפריש. אם במידה גסה הואיל והלוקח משחבר הלוקח מפריש. אמר רבי בון בר חייא ח'פתר באומר לו מכניסו. אמר רבי יוסי אפילו תימר שלא מהכניסו באומר ברעחו נתקין אף על פי כן אמרו לו תניי בית דין הו' שחיהא תרומת מעשר משל מוכר ומעשר שני משל לוקח. רבי לעזר בשם רבי הושעיה תני בית דין הוא החלב משל טבח וגיד הגשה משל לוקח. הנהיג רבי אברהו בקיסרין שיהו שניהן משל לוקח בגין דיהוון מרבין שבאות.

התינוקות דלא יוכלון שבל רבי לא בשם רבי יוחנן מידה דקה הואיל והמובר משחבר. המוכר מפריש מידה גסה הואיל והלוקח משחבר. הלוקח מפריש מתניתין מסייע לדון ומתני' מסייע לדין. מתני' מסייעא לחברייא (א) רבי נחמיה אמר את שהוא טפל לדרק בדרק ואת שהוא טפל לגסה כנסה. מתניתין מסייע לרבי לא תני (ב) רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן כרחה אמר מדד לו בדרק חייב אפילו לא מדד לו אלא סאה ורובע (ג) צריך לעשר את אותו הרובע. אמר רבי ועירא חשבון שכר ביניהן מדד לו סאה לענין הבעין הואיל והמובר משחבר המוכר מפריש. מבר לו רבעים לענין סאה הואיל והלוקח משחבר הלוקח מפריש. הלכה ד' על דעתיה דהרין הניא נתנו שיעור ליבש לא נתנו שיעור ללח. נתנו דמים ללח ולא נתנו דמים ליבש. תני רבי חייא (ד) הן מידה גסה מן ההין ולמטן מידה דקה. (ה) מטן מידה דקה מטמן ולמעלן מידה גסה על דעתיה דהרין תנייא נתנו שיעור ללח ולא נתנו שיעור ליבש נתנו דמים ליבש ולא נתנו דמים ללח. רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יצדק תני בית דין הוא שחיהא תרומ' מעשר של מוכר ומעשר שני משל לוקח מה גן קיימין אם במידה דקה הואיל והמובר משחבר המוכר מפריש. אם במידה גסה הואיל והלוקח משחבר הלוקח מפריש. אמר רבי בון בר חייא ח'פתר באומר לו מכניסו. אמר רבי יוסי אפילו תימר שלא מהכניסו באומר ברעחו נתקין אף על פי כן אמרו לו תניי בית דין הו' שחיהא תרומת מעשר משל מוכר ומעשר שני משל לוקח. רבי לעזר בשם רבי הושעיה תני בית דין הוא החלב משל טבח וגיד הגשה משל לוקח. הנהיג רבי אברהו בקיסרין שיהו שניהן משל לוקח בגין דיהוון מרבין שבאות.

הדרן ערך אילו דברים מתעשרין

מאכירין את העניים דמאי את האכסניא דמאי. ר"ג היה מאכיל את פועלין דמאי. גבאי צדקה ב"ש אומרים נותנין את המעושר לשאינו מעושר ואת שאינו מעושר למעושר נמצאו כל אדם אוכלין מתוקין. וחכמים אומרים גובין סתם ומחלקין סתם והרוצה לתקן יתקן. ב' הרוצה לחזום

שיעור. פי' עדה: ליבש. יבש שעורו ע"פ עדה כדתני שלשה קבין ולא ע"פ דמים ולת שיעורו ע"פ עדה: תני ר' חייא. ז"ל התוספתא רש"ג אומר ששום ר' יוסי קליעה של שום ושל תאנים ושל ענבים וקליפה של ירק ליתין במדה גסה עליומין ולמטה במדה דקה ובלה הן במדה גסה הן. ולעטה עדה דקה: הין. היא הפדה הנזכרת במורה אלל כסבים: (ס) למין. כל"ל (ובר"ש ליתון) והוא מטבע קטנה כל' יוכית (*): תני. תנאי: של מוכר. פי' של מוכר מוכר. הוא יפריז תרומת מעשר: אם במידה דקה. שוכר במדה דקה: הואיל והמובר משחבר המוכר מפריש. הכל וכלאמר. לעיל ר' לא בשם ר' יוחנן: באומר לו מכניסו. ר' יוחנן לא מיידי בדמאי אלל אמר לו המוכר ללוקח שמוכרו שאלוהו שלא יתקן ותנאי צ"ד שחיהא תרומת מעשר של מוכר וכו' והא דלא מוכר תרומה גדולה ששום דאי אפשר שחוקר הגורן בלא תרומה גדולה וכבר הפרישה המוכר. תנאי: באומר בהעתו נתקין. אמר אחד מהן לא כשגית על המדה אם דקה או גסה אלל כתקן התבואה. כן עולה. מדברי הרשב"ם פי"א מהל' מעשר הל"ה: אף על פי כן. אף שאמר כל וכתקין הו"ל דכל אחד יתן החלי' של תרומת מעשר והחלי' של מ"ט אמרו לו וכו': החלב משל טבח. החלב שחוקר הטבח מן הנשר הטבח. מפסיד וצריך לשקול כנגדו נשר: וגיד הנשה משל לוקח. אינו שוקל הנשר. נשר כנגדו אלל הלוקח מפסיד: בגין דיהוון שרבין שבאות. כדי שיהיו הטבחים מרבין בעין טוב לפרק הנשר מן החלב וגיד:

הדרן ערך אילו דברים מתעשרין

מאכירין את העניים דמאי. גבאי צדקה ב"ש אומרים נותנין את המעושר לשאינו מעושר ואת שאינו מעושר למעושר נמצאו כל אדם אוכלין מתוקין. וחכמים אומרים גובין סתם ומחלקין סתם והרוצה לתקן יתקן. ב' הרוצה לחזום

סו"ט ה"ש"ס

(ה) תוספתא ס' וצנינו. (ב) ס'. (ג) ס' וצנינו. *) λίμα.

מאבירין את העניים פרק שרישי הלכה א' דמאי יד (דף כ"ג ע"א ע"ב)

לחזום עלי ירק. לברות ולחמך ומלק את ראשו תרגם וכתן ויחזום ית רשיה: להקל ממשהו. ומשליך העלן שלם יבדד עליו המשא: לא ישליך עד שיעשר. שאם ימלאם ע"ה ויאלבס כשאכסם מתוקנים וכמלא כותן מכאול ומיירי בירק הכאול דאי בלא כאנד אכתי לא אחתייב במעשר וכדאיתא מעשרות פ"ח משנה ה': הלוקח ירק מן השוק. וכתל אנודות בידו שזומתן ידועה ולאחר שנטלן כמלך עליהן להחזירן למוכר: לא יחזיר עד שיעשר. דכתי אגבדיהו נעשו שלו וחיבי לנטלן: שאינו מעשר. במצ"מ ובגט שאינו מחוסר וכן כרחה גי' הרמב"ם בפירושו אבל עמי' דלקמן עולה שני' משנה ירושלמית שאינו מעושר היא גי' הר"ש והרע"ב: אלא מניין. בגמ' מפרש לה: היה עומד ולוקח. ולא נטלן בידו ולא הגביהו: טוען אחר. משא אחר של ירקות: ג' לא ילביע עד שיעשר. דכיון שנטלן לאכלן כחתייב לעשרן ואסור להוליא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן: שלא יאבדו ולא כתבוין לזכות בהם: כל דבר שאין אדם רשאי למוכרו דמאי. במצ"מ ובגמ' למכרן דמאי פ' כגון במדה דקה: ר' יוסי מתיר בזדלי. לשלוח לחבירו ודאי אפי' בדקה: ובלבד שיודיענו: שהוא ודאי ולא חייטין דלמא אחי לאשכחי ובגמ' מפרש לה: ד' לטחון עם הכותי או לטחון עם הארץ. במצ"מ ובגמ' לטחון כותי או לטחון עם הארץ ובג"ל במשנה ירושלמית: בחוקת. דלא חשידי שאם החליפו אלו המתוקנים באחרים שאינם מתוקנים: לטחון הככרי. ג"ל לטחון ככרי וכאשר הוא במצ"מ ובגמ': דמאי שככרי חסוד להחליף: ואלל הככרי כפירותיו. דככרי ודאי מחליף והו כפירותיו כל' טבל גמור כפירות הככרי שחייבין בתרומה ומעשרות דאין קצין לככרי בחי' להפקיע מיד מעשר ובגמ' פריך מ"ש רשא דמאי דמאי ומ"ש הפא' דמאי בפירותיו. והרמב"ם מפ' בפירותיו ופטורין מן המעשר ובגמ' לא משמע כן: ר' שמעון אומר דמאי. דלא חשיבין שהככרי ודאי החליף: ה' לפונדקית. שומרת הפונדק והולכי דרכים מתאכסכים אלהה: מעשר את שהוא כותן לה. דאין חבר מוליא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן: ואת שהוא כותל מענה. דאע"ג דע"ה אינו חסוד להחליף כדאמרינן במשנה דלעיל הפונדקית חסודה להחליף שהיא מחכוכת לטובתו ושומרת גבה ראו שאכיל משלי שהוא חס ויפה לחבר ואפי' את שלו הקר והגרוע: אין אנו אחראין לרמאיין. אין אחריות הרמאים עלינו לשומרם שלא יאכלו דבר שאינו מעושר דר' יוסי סבר לגזול היא מחכוכת לפיכך אינו מעשר מה שהוא כותן לה ואם תקחנו הפונדקית לעלמה ותאכלנו כשאינו מתוקן אין לחבר מזה כלום ואינו מעשר אלא מה שהוא כותל: ו' המתקלקל. פת או תבשיל שנתקלקל: אחר ר' יודה. ר"ג בל שרש דברי הת"ק: כמותן לחמותו שביעית. כמותן לחמותו לאפות ולבשל בשנה שביעית: שאינה חסודה להחליף להאכיל את בתה שביעית. דחמירא לע"ה שביעית ואפי' אם יתקלקל לא תחליפנו בפירות שביעית:

סליק פירקא.

אמר רבי יונה מתניתין בעניי הברים ובאכסניא כר' יהושע. חגי (פ) מעשי ברי יהושע שהלך אחר רבן יוחנן בן זכאי (ו) לבלי חיל והווי אותן בני העירות מביאין להן פירות. אמר להן רבי יהושע אם לנו כאן חייבין אנו לעשר. ואם לאו אין אנן חייבין לעשר. רבי יוסי אומ' בעניי עם הארץ היא מתני'. אם אמי את בעניי הברים נמצאת נועל דלת בפני עם הארץ מה מקיים ר' יוסי לאכסניא כהרא דתני (ויקרא כ"ה) הגר' עמכם לרבות את האכסניא. רבי לעזר אומר זו אכסניא של גוי. תני צריך להודיע. על דעתיה דרבי יונה דו אמר בעניי הברים היא מתניתא ניהא. על דעתיה דרבי יוסי דו אמר בעניי עם הארץ היא מתניתא אפילו מודיעו מהו מועיל בפני אחר שאינו מתוקן. אמר רבי מנא הווא אמרה אילין דיהבין בביתין

סליק פירקא.

הלכה א' מתניתין בעניי חברין. מתני' דתני שאכילין את העניים דמאי היינו בעניי חברים דאיכא למימר שימקנו אבל עניי ע"ה אין מאכילין דמאי: ובאכסניא. ואכסניא דתני במתני': כר' יהושע. דוקא באכסניא כר' יהושע שלא לן דאז גס האכסניא החבר מותר לאכול דמאי: (ו) לברור חיל. כג"ל ובאשר הוא בתוספתא: אם לכו כאן. בתוספתא אם לכו כאן אבל גם בגמ' מפ' מעשרות איתא אם לנו וכי הווא צ"ג. בפשטתו ולריך לקרות הכו"ן דגג והוא כמו לכנו: חייבין אנו לעשר. דשוב אין לנו דין אכסניא ואתן פירות שהביאו בני העירות היו דמאי: בעניי עם הארץ היא מתני'. מתני' מיירי בני בעניי ע"ה: כמלאת כועל דלת בפני עם הארץ פי' בפני בני ע"ה (וכן הובא צ"ג) דאין להם מה יאכלו דבעה"כ לא יטריח עלמו לתקן להם הדמאי: מה מקיים ר' יוסי לאכסניא. דכיון דעמי' מיירי בעניי ע"ה אכסניא מיירי בני בע"ה ופשיטא דמאכילין אותן: כהדא דתני. אכסניא דמחיל הווא כהדא דתני וכר' לעזר: לריך להודיע. בעה"כ שאכיל את העניים דמאי לריך להודיע להם שהוא דמאי: אפילו מודיעו מהו מועיל. הלא ע"ה אינו מתקן דהא זה נעלמו הטעם שפירות ע"ה דמאי: בפני אחר שאינו מתקן. כראה שלל מפני אחד שאינו אוכל שאינו מתוקן והסוסר דילג מן שאינו עד שאינו פי' שאם יש בהנהו עניים אחד שאינו אוכל דמאי ובעל ש"ה כראה גסורם מפני אחד שמתקן והיא היא: הדא אמרה. קאי אמתני' דתני ר"ג היה מאכיל את כועלן דמאי ומשמע דחכמים פליגי עלי' שסם להו פורע חובו כדמאי: אילין דיהבין

(פ) תוספתא מעשרות פ"ב נט' ספ"ג הל' ג'.

אבר זכני נח וכו' אבל משל רופא אסור. הרמב"ם פ"י סה"ג
 מעשר הל' י"ג שם הביא הכך לימי דרופא השמיט
 הדין דבן נח ואפשר דלא גרסי' הך אבל משל רופא אסור והוא
 ט"ס ושגירת המאמר דלעיל משל חולה אבל משל רופא אסור ועי'
 תוס' זרכות מ"ז ד"ה מאכילין
 ותוס' יבמות ס"ז ד"ה לא
 יאכילנה וכו' ע': **שנייא**

בביתין אסור ליתן מודמי שביעית שאינו אלא כפורע חוב
 מודמי שביעית כהרא דחגי (פ) אחד שביעית ואחד מעשר
 שני אין גפרעין מהן מלוה וחוב ואין עושין מהן שושבינות (ו) ואין משלמין מהן
 השלומין ואין פוסקין מהן צדקה לעניים בבית הכנסת. אבל משלמין להן דבר של
 גמילות חסד וצריך להודיע. חמן חנינן (ז) פועל שאינו מאמין לבעל הבית חמן
 את אמר הפועל מפריש. וכה את אמר בעל הבית מפרש. אמר ר' יונה חמן במאכילין
 מן המנויין ברם הכא במאכילו מן האבוס. רבי זריקן שמעון בר ווא בשם רבי יוחנן
 רופא חבר שהיה מאכיל לחולה עם הארץ נותן לתוך ידו ואינו נותן לתוך פיו בדמאי
 אבל בודאי אפילו לתוך ידו אסור משל חולה אבל משל רופא אסור בישר' אבל
 בבני נח אפי' בודאי מותר משל חולה. אבל משל רופא אסור. אם היה אבר
 מן החי אפי' משל חולה אסור (ח) שלא יבוא לידי תקלה וקשיא על רב"ש בגין
 דו כשר יפסד (ט) נותן לו כדי תיקולו. מה טעם רב"ש אפילו חגדרנו עכשיו ויכול
 את לגודרו לאחר זמן אין את יכול לגדרו מה טעם דרבנן אם מדקד' את אחריו
 אף הוא ממעט בצדק'. (י) גבאי צדק' בי"ט לא יהו מבריוין בדרך שמכריוין בחול
 אבל גובין בצינע' (י) ונחנין לתוך חיקן ומחלקין לכל שכונה ושכונה בפני עצמה. (י) גבאי
 קופה בשביעית לא יהו מדקדקין בחצירו' של אוכלי שביעית. נתנו להן פת מותר
 שלא נחשדו ישראל להיות נותנין אלא או מעות או בצות. רבי חנניה בשם
 רבי פינחס הרא דתימר במקום שזורעין ולא אוכלין. לאבל אינן חשודין לא כל שכן
 להאכיל. (י) כהנים
 המגבלין

בביתין. כראה מענינו שפאטר פה על בני אכזים
 התאספין לאכול בחבורה חלילה פעם בביתו של זה ופעם בביתו
 של זה וכל אחד ואחד כותן ביים הפגיע אליו דמי הסעודה והוא
 בעין השטניות הכוזב ז"ב פ"ט ט"ד אלא שהשטניות כגזית זב"ד
 וכדאיתא שם וזה אינו נגבד זב"ד
 ואפשר שז"ל אילין דיהבין בביתין
 זב"ד והוא מל' ביתה: אסור
 ליתן מדמי שביעית. דכמו שאסור
 חכמים לפרוע חובו מדמאי אע"ג
 דמאי אינו אלא ספק שאינו
 מעושר בן אסור נ"כ לפרוע מדמי
 שביעית דבר המוטל עליו לשלם
 אע"פ שאינו חוב גמור ואפשר דגם
 ר"ג מודה בזה דל"ג לא שרי
 לפרוע חובו אלא מדבר שהוא
 ספק אלא דל"ג דגם הגי בביתין
 יש לד להתיר דהא אינו חוב
 גמור דהרי אינן נגבין זב"ד אבל
 מדבכין כמעט שפיר דגבי פועלין
 יש לד להחמיר ולהקל דיש חוב
 גמור ופרוע זב"ד אלא בו אלא
 ספק איסור וכן גבי בביתין יש לד
 להחמיר ולהקל לפרוע מדמי שביעית
 אבל אין כאן חוב מעט. זה כראה
 פי' המאמר: ואין עושין מהן
 שושבינות. דרך שושבינות שולח
 סעודה ודורון לחופה ואוכל עמו
 וזה חזון ועושה ג"כ לזה כשישא
 אשה: (ט) ואין משלמין בהן גמולין.
 כל"ל וכאשר הוא בתוספתא פי'

טובה שעה לו דאלו להגירסא שלפניו הא תמי כבר ברישא אין כפרעין מהן מלוה וחוב: ואין פוסקין מהן ללדקה. בן הוא
 בתוספתא ולא גרסינן שם לעניים בבית הכנסת: ונריך להודיע. שהוא של מ"ט או של שביעית: פועל שאינו תאשין. ז"ל המשכה
 פועל שאינו תאשין לבעל הבית נוטל גרוגרת אחת ואוסר וכו' ויחשך גרוגרת אחת פי' כמעט תלכוכל גרוגרת אחת כנגד אותה
 גרוגרת של תרושת מעשר שהפריש אלשא דפועל לריך לתקן הדמאי וכה. ובקשנתנו: את אחר בעל הבית מפריש. כל' חכמים דפליגי
 על רבן גמליאל טעם דפורע חובו זב"ד אפי' וכדפרשין אלמא דהחייב לתקן הוא על בעל הבית: חמן. במשכה דלקמן פיירי במאכילו
 מן המנויין שבעה"ז טובה לפועל מספר הגרוגרות לעאכלו ואם בן הוי הסעודה משל פועל ולריך הפועל לתקן: הכא. במשנתנו: במאכילו
 מן האבוס. אבוס הוא קערה גדולה שאוכלין בה כל הפועלים ביתד וכדאיתא כדריס פ"ד ט"ד לך יאכל עמו מן האבוס שלפני
 הפועלים והסעודה היא משל בעה"ז לכן לריך הוא לתקן: לתוך ידו. של חולה: ואינו נותן לתוך פיו. אלא להאכילו דמאי
 זדיס: אבל משל רופא. אם הדמאי ש! רופא אסור גם לתת לתוך ידו של חולה: אבל זכני נח וכו' משל חולה אבל משל
 רופא אסור. דהככרי מחזיק לו טובה וטבל אסור בהנאה. אלא יבא לידי תקלה. לאכלו וכן נח טעויה על אבר מן החי: וקשיא
 על דב"ט. קאי אמתני' דתמי זב"ד כותבין את המעושר וכו': בגין דו כשר יפסד. בשביל שהוא כשר כל' מעושר יפסיד
 בתמי' שנתכין לו את שאינו מעושר ולריך הוא לתקן: (ט) נותן לו כדי תיקולו. כל"ל ומאשי הש"ס שבעה"ז נותן לו מה שגייע לתקן הדמאי
 כל' חלק גדול עד שלאחר שיתקן יהא חלקו כחלק שאר העניים: מה טעם דב"ט. ומקשה הש"ס ח"כ מאי טעמא דב"ט דאסרי את
 המעושר לשאינו מעושר יתנו גם לשאינו מעושר את שאינו מעושר וכדי תקובו וע"פ שיתקן: אפילו תגדרנו עכשיו. ומאשי אס גם
 אתה עושה גדר זכניו אלא יאכל עתה שאינו מעושר: יכול את לגודרו לאחר זמן. בתמי' ח"כ בכל פעם ופעם שאתה נותן לו
 אתה לריך לעמוד עליו ולמרוו שיהא מעושר וטוטט שהגבאין יתנו לו מעיקר את המעושר: מה טעם דרבנן. דמתני' דפליגי אב"ט:
 אם מדקדק את אחריו. אם יבין בעה"ז ע"ה שהגבאי מדקדק אחריו ונותן מה שגובה ממנו לכלי אחר אף הוא שיעוט עלמת לדקה
 מפריותיו: גבאי לדקה ב"ט. ז"ל התוספתא גבאי קופה אין גובין ומכריון זב"ט וכו' ופי' מכריון שמתלקין בעקום פלוני ציבחו
 העניים לשם: (ט) וכותבין לתוך חיקן. כל"ל וכן כתב הרמב"ם ט"ד טה"ל יו"ט הל' ב"ו פי' הגבאין כותבין לתוך חיקן ולא לתוך קופה
 זו לתוך תמחיו ומחלקין בו וכל זה כדי לשנית מעשה חול: לא יהו מדקדקין בחצירו' של אוכלי שביעית. פי' אלא לכנס בחלרות
 של אוכלי שביעית באסור: אלא או מעות או זב"ט. כל"ל וכאשר הוא בתוספתא פי' אלא כחשדו אוכלי שביעית ליתן אלא דמי שביעית
 או זב"ט שקבו לסחורה מדמי שביעית: הדא דתימר. הא דאיתא כתבו להן פת מותר: בתקום שזורעין. בשביעית: ולא אוכלין.
 מה שזרעו וכן שאר איסור שביעית דכיון דאינן חשודין לאכול כ"ה להאכיל: כהנים

מסורת הש"ס

(פ) תוספתא שביעית פ"ו. (ז) לקמן פ"ז מ"ג. (ח) עיי' בבבלי פסחים כ"ב ר' נתן אומר ענין אלא יושע אדם כוס יין לכויר ואבר מן
 החי זכני נח ת"ל לפני עור לא תתן שכאל. (י) תוספתא דמאי סוף פ"ג. (י) גם ובפולגותא דר"ל וחכמים והש"ס תפס פה דכנרי
 חכמים (י) גם וכדאיתא תמי מדקדקין.

מאבילין את העניים פרק שלישי הלכה א' ב' רמאי מו (דף כ"ג ע"ג)

המגבלין בטרהר. עישתו של ע"ה ומפרישין ממכה חלה: לא יהו מדקדין וכו'. שלא לגבל בחמירות של אוכלי שביעית: מפני חלתן. שלא יפרישו החלה ועי"ז יקבע האוכל שביעית לכל עיסה זאת. המפרש ר"פ: עבריו מן הקלה. אחת שביעית מוכרעו מן שביעית שהיא לכל

שנייא היא שהוכה זכה בדקה. במז הר"ג ולא ידעא מה לר"ך לטעם זה דהא דאמרינן לעיל דהמוכר בגסה פטור מלקט מעט המוכר למזכר לפי שידע שפטור חכמים את המוכר ויעשר הוא אבל המוכר לע"ה בכל עכין חייב לעשר והכא כמי חייב לעשר משום ע"ה המולאן דללו חבר המולאן יעשרן דמאי

המגבלין בטרהר לא יהו מדקדין בחצירו של אוכלי שביעית. אית הגניי הני מדקדין אמר רבי פינחס טאן דאמר מדקדין מפני חלתן מאן דאמר אין מדקדין מבריוחו מן הקלה ומכניסו לחמורה שכל בעון מיחה שביעית בלא תעשה. כיצד הוא עושה אמר רבי הונא מביא כהן חשוד (ו) ומטבילה ומאכילה לו. ולא נמצא מוסר מדרות לעם הארץ. אמר רבי מנא מביא כהן חשוד ומטבילה ומשמרו עד הערב ומאכילה לו. ולא נמצא מחזיק יד עוברי עבירה. רבי שמעון בר ברסנא בשם רבי אחא משמרה עד ערב הפסח ושורפה. הלכה ב' אמ' רבי לעזר דרבי מאיר היא (ז) דרי מאיר אמר לא התירו למכור דמאי אלא סיטון בלבד. אמר רבי יוחנן דברי הכל היא שנייא היא שהוכה זכה בדקה. ואין המבקר מבקר בגסה. וליח הדא פליגא על דרבי מאיר (ח) דרבי מאיר אמר כיון שאדם מבקר דבר ויצא מרשותו הבקירו הבקר. שנייא היא שהוכה זכה בדקה ואין המבקר מבקר בגסה. ואפי' על ר' יוסי לית הדא פליגא (ט) דר' יוסי אמר אין הבקר יוצא מתחת ידי הבעלים אלא בזכיה אין הבקירו הבקר שנייא היא שהמבקר מבקר בגסה ואין הזוכה זוכה בדקה. חזקיה אמר אינו הבקר מחוסר לבעלין אלא בזכיה מניין כיצד הוא

אחר שגמרה מלאכתו למעשר עכ"ל אבל לפי הכרעה מן הש"ס זה בכל מקום שגמרה המוכר פטור מן על המוכר כלל לדוק אם הקונה חבר או ע"ה אלא אורכ סתם ולפעמים מותר למכור אפי' בידע שהלוקח ע"ה ובהיא דבפחותים פ"ב וכמו שפירשנו גם וכן מורה לכאורה משנה ד' גם דמלקח בין חכוכין ומשפיעין במדה גסה ולא איתא לפליגי במשפיעין גופי' בין עובר לחבר בין עובר לבי' גם לא מלינו שום רשע במשנה גסה המוכר לר"ך לטעם לב אם הקונה זה חבר או ע"ה והא דאמרינן פ"ב הל"ד מדה גסה הויאיל והלוקח משמרה לוקח ספריש היינו החכמים הטילו חייב ההפסדה על הלוקח אבל המוכר מוכר כסם וגם הסברא נותנת דהא הפרשת דמאי אינו אלא משום ספק ורוב ע"ה מעשרין וגם יש לומר דהלוקח חבר ויפריש וזה שיד' ג"כ במשנתנו בזה המולאן ודומה לגמרי להא דלעיל ולכן לר"ך הש"ס לטעמא דהוכה זוכה בדקה וכו':

עושה

בבבז אבל לשאר משפיעין במדה גסה לא התירו וכליתא בפרק דלעיל: דברי הכל היא. איתא גם לחכמים דר"מ והוא התבא דמ"ד דפרק דלעיל כל המשפיעין במדה גסה רשאין למכור את הדמאי: שנייא היא שהוכה זכה בדקה. שאפי' הכא שהמולאן מלקט מעט מעט ואינו דומה להא דהמודד במדה גסה דהתם הלוקח משמרה הרבה ולכן הטילו עליו החייב וכדאמר ר' יוחנן בפ' דלעיל: ואין המבקר מבקר בגסה. וגם מלך המשליך אינו דומה דהתם המוכר מוכר במדה גסה אבל הכא המבקר דהיינו המשליך אינו מבקר פי' משליך הרבה בפעם אחת: ולית הלא. משנתנו דמחייבת למשליך לעשר: כיון שאדם מבקר דבר וילך מרשותו הבקירו הבקר. אף שעדיין לא זכה בו אחר והכא כמי כיון שהשליך הכי הוא הפקר והפקר פטור מן העשר: שנייא היא שהוכה זכה בדקה ואין המבקר מבקר בגסה. שאפי' הכא כיון דאין המפקיר מפקיר בגסה גם ר"מ מודה דאינו הפקר כל זמן שלא בל ליד אחר דעד כאן לא אמר ר"מ דכיון שילך מרשותו הבקירו הבקר אלא במפקיר הרבה ובדאי אחר העיון והסכמה גמורה הוא מפקיר ואין דעמו לחזור לבן הוי מיד הפקר משא"כ בדבר מועט דשפיר יש לומר שנתהירות הפקיר ולא סלק דעתו ממנו ומודה ר"מ דאין הפקירו הפקר עד שזא ליד אחר. והא דאמר שהוכה זכה בדקה הוא אגב גררא דלעיל שהוכה וכו': ואפי' על ר' יוסי לית הדא פליגא. ומוסף הש"ס לומר דגם ר' יוסי מי יחא דהא איבא לעומר דגם ר' יוסי ס"ל בהאי דמתני' דכיון שהשליך הוי הפקר אף שלא זכה אחר. ופי' הל' והפילו על ר' יוסי וכו' עיי' לעיל פ"ב הל"ג (דף י"א ע"ג): דר' יוסי אמר. דהא דאמר ר' יוסי אין הפקר וכו' אלא בזכיה כלו' דוקא בזכה בו אחר הא בלא"ה אינו הפקר ויכולין הבעלין לחזור בו: אין הבקירו הבקר. כראה עומד ויש לחוק: שנייא היא שהמבקר מבקר בגסה. שאפי' התם כלו' ר' יוסי אמר לה דוקא במפקיר הרבה לבן יש לומר דבכל דעמו לחזור ומש"ה אינו הפקר עד שיחזיק בו אחר משא"כ במשנתנו שמשפיר לבד דלר' מועט גם ר"מ מודה עכין שילך מרשותו הוי הפקר: ואין הוכה זוכה בדקה. בזה בל לחוק הקושיא ולומר דמשנתנו היא מיהפך להיפך מהפקר דלעילא ולא המפקיר מפקיר בגסה ואין הוכה זוכה בדקה והכא אין המפקיר מפקיר בגסה והוכה זוכה בדקה וכיון דאית לך למימר להאי גיסא ולהאי גיסא א"כ ליכא לאקשוי ממתני' איתא דין כ"ל מאיר ובין כ"ל יוסי: חזקיה אמר אינו הבקר מחוסר לבעלין אלא בזכיה מכיין. יש בזה טעם טובר ופרובא וכו' לאקשוי ממתני' דר"ל אינו מחוסר לבעלים אלא מכיין ומיין חזקיה דהאי שאינו מעושר הוא שאינו מחוסר כלו' שבבר קנו הבעלים היינו הלוקחין בהגבה או במשיכה ואינו מחוסר אלא מכיין שהיה להם מעין קליב כמה חלקים נותן דדיבר או במעה. מפי' הר"ל. והתיבות הכוספות הבקר בזכיה ככתבו פה בשגיאות הסופר ושייכות לעיל שהמבקר מבקר בגסה והיה שם כתוב עוד אינו הבקר אלא בזכיה כלו' כיון שמשפיר בגסה ובקל יש לומר שיחזרט לבן אינו הפקר אלא בזכיה וכמו שפירשנו לעיל ונשתרצב עי' ט"ם למטה וכתר פעם אחת תי' אינו: כילד

מסורת הש"ס

(ט) לעיל פ"ב הל' ד' (דף י"ג ע"א) וש"ס. (י) פיהא פי' הל' א' (דף פ' ע"א). (י) שם.

מאבירין את העניים

פרק שרישי הלכה ב' ג' דמאי

הוא עושה. כילד מעשר זה שצא להחזיר: כותל מן העלוין. לעלין קרי עליון ולא חשיבי כולי האי. הר"ש: ואינו אסור משום גזל. ומקשה הש"ס אף להעלין לא חשיבי אפ"ה יש בהן משום גזל: מיהלך שיני. לכקר שני: הא אזיל סייגא דגונרא. הרי ילך לו הסוג בלו' הגדר

דאי זה וישאר הכרם פרוץ: חד טעין חד טיכל דקיסין. איש אחד נושא ששא אחד דקסמין: לא ר' זעירא כשר כל בן. בלו' ולא תימא שר' זעירא (וכן ר' לעזר) עשה לפנים משורת הדין: אלא מילין דייילרן שמע לן כיעבדינן. אלא בשגיל כעשה דברים שיוצרו השמיענו בלו' שלא נעבור על לא תגזול בלו' דאשר ר"ז אם אקח קיסם הרי אני גורם גזל שגם אחרים יעשו כמוני וכן כהן יש גרם גזל אם יקח מן העלין. ולהר"ש פי' אחר צוה: כיון שמשך קנה לא היה חסר אלא פסולי. ר' יוחנן מפרש הך לא חסר אלא מתיין דמתני' על' טכית כסף וכל הקרא יושבו את הכסף ט"ז י"ב ואמרה המשנה שלא חסר אלא מתיית המעות אבל כבר זכה מעשה שמשך ונותן דמי אחת ומתקן והיינו דאיכא צין חוקיה לר' יוחנן לחוקיה שייכין האגודות לסוכר כל בטה דלא ענה ולא יכול הלוקח לעשר כ"א העלין ולר"ז כבר קנה אגודה אחת ונותן דמי האגודה ובאגודה זאת עסקן: ולא כפול עושה תקלה לבאים אחריו. ומקשה הש"ס הלא צוה הוא נותן עשכול להבאים אחריו לקבות אותה אגודה או אגודות רבנן שהיא דמאי ויפרשו

עושה אותן ליצור לפניו. ז"ל המוספתא ריש פ"ד הלוקח ירק מן הזוק הרי זה צורר כל היום כלו ואינו חושש משגמר בלבו אסור להחזיר אין יכול מפני שגריך לעשר ולעשר אין יכול מפני שמסר ונטול אחד ולהניח אחד אין יכול ששא יבוא אחר ויטול וכפול מעשר מן המתוקן על אפיו עתוקן ע"כ והיא סותרת לסוגינתו ומדלג הביאה הש"ס לאקשו מיכה נראה שאינה עיקרית ולא נשכח צ"ר שייא ור' אוביעיא:

הוא עושה נוטל מן העלוין ומתקין. ואינו אסור משום גזל כהרא (פ) רבי שמעון בר כהנא הוה מסמך לרבי לעזר עברוין על חד ברם. אמר ליה אייתי לי חד קיס מיהחד שיניי. חזר ואמר ליה לא תיתי לי כלום אמר דאין אייתי כל בר נש ובר נש מיעבד כן הא אזיל סייגא דגונרא. ר' חגי' הוה מוסמך לרבי זעירא עבר חד טעין חד מיכל דקיסין אמר ליה אייתי לי חד קיס נחצי שיניי. חזר ואמר ליה לא תיתי לי כלום דאין אתי כל בר נש ובר נש מיעבד כן הא אזילא מיכלא דגונרא. לא רבי זעירא כשר כן אלא מילין דייצרין שמע *קן נייעבדינן. רבי אבהו בשם ר' יוחנן כיון שמשך קנה לא היה חסר אלא ממני ליה. כיצד הוא עושה נותן דמי אחת מהן ומתקן. ולא נמצא עושה תקלה לבאים אחריו עושה אותן ציבור לפניו ויקבע אותן לתוך פירותיו. ולא כן חגי' (ג) קובע הוא אדם מעשרותיו של חברו לתוך פירותיו ואפי' עושה תקלה לבאים אחריו. א"ר חיינא תיקנו בלוקח ולא מתניחא היה עומד ובורר עד כרון באותו המין אפילו מין אחר. הלכה ג' הני (ג) אין מעבירין על האוכלין. (ד) רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו הוא דמר בראשונה. אבל עכשיו מותר מפני הכשפים. תמן תנינן (ה) ההופך את הגלגל ברשות הרבים והזוק בהן אחר חייב בגזוק. חגי' (ו) ואסורין משום גזל. כהנא אמר והוא שהפכה על מנת לזכות בה. אבל אם הפכה על מנת שלא לזכות בה לא כרא (ז) ולענין נזקין לא ברא שנייה בין הפכה על מנת לזכות בו בין שהפכ' על מנת שרא לזכות בו והזוק בהן אחר חייב בגזוק. והכא את אמר הכן. אמר רבי אבין תמן

עעלי' על דמאי אחר וכפולא תורטין מן הפטור על החיוב: עושה אותן ליצור (כצור) לפניו. יכיה אותן אגודות בלצור בפני עלמן (ובאגודה אחת יכיה אותה אגודה בפני עלמה) ויבינו הלוקחין שהן מעשורות. ופי' בעל ג'א שיבשק מן העובר שלא ימכרן ביחד עם אחרות ויקבע אותן לתוך פירותיו. למה לו לתת דמי אחת ולתקן בה הלא יש תקנה אחרת שיבשק מעשר על אלו אגודות מתוך פירות דמאי שיש לו צביתו: ולא כן תני קובע. ז"ל המוספתא כמו שהונבה לקמן פ"ז העובר פירות עבולין לחבירו הרי זה רץ אחריו ומתקנו לא עלאו אם ידוע שהפירות קיימין לרד לעשר עליהן ואם לאו אינו לרד לעשר עליהן ספק קיימין ספק אין קיימין מעשר עליהן ע"כ ובין הלוקח אינו יודע מהן המעשורות יכול לבוא לידי תקלה שיעשר מאלו הפירות המכבדין לו בתורת עבולין על פירות אחרים עבולין וכפולא עפרים מן הפטור על החיוב אלמא דלא חיישינן לשמא יהיה תקלה לבאין אחריו: תיקנו בלוקח. כי ההוא דהתם דאי אפשר בענין החר דהא רן אחריו ולא עלאו: ולא תיקנו במחזיר. כהא דמשכתו שיכול לעשות לצור ולא יבוא אחר לתקלה: כיני עתניתא היה עומד ובורר. קאי אצבא דמתני' היה עומד ולוקח וקאמר הש"ס לאו לוקח עמא דלוקח עממע כדרך הלוקחות דהיינו בעשיכה והיאך מסיים מפני שלא עשך אלא הכונה היה עומד ובורר: עד כרון באותו המין. עתני' דתני וראה טוען אחר יפה עטנו יכול להחזיר וקעצעי לי להש"ס דלמא דוקא אם ההוא טוען אחר ההוא עומד שזכיר כיון דעל כל פנים לוקח עתותו מין כתרלה גם העובר אבל אם הטוען עטין אחר הוה הביורר כעשיכה ואינו יכול לחזור: אפילו עין אחרי. או אפילו עמין אחר יכול לחזור:

עושה אותן ליצור לפניו. ז"ל המוספתא ריש פ"ד הלוקח ירק מן הזוק הרי זה צורר כל היום כלו ואינו חושש משגמר בלבו אסור להחזיר אין יכול מפני שגריך לעשר ולעשר אין יכול מפני שמסר ונטול אחד ולהניח אחד אין יכול ששא יבוא אחר ויטול וכפול מעשר מן המתוקן על אפיו עתוקן ע"כ והיא סותרת לסוגינתו ומדלג הביאה הש"ס לאקשו מיכה נראה שאינה עיקרית ולא נשכח צ"ר שייא ור' אוביעיא:

כתיב

מסורת הש"ס

(א) חלה פ"ד הל' י"ב. (ב) מוספתא מעשר שני פ"ג לקמן פ"ה הל' א'. (ג) ע"ז פ"א הל' ט'. בצלי עירובין ס"ד ד"מ כ"ג. (ד) אם ובעירובין הגי' אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי. (ה) צ"ק פ"ג ט"ג. (ו) אם בצלי ל'.

מאבירין את העניים

פרק שלישי הלכה ד'

דמאי

כותי כגוי דכתי רבני. העולה מסוגיתו דבין לרבי בן לרש"ז ככתי אינו כאמן גם באומר פלוני תקן לי וזוהי ש' לדון על כל מקום ש"ל פלוני כגון במוכר גיפה ולא סגי באומר של עוף פלוני טהור אלא בישראל חשוד וכמו בסוגיתו דע"ה כאמן לומר פלוני תקן לי אבל לא כותי למ"ד כותי כגוי וזוהי כראיה ברורה לפסק הרמב"ם פ"ג מהל' מאכלות אסורות הל' י"ט וע"ש נמ"ס: **כאן** קופה בקופות. מה שפרשו הוא ע"פ פי' הר"ש במתני' והביא ראיה תמה דאמר הש"ס לא אמר ר' שמעון אלא כדי קופתו והסבירא כראיה כמו שכתבנו. אבל הראב"ד פי' פ"א מהל' מעשר הל' ט"ו קופה בקופות דמאי דמתירא שפ"א לא יכין במלואם ע"כ ופ"ה בסיפא עיירי בפירות בפירות ודאמר הש"ס לא אמר ר' שמעון אלא כדי קופתו לריך לדחוק לשיטת הראב"ד דלאו דוקא כדי קופתו אלא כדי השיעור שכתן לו. ולהרמב"ם שיטה אחרת בזה בפירושו ובתירומו דברישא לא חיישין כיון

באומר משלי הן אפי' עם הארץ לא יהא נאמן. אם באומר פלוני עישר לי אפילו כותי יהא נאמן. א"ר בא תיפתר כמאן דאמר כותי כגוי דאיתפלגון פ' כותי כגוי דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר כותי בישראל לכל דברי. הבא את אמר לשחן הנכרי דמיי. והבא את אמר אצל הנכרי בפירותיו. כאן קופה בקופות. וכאן פירות בפירות. רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא מ"ה בפירותיו ממש פטור טבל ברור במקום אחר אמר ליה ולכל דבה ולא עאל. יאות הוה רבי חנינא מתרים לקבל רבי אחא. רבי חייא בר בון בשם רבי יוסי בן חנינא לא אמר רבי שמעון אלא כדי קופתו. הפקיד אצלו שתיים אחת דמאי ואחת ודאי בקיימות. אבל אם נאכלה הראשונה השנייה דמאי. נמלו ממנו מאה בני אדם

שהוא טוחן ויתקבלו אליו הרבה קופות ואפשר שחליטם בפירות של ע"ה ובסיפא שזינו טוחן יש לחוש שהחליטם בשלו ע"ה הכה גם הוא מפרש כאן קופה בקופות ארישא: **אמר** ליה ולכל דבה. הגוי שלפנינו א"ל ליטבה גם ר' חנינא לא כוכר כלל מקודם והש"ס מסיים יאות הוה ר' חנינא מתרים. ובמס' ע"ה ר' חכיה צעי קומי ר' עמי מה כפירותיו ומש א"ל ולכל דבה ולא על יאות ר' חנינא מתרים לקיבליה והתפ' החזיקו בגי' דמס' ע"ה א"ל פירושהו אינן מתקבלין כלל על הלב גם לא העמיקו למלוא טעם איך כתיבה בסוגיתו הטעות ר' ירמי צעי קומי ר' זעירא במקום ר' חכיה צעי קומי ר' עמי דמס' ע"ה לכן כראה צבירור שחשד הן בסוגיתו הן במס' ע"ה מאמר ובג"ל הכה והתם ר' ירמיה בעא קומי ר' זעירא מה כפירותיו ומש וכו' ר' חנינא (ר' חנינא ור' חכיה אחד וכמו שהערנו במ"ה) בעא קומי ר' עמי מה כפירותיו ומש וכו' ומשיגתם הסופרים כשמש בכל מקום אחד מהמאמרים הדומים א"ל פי' ר' חנינא ולכל דבה כראה דל"ל ולך לדבה פי' וכי לך מה שאמרת בה כל' כבר קדמוך אחרים בשאלה הזאת (ור"ב אשכנזי הביא הגי' ולכל דבר וזוהי יש לגרום יותר כיון ולך לדבר וכי לך לדבר הלא כבר דברו בה חכמים אחר היו לפניך) ולא עאל ולא עייל ר' חנינא לגבי ר' עמי שחיה לו על שחשדו שידע שכבר שאל ר' ירמי שאלה זאת ומסיים הש"ס יאות הוה ר' חנינא מתרים לקיבליה כ"ל וכמו שהוא במס' ע"ה כל' בדקן היה ר' חנינא מתרים בר' עמי פי' התמרור כגד ר' עמי אף שר' עמי היה קלמ גדול מר' חנינא (ובפספוא פספוא

כל' שחזיקין לכל דבר כפירותיו שודאי החליף והוה הכך פירות שהחזיר לו הנכרי ודאי טבל עד שיכול להפריש מהם על טבל שיש לו במקום אחר. ובמס' ע"ה הגי' מה כפירותיו ומש טעמו פטור טבל צבירור וכו' ומי' טעמו ט"ס והחכם מו"ה בללאל אשכנזי הביא בתעניתו י"א ע"ה גי' כ"ה מה כפירותיו ומש טעמו טבל צבירור מעקום אחר ע"כ והיא כגי' הש"ס שלפנינו והאיבעיא קמי' אליבא דר"ד איך קיין לככרי בא' להפקיע מיד מעשר ופירותיו טבל צבירור וגם סוכר דדיגון ככרי אינו פטור: אמר ליה ולכל דבה ולא עאל יאות הוה ר' חנינא מתרים לקבל. איך לכל זה הבנה כלל ומכלאו גי' וחלופים שונים וקלר הפירוש הקלר תהיביל והרצבנו בתוספות ושם העלינו מה שצראה הכותן בפ' אלה הדברים: לא אמר ר' שמעון. הפקיד פירותיו אצל הנכרי דמאי: אלא כדי קופתו. אלא קופתו. אלא קופתו בכמותה לא פחות ולא יותר אבל מלא פחות או יותר גם ר"ש עודה שהיא כפירותיו שהיא בודאי החליף: הפקיד אלו שתיים אחת דמאי ואחת ודאי. קאי למ"ק דאמר בפירותיו ואם הפקיד אצל הנכרי שתי קופות אחת לצדה ודאי והאחת דמאי דכולי האי לא אמרינן צבירור שהחליף והישראל לריך להפריש המעשרות פעם אחת בודאי ופעם אחת מעסק וטעם פעם אחת דמים שן השבט: בקיימות. ודוקא בשתי הקופות קיימות אמרינן אחת ודאי: אבל אם נאכלה הראשונה. כל' אחת: השני' דמאי. הותרת דמאי דתליין זאת הנאכלת היא הודאי: נמלו ממנו מאה בני אדם

פ"ד ערך ר' ענא ב' שצמח לא שמע שכבר קדמהו ר' ירמיה בשאלה זאת:

אבל אם נאכלה הראשונה השנייה דמאי. ודומה להא דאיתא בנחום ע"ד חזית של תרומה שכתעברנה במתה חזית וכפלה אחת מהן לים המלח הותרו כלן דאמרינן הך דכפל דאיסורא כפל ולאו דוקא דכפלה לים המלח אלא כל שכתעברנה מן העולם כגון על ימי אבילה וכדאיתא ט"ד סי' ק"י ואף דמתירין התם הנשארות לגמרי וא"כ גם הבא הוה לן למיעור דהשנייה אינה אפי' דמאי י"ל דשאני התם דכבר נתבטל האיסור קודם שפירש דהרי נפל לתוך ק' ותרומה בטילה בק"א אלא שבה דבר חשוב נגע בה שאינו בטל ערבנן וכן בזה דמ"ד כבר נתבטל צבירור אך לפ"ו אם הפקיד אצל הנכרי ק"א קופות יהיו כלן מותרות ואינו משמע כן לכן כראה לומר והוא העיקר ע"י הכפילה לים המלח או האבילה קמו הנשארים בחוקת. מה שהיו קודם שפלא האיסור לתוכו והתם היו כל החזיות מעיקרא בחוקת היתר גמור וכיון שכתעברנה מהן אחת חזרו כלן להיתרן הראשון אבל הבא גם השנית קאי מעיקרא במס' כתחלפה שמש החליף הנכרי שתי הקופות אלא דעל אחת אמרינן ודאי החליף והשתא דנאכלת האחת קאי השנית במסיפא דמעיקרא: **חכמים**

מסו ר ה"ש ס
 תוספתא תרומות פ"ד לקמן פ"ו הל' י"א. (ב) ע"ה פ"ז הל' ג' ובשנינו.

ה' ר' רמאי פרק שלישי הלכה ד' ה' ר' מאכירין את העניים (דף כ"ג ע"ג ע"ד)

מעשרותיו. ואפי' תרומה גדולה: מהלכה' עדרבנן עי' עונא פ"ב ערך מהלכה: ורבנן אמרי מפריש. פי' ת"ק דמתני' דאמר הרי הן כפירותיו: מפריש וכוטל דמיס ען השבט. הבה לריך לשלם לו דמי התרומה וכן הלוי דמי מעשר ראשון דהא לר' שבעין צעקרו דשא והמע"ה: אפילו בתרומת חולה לארץ אינה.

מעשרותיו מהלכה. הא רבי שמעון אמר מפריש. ורבנן אמרי מפריש. *מה ביניהון רבי שמעון ואמר מפריש ונוטל דמים מן השבט. ורבנן אמרין מפריש ואינו נוטל דמים מן השבט אפילו כתרומ' הוצה לארץ אינה אילו תרומת הוצה לארץ שמא אינו נוטל דמים מן השבט. (0) דילמא על עיקר טיבלו של גוי איתאמרת אלא בגין דחני (1) רבי יהודה ורבי שמעון ואמר יש קניין לגוי בארץ ישראל לפוטרו מן המעשרות עליה. רבי ירמיה רבי חייא בשם רבי יוחנן מודי רבי שמעון שהוא מפריש מעשרותיו מהלכה. הלכה ה' (2) רבי יוסי ורבן שמעון בן גמליאל שניהן אמרו דבר אחד כמה דרבי יוסי אמר אין אנו אחראין לרמאין בן רשב"ג אמר אין אנו אחראין לרמאין. מסתברא ר' יוסי יודי לרבן שמעון בן גמליאל. ורבן שמעון בן גמליאל לא יודי לרבי יוסי. רבי יוסי יודי לרבן שמעון בן גמליאל לא יודי לרבי יוסי שאין דרך חבר להיות מוציא מביתו דבר שאינו מתוקן. הלכה ר' אמר רבי יוחנן אוף קדמיתא על דעתיה דרבי יהודה היא דרבי יודה אמר הנותן לחמותו כנותן לפונדקית. ורבנן אמרין הנותן לחמותו כנותן לשכינתו. כהדא דחני (2) הנותן לשכינתו (00) פת לאופות בו חבשיל לעשות לו אינו חושש לא משום שביעית ולא משום מעשר' אימתי בזמן שנתן לה שאור ותבלין. אבל אם לא נתן לה שאור ותבלין חושש משום שביעית ומשום מעשר'. מה חמותו מן האירוסין או מן הנישואין. נשמענה מן הדא מודה ר' יודה בנותן לחמותו שביעית שאינה חשודה להאביל את בתה שביעית שנייא היא תמן בין מן האירוסין בין מן הנישואין. אוף הכא לא שנייא בין מן האירוסין בין מן הנישואין.

אפילו בתרומת חולה לארץ אינה. זכורות ה' הוצה הפלוגתא דת"ק ור"ג ושם איתא אמר ר' אלעזר להפריש כולי עלמא לא פליגי כי פליגי ליתכן לכהן ת"ק סבר ודאי חלפיהו ובעי מיתכחה לכהן ור' שמעון סבר דשא. והבבלי לא תא להך קושא אפי' בתרומת חו"ל אינה והאומר הוא ר' אלעזר וזית לי בבלי גיטין פ"ז יש קנין לככרי נא' להפקיע מיד מעשר. ואפשר כיון דמסיק הש"ס שם דתרומת מעשר כולי עלמא שודי דלא בעי מיתכחה לכהן לא תא להקושא דתרומת חו"ל דבתרומת חו"ל לריך ליתן לכהן גם תרומת מעשר לכן תקבו שיהא כוטל דמים מן השבט ועי' תו"ט ריש דמאי:

אוף קדמיתא על דעתיה דר' יהודה. מה שפירשנו פה ונדיבור הגא הוא עמי הר"ג וכבוד הר"ג בעקומו עוכא אבל אין פירושו עולה יפה דמה שפי' והכי קאמר דברי ר' יהודה שר' יהודה אומר אין זה דרך הירושלמי לחסר המתני' וכמו שזכרנו בעובא גם מה שפי' דקוריא ואמרה תלי תניא גדלא תניא דהא בירושלמי לא זכר כלל שהפונדקית תוריא היתרא ואך חולין ו' איתא בן. לכן נראה לפרש אוף קדמיתא פי' גם המענה הקודמת הנותן לפונדקית על דעת' דר' יהודה אפי' כר' יהודה דאמר הנותן לחמותו מעשר את שהוא כותן לה וכו' דר' יודה אמר הנותן לפונדקית כנותן לחמותו (כל"ל וטעות כואת מלוי' לרוב בירושלמי) פי' כמו שחמותו מתכוננת לטובה ומחלפת המתקלקל בן הפונדקית מחלפת ומתכוננת לטובה זה מעט כפי' רש"י בחולין שם והוצא בר"ש בעשכתנו:

הדרן ערך מאכירין את העניים.

עוליא דבר שאינו מתוקן אפי' אמר ר"י חין אנו אחראין כ"ש גבי כרס רבעי וכו' דאינו עוליא אלא שזה נא לגזול: ור' שמעון בן גמליאל לא יודי לר' יוסי. אבל רשב"ג לא יודי בהך דר"י דהבא שהוא כותן לריך לעשר שאין דרך חבר להיות מוליא עניו וכו': הלכה ר' אוף קדמיתא על דעתיה דר' יהודה היא. והכי קאמר דברי ר' יהודה שר' יהודה אומר: דר' יודא אמר הנותן לחמותו כנותן לפונדקית. כלו' דקוריא ואמרה (בר צי רב ליכול שמישא ואנא איכול קריא): כנותן לשכינתו. דאינה חשודה לחלוף: (00) פת לאפות לו. כל"ל: אבל אם לא נתן לה שאור ותבלין. ואמר לה תמי משלמי: מה חמותו מן האירוסין. מיבעי לי' להש"ס אם חמותו דמתני' חמותו מן האירוסין דגם היא בונה ומחלפת המקלקל או דוקא מן הכשואין: קודה ר' יודה. דתמי במתני' וקודה ר' יודה וכו': שנייא היא תמן. במעי' וכו' יש שם לחלק בין מן האירוסין לכשואין דהא הטעם הוא שאם דאינה חשודה על שביעית: אוף הכא. ברישא:

הדרן עלך מאכירין את העניים.

(1) לקטן פ"ה הל' ט'. (2) פ"ה הל' א'. (3) מוספתא דמאי פ"ד חולין ו'.

מעשר מזה על זה. ז"ל הרמב"ם פי"ב מהל' מעשר הל' ז' אע"פ שהיא אוכל על פיו בשנת הרי זה לא יאכל מאותו פירות לשולח שנת עד שיעשר דמאי על הכל על שאלב בשנת ועל הנשאר ע"כ נראה שרבינו מפ' חשיבה ש"ס מעשר קזה על זה מהנשאר על פה שאלב (והכ"מ לא גילה מקור ההלכה הזאת) ומדויק הל' למה לי מעשר. ואף שהרמב"ם נקט הל"א שם כמ"ד משום אימת שנת והש"ס מקשה על מ"ד משום אימת שנת ולא עתך כבר ביררכו במבוא ל"ד ל"ה שזמקום דעתם הירושלמי שמאמר חכם פלוגי מופרך ע"י הקושיא אמר ולית לי קיום ובמקום שלא אמר ולית לי קיום דעתו שאפשר יש למאן תירוק ועי' בדיבור שאלה"ו. תיהו לישנא מעשר מזה על זה קשה להולמו למי' זה:

ואפילו ה"ל שו' מאותו המין. ז"ל הרמב"ם הל"ג שם הר"מ זה שאלו ואם אמר לו מעשרין אוכל על פיו בשנת וכו' ואפי' היו לו פירות אחרים מתוקנים מאותו המין מפני שאימת שנת על עמי הארץ ואינם עוזרין בה עבירה ע"כ. הנה הרמב"ם מפ' הא וואפי' יש לו מאותו המין בל' איביעא בין שנפרש בל' כמותא מוכח דמ"ד מפני אימת שנת מופרך ע"י הקושיא למה לי מעשר מזה על זה והלכה אם נפרש בל' כמותא מוכח דהלכה כמ"ד מפני אימת שנת ואף שדעת הרמב"ם נראה דכל כהאי לישנא הוא ל' איביעא (עי' פאה פ"ה הל' ז' מוס' ד"ה עד כרון) אפ"ה מיסק הל"א כעתן דאמר מפני אימת שנת משום דמאי אינו אלא קדרצקן ולכן נקטינן לקולא ועי' לקמן הל"ג דנראה דהרמב"ם ספק על תפטר

ידיו עולי עולה. רבי ביבי בשם רבי חנינה אימת שבת עליו והוא אומר אמה. ואם אימת שבת עליו ברה חנינן חשיבה מוצאי שבת לא יאכל עד שיעשר. מפני אחד שאין אימת שבת עליו. חני (פ) שואלו בחול לא יאכל בשבת. מאן דאמר אימת שבת עליו ניהא. מאן דאמר מפני כבוד שבת אפילו שואלו בחול יאכל בשבת. לא אמר אלא שוגג הא מויד אסור דחנינ' שבח לעשרן בשאין עמו חנאי אבל אם יש עמו חנאי אוכל ער חנאו של חבירו. הלכה ב' מהו שיאכל על שאילת חבירו. היך עבידא לקחו ממנו שני בני אדם כאחת (0) שאלו על אחת מהן השני לא יאכל עד שיעשר ועד שישאלנו אני אומר של זה עישר ושל זה לא עישר. לקח ממנו אדם אחד שתי כלכלות כאחת שאלו ער אח' מהן השנייה לא יאכל עד שיעשר ועד שישאלנו אני אומ' זה עישר וזה אינו עישר חשיבה מוצאי שבת מעשר מזה על זה. מאן דאמר מפני כבוד שבת ניהא. ומאן דאמר מפני שאימת שבת עליו למה לי מעשר מזה ער זה. עד כרון בשאין לו מאותו המין. ואפילו יש לו מאותו המין הי צד תאובי. יום טוב שהוא סמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה וכן שני ימים טובים של גלויות. מאן דאמר (2) קדושה אחת היא אוכל. מאן דאמר שתי קדושות הן אינו אוכל. אפילו למאן דאמר שתי קדושות הן אוכל ער שלא נראה

ראובן והשיב לו שיעשר מהו שיוכל שמעון לכול על ספק שאילת ראובן וגם יש לפרשו אם שאל על כלכלה אחת מהו שיאכל מכלכלה אחרת בלא שאלה ואמר הש"ס דפשיטא דבין בזה ובין בזה לריד לשאל: (0) שאלו אחד מהן. כ"ל: עד שיעשר. אם יש עמו תכאי וכלכלה: ועד שישאלנו או עד שישאלנו אם אין עמו תכאי: אני אומר. שיש לומר של זה עישר וכו': חשיבה מולאי שנת. ואמרין בתמי' חשיבה מולאי שנת לא יאכל עד שיעשר והיכא שהיו שם שתי כלכלות ושאל על אחת ועל אחת נא שאל: מעשר מזה על זה. יוכל להפריש מכלכלה אחת על חברתה דכיון שעברה השנת שנה הכלכלה שאל עלי' להיות בחוקת דמאי: למה לי מעשר מזה על זה. למה התירו לו להפריש מזה על זה דאם מפריש מהכלכלה שאל על הכלכלה שאל יש לחוש שמפריש מן הפטור על החיוב דאע"פ שמחייבין אותו להפריש במ"ס מפני אחד שאין אימת שנת עליו היינו לחומר אכל איך יועיל זה החשש לקולא וכן כשמפריש מן הכלכלה שאל על הכלכלה שאל קשה דילמא מפריש מן החיוב על הפטור. בן נראה לפרש והל' למה לי מעשר אינו מדרוק גם ל"ל מזה על זה הכלכלה ל' נקבה: עד כרון בשאין לו מאותו המין. עד עתה עסקנו בשאין לו להחצר פירות מעשרין מאותו המין או התירו לו לכול בשנת ע"י שאלה: ואפילו יש לו מאותו המין והאיביעא קאי אליבא דמ"ד משום אימת שנת דאלו למ"ד משום כבוד שנת פשיטא דלא הותר בזה לכול ע"י שאלה דהא יש לו מה יאכל: הי לד תאוב. מיבות אלה משוללות הבנה ומה שפירשו המפרשים אינו מקובל כלל על הדעת ואפשר שאין מקומן פה כ"א לקמן אחר ור' יונה צני מהו שישאלנו דרך עקלתון ועי' תמיה הש"ס הי לד תבוא כ"ל כ"ל כילד תבוא עליו דרך עקלתון ומשני ר' יונה כדעמי' וכו': מאן דאמר קדושה אחת היא. עירובין פ"ג פלוגי ר"א וחכמים בשנת וי"ט הסמוכין זה לזה דר"א סבר שתי קדושות הן וחכמים סובין קדושה אחת ונצבלי שם ל"ח אימת דחכמים מספקא לכו אי קדושה אחת או ב' קדושות אך מהירו שמי שם נראה דפשיטא ל' לדרבנן קדושה אחת וכן עולה עונ' דהבא) ועוד אימת שם ועוד אחד ר' יהודה מתנה אדם על הכלכלה ואוכלה בשני וכן בינה שכולדה בראשון תאכל בשני ולא הוודו לו חכמים ולדעת הירושלמי קאי הק פלוגתא בשני ימים טובים של גלויות ואי' ל' לר' יהודה ב' קדושות הן וחכמים אי' להו קדושה אחת (ונצבלי ל"ט שם מוקי רב הק פלוגתא בשני י"ט של ראש השנה): אוכל. אם שאלו צי"ט אוכל בשנת וכן בשנת אוכל צי"ט ושנת הו כיום ארוך וכן ב' י"ט של גלויות: עד שלא

ידיו עילה. כל"ל ובאשר הוא בחום' מנחות שם פי' שאלו בדרך ערמה ובדמאי לקמן אף שהתירו משום כבוד שנת מ"ס כל מה שיוכל לדרר ענבר: אימת שנת עליו. משום דשנת קובעת למעשר. כן פי' הר"ם. והרמב"ם פי' משום דחומר צעיתי ע"ה לנשנת עבירה בשנת לפיכך לא יאכל: בזה

תמי' בנשמתנו: עד שיעשר. בתמי' הא כבר אמר האמת תפני אימת שנת: מפני אחד שאין אימת שנת עליו. שיש לפעמים אחד שאין אימת שנת עליו וכן אימת כמי לעיל פ"ח הל"ג מפני אחד שאינו מתקן שאין אימת קדשים עליו: שאלו בחול. אם שאלו בחול ואמר שהוא מתקן לא יאכל על זה בשנת: כחא. דלא יאכל בשנת על שאילת חול: לא אמר אלא שוגג. ומתוך הש"ס הא דמתירין מפני כבוד שנת צנוג כלי' שכתב לעשרין: הא מויד אסור. פי' זה שזכר בחול לא התירו לו דהיה לו לעשרין קודם השנת: דתמי' הוא כמו דיקא כמי דתמי' בתמי' שכתב לעשרין אלקא דדוקא צנוג התירו: כשאין עמו תכאי. סתמא דגמ' קאמר לה הא דשאלו דוקא כלא היתה מע"ש על דמאי: אוכל על תכאי של חבירו. אפי' של חבירו יאכל על תכאי כלי' אינו שאלו אלא מפריש בשנת ואוכל. וכ"י יבואר לקמן ריש פ"ו: הלכה ב' מהו שיאכל. זה הלוקח וסבא לעשר: היך עבידא. דהך על שאילת חבירו יש לפרשו צ"כ פנים אם שאלו

מסורה הש"ס

(0) מוסתא פ"ה. (2) עירובין פ"ג מ"ו מ"ה.

הלוקח פירות

פרה רביעי הלכה ב' ג'

דמאי ימ (דף כ"ד ע"א)

נראה לעשר בנתיים. נראה דל"ל על שלא נראה לעשר בנתיים פי' שפני שלא נראה וכו' וכן עולה מדברי הרמב"ם פי"ב מהל' מעשר הל' ב' היתה שנת ויו"ט סמוך לה ושאלו באחת מהן אוכל חף בשני שפני שלא נראה לעשר בנתיים: שאלו ביו"ט אוכל בשנת ז' התוספתא שאלו בשנת ואוכל ביו"ט זיו"ט טוב ואוכל בשנת (כנ"ל וגו' התוספתא שלפנינו עשונות) והוצא נגמ' בשינוי קלת זהו היא ואפשר של' נגמ' כמו שהוא בתוספתא שאלו בשנת ואוכל ביו"ט והך ברייתא אחי' כמ"ד שתי קדושות דאלו למ"ד קדושה אחת פשיטא: ר' יונה נגס ל' זעירא תיפחר בפירות שנסמכה דעתו עליהן מערב שנת. ר' יונה חילק על הא דקטר הש"ס שלא נראה לעשר בנתיים דאי מהא לא חייבין אלא דהברייתא שאלו ביו"ט אוכל בשנת בשנת אוכל ביו"ט מייירי שנסמכה דעתו על הפירות טע"ג כנ"ל הא דשנת אוכל ביו"ט מייירי שנסמכה דעתו מע"ג לכאול מהן ביו"ט וכן הא דיו"ט אוכל בשנת מייירי שנסמכה דעתו מע"ג וסתח נהר דקטנים הברייתא ואם הגו' נגמ' כמו בתוספתא אזי יותר שפיר פי' כיון שנסמכה דעת מע"ג הוה כאלו קבעו ליו"ט אלא שנסמכה לעשרן ומשום כבוד יו"ט מהכי מה ששאל בשנת: לא נגמ'. נזה לא אפר דהשאלה מהכי משנת ליו"ט ומיו"ט לשנת: מיליהון דרבנן. פי' מה דאמר ר' יבאי נגס ל' יוחנן

תיפחר בפירות שנסמכה דעתו עליהן מערב שנת. ר' יונה אית לי כמ"ד דטעמא דמתני' משום כבוד שנת דאלו למ"ד משום איתת שנת אין עקום כלל להא דנסמכה דעתו מע"ג. ולשיטת הר"ש שפירש מפני איתת שנת משום שהשנת קובעת למעשר יש לומר דהאוקימתא דנסמכה דעתו מע"ג קאי גס למ"ד משום איתת שנת דהייחוד לשנת קובע בשנת ג' עלמה לנ"ה מעשרות פ"ד מ"ב אבל לפי הרמב"ם דאיתת שנת הוא שצ"ה ירא לשקר בשנת הך נסמכה דעתו מע"ג לא מעלה ולא עורר ולכן נקט הרמב"ם דין הטעם שפני שלא נראה לעשר בנתיים והשמיע האוקימתא שנסמכה דעתו דהא הרמב"ם פסק כמ"ד משום איתת שנת ומטעם שזכרנו לעיל. והמפסיק שנסו הגי' שלפנינו ללא הועיל כי פירושו נראה חזק מאד:

תני

ברם הכא בההוא דשאל חורן עליו. (ו) ורבי יונה בעי מהו שישאלנו דרך עקלתון. רבי יונה כדעתיה. רבי יונה זבן חיטי מן דבר חקולא נפק לגביה אמ' לי' לא דאנא חשיר לך. אלא בגין דזבני' מינך חטין וחמית אוכלוסא עלך ואמרית דילמא דאנשיתיה מתקנה מתקנן הויין טען מחזקה עלוי אמר ליה מה אנא חשיר לך. **הלכה ג' תני** (א) תרום מעשר של דמיי שחורה למקומה מדמעת. שלא למקומה אינה מדמעת. ר"ש או' בין למקומי בין שלא למקומי אינה מדמעת. ר' בון בר חייא בעא קומי ר' זעירא מאן דאמר מדמעת מדמעת. ושאינה מדמעת אינה מדמעת ניהא מאן דאמר למקומה מדמעת שלא למקומה אינה מדמעת. מה בין למקומה מה בין שלא למקומה. על רבי חגיגי אמרין בדין הוא מימר משה דאנא אמר טעמא אמ' משה דאנא אמר טעמא מאן דאמר מדמעת שהיא מתרת

נראה *לעשר בנתיים. וחני בן * שואלו ביום טוב אוכל בשבת. בשבת אוכל ביום טוב. רבי יונה בשם רבי זעירא תיפחר בפירות שנסמכה דעתו עליהן מערב שבת אבל בפירות שלא נסמכה דעתו עליהן מערב שבת לא בדא. אמר רבי מנא מיליהון דרבנן מסייעין לר' יונה אבא דחנינן תמן המדיר את חבריו שיאכל אצלו והוא אינו מאמינו על המעשרות. (ב) רבי ינאי בי ר' ישמעאל בשם רבי יוחנן בשבת של פרוטגמיא התירו מפני איבה בשבת של פרוטגמיא לא כפירות שנסמכה דעתו עליהן מערב שבת היא לא אמר אלא מפני איבה. שאלו שבת הראשונה ולא בא השנייה לא יאכל עד שיעשר או עד שישאלנו. ולא כבר שאלו. אמר רבי יונה חמין בההוא דשאל על נפשיה.

(ועי' עובד פ"ב ערך מיליהון דרבנן): מסייעין לר' יונה אנא. ר' יונה היה אביו של ר' מכא וצא ר' מכא לומר דלא תקשי לר' יונה אם שנסמכה דעתו הרי לא בעי שאלה כלל ואמאי אפרה הברייתא שאלו ביו"ט אוכל בשנת בשנת וכו' ומצינו ר' מכא ראה דנסמכה דעתו לנז' לא מהכי: דחנינן חמין. בפירקין ט"ד: ר' יבאי. פי' ותני עלה ר' יבאי וכו': בשנת של פרוטגמיא. משכחנו איירי בשנת הראשונה אחר הכזאין והמירו משים איבה: בשנת של פרוטגמיא לא כפירות שנסמכה דעתו עליהן מערב שנת. זה הוא סימון של הראי' של ר' מכא בשנת וכו' שהרי ען הסתם אוכל החתן בזית חמין בשנת הראשונה: היא לא אפר אלא משום איבה ואפ"ה אפר ל' יוחנן דלא התירו אלא משום איבה אלא דנסמכה דעתו לחוד לא מהכי: שאלו שנת הראשונה. מכאן עד ור' יונה בעי אין עקומן כאן אלא להלן הל' ד' נגס כפרא: (ו) ר' יונה בעי. כנ"ל: מהו שישאלנו דרך עקלתון. מהי שישאל לע"ה בדרך ערמה ור' יונה קאי אמתני' שאלו בשנת אי כפי מיעו לי' מהו שישאלנו דרך עקלתון ואפ"ה בחול: ר' יונה כדעתיה. כלו' דהוה עובדא בר' יונה ששאל דרך עקלתון: ען דבר חקולא. ען נן כפר: וחמית אוכלוסא. ורמי' אכשם רביס אללך: דילמא דאכשמייה מתקנה. שאן שכתא לתמן מה שמכרת לי: מתקנן הויין. לכן אפי' שאל לך אם היו מתוקנים: טען מחזקה עלוי. הגביה המוכר המקל עליו: אפר לי' מה אכא חשד לי. ואמר לר' יונה וכי אפי' חשוד לעלמי' ואפשר של' מה אכא חשוד לך וכי חשוד אפי' בעיניך: **הלכה ג'** תני תרום מעשר של דמיי. ז"ל התוספתא תרום מעשר של דמיי שחורה למקומה מדמעת למקום אחר אינה מדמעת דבני ר"ג וחכמים אופרים בין למקומה בין למקום אחר תימעת רב"א בין למקומה בין למקום אחר אינה מדמעת מחסר פה המאמר ותכ"ה בין למקומה בין למקום אחר מדמעת: שאן דאמר מדמעת. פי' למ"ד מדמעת בין חזרה למקומה בין למקום אחר: מדמעת. פי' כחא דמשה מדמעת וכן למ"ד בין חזרה למקומה בין למקום אחר אינה מדמעת: שאן דאמר למקומה מדמעת. אבל למ"ד למקומה מדמעת שלא למקומה אינה מדמעת קשה מה בין וכו': על ר' חגיגי. כאשר כשאל קושיא זאת ככס ר' חגיגי לבית המדרש: אמרין. תברייא: בדין הוא מימר. וכי בזה יאמר: מה דאכא אפר טעמא. דרכו של ר' חגיגי היה לומר מה כלו' ביקריה דמשה (עי' עובד פ"ד ערך ר' חגיגי) ולענו עליו בני הטיבה הכי גס על קושיא זאת יאמר עשה וכו' פי' הכי יודע למתלה: אפר משה. ד' חגיגי שפע שלענו עליו ואמר בלשון חזק כלו' תיכון להקושיא: שאן דאמר מדמעת. נראה שג"ל מאי דאמר מדמעת פי' הא דאמר מדמעת כלו' שהיא

מסורת הש"ס

(ח) תוספתא פ"ה ועיי' בפירושו. (ב) לקמן הל' ד' ע"ב. (ג) תוספתא תרומו פ"ה.

תני זר קפרא בן. תוספתא פ"ה איתא שבס שמיט שנת על ע"ה כך איתא דיוע על ע"ה ע"כ וכראה ללא לתוספתא זאת כיון ה"ם באתרו תני זר קפרא בן דתלבד דהיה לו לומר תני ר' חייא בן (ואפשר שהיא משנת זר קפרא) קשה למה לא הביאה ה"ם לעיל הל' ה' גבי פלוגתא דמשום כבוד שנת ואימת שנת והתוספתא אמרה בפירוש משום אימת שנת היא כראה שהתוספתא משנתא דהרי ר"ש זורזי אמר גם בכשרפה שאלו ואוכל על פיו ואיך מסיים התוספתא שכס וכו' כך איתא דיוע עליו. והרמב"ם מעשר פי"ב הל"ד מביא התוספתא בלשונה שכס שמיט שנת על ע"ה וכו' וכראה שמהך תוספתא ילא לו עלבד הראיות שהבאנו לעיל לפסוק כמ"ד משום איתת שנת ול"ע:

א"ר אבין באן המירו. מה שפירשו דר' אבין חולק על ר' יוחנן כן יש ללמוד מדברי הרמב"ם מעשר פי"ב הל"ג שכתב סתם הכשע על תבירו ולא זכר כלל דהך תבירו הוא חתן דפרוטגמיא וגם בפירושו למסכה לא הביא אלא דברי ר' אבין. והה' ר' אבין הוא ר' אבין א' שאמר במ"א ר' אלעזר בשמו וחי בימי ר' יוחנן ע"י טבוא פ"ד ערך ר' אבין א' וכן יש קלת להוכיח מהא דאיתא על הא דר' אבין ר' חנינה אמר ר' ירמיה דע"י ור' אבין ב' היה זוטרי מר' ירמיה. ע"י טבוא ערך ר' אבין ב'.

ראשון

מותרת את השיריים לאכילה. מאן דאמר אינה מדמעת שאינה מותרת השיריים לאכילה. הורי רבי לא כהדא דר' חגי. אמר רבי זעירא אתא עובדא קומי דרבי חנינא והורי כרבי שמעון שזורי. רבי אחא בשם ר' רבי יונתן אין הלכה כרבי שמעון שזורי. (י) ויחד מיכן היה ר' שמעון השזורי אומר הפריש תרומת מעשר ונשרפה הרי זה שוארו ואוכל על פיו. לא ברא. אמר רבי זעירא אתא עובדא קומי דרבי חנינא והורי כרבי שמעון שזורי. א"ר אבין לא דמיא ההיא שאילתא להדיא קדמייתא. תמן לא בגין חשיד לך אלא בגין דובינת מינד איתמל דושיין וחמית אוכלוסין עלך ואמרת דילמא דאנשיהה מתקנה מתקנן הויין. ברם הכא בגין דחשרהך ותקינתין ואיתקרין מתקנן הויין. רבי שמואל בריה דרבי יוסי בי ר' בון אמר תני בר קפרא בן אימת הדימוע עליו והוא אמ' אמת. **הלכה ד' ר'** ינאי בר' ישמעאל בשם ר' יוחנן בשבת של פרוטגמיא התיירו מפני איבה. א"ר אבין באן התיירו טבלים משום דרכי שלו. רבי חנינה א"ר ירמיה בעי אם מפני דרכי שלום למה לי בלבד שיאמר לו מעושרין הן שאלו בשבת הראשונה ולא בא השנייה מהו שהיעשה ראשונה. אמר רב חסדא באן שנינו

דומה לשאלו דתני במסכה ראשונה: תמן. ברישא שאלו דרך ערמה לא בגין חשיד לך וכו' וכדמפורש לעיל: ברם הכא. אבל הכא גבי תרומת מעשר של דמאי שחורה למקומה ליד לומר לו בשביל שחשדמך הפרשתי תרומת לכן איני שאל אותך אם היו מתוקנין: תני זר קפרא בן. כראה דל"ל ותני זר קפרא בן והוא נאמר דסתם גמרא שזר קפרא תני בותיה. וע"י טבוא פ"ב ערך אמר פלוני ותני בן: אימת הדימוע עליו. אע"ג דשאלו בלא ערמה וק"ל החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו הכא כחשן דאימת דיוע עליו ואומר אמת. ה"ש: **הלכה ד'** בשנת של פרוטגמיא. דכמסכה דעתו וכמפורש לעיל. פרוטגמיא ל' (י) יוכית: א"ר אבין באן התיירו טבלים משום דרכי שלום. ר' אבין חולק על ר' יוחנן ואמר דמתני' לא עיירי בחתן אלא בכל בני אדם ואף שלא כמסכה דעתו והתיירו טבלים כלו' דמאי משום דרכי שלום שלא יהיה קטטה בין המדיר והנידר: אם מפני דרכי שלום למה לי. במשנתו ובלבד שיאמר בשלמא לר' יוחנן דאמר דמיירי בפרוטגמיא וכוסף על זה משום איבה ולא חתינן עלה כלל מבה תקנת חכמים א"כ כל מה שיכול לבדר ולסלק דשפק יציר אלא לדידך דאמרת דמן הדין אסור אלא שהחכמים התיירו לו אי"ב למה לי שיאמר לו שהם מעושרין. והקושיא אינה עלמה כ"כ דאיכא לעומר דהא דהתיירו משום דרכי שלום בשעה שהקנינו היתיר התקינו דוקא אם יאמר לו מעושרין הן דאם לא יאמר בן ישיב הנידר שם לא עישרת כראוי ולכן איני אוכל עמך וע"י בפי הרמב"ם: שאלו בשנת הראשונה ולא בא. קאי בין לר' יוחנן דאמר בשנת פרוטגמיא בין לר' אבין דאמר משום דרכי שלום אם שאלו ומתנת אוכם לא בא והך שאלו לאו דוקא אלא שאמר לו המדיר דמעושרין הן: השנייה מהו שתיעשה ראשונה. מהו שהשנת השנייה נעשה כאלו היא ראשונה ומותר לאכול עמו. וחסרו פה איזה שורות ונעתקו לעיל הלכה ב' מן לא יאכל עד שיעשר וכו' עד דשאל חורן עליו: לא יאכל עד שיעשר. לא יאכל בשנת שנייה עד שיעשר וכגון שהתנה מע"ש או עד שישאלנו וכדלעיל הל"א: ולא כבר שאלו. בשנת ראשונה ולמה לו לחזור ולשאל בשנת שנייה: תמן כההוא דשאל על כפשיה. כראה דל"ל כההוא דשאל על כפשיה פי' בשנת ראשונה נעשה כמי ששאל ללורך עלמו וכבר שכיבו בראש הפרק הלוקח פירות שאלו בשנת ואוכל על פיו: ברם הכא כההוא (כ"ל) דשאל חורן עליו. אבל הכא בשנת שנייה דומה לשאלו אחרים ללכרו ללא מהני ליה דהא אמרינן הל"א לקחו סמכו שני בני אדם כאחד שאלו אחד סתן הגני לא יאכל עד שיעשר לכן אינו מועיל ג"כ מה ששאלו בשנת ראשונה דשנת זאת נעשית לחברתה כאלו היא אדם אחר: באן

מסורת הש"ס

(*) חולין ע"ה איתא דאמר ר' יוחנן הלכה כר"ש זורזי בפתוסבין ובתרומת מעשר של דמאי וע"י נחמית ל' ותו' ס' ד"ה הך איתמרי (י) תוספתא פ"ה.

*) πρωτογαμειον.

מה טעמא דר' יוסי אזי אומר קרוב מלא. בתוספתא איתא
 זב"ה ל' ר' יוסי אומר אינו כאלון שאזי אומר מלא אחר קרוב
 עמנו ובסוגיתנו וכן במס' גיטין מפרש הש"ס מאי טעמא דר' יוסי אזי
 אומר אחד קרוב מלא וכראה שה' קרוב מלא אחר קרוב וכו'
 דתוספתא הוא הוספה מאוחרת
 ע"פ אוקימתת הש"ס וכבר הרחבנו
 זזה בתבוא פ"ג: **אבר**

לא כתבנו בשבת. הכי לר' לפרש התעבה הך לא יטלם הוא דכיון
 דכבר קרא שם מ"ט מותר לטלם כל' להפריש אלא פירושא דמתכני
 לא יתכנס: אין מוליכין. פי' אין כותבין. תוס' זילה י"ב: ומתכות.
 זרוע ולתיים וקובה: הדא ילפא מן ההיא. זאת כל' משכתנו כילף ומתוה.
 משנה: וההיא ילפא מן הדא.
 ואותה משנה כילף ומתכתנו:
 היא י"ט היא שבת. כמו דפליגי
 ז"ש וב"ה שם במתכני גבי יו"ט כן
 פליגי במתכתנו דמיירי בשבת:
 בלימודין. כמו משכתנו לא התירה
 אלא בלמודים חללו כן שם לא
 הותר אלא בלמודין: לא סליק על
 זר כשא סיכל פיסתיה בזמניה
 דחזריה. לא עולה על דעת זן
 אדם לאכול פתו בזמני חזירו ומתאי
 טעמא כמי צעי במתכתנו ובלבד
 שידיעם וכן במשנה התם לא
 התירו בזו"ט אלא בלמודין ובלבד
 שידיעם. פיסת הוא בנפ' ירושלמי
 פת וכן ברכות פ"ו הל' ז' (ל"ז
 ע"ג) פיסתו וכו' הר"ש שהוא מל'
 יהי פסת זר בנפ' ומתכתנו דאמרה
 לא יתכנס ככ"ש כן פי' הר"ש אבל
 *תוס' זילה שם העלו דאיתא ככ"ה:
 לא יסרב אדם בחזירו לארסו. לא
 יפלור בחזירו להחזרת אללו:
 פהו בתקרובות. כל' מהו בשעה
 שידע שאינו מקבל: ידע דהוא
 רחיץ. הגי' שלפניו קשה לישבה
 ופאשר שז"ל שהוא רהיט כל'
 כחון לדרבו ובע"ז הגי' רחון
 בזווי אחריו ול"ע: 0 והוא.
 כל"ל: ובירושלם הוא מפיך פילכיה
 דשקלא לימיתא. בע"ז הגי' היה

לא נתנום בשבת דחנינן תמן (פ) בית שמאי אומר'
 אין מוליכין חלה ומתנות לכהן ביום טוב בין שהורמו מאמש

בין שהורמו מהיום. ובית הלל מתירין. הר"א ילפא מן ההיא וההיא ילפא מן הר"א
 הר"א. ילפא מן ההיא היא י"ט היא שבת. וההיא ילפא מן הר"א בלימודין. אבל
 בשאין לימודין לא סלק על בר נשא מיכול פיסתיה בביתיה דחבריה. תני (ג) לא יסרב
 אדם בחזירו לארסו בשעה שהוא יודע שאינו רוצה. ולא ירבה לו בתקרובת
 בשעה שהוא יודע שאינו מקבל. מהו בתקרובות ידע דהוא רחיץ (0) והוא מטרח עלוי.
 ובירושלם הוה מפיך פילכיה דשמלא לימיתא. תני אין מוליכין לבית האבל בכלי
 זכוכית צבועה מפני שהוא טוענו טענת חנם תני (ג) עיר שיש בה גוים וישראל הגבויים
 גובין משל ישראל ומשל גוים ומפרנסין עניי ישראל ועניי גוים ומבקרין חולי ישראל
 וחולי גוים וקוברין מתי ישראל ומתי גוים. ומנחמין אבילי ישראל ואבילי גוים. ומכניסין
 כלי גוים וכלי ישראל מפני דרכי שלום. גירדאי שארון לרבי אימי יום משתה של גוים
 מהו. סבר מישרי לון מן הכא מפני דרכי שלום. אמר לון רבי בא והתני רבי חייא
 יום משתה של גוים אסור. א"ר אימי אילולי רבי בא היה לנו להתיר עבודה זרה שלהן
 וברוך שריחקנו מהם. הלכה ז' תני (ג) אמ' רבי יוסי אפילו אמר לו מפלוני
 אינו נאמן עד שיאמר לו קח ואני נותן מעות. מה טעמא דרבי יוסי אני אומר *אחד
 קרוב מצא ולקח ממנו דחנינן תמן התקבל לי גיטי במקום פלוני אוכלת בתרומות
 עד שיגיע גט לאותו מקום. רבי לעזר אומר מיד. מה טעמא דרבי לעזר אני אומר
 אחר הדלת מצאו. אתא דרבי אלעזר ברבי יוסי ודר' יוסי כרבי לעזר. (00) דרבי יוסי ריבה
 מן דרבי לעזר. ולא מודה רבי לעזר (000) שם אמר לו אל תקבלהו לי אלא במקום פלוני
 שהיא אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו מקום. והכא אפילו אמר לו מפלוני אינו
 נאמן עד שיאמר לו קח ואני נותן לו מעות. מה טעמא דר' יוסי אני אומר אחד
 קרוב מצא ולקח ממנו.

הלכה

הופך עיכבא דייסינא לשמלא ובסמ' דרך ארץ רבה פ"ח איתא ובירושלים היו הולכין את אפסתא
 אכסניא לטפלא. ואין לעמוד עכ"ו ומשכנו ידיו תלפסה: מפני שהוא טוענו טענת חנם. שטוען עליו
 שהאבל ידמה זזה תכבדו ושם ככלי זכוכית דברים יקרים: הגבאים: גובין משל ישראל ומשל גוים.
 בנינין פ"ה הל' ט' הגי' מעמידין גבאי ככרים וגבאי ישראל ובסמ' ע"ז אס נותנין הככרים לגבאי גובין מהם ומישראל: וקוברין
 מתי ישראל ומתי גוים. בבבלי הגי' וקוברין מתי ככרים עם מתי ישראל ופי' רש"י לא בקברי ישראל אלא מתעסקין עמהם אס מלאום
 הרונים עם ישראל והרשע' בתדוויז שם כתב דהאי עם פירושו כשם שמתעסקין וכן מפורש בירושלמי וקוברין מתי ככרים ומתי ישראל:
 ושכניסין כלי גוים. שמלאן אבדים בדרך: גירדאי. שם יושבי אותו מקום: יום משתה של גוים מהו. לשאת ולתת עמהם מפני דרכי
 שלום: מן הכא. מן הך ברייתא דהתירו כמה דברים מפני דרכי שלום: אילולי ר' בא. אילו לא הביא לנו ר' בא הך ברייתא:
הלכה ז' תני אמר ר' יוסי אפילו אמר לו מפלוני אינו נאמן. ר' יוסי חולק על מתכני דתני תאיש פלוני כאלון אומר ר' יוסי
 אינו נאמן: קח ואני נותן מעות. קח תאיש פלוני ואני אשלם לו דבזה דאין לקח תאיש פלוני דאל"ה יפסוד הוא מעותיו: אחד
 קרוב מלא. שמלא אחד שיש לו פירות והוא קרוב יותר מאיש פלוני ולקח ממנו דכבר ר' יוסי דאין מירתת גם באיש פלוני:
 דתכינן תמן. כל"ל וכן תכינן שם בגיטין: אוכלת בתרומה. אס אשת כהן היא: אחר הדלת מלאו. כל' מיד שפירש מתכה מלא
 השליח לבעל וקבל הגט ממנו ור"ל לטעמי' דאית לי' שם מראה עוקס היא לי ותגורשת גם אס קבל במקום אחר: אתא דר אלעזר
 כר' יוסי ודר' יוסי כר' לעזר. דשניהם סברי דהשליח אינו מירתת ומשנה שליחותו: 00) דר' יוסי רובה מן דר' לעזר. כל"ל ואמר
 הש"ס דלא היא אמת דר' יוסי סבר כר' אלעזר אבל ר"ל לא יודה לר' יוסי דמיתלת דר' יוסי גדולה ממיתלת דר' (000) שם אמרה
 כל"ל וכאשר הוא במס' גיטין: אל תקבלהו לי אלא במקום פלוני. שאתרה בפירוש אלא במקום פלוני דמתה שנקפדת על
 התקום: שהיא אוכלת בתרומה. ולא חיישינן שמא שיהי השליח שליחותו: והכא אפילו אמר לו מפלוני. ויש זזה גילו דעת שאינו
 רולה תאיש אחר אפ"ה אמר ר' יוסי אינו כאלון ומה טעמא דר יוסי אזי אומר וכו' הרי דס"ל דגם באמר לו בפירוש חוששין שמא
 שיהי שליחותו:

הלכה

מסורת הש"ס

(פ) זילה פ"א מ"ו. (ג) תוספתא ז"ב פ"ו ובגיטין קלת ע"ז פ"א הל' ג' תולין ל"ד וכל' התיספתא ועיי' תוספתא ז"ב פ"ק ס"ו
 והיא קרובה קלת לגי' הירושלמי. (א) תוספתא גיטין פ"ג ש"ס שם פ"ה הל' ט' ע"ז פ"א הל' ג' ועיי' בבבלי גיטין ס"א.
 (ז) תוספתא פ"ה גיטין פ"ו הל' ה' ושם כל הענין.

הלכה ח' ועד אחד כמאן. דתני במתני' אבי איני כמאן איש פלוני כמאן הרי זה כמאן ומקמי הש"ס וכו' עד אחד כמאן אע"ג דבעלמא עד אחד כמאן לא היה ראוי כמאן להאמינו כיון דהוא עלמא תסוד. כן פי' הר"ש ובעל שכות אלה גורם וע"ה (במקום וע"ה) כמאן: באכסנאי. שאינו מכיר עם אדם: ואינו מכיר אדם. כמאן: או שהיה עומד בגורן. כהן שהיה עומד על הגורן ליקח תרומה ואינו מכיר אדם שיעיד שבעל הגורן משמר פירותיו בטרה: אין שאלין על התרומה פי' בדבר תרומה: כל המומין הראויין לנזף בידי אדם. שיש לוטר אדם הטילם כגון כסמית עינו כקטעה ידו כסדקה אזנו: רועין ישראל כמאנין. ישראל הרועה בהמתו של כהן כמאן לומר על המומין שכלו בנהמתו של כהן שאלתיהן כפלו ויאלכלו הכהן צמומו: רועין כהנים אינן כמאנין. רועים שהם כהנים אינם כמאנים כרועים בהמתו של ישראל דכחש כהן רועה שהוא הטיל בו מוס דמימר אמר לא שבק רבי לדידי ויהביה לכהן אחריכא: כמאן הוא על ל' חבירו. דלא כחש להעיד שקר על של אחר: ואינו כמאן על עצמו. אם יש לכהן צבור אינו כמאן לומר שמעלמו ככל בו מוס דכהנים חשדי' להטיל מוס בצבורות שלהן: לא דמי. לא דן בו: ולא מעידו. ולא מעיד כלל עליו אפי' צבא אחר וזה דאמר הש"ס רבי כר"מ דאמר החשוד לא מעידו וכן אמר רבי אין שאלין אלא לחבר דע"ה חשוד ולא מעידו ורשב"ג ורשב"ג היינו דוקא אם מותר ליקח פירות ע"פ עדות ע"ה: אבל לחלק. אם בא לחלק תרומות ומעשרות לכהן ע"ה: אף רשב"ג מודה. דדוקא חבר כמאן לומר שכהן זה חבר: קול יוצא לחילוק. שהוא כהן חבר שהרי ראו אי שמעו שחילקו לו תרומות ומעשרות ולכן גם לרשב"ג דוקא חבר כמאן: **הלכה ט'** אם אמרו לו. בני הסעיה: בפניו אינו כמאן. אם אמרו בפני זה שאמר אבי כמאן שאינו כמאן. שלא בפניו כמאן. דכיון שחלקו בפניו ואחר שהלך לו אמרו עליו כמאן כראה דמתוך שראה אמרו כן ולישנא בישא. כן פי' בעל כ"מ פי"ב מהל' מעשר הל"ו: בצד עיר. אם זה הנכנס לעיר דברייתא טיירי בנן עיר שמכיר עם בני אדם: בסיעות חבירים לריך לפרש סיעות בסיעות חבירים דאי לאו הכי אין לו לסמוך על דבורם שאמרו שהוא כמאן: ובאכסנאי. אם הנכנס באכסנאי שאינו מכיר עם אדם: בסיעות עם הארץ. מותר אפילו בסיעות עם הארץ וכדאמרינן לעיל עמוד חיי כפש הקילו: חבירין. ומתמה הש"ס אם הנרייתא מיירי בסיעות חבירים היאך אמרה שלא בפניו כמאן דכראה דמתוך שראה משקרי וכו' כחשדו חבירים על כך: מה טעם דר' יודה. דאמר בעתני' כמאנים: מפני חיהן של בני העיר. שהחמרים מציין תבואה לעיר:

הלכה ח' ועד אחד נאמן. אמר רבי יוחנן קל היקלו באכסנאי מפני חיי נפש. תני (ט') נכנס לעיר ואינו מכיר אדם או שהיה עומד בגורן ואינו מכיר אדם שם הרי זה נשאל בין לחבר בין לעם הארץ דברי רבן שמעון בן גמליאל. רבי אומר אין נשאלין על התרומה אלא לחבר בלבד. אחיא דר' כר' מאיר ודרשב"ג כשיטתיה דתנינן חמן (ט') כל המומין הראויין לבוא בידי אדם רועין ישראל נאמנין רועין כהנים אינן נאמנין. רשב"ג אומר נאמן הוא על של חבירו ואינו נאמן על של עצמו. רבי מאיר אומר החשוד על הרבר לא רנו ולא מעידו. אמר רבי יונה מה פליגינן ליקח אבל לחלק אף רשב"ג מודה. מה בין לחלק מה בין ליקח. קול יוצא לחילוק.

הלכה ט' תני (ט') הנכנס לעיר ומצא סיעות של בני אדם אמר מי כאן נאמן. מי כאן מעשרי. אמר לו אחד אני נאמן. אם אמרו לו שהוא נאמן הרי זה נאמן. אמרו לו שאינו נאמן בפניו אינו נאמן. שלא בפניו נאמן. אמר רבי יונה כהן עיר בסיעות חבירים. ובאכסנאי בסיעות עם הארץ. וקשיא על דרבי יונה חברין ואת אמר אינו נאמן בפניו. מה טעם דר' יודה מפני חיהן של בני העיר. מה טעמיהון דרבנן מצויין הן להחפרנס מעיר אחרת.

הדרן ערך הלוקח פירות

הלוקח מן הנחתום כיצד מעשר. נוטל תרומת מעשר וחלה אומר אחי ממאה שיש כאן הרי זה בצד זה מעש' ושאר מעשר סמוך לו. זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר עליו. והשאר חלה ומעשר שני בצפוניו או בדרומו ומחולל על המעות. ב' הרוצה להפריש ורומה ותרומת מעשר כאחד נוטל אחד משלשים

הדרן ערך הלוקח פירות

הלוקח בכר: מן הנחתום. והנחתום לוקח תבואה ע"ה ויש בו טעם דמאי: נוטל תרומת מעשר. והוא אחד ממאה: וחלה. וכדי שיעור חלה והוא אחד ממ"ח ולא שיפריש מן הככר אלא קובע להם מקום ומניחם מחוברים במקומן: אומר אחד ממאה שיש כאן. במשכ"ט ובגמ' אחד ממאה מה שיש כאן פי' מכל מה שיש כאן אף עם כדי שיעור חלה שהכריז: הרי זה בלד זה טעם. במשכ"ט ובגמ' הרי בלד זה מעשר: ושאר מעשר סמוך לו. ועוד תשעה הסמוכים לו יהיו מעשר פי' מעשר ראשון כמלא קבע מקום לכל המעשר: זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר עליי. כל' האחד שקראתי לו שם מעשר חלה עשוי תרומת מעשר על תשעה הסמוכים לו והא' דלא אמר מיד בתחלה אחד ממאה מה שיש כאן הרי הוא תרומת מעשר דהמורה אסרה מעשר מן המעשר ואם אין כאן מעשר היאך יפריש עשיריתו: והשאר חלה. אחד ממ"ח שהפרישתי הוא חלה: ומעשר שני בלפניו או בדרומו. קובע לו מקום בלפניו או בדרומו דבלא קביעת מקום אינו יכול לחללו: ומחולל על המעות. ואינו לריך להוסיף חומש דמאי אין לו חומש וכדאיתא לעיל פ"א ט"ז: ב' נוטל אחד

מסורת הש"ס

מסורת הש"ס
(ט) תוספתא פ"ה ובשביעי. (י) נכורות פ"ה מ"ד. (יא) תוספתא פ"ה.

משלשים וששלה ושליש. נוטל סאה אחת מל"ג ושליש סאה דצין הכל יש מאה שלישים וסאה שנוטל יש בה ג' שלישים שנים מהם לתרומה שהיא תרי מעאה דעין זיכוית פפריש אחד עתקשים ואחד לתרומת מעשר שהיא אחד מעאה: ואומר. על אותה שנטל: אחד מעאה עמה שם כאן. דהיינו שליט אותה סאה: הרי זה בלד זה חולין. ישאר חולין כלו' טבל בלד שני שלישים שאללו: והשאר היינו מעאה מכלל זה דהיינו השליש שאמרתי עליו שהוא חולין. והר"ש והרע"ב גורסי' ומהחולין: וישאר מעשר סמוך לו. דהיינו עוד

תשעה סמוך לשליש זה אותם עשרה שלישים יהיו מעשר ראשון על המאה שלישים ולא דוקא עשרה אלא קעט פחות כפי המניע לשנים של תרומה: זה שעשיתי מעשר. היינו השליש שקרא עליו שם מעשר תחלה: עשוי תרומת מעשר עליו. על תשעה השלישים: וישאר תלה. לך גרסינן לה בפתחי' ובדמיוכח בגמ': ג' אפילו עתפוסים הרבה. ולא חיישינן שם אחרמול קנה הכתומים תבואה עמי מעשר והיום עמי שאינו מעשר וכמלא מפריש עין הפטור על החיוב דכתומים עמד גברא זבין אע"פ שהוא עושה בדפוסים הרבה: עתפוסים. ובמעכה לקמן טופוס ונגמ' טופוס וגם טופוס ובמעכ"מ ונגמ' טופוסין והעיקר טופוס או טופוס כי הקלה*) יוכית ומתרוכה לורה אשר בה יתפה הכתומים הכבדות אבל כבר הורגל בצבלי בשם דפוס: ר' יהודה אומר. בגמ' פפריש דאם הב' דפוסים זה אשש או של היום גם ר' יהודה עודה דמעשר משל זה על של זה ולא פליגי אלא בחדל של היום וחדל של היום: ר' שמעון אומר בתרומת מעשר. ואפי' שניהם של אשש או של היום כיון דשני דפוסים הם אמרינן מתרי גברי זבין את התבואה ושם האחד עשר והשני לא עשר וכמלא מפריש עין הפטור על החיוב: ושתי בתלה. דאי כתי מתרי גברי זבין הרי לא כתחיבת בתלה אלא אלל הכתומים שהוא נגלל את העיסה: ר' הלוקח עין הפלטר. פלטר הוא הלוקח עין הכתומים כבדות הרבה בבת אחת ומוכרן בשוק אחד אחד: מעשר מכל טופוס וטופוס. בצע"מ ונגמ' מכל טופוס וטופוס: דברי ר' שאיר. דר' שאיר סובר פלטר מתרי תלתא כתומין זבין ואכו אומרים דפוס זה קנה כתומים אחד ודפוס זה קנה כתומים אחר: ר' יהודה אומר שאחד על הכל. דסבר ר' יהודה פלטר עמד כתומים זבין ונגמ' פפריש לה: סכפול. קובה מן פלטרין הרבה ומוכר לאחרים וכיון שהוא גביל לקנות מאכשים הרבה הלוקח עמו מעשר מכל אחד ואחד ועוד מפורש בגמ': ר' הלוקח מן העני. המחזיר על הפתחים: וכן העני שניתנו לו פרוסות או פילתי דבילה. חתיכות לחם או חתיכות של דבילה שכותנין לעני והוא רוכה לעשרן שחושש לדמאי: מעשר מכל אחד ואחד. דשם זה עישר וזה לא עישר: בתפריס ובגורגרות בולל וכוטל. דורס התמרים או הגורגרות ומערבין יחד והם כבללים ומערבין וכמלא מפריש עין החיוב על החיוב אבל פרוסות פת ופילתי דבילה אין כבללים ואתי לפרושי עין הפטור על החיוב: אימתי בגמ' מוכח דר' יהודה לפרש בך ובצלי עירובין פ"ב אמר ר' יוחנן כל אימתי דר' יהודה לפרש בך: בזמן שמתכה תרובה. בזמן שהכל כותנין מתכה שכל המתכות שוות או מועלת בלילה: אבל בזמן שמתכה עמועטת.

בצע"מ ונגמ' מועטת פי' שמתכה אחת עמועטת מחברתה לך מהכיף בלילה דלילתא כל חד וחד לא מתרמי ידיה וחיישינן שם עין הרוב פפריש על המועט. כן פי' הר"ש. והרמב"ם פי' בזמן שהמתכה תרובה כתיב לו כל אחד ואחד עתכה תרובה א"כ כאשר שאמר שהכותנים הם כדיוני לב שמתמא לך קשה צעיהם ג' כן להוליף המעשר ולכן התירו לו לבלול דמאי בזה אבל בזמן שהמתכה מועטת יש כאן כילי ויש לחוש שם לא עישר: ר' הטיטון. סוחר הלוקח תבואה מצעלי בתים הרבה ביחד ועובר לאחרים בחדה גסה: לא יעשר מזה על זה. דשם מה שלקח מענו בשניה מאדם אחר קנאו ואתי לאיפרושי עין הפטור על החיוב: אפילו שאיתו הסוג. פי' מאותה הקופה ודומה לו בשם' כלים פט"ו ע"ג הסוגים הגדולים: אפילו שאיתו המין. דשניהם שחמות או לבנות: משל אחד הן דמאדם אחד קנה: ר' מעשר מזה על זה. דכולו מעושר או כלו אינו מעושר: ועגבות אחרות מעשר מכל אחת ואחת. דבעלי יגכות שם זה עישר וזה לא עישר: ח' משני מקומות. ששני המוכרים הודיעוהו שהוא טבל: אלא ללוקח. כגון שכתערב לחברו חולין מעטין בטבל תרובה שאין לטבל זה תקנה עד שיעשר עליו מקום אחר: ט' מעשרין משל ישראל על של גוים. כגון מעשרין עפירות הטבולין של ישראל על פירות שלקח מן הכברי וכן להיפך ונגמ' מפרש דמתני' ר' שאיר היא דאמר אין קצין לכברי בא"י להפקיע מיד מעשר וכמעשרים משל טבל של ישראל על פירות של ככרי מפרש מן חיוב על חיוב: על של כותים. פירות הכותים ודאי טבל מוכרים אותן דאע"ג כשאובלין פירותיהן עישורי מעשרי להו כשמוכרין אינן מעשרין דלא חיישי אלפכי עור לא התן עכשול:

*) εὔπιος.

הלוקח מן הנחתום

פרה חמישי הלכה א'

בב דמאי (דף כ"ג ע"ב ע"ג)

ר' לעזר. במשכ"מ ובגמ' ר' אליעזר והג' שמענה ירושלמי
 היא הנכונה דבתוספתא פ"ה תבא למשכננו בפלוגתא דר' עזרי ור'
 יהודה ור' יוסי ור' אליעזר והוא ר' אלעזר בן שמוע בעל פלוגתא
 דחכמים אלה ולא ר' אליעזר דהוא ר' אליעזר בן הורקנוס
 חברו של ר' יהושע: אומר קמל
 כותים על של כותים. גמ' פפרס
 טעמא: ר' עלין לקוב. כלי שמעיין
 בחובו עפר וזרעין זו אס כקוב
 כדי שרש קטן הרי הוא כארץ
 ופירותיו טבל גמור דלוריינתא:
 תרם קן הארץ. אפי' לכתחילה
 עלי לתרום והא דנקט לשון דיעבד
 משום סיפא: תרומה ויחזור ויתרום.
 דמן הפטור על החיוב הפריש
 ולא תרומה היא הלכך יחזור
 ויתרום ומכל מקום כיון שקרא לה
 סס תרומה נותנה לכהן ולא
 לימי לזלוזי בתרומה ואין לריך
 להוליא עליה תרומה ופעשרת כמו
 כסיפא שפס דלדלוריינתא לאו
 טבל הוא אלא קן הכקוב על
 שאינו קוב דמן החיוב על הפטור
 הפריש התרומה היא טבל דלוריינתא
 הלכך לא יוכל עד שיוליא עליהן
 תרומה ופעשרת: ר' און מן הדמאי
 על הדמאי. דלמא האי מעושר
 והאי לא מעושר: תרומה. ואין
 לריך לתקן את התרומה כיון
 דספק הוא ורוב עמי הארץ מעשרין
 הן: מן הדמאי על הדמאי תרומה
 ולא תאכל. דהוה דומה דמפריש
 מן הכקוב על שאינו קוב מן
 החיוב על הפטור שאם הדמאי
 דלוריינתא הלכך לא תאכל עד

ר' לעזר אומר משך כותים עד של כותי. ו' עציץ נקוב
 הרי הוא בארץ. תרם מן הארץ על עציץ נקוב ומעציץ
 נקוב על הארץ תרומתי תרומה. ומשאינו נקוב על
 הנקוב תרומ' ויחזור ויתרום. מן הנקוב על שאינו נקוב
 תרומה ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשרות.
 י"א תרם מן הדמאי על הדמאי ומדמאי על הוראי
 תרומה ויחזור ויתרום מן הוראי על הדמאי תרומה
 ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשרות.

סדיק פירקא.

אף על החלה. וחלה חייבת בדמאי. ולא כן
 תנינן (פ) חלת עם הארץ והמדומע פטורין מן הדמאי.
 רבי אחא רבי בון בר חייא בשם רבי יוסי בן חנינא
 דבית שמאי היא. והני בן (ג) רבי שמעון בן יהודא
 אומר משו' רבי שמעון חלה בית שמאי מחייבין ובית
 הלל פטורין. (ה) כלום אמרו בית שמאי אלא דבר שהוא
 לזריעה אילו הלוק' *לזרע ולבהמה קמה לעורות שמו'
 לנר שמא אינו פטור מדמאי אלא במגבל עיסתו במי
 פירות. לא כן אמר (ז) רבי יוסי בי ר' חנינא דרבי
 אלעזר בן יהודה איש בירתחא היא הא כרבנין לא
 אלא

לא כן אומר ר' יוסי בי ר' חנינא. ר' יוסי בר' חנינא אומר חלה
 פ"ב הל"ג דרשב"י איש ברתחא היא פי' אכל לר"ע לא
 והיינו דאמר הש"ס הכא הא כרבנין לא וכמו שפירשנו. אך שם
 איתא עוד ר' חייא נשס ר' יוחנן דברי הכל היא אע"ג דאמר
 ר' עקיבא אין מי פירות מחורין
 לשומאה מודה הוא שמי פירות
 מחורין לחלה וק' לפ"ו כיון דכל
 הסוגיא לא קאי אלא אליבא דר'
 יוחנן וכמו שכתבנו לעיל בשם
 הר"ג שאי קסקי הש"ס מריב"ח
 דאמר דרשב"י איש ברתחא היא
 הלא ר' יוחנן בעלמו אמר דהמשנה
 קאי גס לר"ע. אחר כן מלאמי
 בפני משה שהרגיש קלת בזה ולולי
 דברי הר"ג היה אפשר לומר
 דסוגינתו קאי ג"כ אליבא דר'
 הושעיא דמשכתנו סתמא קתני ומי
 לא עיירי שאל לר"ע אחר שהפריש
 החלה אס תקן הכרי כראוי והוה
 ל' למימר בזה אימת קדשים עליו
 וכמו שמלינו לעיל פ"ד ע"ג נבי
 תרומת מעשר של דמאי שחזרה
 לקקושה ששאלו בטול שאימת
 דיימוע עליו ואפ"ה אמרה משכתנו
 *שמפריש דמאי על החלה ובפ"ק
 אמרה שתני' דחלה פטורה מן
 הדמאי אך לפ"ו לא קאי אפיר
 הא דמתקן הש"ס במגבל עיסתו
 במי פירות ור' אושעיא אומר הטעם
 משום אימת קדשים ובאמת גס
 לפי הר"ג דהסוגיא קאי אליבא
 דר' יוחנן קשה היאך מתקן הש"ס

במגבל והלא ר' יוחנן אמר בשעה שגזרו לא גזרו על הדברים הללו
 ויש לדחוק והיותר ככון שהש"ס דסוגינתו לא אסיק הך פלוגתא
 דר' יוחנן ור' הושעיא:

סדיק פירקא.

אף על החלה. בתמני' קתני אחד מעשה שיש כאן כל' מכל מה שיש כאן הרי דמפריש תרומה מעשר אף על החלה ושמעינן
 מיניה דחלת ע"ה חייבת דמאי: חלת ע"ה והמדומע פטורין מן הדמאי. והקושיא קאי אליבא דר' יוחנן דאמר (פ"א הל"ג)
 דבשעה שגזרו על הדמאי לא גזרו על הדברים הללו דאלו לר' הושעיא דאמר מש"ה חלה פטורה מן הדמאי משום דאימת קדשים
 עליו וזה קאי דוקא בשלקח החלה גופה מע"ה אבל לא בשלקח עיסה או בכר מע"ה והוא נא להפריש וכמו שחסיק הש"ס שם.
 ספי' הר"ג: דבית שמאי היא ותני בן. מתני' אמיאבב"ש דמחייבין חלת ע"ה דמאי ותני בן דב"ש מחייבין ועי' מנזח פ"ב ערך אמר
 פלוני ותני בן: (ה) כלום אמרו בית שמאי דבר שהוא לריך לזריעה. כל"ל ומקשי הש"ס ובי אפרי ב"ש דדבר שהוא לזריעה חייב דמאי
 ואפשר דיש לגרום כלום אמרו ב"ש דבר שאינו לריך אלא לזריעה: אילו הלוקח לזרע ולבהמה וכו' שאלו אינו פטור מדמאי. בתמני' דכל
 הני תני סתם לעיל פ"א מ"ג דפטורין מן הדמאי ואין מי שחולק דהסברא נותנת שפטורין וכן המשנה דחלת ע"ה פטורה מדמאי סתמא
 קתני וגם ב"ש פטורין וה"ה דהוה כלי להקשות דאם איתא דב"ש חולקין על הך דחלה למת תני כסיפא פלוגתא דב"ש וכו' בשמן ערב ושק
 פלוגתיהוה בחלה אלא דיתא לי' להקשות מהרישא: אלא במגבל עיסתו במי פירות. כל' המשנה דפ"ק לית לה הא דר"ג ובגירא לה דגם ב"ש
 פטורין חלת ע"ה מדמאי ומיירי במגבל עיסתו במי פירות ואיתא (חלה פ"ב מ"ב) עיסה שכילושה במי פירות חייבת בחלה ובאכלת בידים מסואבות
 והטעם משום דמי פירות אין עכשירין וכיון לגבל במי פירות כדי שלא תיבשר העיסה ותקבל החלה טומאה אפרינן דודאי תקנה
 כראוי ופטורה החלה מדמאי. ספי' הר"ג בהרבה קלת: לא כן אומר ר' יוסי בי ר' חנינא דר' אלעזר בן יהודה איש בירתחא. הך מתני'
 דחלה עיסה שכילושה במי פירות חייבת בחלה היא כר"א בן יהודה איש ברתחא דהכי איתא במס' טבול יוס' פ"ג עיסה שהוכשרה
 במסקה וכלישה במי פירות וכנע בה טבול יוס' ר' אלעזר בן יהודה איש ברתחא אומר משום ר' יהושע פסל את כולה דס"ל דמי פירות
 עושין את העיסה חבור ור"ע אומר לא פסל אלא מקום מגעו דמי פירות אין עושין חבור פטורה דהא אין כאן איעור חלה וא"כ איך אפשר
 איתא כרבנ' איש ברתחא אכל לרבנן כל' לר"ע דאמר מי פירות אין עושין חבור פטורה דהא אין כאן איעור חלה וא"כ איך אפשר
 לאוקמי הך דפ"ק דחלת ע"ה פטורה מן הדמאי בכלישה במי פירות: אלא

שקדמה

על החלה. בתמני' קתני אחד מעשה שיש כאן כל' מכל מה שיש כאן הרי דמפריש תרומה מעשר אף על החלה ושמעינן
 מיניה דחלת ע"ה חייבת דמאי: חלת ע"ה והמדומע פטורין מן הדמאי. והקושיא קאי אליבא דר' יוחנן דאמר (פ"א הל"ג)
 דבשעה שגזרו על הדמאי לא גזרו על הדברים הללו דאלו לר' הושעיא דאמר מש"ה חלה פטורה מן הדמאי משום דאימת קדשים
 עליו וזה קאי דוקא בשלקח החלה גופה מע"ה אבל לא בשלקח עיסה או בכר מע"ה והוא נא להפריש וכמו שחסיק הש"ס שם.
 ספי' הר"ג: דבית שמאי היא ותני בן. מתני' אמיאבב"ש דמחייבין חלת ע"ה דמאי ותני בן דב"ש מחייבין ועי' מנזח פ"ב ערך אמר
 פלוני ותני בן: (ה) כלום אמרו בית שמאי דבר שהוא לריך לזריעה. כל"ל ומקשי הש"ס ובי אפרי ב"ש דדבר שהוא לזריעה חייב דמאי
 ואפשר דיש לגרום כלום אמרו ב"ש דבר שאינו לריך אלא לזריעה: אילו הלוקח לזרע ולבהמה וכו' שאלו אינו פטור מדמאי. בתמני' דכל
 הני תני סתם לעיל פ"א מ"ג דפטורין מן הדמאי ואין מי שחולק דהסברא נותנת שפטורין וכן המשנה דחלת ע"ה פטורה מדמאי סתמא
 קתני וגם ב"ש פטורין וה"ה דהוה כלי להקשות דאם איתא דב"ש חולקין על הך דחלה למת תני כסיפא פלוגתא דב"ש וכו' בשמן ערב ושק
 פלוגתיהוה בחלה אלא דיתא לי' להקשות מהרישא: אלא במגבל עיסתו במי פירות. כל' המשנה דפ"ק לית לה הא דר"ג ובגירא לה דגם ב"ש
 פטורין חלת ע"ה מדמאי ומיירי במגבל עיסתו במי פירות ואיתא (חלה פ"ב מ"ב) עיסה שכילושה במי פירות חייבת בחלה ובאכלת בידים מסואבות
 והטעם משום דמי פירות אין עכשירין וכיון לגבל במי פירות כדי שלא תיבשר העיסה ותקבל החלה טומאה אפרינן דודאי תקנה
 כראוי ופטורה החלה מדמאי. ספי' הר"ג בהרבה קלת: לא כן אומר ר' יוסי בי ר' חנינא דר' אלעזר בן יהודה איש בירתחא. הך מתני'
 דחלה עיסה שכילושה במי פירות חייבת בחלה היא כר"א בן יהודה איש ברתחא דהכי איתא במס' טבול יוס' פ"ג עיסה שהוכשרה
 במסקה וכלישה במי פירות וכנע בה טבול יוס' ר' אלעזר בן יהודה איש ברתחא אומר משום ר' יהושע פסל את כולה דס"ל דמי פירות
 עושין את העיסה חבור ור"ע אומר לא פסל אלא מקום מגעו דמי פירות אין עושין חבור פטורה דהא אין כאן איעור חלה וא"כ איך אפשר
 איתא כרבנ' איש ברתחא אכל לרבנן כל' לר"ע דאמר מי פירות אין עושין חבור פטורה דהא אין כאן איעור חלה וא"כ איך אפשר
 לאוקמי הך דפ"ק דחלת ע"ה פטורה מן הדמאי בכלישה במי פירות: אלא

מסורת הש"ס

(פ) לעיל פ"א מ"ג (דף ג' ע"ה). (י) תוספתא פ"א ע"א. (ז) חלה פ"ב הל' ג'.

שקדמה

לגורן. הרמב"ם בפירושו למשנתו מפרש שקדמה לגורן קאי אהלה פי' כי הראוי להקדימה על מעשרות כולם כי כתיב וזה כשנכנסו בארץ ישראל והוא שאמר הכתוב באכלכם מלחם הארץ תרמיו ע"כ ודבריו קשין להולמן דל"כ מאי עשני הש"ס דהרי ודאי גם חלה נקראת ראשית ואמאי לא קדמה למעשר ואפשר שיש איזה חסרון בדברי הרמב"ם ז"ל בפירושו:

ושאר

כרבי יוחנן (פ) דרבי יוחנן אמר כאן בעושה במהרה. וכאן בעושה בטומאה אלא כרבי אלעזר דרבי אלעזר אמר כאן וכאן בעושה במהרה. אלא במחארח אצלו. לא כן (ג) חני הנאמן על המהרות נאמן על

המעשרות והניתה רבי ינאי בי ר' ישמעאל ואמר הרא דתימר במחארח אצלו אבל ברבים אינו נאמן עד שיקבל עליו ברבים וכא ברבים אגן קיימין. רבי אבין רבי שמאי בשם רבי אחא שמע לה מן דבתרה הרוצה להפריש תרומה ותרומת מעשר כאחת כמה דתימר תמן חוץ מן הראוי ליקדש לשם תרומה. והכא חוץ מן הראוי ליקדש לשם חלה הנינן חלה בין ראשון לשני. רבי יונה בשם רבי זעירא (ה) ואת אמר חלה אין בה משום כל האחר. רבי יוסי בשם רבי זעירא אין משנה אמורה על סדר ולא ברמאי נן קיימין לא כן אמר רבי בא בריה דרבי חייה בשם רבי יוחנן מחני' ברמאי. הא בודאי לא. והכא ברמאי אגן קיימין. חני ר' חייה אף בודאי עליה. ר' יונה בשם ר' זעירא אמ' זאת אומרת חלה אין בה משו' כל האחר ר' יוסי בשם ר' זעירא אמר אין משנה אמורה על סדר אלא תקדים חלה לראשון. מעתה תהא חלה חייבת במעשרות. ומעשרו' לא יהו חייבין בחלה (ז) שכל הקודם את חבירו חבירו מתחייב בו. וחני כן (ז) העושה עיסה מן הטבל בין שהקדים חלה לתרומה בין שהקדים תרומה לחלה מה שעשה עשוי חלה לא תאכל עד שיוציא עליה תרומה. תרומה לא תאכל עד שיפריש עליה חלה. ולמה קדמה ראשון מפני שקדמה לגורן. והרי שני

כר' יוחנן וכו' אלא כר' אלעזר וכו'. עתני' נוקמי לה או כשיטת ר' יוחנן או כשיטת ר' אלעזר: דר' יוחנן אמר כאן בעושי' בטהרה. אהא דפקסי הש"ס לעיל פ"ב המענה להנחתוםין לא חייבו אותן חכמים להפריש אלא כדי תרומת מעשר וחלה למשנתו דתני' דהלוכה מפריש עתרן ר' יוחנן דהמשכה דהנחתוםין עיירי בעושה בטהרה ומשנתו עיירי בעושה בטומאה וכבר נתפרש עס וכן יש לתרן בסוגינתו דהמשכה דפי"ק דפוסרת תלת ע"ה ען הדקאי עיירי שע"ה עושה בטהרה לכן החלה פטורה דכאמין על הטהרות כאמין על המעשרות וכמו שפרש הש"ס אח"כ: וכאן בעושה בטומאה. ומשנתו עיירי בעושה בטומאה ולאו דוקא עושה ודאי בטומאה אלא כיון שלא הוברר לנו עושה בטהרה סתם ע"ה חסור עושה בטומאה: אלא כר' אלעזר. דמתרן עס בעיני' אחר והך תירובא לא מספיק לכל לתרן הקו' דסוגינתו מהמשכה דפ"ק: כאן וכאן בעושה בטהרה. כתרן דהמשכה דפ"ק ומשנתו שניהו בעושה בטהרה: אלא כמתארח אצלו. המשנה דפ"ק עיירי כמתארח אצלו והכאמין על הטהרות כאמין על המעשרות: ומניתה ר' ינאי. ומשנתו דאמרי דחלה חייבת בדמאי כתרן כהא

דאמר ר' ינאי על הק' בריתא: אבל ברבים. כלו' המוכר לרבים לריך לקבל עליו דברי חכמים ורבים אגן קיימין. ובמשנתו הרי הוא ברבים דכחמוס מוכר לרבים לכן החלה חייבת בדמאי: ר' אבין. ר' אבין בשם ר' אחא מהדר אדלעיל ואמר דמעיקרא לא קשיא כלום מהא דפ"ק דחלה פטורה עדמאי' אמשנתו דהדיוק אף על החלה אינו דיוק: שמע לה. לפרש הק' אחד ממה דמשנתו: ען דבתרה. ען המשנה הזויה אחריה כלו' משנה ב': הרולה להפריש תרומה ותרומת מעשר כאחת. דחני בעשנה ב' הרולה להפריש תרומה ותרומת מעשר כאחת נוטל אחד משנים ושליש ואומר אחד מעלה עמה שיש כאן הרי זה בלד זה חולין: כמה דתימר תמן. וכמה שמאמר עס דהך אחד ממאה ללו דוקא דאין כאן ק' חלקים עמתייבוס בעעשר דגביר מיכיהו ב' חלקים דנעשו תרומה וכמו שפירשנו במשנה עס: והכא חוץ ען הראוי ליקדש לשם חלה. הן נאמר בעשנתו דהך א' ממאה שיש כאן לאו דוקא דלד מיכיהו הראוי ליקדש לשם חלה דעליו אין לריך להפריש תרומת מעשר וכמשנה דפ"ק: תכינן חלה בין ראשון לשני. מהדר אמתני' דתני הרי זה בלד זה מעשר והשאר מעשר סמוך וכו' והשאר חלה כשלא נכבר זה שמפריש חלה ומעשר כאחת מקדים המעשר לחלה ואמאי הא חלה נקראת תרומה וראשית שנה' ראשית עריכותכס תתנו תרומה לה' ושנינו תרומה פ"ג ע"ה תרומה לראשון כלו' תקדם תרומה לראשון שהיא ראשית: (ח) זאת אמר חלה אין בה עשוס כל תאחר. כל"ל שס'ו איתא המקדים מעשר ראשון לתרומה עובר בלא תעשה ענה' מלאכה ודמעך לא תאחר ואמר ר' יונה משנתו שמינין דחלה אין בה עשוס כל תאחר (נ"ל לא תאחר) אס מקדים לה מעשר ראשון והעטעס כיון דרוב פעמים מפריש המעשרות ען הגורן ואו לא היה כאן חיוב חלה שלא בא אלא בשעת גלגול וכמו שפרש לקמן: אין משנה אמורה על סדר. לעולם יש בחלה לא תאחר וגם בעשנתו מפריש חלה קודם מעשר ומשנתו לא בזה לומר אלא שהכר מחויב במעשר ובחלה אכל לא שפריש על הסדר האמור בעשנתו: ולא בדמאי נן קיימין. ומקסי הש"ס מי דחקו לר' יונה ולר' יוסי לתרן דחלה אין בה עשוס לא תאחר או דאין המשנה אמורה על הסדר הלא משנתו עיירי בדמאי ובדמאי לא קאי בלא תאחר וכדאיתא במשנה ד' דפ"ק אס הקדים מעשר שני לראשון אין בכך כלום: לא כן אמר ר' זבא. וב"ב דגם בודאי דינו כן דמפריש מעשר ואח"כ חלה הא ר' זבא אמר גס ר' יוחנן דמתני' דוקא בדמאי אבל לא בודאי: והכא בדמאי אגן קיימין. לישכא יתירה ועלינו דוגשתו בע"כ עי' עבדו ל"ז ע"ב: תני ר' חייה אף בודאי. עשני הש"ס תני ר' חייה כלו' כמסופתא איתא והובאה לקמן הל"ב אף בודאי: עליה ר' יונה וכו'. ועל בריתא זאת אמר ר' יונה זאת אומרת וכו' ור' יוסי אמר אין משנה אמורה וכו': עמיה תהא חלה חייבת במעשרות ומעשרו' לא יהו חייבין בחלה. כראה דל"ל עמיה לא תהא חלה חייבת במעשרות ומעשרות יהו חייבין בחלה. הש"ס שקשה לר' יוסי דאמר אין המשנה אמורה על הסדר וחלה קודמת למעשר א"כ לא תהא החלה חייבת במעשרות ובבריתא לקמן איתא אחד מעלה שיש כאן עמיה אף החלה וכמו שמדייק הש"ס בראש הסוגיא ותירולא דר' אבין חוץ מן הראוי ליקדש לשם חלה לא שמיע לי' אי כמי דעיקר קושיא קאי ען ומעשרות יהו חייבין בחלה כלו' עעשר שהוא מפריש יהא מחויב בחלה ובהך בריתא עמיע דאינו מפריש חלה מן המעשר: שכל הקודם את חבירו חייב מתחייב בו. וללא הוא מתחייב בחבורו כגון תרומה שקודמת למעשר אס הקדים מעשר לתרומה חייב להפריש תרומה ען המעשר וכו' כיון דאמרת דבהך בריתא מפריש תרומה ומעשר וחלה כאחת תהא החלה פטורה ען המעשר דהרי היא קדמה למעשר וכמו שפירשנו והמעשר יהא מתחייב בחלה דכיון דחלה קודמת המאחר מתחייב בקודם: ומני כן. שיש לחלה דין תרומה לענין הפרשה: העושה עיסה ען הטבל. ויש כאן חיוב תרומה וחלה כאחת: חלה לא תאכל וכו'. ויליף לה המס' מקרא אלתא דיש לחלה דין תרומה וכו' מעשר מתחייב בה: ולמה קדמה ראשון. ומשני הש"ס נדן הוא שמתקדם חלה למעשר ולמה קדמה בהך בריתא מעשר לחלה: מפני שקדמה לגורן. מפני שחיוב ראשון קדם לה ששעת גורן: והרי שני

מסורת הש"ס

(פ) לעיל פ"ב הל' ד' (דף י"ב ע"ב). (י) עס הל' ב' (דף י"א ע"א). (ז) פיהא פ"א הל' ו' (דף ס"ג ע"ב). (ח) חלה פ"א הל' ה'.

דיבש. עתתא וברייתא שמענו דיכול להפריש תרומה ותרומת
עוה אס גס בלח דיכו כן דהרי הכל מעורב ואין שייך לומר זה בלד זה או כסמוך על-צריחה. ויש לפרש ג' כ' בפשיטות אפי' בלח
כמי ועל דרך שפירשו לעיל פ"ג הל"ב: הוה לי' עשה תאנין וכו'. פסקי הלכות נקט: תאנין רבנן. כל"ג פי' גדולות: דקיקין.
קטנות וד' גדולות נסות כה' קטנות: אין יסב. אס לוקח

ביבש בלח הוה ליה מאה תאנין חמשין רבובין וחמשין
דקיקין. אין יסב מן רבוביא צריך מיסב תשע מן דקיקתא
צריך מיסב אחת עשרה נסב עשרה מן רבוביא איה
תמן חדא חולין וחש לומר שמא אותה חולין עושה אותה
תרומת מעשר למקום אחר וכתוב (במדבר י"ח) תרומת ה'
מעשר מן המעשר. ולא חולי' מן המעשר. אמר רבי בון
בר כהנא מתנה ואומר מעשר הזה שהפירות הללו
חייבות הרי הוא קבוע (0) בתחלה כל עוקץ ועוקץ ומהלך
עד שהוא מגיע בכל עשר מיסב איה כהון חדא תרומת
מעשר וכל שהוא חולי'. עד כרון דבר מרובה היה
דבר ממועט הוה ליה עשר תאנין חמש רבובין וחמש
דקיקין אין יסב מן רבובתא צריך מיסב חדא (00) פרא
ציבחד מן דקיקתא צרי' מיסב חדא ועוד ציבחד.
נסב חד מן רבובתא איה תמן כל שהוא חולין וחש
לומר שמא אותו החולין עושה תרומת מעשר למקום אחר
וכתוב תרומת ה' מעשר מן המעשר ולא חולין מן המעשר.
אמר רבי אבא קריתויניא מתנה ואומר המעשר הזה
שהפירות הללו חייבות הרי הוא קבוע בתחילת העוקץ
ומסיים ואומ' לכהן עד כאן סימתי הרי הוא בצד
זה חולין טבל. ויאמר הרי הוא בצד זה מעשר.
נמצא מקדים. ויאמר הרי הוא בצד זה תרומה.
נמצא או פוחת על התרומה או מוסיף על התרומה. מתוך
שהוא אומר הרי הוא בצד זה חולין טבל או פוחת מן
התרומה או מוסיף על התרומה אין בכך כלום. הלכה ג'
עד היכן (000) חלמודי של רבי חייא בשם רבי יהושע
בן לוי עד שלשים יום היך עבידא לקח ממנו בתחילת
שלשים ובאמצע שלשי' ובסוף שלשי'. (0000) ראשון
על גבי שלישו מין אחד הוא ראשון על גבי שלישו שני
מינין הן. רבי שמעון אסר בתרומת מעשר ומתיר בחלה.
ורבי יודה אסר בחלה. ולא אצלו היא נטבלת אלא
בשואל שאור טמא לעשות עיסתו. אפי' כן לא אצלו
היא נטבלת. אלא בשואל כבר טמא למלאות תנור.
ואם בשואל כבר טמא למלאות תנורו מעשר מכל כבר
וכבר. אלא כרבי יוחנן דר' יוחנן אמר כאן בעושה
בטהרה כאן בעושה בטומאה. אלא כרבי אלעזר
דרבי אלעזר אמר כאן וכאן בעושה בטהרה. אמר רבי
יודן אבוי דרבי מתניה בעושה בטומאה קיימינן ואצלו
היא נטבלת. אוף רבי יודה מודה בה ותני בן רבי
יודה ור' שמעון אוסרין* בתרומת מעשר ומתירין בחלה.
הא

לענין מעשר ור' יהודה לא אסר בתחילת אלא שאין מעשר של אשם והיום זה על זה: אלא כר' יוחנן דר' יוחנן אסר וכו'. אלא כר'
אלעזר וכו'. אגירת הלשון דלעיל הל"א וכבר פורש שם והעיקר הכא התירין דר' יודן דעיירי בעושה בטומאה פי' שמתכו סיידי
בנחתום ע"ה דאי בנחתום חנך לא חייבו חכמים הלוקח בתרומת מעשר ופשוט מתירין ר' יוחנן לעיל פ"ג הל"ד: ואללו היא נטבלת.
ולא חייבין שאל כבר אלא חלל הנחתום נטבלת העיסה לחלה וקף ר' יודה מודה דעפריש חלה משל אשם על של היום: ותני בן
בברייתא: ה

נחתום עושה טפוס אחד ופלטור משתמש בכמה נחתומים. טפוס הוא שם לכלי אשר צו עושין הכבר וגם שם לצורה מיוחדת אשר צו עושין הכבר והכלל העולה מהנך שתי הלכות גבי הלוכה מן הנחתום יש לנו לחקור אם הנחתום לוקח התבואה עאלם אחד או עכסה זני אחד וגבי פלטור יש לחקור אם הוא לוקח נחתום אחד או עכסה נחתומים והנה כל הנקח נחתום אחד דין אחד לו אם נעשה בכלי אחד או צהרבה כלים ואין לנו לחקור אלץ אם הנחתום קנה התבואה עאלם אחד ור' מאיר סבר דמשמש קנה התבואה עאלם אחד ולכן אשר ע"ג עעשר מן התבואה על הלוכה וכו' אפי' משפוסים הרבה בלי מהרבה כלים ור' יהודה סובר דנשני ימים חיישינן שמא לקח אתמול מזה והיום מזה וצ"ה פליגי גבי פלטור וסבר ר' מאיר דפלטור מעשר מכל טפוס וטפוס, וטפוס הנאמר פה הוא לורה מיוחדת וסבר ר' מאיר דיש לכל נחתום לורה אחת לצד ואין נחתום אחד עושה בכרות כלורות שונות וא"כ כיון שנמלאו ציד הפלטור בכרות ע"פ טפוסים שונים ע"כ לקח עכסה נחתומים וזה שאמר הש"ס ר"ת אומר נחתום עושה טפוס אחד בלי דוקא לורה אחת וא"כ פלטור שנמלאו צידו טפוסים שונים

ר' יודה אומר. וכ"כ א"כ כיון דשניהם אוסרין בתרומת מעשר ותמירין בחלה עאי כ"ט גין ר' יהודה ור' שמעון: (0) אלא מפריש מן התבואה על התבואה. כן הוא בר"ש ואפשר דל"ל אבל מפריש וכ"כ פי' דר' יהודה תולה הטעם אמש היו משל אחד ושל היום משל אחד הרי לא מקפיד אלא שהיום על של אמש וכו' אבל מן התבואה על התבואה פי' מדפוס על דפוס מפריש: על דעתיה דר' שמעון אפי' מן התבואה על התבואה אינו מפריש. דהא ר"ש קאי על הא דר' יהודה דאוסר לצד מהיום על של אמש ומוסיף דאוסר צ' דפוסים בכל גווני: הלכה ד' ר' מאיר אומר נחתום עושה טפוס אחד. ר' מאיר אית לי נחתום מתקן כל בכריו ע"פ טפוס אחד וכיון דיש לפני הפלטור דפוסים הרבה הרי ע"כ לקח נחתומים הרבה ולכן עעשר מכל טפוס וטפוס: ר' יודה אומר נחתום עושה כמה טפוסים. ור' יהודה סבר הנחתום עושה ע"פ כמה טפוסים ויש צידו בכרות של כמה טפוסים וא"כ אין כחן דבר שכתוב לומר שהפלטור משמש בכמה נחתומין ואמרינן דנחתום אחד לקח ומעשין מזה על זה אם הם כולן של יום אחד: אי זהו מנספול. דתני בתנאי דעודה ר' יהודה שמעשר מכל אחד ואחד: תומכין מן דתומכין אחד מן דתריי. תלינן שח' פלטרינן לקחו מן ח' נחתומין וא' לקח מנ' נחתומין והוא המנספול והלוכה מא' מהם מעשר מכל דפוס. הרמב"ם. והנה ודאי גם ר' יבאי מודה שמנספול אינו יולא משמעומו ועיקרו מי שקונה הפת מן הפלטרינן ומוכרו לאחרים וכומו שכתבו הערוך והר"ע והר"ב אלא שר' יבאי בל' להשימועו שגם צענין זה אמרינן שיש כאן מנספול: ר' יונה צענין כעשך לר' יונה צענין לקמן: (0) היו לכניו שני טפוסים. כל"ל בלי' הא פשיטא לי אם היו לפני המנספול כמה בכרות קלתן מדפוס זה וקלתן מדפוס אחר: הוכיח על עלמו שהן שניים. הרי כל דפוס מוכיח שהוא צפני עלמו וגם צלוקח מן המנספול מפריש סבכר אחת של דפוס זה על כל בכרות של אותו דפוס דחין לומר שכל בכר וככר לקח פלטור אחר ובמקרה נתקבלו חוק ידו בכרות שהן על דפוס זה ובכרות על דפוס זה אלא אמרינן כל דפוס ודפוס לקח פלטור מיוחד: והשוו כולן לעשות טפוס אחד. אם השוו כל הנחתומין לעשות הבכרות על טפוס אחד מעשר מכל בכר וככר שכיון שהוא מנספול הרי יש ספק שכל בכר וככר הוא עאיס אחר: ר' יונה צענין הא קמייבעיא לי: כמה דמיא. דני ר' יבאי לעיל: ודכוותה. אם ימא כור: (000) תומכין מן דתומכין אחד מן דתריי מן דחד. כל"ל ח' כלטרינן לקחו מן ח' נחתומין ושני פלטרינן לקחו מן נחתום אחד דהא רבו הפלטרינן על הנחתומים ואין כאן מנספול: או תשעה מן דתשעה. או אמרינן תשעה פלטרינן לקחו מן ט' נחתומין ופלטור אחד לקח מכל נחתום ונחתום ומעשר מכל בכר וככר דהא כל בכר וככר לקח נחתום אחר: הלכה ה' ר' יונה צענין חזקיה. כן הוא בדפוס ויכילא וכל"ל ובר"ש איתא בטעות ר' יוכנן צענין חזקיה דר' יוכנן לא אמר בשם מקום צענין חזקיה ונראה דהיה קלת קשש מחזקיה (עיי' מנא פ"ד ערך חזקיה זל' יוכנן) גם ר' יונה הוא חבדו דר' יוסי הגזכר עקודס וחולק עמו לרוב: אין בלילה

רבי יודה אומר בתרומת מעשר ומתיר בחלה. רבי שמעון אומר בתרומת מעשר ומתיר בחלה מדה ביניהון על דעתיה דרבי יודה אינו מפריש לא משל היום על של אמש ולא משל אמש על שם יום (0) מפריש מן התבואה על התבואה. על דעתיה דרבי שמעון אפילו מן התבואה על התבואה אינו מפריש. הלכה ד' רבי מאיר אומר נחתום עושה טפוס אחד ופלטור משתמש בכמה נחתומין. רבי יודה אומר נחתום עושה כמה טפוסים ופלטור משתמש בכמה נחתומים אחד. אי זהו מנספול. רבי רבי יבאי אמרי תשעה פלטרינן ועשרה נחתומין הומניא מן דתומניא אחד מן דתריי. רבי יונה בעי (00) היו לפניו שני טפוסין הוכיח על עצמו שהן שניים הושוו כולן לעשות טפוסים אחד מעשר מכל בכר וככר. רבי יונה בעי כמה דתימא תשעה פלטרינן ועשרה נחתומין (000) הומניא מן דתומניא אחד מן דתריי. ודכוותה תשעה נחתומין ועשרה פלטרינן הומניא מן דתומניא אחד מן דתריי או תשעה מן דתשעה' אחד מן כולרון מעשר מכל בכר וככר. הלכה ה' רבי יוסי בשם רבי פדיה ר' יונה בשם חזקיה (0) אין בלילה

אין לך לומר כ"כ משתמש בכמה נחתומים ואין מעשר מזה על זה ור' יהודה סבר דלא איכפת לן בדפוסים דנחתום אחד עושה עכסה דפוסים שונים וזה שאמר הש"ס ר' יודה אומר נחתום אחד עושה כמה טפוסים וממילא אמרינן פלטור משתמש בנחתום אחד אבל סבירא ליה לר' יהודה שהנחתום לוקח עכסה זני אדם צענין שונים לכן אומר מ"ג משל אמש על של היום ומשל היום על של אמש. וכתבנו כל זאת לפי שזעל מ"ל כסתבך הרבה בזה צ"ה מהל' מעשר ועשה צ"ה המשיך לעקוב ומה שכתבתי הרב מ"ל דנדרי הרמב"ם בצירושו צ"ה נראה בצירור שהמאמר מן והעיקר צידו שאין משעריים וכו' עד על החדש אינו כלל מדברי הרמב"ם אלא הוספה מיד איהו כנהל אשר דימה להוסיף ציבור על הנאמר עקודס, שאם יהיה זה הלחם שחטה ישנה וזה האחר שחטה חדשה והכוונה שזה הלחם הוא מחטה שקנה אתמול וכקרא ישנה צערך חדשה בלי שקנה היום וזה העצוהל הבין ישנה וחדשה של אשקוד ושל שנה זאת והוסיף לתת טעם בלא השכל וטעם, והעיקר צידו שאין מעשרין מן החדש על הישן וכו': מתניתין

אין לך לומר כ"כ משתמש בכמה נחתומים ואין מעשר מזה על זה ור' יהודה סבר דלא איכפת לן בדפוסים דנחתום אחד עושה עכסה דפוסים שונים וזה שאמר הש"ס ר' יודה אומר נחתום אחד עושה כמה טפוסים וממילא אמרינן פלטור משתמש בנחתום אחד אבל סבירא ליה לר' יהודה שהנחתום לוקח עכסה זני אדם צענין שונים לכן אומר מ"ג משל אמש על של היום ומשל היום על של אמש. וכתבנו כל זאת לפי שזעל מ"ל כסתבך הרבה בזה צ"ה מהל' מעשר ועשה צ"ה המשיך לעקוב ומה שכתבתי הרב מ"ל דנדרי הרמב"ם בצירושו צ"ה נראה בצירור שהמאמר מן והעיקר צידו שאין משעריים וכו' עד על החדש אינו כלל מדברי הרמב"ם אלא הוספה מיד איהו כנהל אשר דימה להוסיף ציבור על הנאמר עקודס, שאם יהיה זה הלחם שחטה ישנה וזה האחר שחטה חדשה והכוונה שזה הלחם הוא מחטה שקנה אתמול וכקרא ישנה צערך חדשה בלי שקנה היום וזה העצוהל הבין ישנה וחדשה של אשקוד ושל שנה זאת והוסיף לתת טעם בלא השכל וטעם, והעיקר צידו שאין מעשרין מן החדש על הישן וכו': מתניתין

מסורת הש"ס

(0) תרומות פ"ד הל' ח' פ"ט פ"ב הל' ו' צבלי ר"ה י"ג ואם האומר שמואל.

הלוקח מן הנחתום פרק חמישי הלכה ה' ו' ד' רמאי

בלילה אלא לין ולשאן בלבד. לין ושמן בלבד אמרינן בלילה כגון הסערה יין של שנה שעברה עם יין של שנה זו אע"ג דאין מעשרין משנה זו על שנה אחרת גבי יין ושמן שהן דבר לח אמרינן ככלל יפה ויש במעשר שניהם כפי החשבון אבל בדבר יבש לא אמרינן בלילה דששא לא ככלל יפה.

כפי רש"י ר"ה: עד כותין הכיבולין. אף ציבש יש בלילה כשכולל בוית מזה וכיית מזה דככלל יפה אבל יותר טובות לא: בתמרים ובגרוגרות כולל וטול. דתני במתני' ובתמרים וכו' ותמרה גדולה עכוית וכן בגרוגרת (עי' תי"ט כלים פ"ג ט"ז פ"ו ט"ז) ואפ"ה קמ"י כולל וטול: פתר לה עד כותין. תיין לא שכולל התמרים והגרוגרות כמות שהן אלא כולל מכל אחד ואחד כשיעור כוית וכולל: בדמאי התירו כר' יודה. ר' יוסי תמין הקושיא ומתני' דלא לרכינן לומר עד כותין אלא דשאני מתני' דמייני גבי דמאי וסמיכין אבליה משום דכל עלמון לא התירו לכולל אלא כר' יהודה פי' בתמרה מרובה דאומי דרבי יהודה לפרש באובין דהוי דמאי ומתנה מרובה סמיכין אבליה: דבית ר' ינאי. דמוס ויכיליה כסמן פה בשעות הלכה ו' דהקאמר דבית ר' ינאי כמשך לעיל ושייך עוד להלכה ה' וכן כסמו בשעות כל ההלכות עד סוף הפרק ובדפוס קראקא בא הכל על ככון: בשעת הגורן שנו. שהכל כותין בשנה מעאה: היו הכל כותין מעאה ואחד עמשים מעשר ומתמשים. כוללן ומחלקן לחלקים שהיא בכל חלק וחלק כ' ודורסין ומעשר מכל חלק וחלק וחליין דילמא כל חלק

מתניתין פליגא על ר' יוחנן. וכאורה הוה ליה להש"ס להקשות יותר ומתני' על ר' יונה דאמר אין בלילה אלא לין ושמן בלבד וכבר עמד על זה בעל מ"ל סוף הל' מעשר ע"ג ובעל שבות אליהו גורם אחר עד כותין מתני' פליגא על ר' יונה ר' יוסי בשם ר"ז בדמאי הקילו ועל דהקושי להגיה כ"כ יש עוד לתמוה אמאי לא מקשה הש"ס על ר' יונה בשם חזקיה קודם שקשה על ר' יוחנן ויותר כוח לומר בהקשה לא שיער הא דר' יונה ובתירולא דר' יוסי בשם ר' זעירא שמוין כפי הקושיא על ר' יונה בדמאי הקילו לומר בילה אפי' ציבש עוד כרפא לומר דעל ר' יונה לא קטר אין בילה ציבש אלא כמתחילה אבל בדיעבד יש בילה ומשכחו דאיידי בדמאי הוי כדיעבד אבל ר' יוחנן דמחלק ציבש עלמון בין כוית ליותר כוית משמע דכוית עכוית אין ככלל כלל ואין בלילה אפי' בדיעבד ומיילא דאסור גם בדמאי ומשני ר' יוסי דיש עוד לד' לתיר כר' יהודה דמייני

בלילה אלא לין ולשמון בלבר. רבי יוחנן אמר עד כותין הניבללין מתניתין פליגא על רבי יוחנן בתמרים ובגרוגרות כולל ונטול. פתר לה עד כותין. רבי יוסי בשם רבי יודה דתנינן ר' יודה אומר אימתי בזמן שמתנה מרובה. אבל בזמן שמתנה ממועטת מעשר מכל אחד ואחד. רבית רבי ינאי אמרי בשעת הגורן שנו שהכל היו נותנין ממאה סאה היו הכל נותנין ממאה ואחד מחמשים מעשר מחמשי' היו הכל נותנים מחמשים ואחד מארבעים מעשר מארבעים. היו הכל נותנין מארבעים ואחד משלשים מעשר משלשים. היו הכל נותנין מעשרי' ואחד מעשרה מעשר מעשרה. היו הכל נותנין מעשרה ואחד מאחד מעשר מכל אחד ואחד. הלכה ה' רבי ירמיה בעי אפילו השביח לו מקרו. אינון חיטיא דובנית מינד אחמל שבין הויין (0 מאינין אינון. חני 6) הלוקח מן החנווני וחזר ולקח ממנו שנייה אם מכיר הוא את החבית שהיא היא מעשר ממנו עליו. הא אם אינו מכיר אותה חבית לא ברא. הדיא דתימ' באילין אידתיקרימי' ברם באילין שפייא אורח' מפנהון אילין לגוא אילין. הלכה ו' רבי יונה בעי וברבי מאיר מעשר מכל קלח וקלח דתנינן חמן (2) אמר רבי מאיר וכי מפני מה שימו אלא מפני משקה הפה (00) כמה

מתני' דר' יהודה: הלוקח מן הנחתום הקילו ומשום דר' יהודה: הלוקח מן הנחתום הקילו ומשום דר' יהודה: הלוקח מן הנחתום הקילו ומשום דר' יהודה:

וחלק מתרמי דדייה אבל צענין אחר לא מעשר הואיל ויש צנייהן אחד שאין מתכווין שיהא חסודים ואלו רמב"ם נרדף לפרש צענין אחר ואין המקום להאריך: הלכה ו' אפי' השביח לו מקחו. קאי אסיפא דמתני' דתני כסמן הסיוטין לומר קהל אחד הם וקעבדי לי' לר' ירמיה אפי' השביח הלוקח מקחו ולומר ליה החטין שלקחתי שמך אמתול יפין היו: (0) מאיכוון אינון. כ"ל ואמר לי' הווכר עאלה הסוכרים הן החטין שאני מוכר לך היום אם גם צוה כאלן דאיכא למימר להשביח מקחו אחר כן וכבר הוכחנו בהרבה מקומות של צני' על לפרש בפשיטות כלו' חקר ודרש וכן יש לפרש גם הא דר' ירמיה בעי: שהיא חבית שלקח עמכה בתחילה: לא גדא. לא אחר: הדיא דתימ'. דמעשר מתנו עליו בשמכיר את החבית: באילין אידתיקרימי'. מלה משונשית ומלטידי החכס העובדיק מו"ה יוסף פערלעס אב"ד דק"ק מיכענן אשר של"ל (*) אפתיקרייא ופתרוטו כל' יון השאחרת וכן כל' סורסי חכוכי אשר יש לו למכור קרתוף של יין ואין לחוש שמערה תצנית לחבית דהרי תפסיד יינו צוה: ברם באילין שפייא. הם אותם חכוכים הקטנים התריקין יין לחבית של' שאשי שכרא שמכא' לתנא בבלו שנת קל"ט ע"י ערוך ערך שף: אורחא עפנתון אילין לגוא אילין. דרכס לפנות אלה לתוך אלה לכן אם לקח ממנו שני' אינו מעשר גם אם מכיר החבית דיש לחוש שמה עירה לחבית יין אחר מעל אמתול: הלכה ו' ר' יונה בעי. יש להכא יש לפרש בפשיטות וכמו שפירשנו בהלכה הקודמת: וכר' מאיר מעשר מכל קלח וקלח. במתני' קמ"י מעשר מכל אחד ואחד כלו' תכל אגוד ולר' אפרד ור' אפרד בעי לעשר מכל קלח וקלח שנאוהו אגוד: וכי מפני מה טיפו. בשערה מכשירין איתא כל האגדות של בית השוקים שטאין פי' לפי שהסוכרים רגילין לזקף עליהן מים כדי ללחלחן ומוכשרין בכך וסתם ידים שניות והן מעמטין בהן תמיד הלכך האגדות בחזקת טומאה ר' יהודה מעשר בלחין פי' משום כשהן לחין אין מתחזין עליהן מים שאין מתחזין מים על היקוות אלא כשעמדו איהו ימים כדי שיכאו לתין אחר ר' מאיר וכי עפני מה טעמו אלא עפני מעקה הפה: (00) כמה

מסורה הש"ס

(1) תוספתא פ"ה ושם איתא הלוקח מן החכוכי וחזר ולקח מעטו שנייה אע"פ שמכיר את החבית שהיא היא לא יעשר מזה על זה ואפשר שהתוספתא מיידי בשפייא ובאוקיותא דש"ס הלבן, וכרפא שהתוספתא לא היה שטיע להש"ס ועיי' רמב"ם הל' מעשר פי"ד שהשיעור דהין דחכוכי. (2) מעשרין פ"ו ט"ז.

*) ἀποθηκάριος.

טעם. מאי טעמא דריב"ל דאמר מהלכה ולא קדברי תורה ולא שמע הש"ס הא דאמר ר' יסא לעיל כל גרמא אשר דהיא מסייע לר' שמעון אי כמי דאמע לי' ולא רלה ללמוד סהך קרא כיון דאיתא לקדריה להך גיסא דאין קנין וכדדרשי' ר' לעזר זי' ר' יסא: כי תקחו. דכתיב כי

תקחו ועיקר המאמר במ"ט מעשר שכי והכי איתא תוס' ואלף על גב דאת אשר אין כותבין מעשר לכהונה עודה שאין מוליאין שלו מידו מ"ט טאת בני ישראל וכו' והוא המאמר פה פסוק דמסיים ואמאי כ"י דער ר' לעזר: ואמאי כ"י דער ר' לעזר. הא דדוייקין טאת בני ישראל את מוליא ואין את מוליא מיד כברי כהונה ולויה אמאי כ"י לעזר גמס הוא מדייק טאת בני ישראל וכו' ואין את מוליא מן הגוי ד"ש קנין לכברי בל"י להפקיע מן העשער וזה הוא טעמי' דריב"ל דאמר הרוקה פירות מן הגוי מפרשי' וכו' מהלכה: ביקשו להימנות על הר המלך לפטורו מן המעשרות. אמרו יבא דברי הושעיה. לא הספיק לבוא עד שנטרפה הושעיה. רבי יודה בר פאי בשם רבי הושעיה הלכה כרבי שמעון דלא כן מה נן אמר ר' מאיר ורבי שמעון אין הלכה כרבי שמעון אלא כגני'. דהני אמר רבי שמעון שזורי (מעשה שנחערבו פירות טבולין בפירותי ושאלתי את רבי טרפון ואמר לי (0) צא ולוקחם מן הגוי ועשר עליה (00) וחגי עליה (7) רבי יודה ורבי שמעון אומר יש קניין לגוי בארץ ישראל לפטורו מן המעשר דלא תיסבור מימר תריי כל קבל תריי אינון לפום כן צרך לומר הלכה כרבי שמעון. ועוד מן הדא דאמר רבי זעירא אבא אנטולי זבין פירי מן דארמאי אחא לגבי דרבי יודה בן לוי שלח למנחם בריה דיתחק ליה ויהב ליה מעשריה. מי אחי קם עימיה רבי יהושע בן לוי אמר ליה מאן יעביד דא אלא *אבוך. מחלפה שימתייה דרבי יהושע בן לוי חמן הוא אמר הרוקה פירות תלושין מן הגוי מפריש תרומה ותרומת מעשר מהלכ' ונחגן לשבט ונטול דמין מן השבט. והבא הוא אמר הבין. אמר רבי אבא בר זמינא קומי רבי זעירא רבי סימון לא אמר כן אלא מי אחי קם עימיה רבי יהושע בן לוי אמר ליה לית אידין דאבוך ואיקפד. רבי זעירא רבי אחא רבי תנחום בר חייא בשם רבי יהושע בן לוי שלשה הן

טעם (במדבר י"ח) כי תקחו מאת בני ישראל. (פ) מאת בני ישראל את מוציא ואין את מוציא מיד מכרי כהונה ולויה. ואמאי כ"י דמר רבי לעזר כי תקחו מאת בני ישראל. מאת בני ישראל את מוציא ואין את מוציא מיד הגוי. אמר רבי אחא. בימי רבי הושעיה ביקשו להימנות על הר המלך לפטורו מן המעשרות. אמרו יבא דברי הושעיה. לא הספיק לבוא עד שנטרפה הושעיה. רבי יודה בר פאי בשם רבי הושעיה הלכה כרבי שמעון דלא כן מה נן אמר ר' מאיר ורבי שמעון אין הלכה כרבי שמעון אלא כגני'. דהני אמר רבי שמעון שזורי (מעשה שנחערבו פירות טבולין בפירותי ושאלתי את רבי טרפון ואמר לי (0) צא ולוקחם מן הגוי ועשר עליה (00) וחגי עליה (7) רבי יודה ורבי שמעון אומר יש קניין לגוי בארץ ישראל לפטורו מן המעשר דלא תיסבור מימר תריי כל קבל תריי אינון לפום כן צרך לומר הלכה כרבי שמעון. ועוד מן הדא דאמר רבי זעירא אבא אנטולי זבין פירי מן דארמאי אחא לגבי דרבי יודה בן לוי שלח למנחם בריה דיתחק ליה ויהב ליה מעשריה. מי אחי קם עימיה רבי יהושע בן לוי אמר ליה מאן יעביד דא אלא *אבוך. מחלפה שימתייה דרבי יהושע בן לוי חמן הוא אמר הרוקה פירות תלושין מן הגוי מפריש תרומה ותרומת מעשר מהלכ' ונחגן לשבט ונטול דמין מן השבט. והבא הוא אמר הבין. אמר רבי אבא בר זמינא קומי רבי זעירא רבי סימון לא אמר כן אלא מי אחי קם עימיה רבי יהושע בן לוי אמר ליה לית אידין דאבוך ואיקפד. רבי זעירא רבי אחא רבי תנחום בר חייא בשם רבי יהושע בן לוי שלשה הן

ותני על"י ר' יודה ור' שמעון. בתוספתא איתא ר' יהודה ור' יוסי ור' שמעון ואין לומר דבש"ס נאמר ר' יוסי ע"י ט"ס דהא אמר הש"ס דלא תסבור מימר תריי כל קביל תריי וק"כ הוי תריי קביל שלשה. והנה עמיתו פ"ג הובאה התוספתא בזה"ל תורמין משל ישראל וכו' דברי ר"מ ור' יהודה ר' יוסי ור"ס זאורי אומרים תשמע דוגי זוגי קמני ור' יהודה אית לי' אין קנין וכבר העיר הר"ס בשמכמו על זה וק"כ י"ל דהג"ל בש"ס זה ר' יוסי ור' שמעון זבכל זמת א"ל להשאת ג"ל הירושלמי עם הג"ל דמנחות דאי איתא דר' יהודה סובר אין קנין הוה להו שלשה ר' מאיר ור' יהודה ור"ס זאורי נגד שניי ר' יוסי ור"ס גס בתחילת סוגיתו איתא ר' יודה ור' שמעון אומרים יש קנין לכברי בל"י וכן הובא לעיל פ"ג הל' ד' ועי' פאה פ"ז הל"ו לכן נראה עיקר דג"ל הירושלמי בתוספתא היא דברי ר"מ ר' יהודה ור' שמעון ולא גרס בלל ר' יוסי וגם הבבלי ב"מ ק"א תסיק דר' יהודה אית לי' יש קנין לכברי בל"י. והא דאיתא בתנחות

שם דר"מ ור"י מחייבי עי' בתוס' ס' ובר"ס בשמכמו. ועד דבהך דר"ס זאורי איתא בתוספתא לא זקה פירות מן השוק וכן הובא עמיתו לא' ואיתא שם איכא דאמרי אמר לי לך קח מן הנכרי ולהך לטבא מדייק הש"ס שם דל"י יש קנין לכברי ולפי הירושלמי ב"ל שהך שנתערבו פירות טבולין בפירותי היינו שנתערבו שזה בשוה או אפשר שיש לגרום בינו מעשה שנתערבו פירותי בפירות טבולין דהוה להו טבולין הרוב:

אמר

לא אמר ר' הושעיה כן מה הוה אמרינן הלכה כר"ס: ר' מאיר ור' שמעון אין הלכה כר' שמעון. בתמי' הלא כלל מוסכם כל היכי דפליגי ר"מ ור"ס הלכה כר"ס: (0) לא ולוקחם מן הגוי ועשר עליהן. כל"ל דאין קנין לכברי בל"י ופירותיו חייבות בעשער והוה מפרשי' מן החיוב על החיוב: (00) ותני עלה ר' יודה ור' שמעון אומרינן יש קנין. כל"ל פי' דאיתא בתוספתא שם ר' יהודה (ור' יוסי) ור' שמעון אומרים מעשרין משל ישראל על של ישראל ומשל כברי על של כברי ולא משל כברי על של ישראל והך תמי על"י לאו דוקא דבתוספתא איתא הא דר' יהודה וכו' קודם המעשה דר"ס זאורי: תריי כל קביל תריי אינון. שניי כנגד שניי הן ר"מ ור"ס זאורי כנגד ר' יהודה ור' שמעון: ועוד מן הדא. עוד יש טעם דלריך ר' הושעיה לומר הלכה כר"ס מן הדא: שלח ר' יודה בן לוי: דיתחק ליה ויהב ליה מעשריה. איתא לאבא אנטולי הפירות שיפריש מהן תרומה ותרומת ואבא אנטולי יתן לי' מעשר כל' מעשר ראשון דמעשר ראשון ללוי והוא היה לוי: מי אחי. מדאמאי: שאן יעביד דא. שיטול המעשר בשבר שתיקן הפירות: אלא אבוך. דשלח כהונן עשה דהוה ככהן המסייע צבית הגרנות ומדלגא אשר לו ריב"ל שאין לו בהך פירות שהרי אבא אנטולי לקחן מן הנכרי ש"מ דסעירא לי' ריב"ל אין קנין לכברי בל"י וי"ל לי' דהלכה כר"ס משום הכי לריך ר' הושעיה לומר הלכה כר"ס: מחלפה שימתייה דר' יהושע בן לוי. ומקשה הש"ס א"כ דברי ריב"ל סותרין זה את זה דהא לעיל אמר הרוקה וכו' מעשר מהלכה אלמא דאית לי' יש קנין לכברי בל"י: והכא הוא אמר הבין. וגבי ההוא מעשה דאבא אנטולי אמר דאין קנין: לא אמר כן. דריב"ל האיז לפכתו שאן עבדי דא אלא אבוך דמעשה דאית לי' מן הדין אלא עשה שלא כהונן: לית אידין דאבוך. דהפירות הללו אינון חייבין בעשערות דיש קנין לכברי ועכ"פ לריך אבוך לשלמן דהא נוטל דמין מן השבט: ואיקפד ר' זעירא. על ר' אבא בר זמינא שאמר לפניו דריב"ל לא אמר כמו שאמר הוא בשמו: שלשה הן

מסורת הש"ס

(פ) מ"ט פ"ה הל' ה'. (ב) תרומות פ"ג הל' א'. (ג) תוספתא פ"ה מנחות ל"א. (ד) תוספתא פ"ה לעיל פ"ג הל' ד'.

הן שהן מעשרין שלא ברשות. הך שלא ברשות כראה פירושו שלא בחיוב כהך דעירובין פ"ח מ"ז שאינו ראוי וכן חולין כ"ד אין בעלי אומנות ראוי לעמוד מפניהם ופתח בשלשה ועמיים בשניים ואפשר ש"ל שניים הם מעשרין ובג"י רא"פ או ש"ל זה שנתערב טבלו בחולין זה שנתערב מרומתו בחולין וזה שהוא לוקח מפסקיה של כותין; מפסקיה. הוא לפי עקומו משוקיה; זאת אומרת. הך שלא ברשות פירי באינו טוטל דמים מן העצט והוא אינו מחויב נתת לכהן אם נתערב טבלו או מרומתו בחולין כל המערובות בחכס וכן אינו מחויב לתת לכהן בחכס מרומתו ומעשרות של פירות שלקח מן הכבדי: אם אמר את שהוא טוטל דמין. דאי אפרת שנטול דמים והאי דקאמר שלא ברשות היינו שאינו מחויב לתרום כלל: הא ברשות תרכ. הרי מחויב לתרום דפשיטא שאם כפל טבל או תרומה לחולין שאסור דהלוקח פירות חלוטין מן הגוי אמר רי"ל לעיל מפריש מהלכה וזה ר' זעירא הוא ר' זעירא ז' ע"י ערכו טבוא פ"ד וכן מוכח עמה שקאי על ר' אחא והוא חי בדור הרביעי ע"י שם ערך ר' אחא וערך ר' תנחום בי ר' חייא ור'

אמר ר' יוחנן טעמא דר' לעזר כותים כשם וכתוספתא איתא ר' אלעזר אוסר אף משל כותים כשם שעשו פירות ישראל דמאי אחר רובן וכו' ומלה צמלה כאשר הוא לפנינו בגמ' כשם ר' יוחנן ובבב הערכו טבוא כ"ד ע"כ שלפנינו כפחו מיערות דאמוראי אל התוספתא כאלו אמרן התנא:

הן שהן מעשרין שלא ברשות זה שנתערב טבלו בחולין. עלמו:

עם

וזה שהוא לוקח מפסקיה של כותין. אמר רבי זעירא זאת אומרת שאינו נוטל דמין מן השבט. אם אמר את שהוא נוטל דמין מן השבט הרי ברשות תרום. אמר רבי יוחנן טעמא דרבי לעזר (א) כשם שעשו פירות ארץ ישראל דמאי אחר רובן אין תורמין ומעשרין מזה על זה. (ב) כך עשה פירות כותי ודאי אחר רובן אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה. הלכה י' רבי בון בר חייא בשם ר' זעירא עציץ עשו אותו ספק. והתנינן (ג) עציץ נקוב מקדש בכרם ושאינו נקוב אינו מקדש בכרם. מספק כמה דתימר מן הוראי על דמאי. תרומה לא תיאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשרות ואמר מן הדמאי על הדמאי כן. רבי בון בר חייא בשם רבי שמואל בר רב יצחק (ד) זאת אומרת ספק דימוע כספק תרומה מעשר של דמאי פטור מן הוראי.

הדרן עלך הלכות מן הנחתום.

המקבל שדה מישראל מן הנכרי מן הכותי חולק לפניהו. החובר שדה מישראל תורם ונותן לו. אמר ר' יהודה אימתי בזמן שנתן לו מאותה השדה ומאותו המין. אבל אם נתן לו משדה אחרת או ממין אחר מעשר ונותן לו. ב' החובר שדה מן הנכרי מעשר ונותן לו. רבי יהודה אומר (א) אף המקבל שדה אבותו מן הגוי מעשר ונותן לו. ג' כהן ולוי שקיבלו שדה מישראל בשם שחולקין בחולין כך חולקין בתרומה רבי אליעזר אומר המעשר שלהן שעל

זעירא דמעשה אבא אנטולי דלעיל שהיה לכו לילך אחר רובן דרוב ע"ה מעשרין: אין תורמין ומעשרין מזה עכ"ז. אפ"ה אין תורמין ומעשרין דמאי זה על דמאי זה וכדאיתא בתנאי התורם מן הדמאי על הדמאי תרומה ויחזור ויתרום דשם זה עישר זה והא לא עישר: (א) כך עשו פירות כותי ודאי אחר רובן. כן מה שאמרו פירות כותי ודאי טבל משום דהרבה כותים אין תורמין ומעשרין אבל יש מיעוט דתורמין ומעשרין ויש לחוש שמא יפריש מן הפטור על החיוב: **הלכה י'** בדפוס ויכילוף נעדרה פה הלכה י' ונעשה הלכה ט' עד סוף הפרק: עלין עשו אותו ספק. קאי על המענה דתני משאינו נקוב על הנקוב תרומה וכו' ועל זה אמר ר' בון עלין שאינו נקוב עשו אותו ספק אם הוא כמחומר או כחלוט: עלין נקוב מקדש בכרם. עלין נקוב שיש בו תבואה והיחיתו בכרם מקדש הכרם כאלו נזרע דארץ: ושאינו נקוב אינו מקדש בכרם עסק. כראה דל"ל וקדש עסק והקושי קאי שהסיפא ושאינו נקוב אינו מקדש בכרם עסק וקדש בכרם עסק אלף ודאי שאינו נקוב הוא כתבוא גמור ואינו יוכק כלל ובמעשהו חכמים גזרו שיהא תרומה ומעשר שפירשו דלא לייתי לזילולי: כמה דתימר מן הוראי על דמאי תרומה וכו'. קאי על מעשה י"א (ואפשר דיש לגרום הלכה י"א) דתני תרום מן הדמאי על הדמאי מן הוראי ויחזור ויתרום ולא תני דלכך להוילוף עליו תרומות ומעשרות כמו דתני בסיפא גבי מן הוראי על הדמאי ופריך הש"ס מאי שכתא הרי גם נתפריש מן הדמאי על הדמאי יש לחוש שמא האחד מתוקן והאחד אינו מתוקן וכאלף תורם מן החיוב על הפטור והוי התרומה טבל דאורייתא: (א) זאת אומרת ספק תרומה מעשר של דמאי כספק דימוע. כן גורם בעל שכות אלוהי ומפרש כשם שנבי דימוע אפריון לעיל פ"ד מ"א שאלו ואוכלו על פיו הכא כמי כיון שקרא שם תרומה עליו הוי מדומע ושאלו לע"ה והוא כקמין:

הדרן עלך הלכות מן הנחתום.

המקבל שדה. למחלה לשליש ולרביעי כדרך האריסין: חולק בפניהו. במשכ"מ ובגמרא יחלק לפניהם פי' ואינו לריך לעשר חלק בעל השדה אלף מתיב לפניהם חלק שבר הקרקע כשאינו מעושר: החובר. מקבל השדה דבבר קבוצ כך וכך כורין לשנה צין שהיא עושה הרבה צין שהיא עושה מעט: תורם ונותן לו. משום שאי אפשר לגרום שתיעקר אלף אם כן כתרומה עמנו תרומה ובדליתא מס' מעשרות פ"ג הל"ג אבל לא מעשר: אימתי. סגי לחובר שיתרום לבד ואינו מעשר כשנותן לו חכירותו מאותה שדה ומאותו מין: אבל אם כתן לו מעשה אחרת. אף שנתן לו מאותו מין או ממין אחר אף שנתן לו מאותה שדה כגון זרע מקלט השדה מין אחר כשיעור חכירותו חייב אף לעשר: ב' מעשר ונותן לו. מעשר ואח"כ נותן לו חכירותו ובגמ' פליגי בה אמוראי אם הוא מן הדין או עמוס קכס: (א) אף המקבל שדה אבותיו ככ"ל: מעשר ונותן. אע"פ דבקבלן בעלמא תורם ונותן לו מקבל שדה אבותיו מן הכבדי דיכו כחוכר ובגמ' מפרש טעמא: ג' כשם שחולקין בחולין כך חולקין בתרומה. כשנטול בעל השדה מחלית שליט ורביעי עמה שהוליאה השדה נוטל ג"כ מחלה שליט ורביעי מן התרומה והמעשרות המוטלות עליה ונותן לכל כהן ולוי שירלה: המעשר שלהן. במשכ"מ ובגמ' אף המעשרות שלהן פי' אם המקבל כהן כל התרומה שלו ואם הוא לוי כל המעשרות שלו: שעל

ענת כן באי. ומסתמא נזיל לקבל הגדה על מנת שיהיו המעשרות שלהן דרך קבלן כהן ולו שיהיו להם בעל הגדה המעשרות: ד' המעשרות לבעלים. זהא נס רבנן דפליגי על ר"א מודי דכיון דגוף הגדה של מקום מעשר שירי שיריה: הקרתני. איש היושב בכפרים דפי' בעל הערוך שכן בל' ערבי קורין לכפר אלקריא: מעשר שני של ירושלמי. כל המעשר שני של ירושלמי טעונה הוא להקרתני להעלות המ"ג לירושלים וכך נזיל המ"ג לירושלים: יכול הוא הקרתני לעלות ולאכול בירושלים. הלכך כל אחד כותל חלקו במ"ג: ה' המקבל זיתים לשמן. ישראל שקיבל זיתים מכהן או מלוי: כסא שחולקין בחולין כן חולקין בתרומה. ועל"ג דלעיל לבעלים הכא שאני דלא קיבל קרקע אלא חילנות ורבנן לא עבדי זיתים בקרקע: לשמן או למחלית שבר. במשכ"ס ובגמ' לשמן ולמחלית שבר שקיבל למחלית ולשלים ולרביעי וכדרך המקבלין או שימכור השמן ויחלקו הריחו למעט: המעשרות לבעלים. דר' יהודה עבדי זיתים בקרקע וכמו שפרש לה בגמ': ו' ר' לא ימכור. ר' כחוק: לא ימכור אדם את זיתיו. זיתים שנתלשו מן האילן ולא הוכשרו לקבל טומאה כגון שעדין לא היינו זיעת המעשר שהיא עכשיתן לקבל טומאה: אלא לתבר. לפרוש המוחזק לטהרות ולא ימכרם למי שאינו חבר שלא ידרוך אותם בטומאה: אף למעשרות. אף למי שלא קיבל עליו אלא לעשר ולא קיבל עליו להיות מוחזק לטהרות דכיון דאכתמי לא הוכשרו בכל מה דיכולין לתלות תלין ואמרינן שיאכלם קודם שיוכשרו: ולכועי בית הלל. ותיקין המדקדקין במלות שהיו בבית הלל: ו' אחד מעשר. כאשן על המעשרות: ואחד שאינו מעשר. במשכ"ס ובגמ' ואחד אינו מעשר אינו כאשן על המעשרות: המעשר מעשר את שלו. מתקן החלי מכל מה שגדל בכרם של שניהם: וחלקו בכל מקום שהיא. ומעשר חלקו בכל מקום שהוא עשוס שיש ספק שאל חלק חבירו בידו וחלקו ביד חבירו שאינו מעשר לכן מעשר את שלו כלו' על החלי ש"ג לו בגמ' זה מעשר ודאי כותל כל המעשרות כתיקון ומעשר כמי על חלקו בכל מקום שהוא דשאל הוא ביד חבירו ומיהו זה החלי אינו מעשר ודאי חלק כדרך שפעשינן דמאי דהא חבירו אינו מוחזק שאינו מעשר כלל אלא שהוא ככל ע"ה שפרישין לבד תרומה גדולה ואינן מפרישין תרומת מעשר ומעשר שני לכן אינו מעשר על החלק שביד חבירו כ"א תרומת מעשר ומעשר שני. והמסכה הכי פירושה מעשר חלקו בכל מקום שהוא ודאי ומעשר חלקו בכל מקום שהוא דמאי כן עולה לפי מסקנת הש"ס ושם פורש עוד אס' לריך להפריש על כל החלי בכל מקום שהוא: ו' שנים שקיבלו את הגדה. במשכ"ס ובגמ' שנים שקיבלו שדה: טול אתה תעיס. לפי העולה במסקנת הש"ס מיידי הרישא שחלקו שדה בקומתה ועכבים המחוברים ועל"ג דמאי חטים ויין וס' לכתב דמתני' י' ברירה ואמרינן זהו חלקו המגיעו משכ"ס במסכה דלעיל שחלקו בתלוג והתם אין לומר ברירה דכל קלח וקלח של שותפון הוה: אבל לא יאמר לו טול אתה חטים ואני אטול שעורים טול אתה היין ואני אטול את השמן. במשכ"ס ובגמ' טול אתה יין ואני שמן דליכא למיער הכא זה חלקו המגיעו אלא הוה כמחליפין זה לזה וכמלא זה המעשר מוכר חלקו המגיעו מעשר: ו' חבירי. הכאשן לטהרות ואין לריך לוטר למעשרות: שירשו אביהן עם הארץ. ופירות שהכית הוה דמאי ובחוקת טמאים: יכול הוא לוטר לו טול אתה חטים. הא כבר תני לה רישא או שירשו והא דתני לה הכא עשוס דבעי למתני גר וגוי שירשו את אביהם גוי ועוד עשוס דקתני הכא לח ויבש. הר"ש: טול את הלח. שהוכשר לקבל טומאה ואני אטול היבש שלא הוכשר לקבל טומאה

עם הארץ שאמר לחבר. מה שכתוב בפ' הרע"ב פירוש אחר מן הירושלמי ז"ל מן הרמב"ם דהירוש' ספרה כמו שכתבנו וכן הנין הר"ש זמן התימא שלא העיר בעל תו"ט יב"ז ז' **החומר** מעשר שני של ירושלמי.

וחכמים אומרים יכול הוא הקרתני לעלות ולאכול בירושלים. ה' המקבל זיתים לשמן כשם שחולקין בחולין כן חולקין בתרומה. רבי יהודה ואומר ישראל שקיבל מכהן ומלוי זיתים לשמן או למחצית שבר המעשרות לבעלים. ו' בית שמאי אומרי' ר' לא ימכור אדם את זיתיו אלא לחבר. בית הלל אומרים אף למעשרות. וצנועי בית הלל היו נוהגין כדברי בית שמאי. ו' שנים שבצרו כרמיהן לחוך גת אחת אחד מעשר ואחד שאינו מעשר והמעשר מעשר את שלו וחלקו בכל מקום שהוא. ח' שנים שקיבלו את הגדה בארסות או שירשו או שנשתחפו יכול הוא לומר לו טול אתה חטים שבמקום פלוני ואני חטים שבמקום פלוני. אתה יין שבמקום פלוני ואני יין שבמקום פלוני. אבל לא יאמר לו טול אתה חטים ואני שעורים טול אתה היין ואני אטול את השמן. מ' חבר ועם הארץ שירשו אביהן עם הארץ יכול הוא לומר לו טול אתה חטים שבמקום פלוני ואני חטים שבמקום פלוני ואני יין שבמקום פלוני. אתה יין שבמקום פלוני ואני יין שבמקום פלוני. אבל לא יאמר לו טול אתה חטים ואני שעורים טול את הלח ואני אטול את היבש. י' גר וגוי שירשו את אביהן גוי יכול הוא לומר לו טול אתה עבודה זרה ואני אטול את המעות. אתה יין נסך ואני פירות. אם משבאו לרשות הגר אסורי. י"א המוכר פירו' בסוריא ואמר משל ארץ ישראל הוה חייב לעשר. מעושרין הון נאמן שהפה שאמר הוא הפה שהחיר משלי הון חייב לעשר מעושרין הון נאמן שהפה שאמר הוא הפה שהחיר אם ידוע הוא שיש לו שדה בסוריא חייב לעשר. י"ב עם הארץ שאמר לחבר קח רי אגודת ירק קח לי קלוסקא אחד לוקח סתם

לפי שאסור לתבר למכור לע"ה לח ויבש: ו' טול אתה עבודה זרה ואני אטול את המעות. במשכ"ס ובגמ' ואני מעות בבלי קידושין וס' ע"ג מטיק הטעם דאקילו גבי ירושת הגר שאינה אלא מדרבנן גזירה שאל יחזור לסורו ולפ"ז אתי שפיר הא דאיתא במסכה דלעיל חבירי וע"ה שירשו אביהן ע"ה לא יאמר לו טול אתה חטים ואני שעורים אבל הש"ס זה לא כתיב לכך דהא מקשה לקמן מהברייתא דשיראל וככרי שקטו בינו של ככרי וז"ל דאית לי דשירי בחילופי ע"ז אף שרובה בקיטו וכס"ד דבבלי ע"ז ס"ד. הר"ש: ו' המוכר פירות בסוריא. סוריא שם לארלות שביב דוד שלא היו מארץ ישראל כגון ארס כהרים וארס לובה ולפי שעדין לא נכבשה כל א"י לפיכך לא קידשו בקדושת הארץ ואין חייב במעשר בסוריא אלא מי שקנה שם קרקע אבל מי שקנה פירות מפירות סוריא אינו חייב להוליך דמאי הלכך דוקא אס' אחר על ארץ ישראל הון חייב הקונה לעצק דמאי הא אס' לא אפר כלום פטור. מפירות הרמב"ם: שהפה שאמר הוא הפה שהחיר. כשאמר של א"י חייבם במעשר וכשאמר עשרתים המירס וכי היכי דהימנין לי לאיסור מהימנין ליה להיתר: טשלי הון מן הגדה שיש לו כהן בסוריא: אם ידוע הוא שיש לו שדה ובגמ' שיש לו שדה אחד: חייב לעשר. דמסתמא טשדו הניח הפירות ואין כהן הפה שאמר הוא הפה שהחיר: ו"ב קלוסקא. במשכ"ס ובגמ' גלוסקא וכן הוא בהרבה מקומות בבבלי גלוסקא גלוסקאות אבל העיקר קלוסקא וכן נקרא מין פת בל' * יוכי: לוקח סתם

סליק פירקא

זו דברי רבי שמעון בן גמליאל. פתחי תמי המקבל שדה בין משראל בין מן הככרי חולק בפניהן היא כרש"ג דלית לה חכמים המקבל מן הככרי תורם: אבל דברי חכמים. כלו' אל כל חכמים אחרים: המקבל שדה מן הגוי. כל"ל וכן הוא בתוספתא: אינו ראוי. פתחיה וק"כ מה הפסיד הקבלן לכהן הלא אם לא קבל הקדה וכאשר ביד ככרי הנותן בקבלות לא יזכה הבהן אם לא ירצה הככרי לתרום ואם ירצה הכרי ירצה גם עתה כשיחלוק הקבלן ויחיה לפניו: ר' זעירא. איתמר ר' זעירא וכשה פה עושה הוא דמסיק והא עתה פה עסייע: איתם גם איתם. כתיב בן תרמו גם איתם והאי גם עייתר ודרשינן מניה לרבות השליח: מה איתם בני ברית. ודרשינן כמי מה איתם בני ברית אף שזוכים לאסוקי ככרי דלא כעשה שליח וגם דרשינן איתם עושין שליח וכו' שאין הככרי יכול לעשות שליח: אין הגוי עושה שליח ביד אחר חבירו. הא דאין הגוי עושה שליח היינו גוי חבירו: הא בישראל עושה. הא ישראל עושה כלו' ישראל עשה שליח לככרי דכל הקרא לא עשה לעובדי אלף ככרי: דאין ישראל כעשה שליח לככרי: 00) איתן עושין שליח ולא בישראל. כל"ל דרשינן איתם עושין שליח ואין הגוי עושה שליח ואיזה שליח עושין איתם ישראל דהא כבר דרשינן אף שזוכים בני ברית יכול לעשות בכרי חבירו שליח דלא מעשיתין אלא דומיא דשליחות ישראל דודאי לא יהא עדיף כח ככרי לעשות הככרי יכול לעשות שליח מוכח שראל: 000) והא עתה פתחיהן מסייעא לר' יסא. כל"ל ומקשי הש"ס הלא הך ברייתא דרש"ג מסייעא לר' יסא דאמר ככרי עושה ישראל שליח: אחר רבי שמעון בן גמליאל. דתני אפר רש"ג: מה אם ירצה הגוי הזה שלא לתרום. הא אם רצה תורם וכן היא בשם תרומות וביד מי תורם לא שראל דהא הככרי אינו יודע לתרום ועשורתו מעשר אלא דשם חכי' ל' דיעבד ואיכא למימר שקרה בן שידע לתרום אלף הכא תמי ל' לכתחילה ומה אם ירצה: בתעתיק על ידיו. הברייתא עיירי בנותן לישראל כאלמות שמוסר הפירות תחת יד ישראל והרי הן באלו הן של ישראל: החובר בפירות. תמי החובר בפירות. מ' שנתן למחכיר כך וכך כורין פירות לשנה: עד כדון ככרי כראה שחסר פה קלת וכל"ל הנותן שדה בקבלה לככרי לריך לעשר על ידיו: בותי. וקאמר הש"ס שמענו בככרי בכוחי עהו דהכתי מעשר נכפשו אלף שאינו מעשר מה שעובר לאחרים דלא חייא אלפכי עור: עד כדון במקום שיראל מכוין. עד עתה שמענו הא דהנותן שדה בקבלה לככרי לריך לעשר על ידיו במקום שיראל עושה ל' למסור בקבלה לישראל שאל ליתן לככרי חכמי בארן ושאל להפקיע מעשורתו: במקום שאין ישראל מכוין. מהו: יזכירו והאדמה לא תישם עתרגמינן ותרעא לא תזור: כהלא סוריא

סתם פטור. מדברי הש"ס לקמן עולה שהע"ה נתן מעה לחבר ואמר לו סתם קח אגודה והחבר לא לקח לעצמו כלום אלא אגודה לע"ה: פטור. דהא לא לקח לעצמו כלום: זו שלי חו של חבירי. במשנ"ל ובגמ' שלי זה זה של חבירי, שלקח שמי אגודות ואמר זו שלי וזו של חבירי ועשר את שלו ואת"כ כתעברו: חייב. דילמא שלו נתן לע"ה ושל ע"ה בידו: אפילו הן עתה: אפי' כתעברו איתם במאה מעשורין:

סתם פטור. אם אמר זו שלי וזו של חבירי ונתערבו חייב לעשר אפילו הן מאה.

סליק פירקא

אמר רבי יוחנן זו דברי רבי שמעון בן גמליאל. אבל דברי חכמים מישראל חולק מן הגוי תורם. והני כן (0) החובר שרה מן הגוי תורם ונותן לו. אמר רבן שמעון בן גמליאל מה אם ירצה הגוי הזה שלא לתרום פירותיו אינו רשאי אלא חולק ומניח לפניו. רבי זעירא רבי יוסי רבי יוחנן בשם רבי ינאי (במדבר ו"ח) איתם גם איתם (2) לרבות שלוחכם. מה איתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית. איתם עושין שליח ואין הגוי עושה שליח. רבי יסא סבר מימר אין הגוי עושה שליח ביד אחר חבירו (3) הא בישראל עושה. אמר ר' זעירא ומינה (00) אותן עושין שליח ולא בישראל. ודכוותה אין הגוי עושה שליח אפילו בישראל. התיב רב הושעיה (000) והא מתניתין מסייעא לרבי יוחנן אמר רבן שמעון בן גמליאל מה אם ירצה הגוי הזה שלא לתרום אינו תורם אמר רבי בא במאמין על ידיו. (7) החובר בפירות. השובר במעות המקבל למחצה לשליש ולרביעי. עד כדון נכרי. בותי נישמעניה מן הרא (8) הנותן שדהו בקבלה לגוי ולכותי ולמי שאינו נאמן על המעשרות עד שלא באו לעונת המעשרות אינו צריך לעשר על ידיו משבאו לעונת המעשרות צריך לעשר על ידיו. עד כדון במקום שישראל מצוין. במקום שאין ישראל מצוין נישמעניה מן הרא (9) רבי סימון היו לו שדות בהר המלך שאל לרבי יוחנן אמר ליה *ויבירו ואל תשכירם לגוי. שאל לרבי יהושע בן לוי ושרא ליה. סבר רבי יהושע בן לוי מקום שאין ישראל מצוין כהרא סוריא

החובר שדה מן הגוי תורם. הסוגיא מוכיח ש"ל המקבל שדה מן הגוי אלף הר"ג כמז ובחבר מוכרי פליגי בירושלמי החובר מוכרי תורם וכותן לו אפר רש"ג ומה אם ירצה וכו' וכן כרש"ג ודלא כרש"ג דירושלמי ע"כ. ודבריו ע"ג דאי גרסינן החובר מאי קאמר הש"ס אלף דברי חכמים וכו' מן הגוי תורם הלא חכמים לא אפרו אלף בחובר ודברי ר' יוחנן זו דברי רש"ג ע"כ לא קאי אלא אקבל וגם מן המוספתא מוכח דע"כ גרסינן המקבל דהא בתר הכי נשנה שם דין חובר וכאשר יבואר להלן: אינו צריך לעשר על ידיו. בתוספתא איתא הנותן שדהו בקבלה לככרי ולכותי ולמי שאינו נאמן על המעשרות אע"פ שאינו ראוי לעשות כן אע"פ שלא בא לעונת המעשרות לריך לעשר על ידו משבאו לעונת המעשרות הנותן שדהו בקבלה לעם הארץ עד שלא באו לעונת המעשרות אין לריך לעשר על ידו משבאו לעונת המעשרות לריך לעשר על ידו. והרשב"ם הלכות מעשר הביא התוספתא כמעט מלה במלה והגיה הרשב"ד שאינו נאמן על המעשרות פ"י שהוא חסור ע"כ כוונתו דלכאורה רישא וסיפא סותרין דברי שא קתני ולמי שאינו נאמן וכו' אע"פ שלא בא לעונת המעשרות ובסיפא קתני לעם הארץ עד שלא בא לעונת המעשרות אין לריך והלא סתם ע"ה אינו נאמן למשורר לכן מפני דהרישא עיירי בתשור כלו' שצבר על דבר מדיני המעשרות אשאר על ידו כהשד והסיפא עיירי כסחם ע"ה והכ"מ לא ירד במח"כ לכות הרשב"ד ע"ה והנה גי' הירושלמי משוכה סגי' התוספתא

איתני

ומינה. עתתי קרא עצמו למדנו ואפסר שנשמע קלת בירושלמי ויש לגרום כמו בתוספתא: איתני דומיא לזה דרשינן אין הגוי עושה שליח אפי' בישראל יכול לעשות הככרי יכול לעשות שליח מוכח שראל: 000) והא עתה פתחיהן מסייעא לר' יסא. כל"ל ומקשי הש"ס הלא הך ברייתא דרש"ג מסייעא לר' יסא דאמר ככרי עושה ישראל שליח: אחר רבי שמעון בן גמליאל. דתני אפר רש"ג: מה אם ירצה הגוי הזה שלא לתרום. הא אם רצה תורם וכן היא בשם תרומות וביד מי תורם לא שראל דהא הככרי אינו יודע לתרום ועשורתו מעשר אלא דשם חכי' ל' דיעבד ואיכא למימר שקרה בן שידע לתרום אלף הכא תמי ל' לכתחילה ומה אם ירצה: בתעתיק על ידיו. הברייתא עיירי בנותן לישראל כאלמות שמוסר הפירות תחת יד ישראל והרי הן באלו הן של ישראל: החובר בפירות. תמי החובר בפירות. מ' שנתן למחכיר כך וכך כורין פירות לשנה: עד כדון ככרי כראה שחסר פה קלת וכל"ל הנותן שדה בקבלה לככרי לריך לעשר על ידיו: בותי. וקאמר הש"ס שמענו בככרי בכוחי עהו דהכתי מעשר נכפשו אלף שאינו מעשר מה שעובר לאחרים דלא חייא אלפכי עור: עד כדון במקום שיראל מכוין. עד עתה שמענו הא דהנותן שדה בקבלה לככרי לריך לעשר על ידיו במקום שיראל עושה ל' למסור בקבלה לישראל שאל ליתן לככרי חכמי בארן ושאל להפקיע מעשורתו: במקום שאין ישראל מכוין. מהו: יזכירו והאדמה לא תישם עתרגמינן ותרעא לא תזור: כהלא סוריא

מסורת הש"ס

(8) תוספתא פ"ו. (9) תרומות פ"ה הל' א' וחס כל הענין בכלי נתיק ב"ג וש"כ וע"ה. (2) עיי' בבלי ב"מ ע"א. (7) תוספתא פ"ו. (9) תוספתא פ"ו וע"ה. (1) עיי' פ"ה הל' ט' ושם כל הסוגיא.

אחינן מחכי. בתוספתא איתא לו (פי' החוכר שדה מאיר אומר מעשר ונותן לו ר' יהודה אומר אם כותן לו מאותה מעדה אחרת וממין אחר מעשר ונותן לו ומכסים אומרים אם מאותה שדה כותן לו בין מאותו המין בין ממין אחר תורם ונותן לו אם מעדה אחרת כותן לו בין מאותו המין בין ממין אחר מעשר ונותן לו ע"כ והך תני ר' חייא הס חכמים דתוספתא וע"כ לא היתה לפני הכך תנריה התוספתא כאשר היא לפנינו דאל"כ איך עלה על לבם דר' יהודה דתנתי ודתני ר' חייא לא פליגי הא פליגי בפירוט בתוספתא. ונב"מ שם הובאה התוספתא (אלא שהגי' קלת משובשת) והוא זר קלת שלה"ס דמס' דמאי לא היתה ידועה התוספתא דמס' דמאי ולהרצן דמס' ב"מ היתה ידועה והרשב"א פ"ז עהל' מעשר הל' י"א פוסק כר' יהודה דמשנתנו כראה דס"ל דלעתי דר' יהודה לפרש בל' ולכן לא חש להחכים דתוספתא:

חבריא גסס ר' יוחנן. הסוגיא הוהא פ"א לפרשה בלי הגהה דה"ס קאמר לקמן עתיתא עסייעא לחבריא והיא עולה כר' לא לפי הראיה שנתא וכן הא דאמר תנתי עסייעא לר' לא עולה כחבריא והמפרש רא"פ וכן צעל שנת אליהו הגיהו עתתי עסייעא לר' לא וכו' עתתי עסייעא לחבריא ואנחנו הגהנו כדי להקל על

המקבל שדה מישאל תורם ונותן מישאל עי' בר"ש וברא"ש ר' יהודה אומר אם כותן לו מאותה מעדה אחרת וממין אחר מעשר

סוריא (0) דהרא סוריא נישמעניה מן הראי. רבי חגי נחת לחמץ אהון שאלון ליה אילין דבר עשחור בגין דלית ישראל שכיחין ואנן מוגרין לעמים צריכין לעשר אנן על ידיהון. שלח שאל לרבי זעירא שאל רבי זעירא לרבי אימי אייל אינו צריך לעשר על ידיהון. מינה את שמע להשכיר כרבי יוסי. ועוד מן הראי דאמר רבי חנינא בריה דרבי אבהו אבא הוה לי עובדא. שלח שאל לרבי חייא ולר' יסא ולר' אימי והורון ליה להשכיר כר' יוסי הא לעשר על ידיהון אינן מעשרין על ידיהון. (6) 00 קיבל ממנה שדה לקצור בחיטים ענבי לבצור ביין וזיתים למסוק בשמן מעשר ונותן לו. איתא חמי עד שלא זרע תורם משורע מעשר אמר רבי חנינא תיקנו במקבל שלא תבור ארץ ישראל. (000) ברם הכא זורעה הוא קיבל ממנו שדה לקצור (2) בשחרי ענבים לבצור בסלי ענבים. וזיתים למסוק בסלי וזיתים מניח כמות שהן הא מאותה המין שלא מאותה השרה מאותה השרה שלא מאותו המין מעשר ונותן לו. חני רבי חייא (2) מאותה השרה בין מאותו המין בין ממין אחר תורם ונותן לו שדה אחרת בין מאותו המין בין ממין אחר מעשר ונותן לו. מתניתא (7) כרבן שמעון בן גמליאל. מה דחני רבי חייא כחכמים ופליגי אחינן מתני מתניתין (9) 0000 במקום פלוני נהגו לעשות שעורין כפליים כחטים. מה דחני רבי חייא במקום שנהגו לעשות שעורין כפליים כחטים. הלכה ב' הכא את אמר תורם ונותן לו. וכא את אמר מעשר ונותן לו. חבריא בשם רבי יוחנן קנסו חכמים בחוכר מן הגוים

סוריא. דינו כמו סוריא דאמר ר' יוסי בתנתי דע"ז פ"א מ"ט בסוריא משכירין להם שדות: (0) והלא סוריא. כל"ל וכן הוא במס' ע"ז פי' והיכי ענדין בסוריא דאף דפסקין כר' יוסי דשוי להשכיר היינו דלית ב' משום חכית ארץ ישראל אבל ע"מ אפשר לזרין לעשר ע"ז: לחקן. מקום בסוריא וקרא היום העמם או עמזאז: להשכיר כר' יוסי. דהא בני עמזאז שלחו להן משכירין ולא כסתפקו אלף אס לריכין לעשר על ידיהון ע"מ דנקטינן כר' יוסי דתתיר להשכיר בסוריא: אבא. ר' אבהו והוא היה בא"י: הוה לי עובדא. ולא מלא ישראל שיקבל: להשכיר כר' יוסי. כמו שמתיר ר' יוסי להשכיר לכתחילה בסוריא כן איתא שאירע לך אונס מותר להשכיר בא"י וזה כרבי"ל לעיל דתתיר לר' סימון במקום שאין ישראל מלוין: הא לעשר על ידיהון. סימא דהא דהורון לי לר' אבהו ולעשר אין לריך לעשר על ידיהון: (00) קיבל ממנו שדה. כל"ל פי' ישראל שיקבל מישאל וכן מוכח בתוספתא: לקצור בחטים. פי' שדה חטים לקצור כשנגמרו החטים: ענבים. שדה ענבים לבלור בין ובתוספתא הל' עתוקין יותר כרמו לבלור ציון: עד שלא זרע תורם. אס שקבל שדה עד שלא זרעה תורם ואינו לריך לעשר והך תורם לאו דיקא דהא בתקבל מישאל לית מאן דס"ל תורם אלף מחלק ונותן לפניו וכמו שנתה הר"ש במשנה אלף בל' לומר דחני לריך לעשר ואפשר דל"ל עד שלא זרע אינו תורם פי' אין לריך אפי' לתורם: משורע מעשר. ואס קיבל משורע אחרת הברייחא דלריך לעשר:

סוריא. דינו כמו סוריא דאמר ר' יוסי בתנתי דע"ז פ"א מ"ט בסוריא משכירין להם שדות: (0) והלא סוריא. כל"ל וכן הוא במס' ע"ז פי' והיכי ענדין בסוריא דאף דפסקין כר' יוסי דשוי להשכיר היינו דלית ב' משום חכית ארץ ישראל אבל ע"מ אפשר לזרין לעשר ע"ז: לחקן. מקום בסוריא וקרא היום העמם או עמזאז: להשכיר כר' יוסי. דהא בני עמזאז שלחו להן משכירין ולא כסתפקו אלף אס לריכין לעשר על ידיהון ע"מ דנקטינן כר' יוסי דתתיר להשכיר בסוריא: אבא. ר' אבהו והוא היה בא"י: הוה לי עובדא. ולא מלא ישראל שיקבל: להשכיר כר' יוסי. כמו שמתיר ר' יוסי להשכיר לכתחילה בסוריא כן איתא שאירע לך אונס מותר להשכיר בא"י וזה כרבי"ל לעיל דתתיר לר' סימון במקום שאין ישראל מלוין: הא לעשר על ידיהון. סימא דהא דהורון לי לר' אבהו ולעשר אין לריך לעשר על ידיהון: (00) קיבל ממנו שדה. כל"ל פי' ישראל שיקבל מישאל וכן מוכח בתוספתא: לקצור בחטים. פי' שדה חטים לקצור כשנגמרו החטים: ענבים. שדה ענבים לבלור בין ובתוספתא הל' עתוקין יותר כרמו לבלור ציון: עד שלא זרע תורם. אס שקבל שדה עד שלא זרעה תורם ואינו לריך לעשר והך תורם לאו דיקא דהא בתקבל מישאל לית מאן דס"ל תורם אלף מחלק ונותן לפניו וכמו שנתה הר"ש במשנה אלף בל' לומר דחני לריך לעשר ואפשר דל"ל עד שלא זרע אינו תורם פי' אין לריך אפי' לתורם: משורע מעשר. ואס קיבל משורע אחרת הברייחא דלריך לעשר:

תיקנו בתקבל שלא תבור ארץ ישראל. פי' בדין שהמקבל בין שדה זרועה בין שדה שאינה זרועה להיות חייב לעשר אלף שתיקנו בשדה שאינה זרועה שיהא מניח לפניו כדי שלא תבור א"י דאי אחרת יעשר לא ימלא מי שקבל: (000) ברם הכא זרועה היא. כל"ל אבל בזה בריתא כבר השרה זרועה ולא שייך שלא תבור לכן אוקמי' אריכא דיעשר: לקצור בשחרי. בתוספתא הגי' שבלין: ענבים לבלור בסלי ענבים. לאסוף בסלי ענבים ולאכלן כמות שהן וכן זיתים למסוק בסלי זיתים: מניח כמות שהן. ואין לריך כלום דאין דרך קבלות בכך דעיקר קל"ת חטים לעשותם קמח ונבירת ענבים לעשותם יין וכדאיתא פ"ג הל"ג (ס"ט ר"ט ע"ב): הא מאותה המין וכו'. קאי אר' יהודה דתנתי דאמר איתתי בזמן שנתן לו מאותה השרה ומאותו המין ומפרש הש"ס הא מאותו המין וכו' והוא פשוט אלף משום דבעי לתתוי תני ר' חייא כל' דהברייחא דר' חייא חולק על זה: תני ר' חייא. בתוספתא והתוספתא הובאה בכמה מקומות גסס תני ר' חייא: מתניתא כרבן שמעון בן גמליאל. משנתנו דאית לה עמין אחר אף באותה שדה מעשר ונותן לו איתא כרשב"ג כל' ר' יהודה ס"ל כרשב"ג דהכי איתא במשנה ח' דב"מ פ"ט המקבל שדה מחבירו לזרעה שעורין לא יזרעה חטין חטין יזרעה שעורין ורשב"ג אומר אלמא דרשב"ג סבר אההוא סיכא קפיד המחכיר ומש"ה אס זרע מין אחר אע"פ שהוא באותה שדה מעשר ונותן לו דאמר המחכיר אותו המין שגילמת לי הוה כאילו קניתי מן האוק ועליך ליתן המעשרות: מה דתני ר' חייא. דמאותה השרה גס עמין אחר תורם ונותן לו: כחכמים. כת' דרשב"ג דסנדי דהמחכיר לא קפיד: ופליגי. על משנתנו: איתכן. הוא קילור לשון אית אינן פי' יש תנריא: עתניתין. פי' ר' יהודה דתנתי מיירי: (0000) במקום שלא נהגו לעשות שעורין כפליים כחטים. כל"ל ובב"מ הגי' במקום שאין שעורין כפליים כחטין פי' משנתנו איירי במקום שהשעורין אינן עושין כפליים כחטים והחטים שזה בב"מ כפליים כשעורים וא"כ המחכיר מפסיד כמה שזרע שעורים ולכן אמרינן דמקפיד שזרע כמו שהתנה: מה דתני ר' חייא בשקום שנהגו לעשות וכו'. בב"מ הגי' במקום שעליון שעורין כפליים כחטין ושם לא מקפיד המחכיר דהא מקבל בשווי כמו שהתנה: הלכה ב' הכא את אמר. במשנה דלעיל גבי חוכר מישאל: וכו'. והכא במשנתנו גבי חוכר מן הנכרי: את אמר מעשר ונותן לו. ומאי אבא: תנריא גסס ר' יוחנן. כל"ל ר' לא גסס ר' יוחנן: קנסו חכמים בחוכר מן

מסורת הש"ס
 (9) תוספתא פ"ו. (3) אס. (2) אס ב"מ פ"ט הל' ז'. (7) ב"מ פ"ט ע"ה. (9) ג"מ פ"ט הל' ח'.

הגוים. כלו' מן הדין: גם חוכר מן הככרי פטור מלעשר והא דחייבוהו הוא משום קנס כלי שמהא השדה נ"ד הככרי נורה ויעכרבה לישאל. הר"ש: ולא קנסו בחוכר מישאל. כראה שפת יחר ע"י מצוא פ"א: ר' לא נשם ר' יוחנן. ל"ל חכריא נשם ר' יוחנן: תפסה מידת הדין בחוכר מן הגוי-

על הקורא תיכף בתחילת הסוגיא ר' לא נשם ר' יוחנן קנסו וכו' חכריא נשם ר' יוחנן תפסה מידת הדין וכו' ועולה שאר כל הסוגיא כהוגן. ובר"ש ע"א הובא פלוגתא דחכריא ור' לא כמו שהיא לפיכך חכריא נשם ר"י קנסו חכמים ר' לא נשם ר"י תפסה מידת הדין אבל לא הובא שם הא דמתניתא

חכריא נשם ר' יוחנן סברי דמן הדין כל חוכר בין מישאל בין מככרי חייב לעשר ובחוכר מן הככרי אוקמה לדינא ובחוכר מישאל לא אוקמה אדכיה והטעם כראה כדי שיהא חוכרין מליין. והר"ש כתב בחוכר מן הככרי תפסה מידת הדין דהוי פורע חובו מחלקו של כהן ולוי שזהכרי לא יעשר ולא תפסה בחוכר מישאל שישאל סופו להפריש: מתניתא מסייעא לדין ומתניתא מסייעא לדין: יש ברייתא שסייעה לתכריא ויש ברייתא שסייעה לר' לא: מתניתא מסייעא לתכריא. כ"ל: ה) החוכר שדה מישאל. כל' ובאשר הוא בתוספתא: הא רבין אמרין. כלו' לר' לא דאמר משום קנס וא"כ טעמא דרבין כלו' דת"ק דאמר תורס משום דקנסו בחוכר מן הככרי ולא קנסו בחוכר מישאל וכדפריש ר' לא גופיה ור"ש דאמר בחוכר מישאל מעשר וכותן לו ע"כ ס"ל דגם גבי מישאל קנסו: ויש קנס מישאל. בתמיה מה עושה יש לקנס בחוכר מישאל: אלא הכני כ"ל אלא הכן אייה (ועי' מצוא ח' סוף ע"ג): (00 רבין אמרי תפסה מידת הדין בחוכר מן הככרי ולא תפסה מידת הדין בחוכר מישאל ור' מאיר אומר תפסה מידת הדין בחוכר מישאל. כ"ל אלא הברייתא סוברת כחכריא דמן

הגוים ולא קנסו בחוכר מישאל. ר' לא בשם רבי יוחנן תפסה מידת הדין בחוכר מן הגוי ולא תפסה בחוכר מישאל. מתניתא מסייעה לדין. ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לחבריה (0) החוכר שרה מן הגוי תורס ונותן לו. רבי מאיר אומר מעשר ונותן לו. הא רבין אמרין קנסו חכמים בחוכר מן הגוי. ולא קנסו חכמים בחוכר מישאל. ויש קנס בישאל אלא הא הכני (00 רבין אמרי תפסה מידת הדין בחוכר מישאל. ורבי מאיר אמר אין תפסה מידת הדין בחוכר מישאל. מחני מסייעא לרבי לא (2) החוכר שרה מן הגוי מעשר ונותן לו. רבי שמעון אומר תורס ונותן לו. הא רבין אמרי תפסה מידת הדין בחוכר מן הגוי ולא תפסה מידת הדין בחוכר מישאל. רבי שמעון אומר לא תפסה מידת הדין בחוכר מן הגוי. אית בר נש דיימר דהא מילת' אלא הכני קנסו חכמים בחוכר מן הגוי ולא קנסו חכמים בחוכר מישאל. רבי שמעון אומר לא קנסו חכמים בחוכר מן הגוי לפיכך אם חזר הגוי ונתגייר או שמכרן לישאל אחר (000 מותר. מאן דאמר תפסה ניתא. מאן דאמי קנסו בידו אידי יוחנן (2) מן המסקין שנו מחוך שאת אומר לו כן אף הוא דוחק עצמו ופודה אותה. הלכה ג' מתיבין רבין לרבי אליעזר במה קנו אמר להן אין אתם מודין לי (0000) שאם התנו לו ביניהן שהן חולקין במעשרות. אפילו התנו במה קנו

מסייעא לר' לא ודרכו של ר"ש לפיכך או להגיה כל הסוגיא שהחל להביא במקום שלריכה פירוש או הגהה וקלת כראה שלא היה בספר היוזשמי של הר"ש הך דתשנ' מסייעא לדין וכו' עד לפיכך אם חזר הגוי ונתגייר ויש עוד כדמות רחיה לזה מהא דתפסה הר"ש שם דטעמא דחכריא דאמרי קנסו משום דסברי יש קנין לככרי ב"י להפקיע מיד מעשר ור' לא סבר אין קנין משום הכי קאמר תפסה מידת הדין ע"ש וקשי' לכאורה מאי קאמר הר"ש ר' שמעון אומר לא תפסה מידת הדין בחוכר מן הגוי אית בר נש דיימר דהא מילת' ע"כ ר"ש ספיר אחר דלא תפסה מה"ד בחוכר מן הככרי דהא אית ל' לעיל פ"ה הל"ט (דף כ"ה ע"א) יש קנין לככרי ב"י ואף דאיתא שם מודה ר' שמעון שפריש מעשרותיו מהלכה מ"ט אין כאן מידת הדין: בירן. כעין מה שהגהנו במל"א רש"י כדריש ג' ע"כ סד"ה הכא נתיי' לאלתר וז"ל וכן פריש בידות ע"כ וכבר הגיהו שם דל"ל וכן פריש בירושלמי והיה כתוב ברש"י בירו' והסופר טעה וקרא בידו' והרסידו לכתוב בידות. והכונן

לקרות בסוגיאנו כיו"ר כלו'

כירש וכו' עשירטנו: אומר

הדין חייב כל חוכר לעשר אלא דת"ק הוצר לא תפסה מד"ה בחוכר מישאל ור' מאיר סבר גם מישאל תפסה מד"ה: הא רבין אמרי תפסה מידת הדין וכו'. כלו' אם איתא לתכריא הרי טעמא דת"ק דאמר מעשר וכותן לו משום תפסה מידת הדין בחוכר מן הככרי ולא רבין אמרי תפסה מידת הדין וכו'. כלו' אם איתא לתכריא הרי טעמא דת"ק דאמר מעשר וכותן לו משום תפסה מן הככרי: אית בר נש דיימר דהא מילת'. דלא נוק' גבי נכרי על הדין: אלא הכני וכו'. ובר' לא: לפיכך. תני לפיכך והוא סיפא דהברייתא החוכר שדה מן הככרי מעשר וכותן לו: אם חזר הגוי. המסכין: (000 תורס. כ"ל ע"י) מצוא ק"ל ע"כ ד"ה הסופרים טעו והוסיפו) ואין לר"ך לעשר: מאן דאמר תפסה ניתא. בנתגייר הככרי בין דעתה הוא מישאל אין לעדה"ד לתפוס ואע"ג דכבר הוביח הר"ש דהך ברייתא אית לה משום קנס אפ"ה הוסיף מאן דאמר תפסה ניתא לחזק הקו' אמאן דאמר קנסו: מאן דאמר קנסו. לדידיה קשה גם אם נתגייר הככרי הוא לן לקנוס להחוכר דהא עכ"פ שלא בדין עשה בשעה שחבר: בידו. הגי' זאת ח"ל' לישנה ולתכס כתיגעו המפריש למצוא פשרון דבר וכראה דל"ל כירו' ובשעת הקו על הו"ו וטעה הסופר וכחצ בידו, והר"ש עתרין חכמים עשו אותה בירושלמי כמו שפירשנו כיון שיהא חכמים כמו גבי טייבה בשביעית ומה בנו מותר לזרעה וכדאיתא שביעית פ"ד הל"ב וכן במ"א (ועי' בבלי גיטין פ"ד) אלאם דבדבר שהוא משום קנס הקילו בן הקילו גבי קנסא דחוכר מן הככרי ואמרו אם נתגייר הככרי היה כאלו חברו עתה ותורס: מן המסקין שנו. קאי אר' יהודה דמתני' אף המקבל שדה אבותיו מן הככרי מעשר וכותן לו ואמר ר' יוחנן דמיירי במקבל מן המסקין בבבלי מליק פי' אכס שאכס שדה זו מאבותיו ומתוך שהיא שביעית עליו שהיתה של אבותיו לא יכח לקבלה מיד הככרי אף ביותר מן הראוי לה וישאר ח"י ביד ככרי: מתוך זאת אומר בן. דמעשר וכותן לו אף הוא דוחק עלמו ויקנכה מן הככרי בן עולה מן הבבלי נ"מ שם וכדפריש רש"י ושם איתא בברייתא ר' יהודה אומר אף המקבל שדה אבותיו מן המליק מעשר וכותן לו וכבר הערנו על זה מצוא כ"ד ע"כ: הלכה ג' במה קנו. הבבלי והלוי המעשרות הרי השדה איכה שלהן: (0000) שאם התנו ביניהן שהמעשרות שלהן. כ"ל ובאשר הוא בר"ש פי' אם התנו הככרן והלוי בשעה שכתמו לקבלות שיהיו כל המעשרות שלהן הרי הן שלהן: אפי' התנו במה קנו

מסורת הש"ס

(0) תוספתא פ"ו ובשניו. (2) שם ושם איתא בטעות החולק. (3) בבלי נ"ט ק"א.

קנו. פלא העשרות לא באו עדיין לעולם ואין בהן אלא דברים צעלמא: כ"ל וכן הוא בר"ש אלא ע"כ נעשה מן הסתם כאלו אחר צעל הלוקח פתח מחברו הרי זה לא קנה עד שיעלטנו מעקום למקום פ"ז ע"ש משום דתלם מעמי קנה אחר רב שנת נעשה כאומר לו

0) סתמן נעשה כאו' לו תלוש מן הקרקע הזה שתיקנה לך מעשרותיו. השדה למקבל תלוש מן השדה וכו' ודוגמתו מלינו כ"ב פ"ה מ"ט ואם היה מחובר לקרקע ותלם כל שהוא קנה ואמרינן עלה צבצלי לך ויפה לי קרקע כל שהוא וקנה כל מה שעליה. הר"ש: 00) אמרי ליה. כ"ל אמרו חכמים לר' אליעזר: אופכא לית לך אופכא.

קנו 0) סתמו נעשה כאו' תלוש מן הקרקע הזה שתיקנו לך מעשרותיו 00) אמר לי אופנא לית לון אופנא לית לסחמא נעשה כאומר תלוש מן הקרקע הוה שיקנה לך אחר מעשרה שבו. חגי 0) בהן מכהן לוי מלוי ישראל מישאל חולקי למעשרו. למי נצרכה לר' אליעזר 000) אע"ג דר' ליעזר אמר מתעשר שולחן על מנת כן באו מורי הוה הכא שהן חולקין במעשרות. 0) ישראל שקיבל שדה מכהן אמר לו על מנת שיהו המעשרות שלי או שלך או שלי ושלך מותר. בהן שקיבל שדה מישור אמר לו על מנת שיהו המעשרות שלי מותר. שלך אסור 0000) שלי ושלך אסור. קיבלה ממנו כדרך המקבלין מותר ואם לאו אסור. בלא כך אין המעשרות שלהן אלא הכני שלי שלי שלי ושלך אם קיבלה ממנו כדרך המקבלין מותר. ואם לאו אסור. 0) ישראל שקיבל שדה מישאל על מנת שיהו המעשרות של זה אסור. שאטלם אני ואחנם לזה מותר. ולא דא היא קדמייתא. אמר רבי אחא אם תירצה ביניהן אמר רבי יוסי הא דתימר מותר בשיקבלה כדרך המקבלין. והן דאת אמר אסור בשלא קיבלה ממנו כדרך המקבלין. אתיא דרבי יוסי כרבי יוחנן. ודרבי אחא כרבי יוסי בי רבי חנינה 0) דרבי יוסי בי רבי חנינא אמר אדם נותן מעשרותיו בטובת הנייה. רבי יוחנן אמר אין אדם מביא מעשרותיו בטובת הנאה. מאי טעמא דרבי יוסי בן חנינא (במדבר ה') ואיש את קדשיו לו יהיו. מה עבר ליה רבי יוחנן יתנם לכל מי שירצה. מחגי פליגא על רבי יוסי בי רבי חנינא 0) קונם כהנים ליום נהנין לי יטלו בעל כרחו פתח לה באומר אי

איפשי

כ"ל אופכא טלה * יונית ופתרונה הוספת חכם על המקח (לוגחבע צ"ל א) אם תאמר שהעשרות שלהן בחורת אופכא אכן לא סבירא לך דמן הסתם אינו נותן לו אופכא ולך שייך אופכא אלא א"כ ספרש שכותן לו אופכא. ואפשר דל"ל לית לך אופכא לסחמא: לית לסחמא נעשה. וגם מה שאמרת נעשה כאומר לו תלוש מן הקרקע הזה שתיקנה לך אחר מעשרה שבו כלו' מעשרותיו ונקט הש"ס שכן מלינו לקטן גבי מוכר לו חורבה אכן לא סבירא לך דסחמא נעשה וכו' ועל מה שהקשה ר' אליעזר אם התנו ציטקה נעם קנו לא חשו חכמים להשיב דכיון שהתנו נעשה קבלנות הרי הוא ככל תנאי דעלמא שיכול להתנות אף על דבר שלא בא לעולם וכמו שבחזקת הר"ש כ"ב פ"ד סי' ז': כהן עכהן. כהן שקיבל עכהן: למי נצרכה. דהא לחכמים גם צבצון שקיבל מישאל חולקין במעשרות וכדאיתא במתני': 000) אע"ג דר' ליעזר אמר המעשר שלהן. כ"ל: עודי הוה הכא. גבי כהן עכהן שהרי גם צעל השדה כהן וישאל שישאל דקט אגז גררס: אמר לו. כהן צעל השדה לקבלן: על מנת שיהו המעשרות שלי. וגם צבצון תנאי המעשרות שלו וכדאיתא במעשה דלקטן ישראל שקיבל עכהן ומלוי המעשרות לצעלים: או שלך. ותמן המעשרות לכל מי שתרצה וטובת הכנה שלך: או שלי ושלך. זו ואין לך לומר זו ולא קטט לה אלא משום שצ"ל דסיפא שלי ושלך קיבלה ממנו כדרך המקבלין וכו': מותר. גם באומר שלך מותר ולא חיישין דהקבלן יחיל גביה צבציל המעשרות והוה נעשה סחורה במעשרות דכיון דאין לקבלן ישראל במעשרות אלא טובת הנאה והוה דבר מועט לא חיישין לכך: כהן שקיבל שדה מישאל אמר לו. ואמר הכהן לישראל: עותר. דכן דרך הקבלנות שכותן ישראל צעל השדה המעשרות שאין לו בהן אלא טובת הכנה לכהן המקבל ובמתני' דאמרינן כהן ולוי וכו' כך חולקין במעשרות היינו מן הדין: שלך אסור. דכרחה שנותן הקבלן כהן לישראל צעל השדה המעשרות כדי שיתן לו השדה בקבלנות והוה כפורע חובו מן המעשרות: 0000) שלי ושלך קיבלה ממנו כדרך המקבלין. כ"ל סי' שלא אחיל גביה: בלא כך אין המעשרות שלהן. בתמיה אמאי תני אם לא קיבל כדרך המקבלין אסור הלל בלא תנאי המעשרות לשיניהם וכדאיתא במתני': הכני. הכן אייהו: שלך שלי ושלך. אם אחר הכהן המקבל לישראל צעל השדה חלק המעשרות אחר שלך צדה זאת יהיה שלי ושלך דהשתא חזינן דקפיד ישראל על טובת הנאה דהא לא נתן לו כל המעשרות אלא חלק מחלק המגיע

לו לכן אם לא קיבל כדרך המקבלין אסור דכרחה כחזיל הכהן גביה צבציל המעשרות. כן כרחה מירוש הסוגיא: על מנת שיהיו המעשרות של זה. שיתן המעשרות לפלוני כהן ובהוספתא רג' ע"מ שטול את המעשרות ואתם לפלוני: שאטלם אני ואתם לזה. בתוספתא רג' ע"מ שטול אתי ואתה וכתםס (וביתםס ל"ל) לפלוני: ולא דא היא קדמייתא. כלו' תני שנת רישא ופאי שנת ספא: אם תירצה ציטיהן. אם תרצה יש צין רישא לסיפא צרישא לא תלי כלל בדעת צעל השדה אלא אחר ע"מ שיהו המעשרות לפלוני והוה כאלו מוכר צעל השדה המעשרות אבל צסיפא אחר ע"מ שטול אתי ואתה הרי שתרצה גם צבצונו: אחר ר' יוסי. הוה כמור' יוסי אמר וכדרך הירושלמי (עי' שבו' י"ג ריש ע"ב) כלו' ר' יוסי מתרין כדרך אחר: בשיקבלה כדרך המקבלין. דלא אחיל גביה: בשלא קיבלה ממנו כדרך המקבלין. דכן מורה הל' ע"מ שיהו המעשרות של זה בל' קשה ולווי והיאך עלה על לבו לדבר כן אם לא שאחיל גביה מש"כ צסיפא דאמר לו ע"מ שטול אתי ואתה: אמאי דר' יוסי כר' יוחנן. ר' יוסי דמתרין דרישא עיירי שלא קיבל כדרך המקבלין כלו' דאחיל גביה והוה טובת הנאה לצעל השדה צבציל המעשרות ס"ל כר' יוחנן דאסור ליתן מעשרותיו בטובת הנאה: ודר' אחא כר' יוסי בני ר' חכיה. ר' אחא דלא חש צבציל שלך כדרך המקבלין אמאי כריב"ח דטובת הנאה מותר לכן עוקי לה דלא אחר אם תרצה והוה כאלו מוכר לו המעשרות והוה דלמי אסור וגם לריב"ח: בטובת הנאה. שיעשה לו הכהן או הלוי איהו טובת לו יהיו. משמע שיש לו בהם טובת הנאה: יתנם לכל מי שירצה. ולא יוכל הכהן ליטלם צורוע: מתני'. דכדרים: קונם. דמכין קונם פי' מי שאמר קונם כהנים ולויים (כ"ל) וכו' שהדיר נכסיו על כהנים ולויים: יטלו צעל כרחו. ואמאי הא יש לו צו טובת הנאה וה"ה דהוי תני להקשות גם לר' יוחנן דהא אלבי' אמרינן את קישיו לו יהיו אתא לפתד שיתםס לכל מי שירצה ובמתני' תני יטלו צעל כרחו אלא דר' יוחנן לא אמר כן בפירוש והש"ס הוה דמתרין כן הקרא לר' יוחנן: באומר אי

מסורת הש"ס

0) מוספתא פ"ז. 0) ע"מ. 0) ע"מ וצ"מ. 0) כרמיס פ"א הל' ג' וס' כל הסוגיא וכן קידושין פ"ב הל' י' ובאמה שיכיים ועיי' צבציל דברים פ"ד קידושין כ"ה. 0) כרמיס פ"ה ס"ג וע"כ צבציל פ"ה.

* ἐπιάνων.

אפשי כראיה דל"ל באומר אי אפשי כיון דאמר קונס כהנים לויים הוה באומר אי אפשי ליתן מתנות כהונה ולויה דהא דעיר ככסוי על כל כהנים ולוים: דתיבין. כסופא דהך מתני': יטלו אחריס. ככסוי עליהם לא יטלו ומ"ג רשא

אמ' הוא ישראל לישראל הילך סלע זה ותן בכור זה לכן בתי כהן: בכורות כ"ו הוצא הכרייתא דה"ל ישראל שהפריש תרומה מכריז ומלאו ישראל אתר ואמר לו הא לך סלע זה ותכרו לכן בתי כהן עומר ועדייק שם הש"ס דדוקא בתרומה עומר אבל לא בשאר מתנות כהונה דכיון

איפשי ליתן מתנה כל עיקר. תדע לך שהוא כן דתנינן כהנים אלו לויים אלו נהנין לי יטלו אחריס. מתני' פליגא על רבי יוחנן (פ) אמ' הוא ישראל לישראל הילך סלע זה ותן בכור זה לכן בתי כהן פתח לה ברובה ליתנו לשנים כהנים ובן בתו אחד מהן והוא אמ' הילך סלע זו (פ) ותן הולך לכן בתי כהן. בעון קומי ר' זעיר' כהרא כהן לישראל מה דר' יוסי אמר לא אגיבון רבי חוקיה בשם רבי אחא אמר הכין אמר לון על דעתיה דרבי יוסי בן חנינה כהן לישראל למה הוא אסור לא מפני מראית העין אף רבי יוחנן אית ליה. ישראל לישראל אסור מפני מראית העין. אמר רבי יוסי בי ר' בון חילול קדשים יש כאן וחמר מפני מראית העין. ועוד מן הדא דתני (ג) הכהנים והלווי' המסייעין בבית הגרנות אין להן לא תרומה ולא מעשר ואם נתן הרי זה חלול שנאמר (ויקרא כ"ב) ולא יחללו את קדשי בני ישראל והן מחללי אותן יותר מיכן אמרו תרומתן אינה תרומה ומעשרותן אינן מעשרות והקדישן אינן הקדש ועליהן הבתוב או' (מכא ג') ראשונה בשוחד ישפוטו

וכהניה במחיר יבואו המקום מביא עליהן שלש פורעניות. ההייד (סס) לכן בגללכם ציון שדה תחרש וגו'. מתני' פליגא על רבי יוחנן (ג) המקד' בתרומות ובמעשרות ובמתנו' ובמיו חטאת ובאפר חטאת הרי זו מקודש' אף על פי ישראל. פתח לה (ז) בתרומ' שנפלה לו משל אבי אמו כהן (ז) כהן שמכר שדה לישראל ואמ' לו על מנת שיהיו המעשרות שלי המעשרות שלו. מהו שימכרם לכהן נישמעניה מן הדא דאמר רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש (א) המוכ' מעשרו' שדרו לחבירו לא עשה כלום. וולרי שפחתו לחבירו לא עשה כלום. עוברי בהמתו לחבירו לא עשה כלום אויר חורבתו לחבירו לא עשה כלום. אלא מוכר לו שדה ומשייר לו מעשרותיה. מוכר לו שפחה ומשייר לו וולדה מוכר לו בהמה ומשייר לו עובריה. מוכר לו חורבה ומשייר לה אוירה. והיאך איפשר לאדם למכור אויר חורבתו לחבירו. תיפתר באומר לו תלוש מן החורבה הוה שתקנה לך אוירה. ובא קרקע לפגיו

תראית העין שהרוחה לא ידע שרולה ליטנו לנ' כהנים ויאמר שסקבל הסלע כדי שיתן הבכור לכן בתו של הכותן גרידא ויש כאן טובת הכאה: אמר ר' יוסי צי ר' בון. ר' יוסי צי ר' בון מהדר איתוילא של ר' חזקיה דאמר דהא דרבי אסור נבבין לישראל הוא עמוס תראית העין דאינו בן דלא מתעריבין כ"כ לחוס למראית העין אלא העעס הוא עמוס חלול קדשים ועמוס דהוה ככהן המסייע בבית הגרנות: חילול קדשים יש כאן. דהוה כאלו עושה ישראל המקבל סלע מכהן סחורה בקדשים כלו' בכורות: ותמו מפני מראית העין. ואת אומר עמוס מראית העין בתמיה: ועוד מן הדא דתני. ועוד אסור עמוס הדא דתני דאסור לכהן לסייע בבית הגרנות והכא בנותן סלע לישראל הוה ככהן המסייע בבית הגרנות. בן כראה פי' הסוגיא: תרומתן אינה תרומה. התרומה שכתבו לכהן המסייע אינה תרומה ולרין צעל הכרי להפריש על הכרי עמדת: (סס) וכהניה במחיר יורו וכו' ה"ל לכן. לשון הקרא לכן בגללכם ציון שדה תחרש ויהושלם עיני מהיה וחר הבית לבנות יער הכי כאן ג' פורעניות: המקדש. דתכן המקדש: בתרומות. תרומה גדולה ותרומת מעשר: ובמעשרות. מעשר ראשון ומעשר עני: ובמתנות. זרוע ולחיים וקובה: ובמי חטאת. מים שכותבין על אפר חטאת: אף על פי ישראל. קאי ארישא המקדש בתרומות אע"פ זה המקדש ישראל אלמא דיש טובת הכאה וקאי לר' יוחנן: בתרומה שכללה לו משל אבי אמו כהן. שבתא לו בתורת ירושה והוה עמוס שלו: ואמר לו. הכהן המוכר לישראל: המעשרות שלו. ואמ' דבר דבר של כל לעולם כהן. מתבאי לא איכפת לן וכמו שכתבנו לעיל בשם הרא"ש גם ין לומר דשיירי למקום מעשר וכדאיתא בבבלי ד"ב: מהו שימכרם לכהן. זה הכהן המוכר ואמר ע"פ שיהו המעשרות שלי מהו שימכור אותן המעשרות לכהן דהוי דבר שלא כל לעולם: לא עשה כלום. דהוה דלכל' וכן במוכר ולמי שפחתו ובצארי: ומשייר לו געשרותיה. כלו' דאמר אמי מוכר לך השדה חוץ ממעשרותיה ובצ"ט שם מפרש הש"ס שייר למקום מעשר: והיאך איפשר לאדם למכור אויר חורבתו לחבירו. וקשה או והויבין בה והיאך וכו' הלא אויר דבר שאין בו ממש: תלוש מן החורבה הוה. כלו' יפה בתרומה זו וקנה הקרקע ואנב קרקע קנה האויר: וכא. וכן הפא בהך איבעיא מהו שימכרם לכהן: קרקע

מסורת הש"ס
(פ) תוספתא דמאי פ"ה. (ג) תוספתא פ"ה בכורות כ"ב בשני. (א) קידושין פ"ב ע"ג. (ד) בבלי שם כ"ח. (ב) עיי' בבבלי ד"ב ס"ג.
(ז) קידושין פ"א הל' ד' ב"ב פ"ג הל' א'.

לו. הישראל לכהן: 0) על מנת שיהו המעשרות שלי. כ"ל וכן לעיל (ואשר לקיים הגי' שלפניו) ואני אתכם לכל כהן שארלה: שיהו המעשרות שלו. וכגון דשייר לעמלו הישראל המוכר מקום או דאמר לו הכהן תלוש מן הקרקע וכו' וכדלעיל: אין כהן עושה כהן. אחר במקומו וזה הכהן שכתרה שיהו המעשרות לישראל לעולם במקומו הכי כאילו עושה כהן אחר: ואמר לו. הכהן לישראל: הכא. גבי ישראל ששכר שדה לכהן: והכא. גבי כהן ששכר לישראל: כן. גבי ישראל ששכר שדה לכהן: זיכהו בדבר שהוא

ברשותו. זיכהו אותו הכהן במעשרות של השדה שהיא ברשותו של כהן בשעה שיצוהו המעשרות: ובאין. ככהן ששכר שדה לישראל: זיכהו בדבר שאינו ברשותו. של כהן בשעה שיצוהו המעשרות שהרי מוכר השדה: הלכה ד' ד' ישמעאל. דאמר משום שאין הקרתמי יכול לאכול המעשר שני כולו להירושלמי: אלו כהן טמא שהיה שוחף עם כהן טהור. כלו' שקיבל שדה מכהן טהור: שם אין חולקין במעשרות. דהא אין ראיון לכהן בניי טומאתו והך כהן טמא היינו זכאי מלרע דאלו בעל קרי הרי יש נידו ליתר בקרב נטבילה והערב שש ואינו דומה לקרתמי שריך לעלות לירושלים: מתן. גבי כהן טמא: כנס הכא יכול הקרתמי לעלות ולאכול בירושלם. אבל למכרו אין יכול דאין מעשר שני מכר וליירושלים אין דעמו לטרוח משמא. ה"ש. ובעל שנות אליהו הנה כנס הכא לריך הקרתמי לעלות וכו': הלכה ה' ר' יודה עבד זמין כקרקע. מתוך חשיבות עבד להו כקרקע וכס שם קבל שדה מכהן וטמי המעשרות לבעלים וכדאיתא במשנה הקודמת כן בזמין: 00) מעתה אין יסבור ר' יודה כר' ליעזר. כ"ל מעתה דאמר לטעמא דר' יודה דעבד זמין כקרקע מתוך חשיבותו יש להסתפק אי ר' יהודה סובר כר' אליעזר דמתן לעיל כהן ולוי שקבלו שדה מישראל המעשרות שלהן וכן סובר הכא כהן ולוי שקיבלו זמין (כ"ל) מישראל המעשרות שלהן ור' יהודה אומר ישראל שקיבל מכהן ולוי משמע הא כהן ולוי שקבלו זמין מישראל אין המעשרות שלהן וא"כ חולק על ר' אליעזר או כיוצא דגם ר' אליעזר מודה גבי זמין דמתן חשיבותן לא מחיל בעל האילנות ולא אמרינן שע"כ כן באו: פתחו של כהן שהיתה שומה אצל ישראל. ישראל שקיבל פרה מכהן בשומא שמו מה שהיא שיה עכשיו וטפל בה ויחלקו הריזו בנייהן ומייתי הע"ס הך ברייתא הכא עמוס דתמי נה אי אתם מודין לי במעשרות שדהו וכו': אי אתם מודין לי במעשרות שדהו שהן שלו. כ"ל בישראל שקיבל שדה מכהן המעשרות של כהן וכדתיב במתני' דלעיל ישראל שקיבל מכהן וכו' המעשרות לבעלים ומ"ש גבי כהן דאחרייתו לשיניהן: אמרו לו. כ"ל: והפרה גופה לשיניהן. ע"י השומא נעשית ג"כ של המקבל: אף הפרה אם היתה גופה לכהן. סיומא דתשובת חכמים אף הפרה אם היתה גופה לכהן כלו' שאם כתבה בשומא הנכיר לכהן: ותמי כן. דנשם הגוף לשיניהן: והמוכר. בעל ש"ס הגיה והאוכר: למחלית שכר. היינו עסקא דפלגא עלוה ופלגא פקדון ולריך יתן הכותן למקבל שכר טרוח דאל"כ הוה רבית שמעתי המקבל בעד חלק המלוה: והמעשרות שלך. בשכר טרוח: מותר. דרשאי הכהן ליתן מעשרות שלו בין בשכר בין בחנם: אם כתן לו שכרו. מלבד המעשרות מותר: ואם לאו אסור. דהוה ככהן המסייע בבית הגרנות: בששים לוג טבולים. שהקובה יתן לו ס' לוג שאינם מתוקנים: אחר לו. כהן: ואני נתון לך ס' לוג מתוקנים. ומרויח המוכר המעשרות: 000) כדי יהיב ליה כוליה מותר. ופתמא דה"ס דברישא דיהיב כל הס' לוגין מתוקנים אחרת מותר ובסיפא דאמר אני ואת חולקין את המעשרות דיהיב לי' פלגא מתוקנים אחרת אסור: כאן. בסיפא. במרויח לו. הסיפא מיירי במרויח לו שהמוכר מרויח לו זמן כלו' שמתיך לו בהחזרת הס' לוגין ואסור משום רבית ובדאי ומכ"כ ככהאי גונא גם ברשא אסור וכקט סיפא לרבנותא דאפילו לא כתן לו אלא החזיק מתוקני' אסור. ודוחק: ותמי כאן.

ותמי כן: ומשום ביוון קדשים. שמושה רבי' ומשום ביוון קדשים. הלכה ו' א"ר יוחנן שמעא דבית הלל דרך בני אדם לוכל זיתיהן עמונין אלא על ידי עולה בית הלל כדעתין דחגיגין (') לא ימכור לו פרה חורשת בשביעית. ובית הלל מתירין מפני שיכול לשוחמה 0000) ואורחיה דבר נש

מסורת הש"ס

(א) סס (ב) סס. (ג) סס פ"ה. (ד) שביעית פ"ה מ"ח וסס הל' ה'.

בשם שאמר קטן חומרין. בשם^א פעילה כ"א איתא שילח ביד
 חס"ו והא לאו בני שליחותא כינהו אפר ר' אלעזר עשוו כמעט
 של זיתים דתנן זיתים מאיתתי מקבלין טומאה וכו' ר' יוחנן אפר
 באתה ששכיבו כחמו ע"ג הקוף וכו' ויש כאן שיטה הפוכה בין
 הנבלי והירושלמי הירושלמי מולה
 מעטן בקטן והנבלי מולה קטן
 נמעטן בירושלמי האומר הוא
 ר' יוחנן ובנבלי הוא ר"א והנה
 בעיני ראשון כלל בתלית מעטן
 בקטן כראה קלת גי' הירושלמי
 ככון יותר דיש לפרש כמו שהחמירו
 בקטן גבי פעילה תמוס דסופו
 להיות בר שליחות כן החמירו גבי
 מעטן אע"ג שעתה היעה מוהל
 בעלמא פ"ט סופו ללאת שטן מן
 הזיתים ובעיני האומר כראה לכאורה
 יותר גי' הנבלי ר' אלעזר דהא
 עידיבין פ"ט הל"ד וכן הגיגה פ"ג
 הל"ד איתא אפר ר' יוחנן נשת
 וקיימה ועבדי ובר ועם הארץ
 חומרין ולגי' הירושלמי דהכא הול"ל
 עוד קטן וכן קשה לתירוץ שני
 דהול"ל ג"כ מעטן לתירוץ ראשון
 י"ל דמט"ה לא חשב ר' יוחנן
 מעטן כיון דמעטן חומרין לא קאי
 כ"א אליבא דב"ש ולית הלכתא
 כב"ש לכן לא חשב לי' אכל מעטן
 קשה אך המעיין בעירובין יראה
 דהאי חומרין שם כמאר לדבר
 אחרי ואינו ענין לחומרין דמוציאו
 והתפרשים השיאו הך דקטן לענין אחר

נש מיכוס תורא דיריה על ידי עולה. (י) שוין שהורא
 מוכר לו שיבלין לעיסתו אף על פי שיודע שאינו עושה
 אותן בטהרה. הלכה ז' חגי (ג) שוין שאין מוכרין
 גדיש של חמין ועבש של ענבים ומעטן של זתים אלא
 לחבר ולמי שהוא יודע שהוא עושה אותן בטהרה.
 ועבש של ענבים לא הורה היא לית הורא פליגא על
 רבי יוחנן (א) דרבי יוחנן אמר (ו) בשם שאמר קטן חומרין
 (ס) כך אמר מעטן של זתים חומרין. רבי חזקיה אמר
 רבי יונה בשם ר' ירמיה מה פליגין בחיבורין לפי שבכל
 מקום נשך חיבור מעוך אינו *חיבור. וכא אפילו מעוך
 חיבור הא הכשירן תורה. קם רבי יונה עם רבי ירמיה
 אמר לו את אמרת הורא מילתא אמר ליה אין מני אפילו
 הכשירן והן חומרין. והתני שוין שאין מוכרין גדיש
 של חטים ועבש של ענבי ומעטן של זתים אלא
 לחבר ולמי שהוא יודע שהוא עושה אותן בטהרה.
 ועבש של ענבים לא תורה היא. ודכוותה מעטן של
 זתים הורה היא מיי כדון. תיפתר רבי מאיר דרבי
 מאיר אמר (ז) המורהל כמשקלה. אמר רבי זעורה
 טעמא דבית שמאי אין דרך חבר להיות מוכר זתים
 אלא למעשר.

הלכה

החצי

לית הדא פליגא על ר' יוחנן. א"כ הך ברייתא פליגא אר' יוחנן: (ו) בשם שאמר קטן חומרין. כל"ל פעילה פ"ו ט"ב איתא שילח ביד
 חרש שוטה וקטן עשו שליחותן בעל הבית מעל והא דמעל חומרא ואינו מן הדין דקטן לאו בר שליחות הוא ואמר ר' יוחנן בשם
 שם שאמר גבי קטן הוא לבד חומרא ואינו מן הדין: (ס) כך אמרו. כל"ל: מעטן של זיתים חומרין. במשנה ריש פ"ט דטהרות
 איתא זיתים מאיתתי מקבלין טומאה תשיעו זיעת המעטן ואמר ר' יוחנן דהוא לבד מלד חומרא דמן הדין זיעת המעטן
 אינו עבדי ובברייתא דחכי עבט של ענבים ומעטן של זתים צדד צדד תשעע דמעטן מכאיר מן הדין כמו עבט: ז' חזקיה
 אמר. אפר ר' חזקיה: מה פליגין בחיבורין. פי' ר' יוחנן אפר חומרין על הך משנה דטהרות ואם איתא פלוגתא דב"ש
 וב"ה ור"ג והך פלוגתא היא בזיתים המתורבין זה לזה אכל אינן מתורבין חבור גמור: לפי שכל מקום נשך חיבור. אם
 החתיכות או הזיתים דבוקים כ"כ זה בזה עד שאחד כושך חניו ואם כחלש אחד חניו עולה עמו אז הוא חבור
 לטומאה ולהכשר וכדאיתא טהרות פ"א ט"ו עקרלות נטפות זו בזו וכו': מעוך אינו חיבור. אכל אם אינן נושכין זה את
 זה אלא שהן כמשין זה בלד זה אינו חיבור: וכא אפילו מעוך חיבור. בהך עתני' דזיעת המעטן מייירי במעוך דכמשויעין
 זיעת המעטן עדיין אינן נושכין זה את זה ועוד דפליגי תמוס צ"ה ואוקרים משיתחברו שלשה זה לזה ואי מייירי כנושך
 שסתמא כבר נתחברו שלשה זה לזה וכיון דהך עתני' איירי במעוך שפיר קאמר ר' יוחנן דהוא חומרא בעלמא דכיון
 דאינו חיבור ואוכל אין מקבל הכשר פחות מכאן (ובדאיתא בבבלי פסחים ל"ג) אינן מקבלין טומאה כלו' הוכשרו מן הדין
 תשיעו זיעת המעטן: הא הכשירן תורה. אכל עיקר הכשין כלו' אם ראויין הן להכשר וכגון כנושך הוא מן הדין
 ובהכי מייירי ברייתא דלעיל דחכי זיתים דוקיא דענבים ללמד דתורה היא: קם ר' יונה עם ר' ירמיה דהא לעיל אפר חזקיה ר' ירמיה ואך
 אמרת הדא שילתא. כראה דגרסי' קם ר' יוסי עם ר' ירמיה דהא לעיל אפר חזקיה ר' יונה בשם ר' ירמיה ואך
 שאל לרי ירמיה והוא אפר הדא שילתא בשמו וגם שאל בדרך התלמיד לרב זר' יונה היה תלמידו של ר' ירמיה
 עיי' עובא פ"ד ערך ר' יונה אלא ר' יוסי גרסינן והוא ר' יוסי צ' (עיי' עובא ר' יוסי צ'): אפר ליה. ר' ירמיה
 לרי' יוסי: אין עמי. אם עמי אתה שאל: אפילו הכשירן והן חומרין. אומר לך אפי' ראוין להכשר כלו' שנושכין אפי' אם
 אפר ר' יוחנן חומרין והא דאמר ר' יונה לא אפר ר' ירמיה כלל או שחור בו: והתני שוין וכו'. פי' א"כ קשה קושיא
 דלעיל ועבט של ענבים לא תורה היא: תיפתר כר' תארי. הך ברייתא איתא כר' תאיר דאית לי' המוהל במשקה לענין
 הכשר וזיעת המעטן אינו כ"א מוהל ור' יוחנן פ"ל כר' שמעון דאמר טהרות פ"ט מ"ג עכשירין פ"ו דמוהל אינו עבדי לכן אפר
 ר' יוחנן חומרין: אין דרך חברי. אין זה דרכו של חבר למכור זיתיו למי שאינו באמתן אלא למעשר ואינו באמתן ג"כ לטהרות:

הלכה

מסורת הש"ס

(פ) תוספתא עשירות פ"ג. (ב) סס. (א) פעילה כ"א ועיי' בתוספות. (ז) מעשירין פ"ו ע"ה וע"ה בתי"ט.

הלכה ח' מהו לכוני קאי אמתני' דתני ולכוני צ"ה: כשירי. כלו' המדקדקין בשלות ועושין לכנים מאורח הדין: הלכה ט' (שייכה למ') דר' מאיר היא. מתני' דתני מעשר את שלו וחלקו בכל מקום שהוא אמת' כר"מ: לא צלצד. וכשנתערבו העכבים ויין שלו ושל חברו והוא כותן החלי לחברו הוה כמכור לו דאין ברירה ושאל חלקו ביד חברו וחלקו חברו צידוואף דר' מאיר אית' לי בכל מקום יש ברירה תבא דמתני' ס"ל כותיה בחדא ופליגי עלי' בחדא: הוה פתר לה. ר' לעזר מפנה למתני': המעשר מעשר את שלו ודאי. ומעשר חלקו כלו' החלי ממה שבלרו מעשר ודאי דהא לא נתן עוד עליו מעשר: 0 וחלקו בכל מקום שהוא. כ"ל פ' מאחר דיש להסתפק שמא חלקו ביד חברו וחברו אינו נאמן על המעשר עפרים עליו כדין מוכר וכדרך שמעשרין דמאי ולא שמעשרין תרומת מעשר ומ"ם ולא תרומה גדולה דע"ה לא נחשב על ת"ג: ר' יונה בעי. הקשה: מוכר ודאי ומתקן דמאי. וכי מכר ודאי שיתקן דמאי דר' יונה לית לי דכשנתערבו וחלקו הוה כמכר: אין לך. לפרש המעשה: דברי הכל היא. מתני' אמת' גם כחכמים דר"ם והבי פירושה המעשר מעשר את שלו ודאי על חלק שלו מעשר ודאי

הלכה ח' מהו צנועי. כשירי. אמר רב חסדא כך שנינו שהבשר נקרא צנוע. הלכה ט' אמר רבי לעזר דרבי מאיר היא (0) דרבי מאיר אמר לא התירו למכור דמאי אלא לסיטון בלבד. הוא פתח לה המעשר מעשר את שלו ודאי (0) וחולקו בכל מקום שהוא דמאי. רבי יונה בעי מוכר ודאי ומתקן דמאי אין לך אלא בהדיא דאמר ר' יוחנן דברי הכל היא המעש' מעשר את שלו ודאי (00) וחולקו בכל מקום שהוא דמאי (000) וחצי חלקו שביד חברו משלו דמאי. הלכה י' חני (2) ישראל וגוי שקנו שדה בסוריא הרי הוא כמבד וכמעשר מעורבין זה בזה דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר חלקו של ישראל חייב. חלקו של גוי פטור. רבי יסא בשם רבי חנינא מה פליגין בשחלקו שדה בקמתה. אבל אם חלקו גדיש אף רבן שמעון בן גמליאל מודה לרבי שכל קצח וקלח של שותפות הוא. אמר רבי יונה רבי יוסי בשם רבי יוחנן מה פליגי בשחלקו שדה בקמתה. אבל אם חלקו עמרים אף רשב"ג מודה לרבי שכל קצח וקלח של שותפות היא. (0000) על דעתיה דרבי יונה מה בין גדיש מה בין עמרים. בקוצר כל שהוא ומניח לפניו. אייר הושיעיא הרא דתימא ע"מ שקנו שלא לחלוק. אבל אם קנו ע"מ לחלוק אף ר' מודה לרשב"ג שזה חלק מגיע לו משע' ראשונה. אייר יוסי מיליהון דרבנן פליגין דאמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן השותפין מחלוקי רבי ורשב"ג האחין השותפין לא לחלוק. הן.

וחצי חלקו שניד חבירו. בתוספתא פ"ו איתא זה הביא סלי עכבים משלו זה הביא סלי עכבים משלו או שבלרו את כרמיהם בתוך גת אחת אחד מעשר ואחד שאינו מעשר המעשר מעשר את שלו ודאי וחצי חלקו של חבירו דמאי ע"כ זה כר' יוחנן. ולהרמב"ם צירושו להמשה ובחבורו מעשר פ"ט הל' י"ג דרך אחר בזה שפי' אחר שהפריש זה המעשר על חלקו עירבו העכבים של זה ושל זה בנת עיני' בכ"מ גם פסק שפריש דמאי על כל חלקו של חנינו וזה שלא כדברי התוספתא ושלא כדברי ר' יוחנן ואפשר דהך תוספתא לאו בת ספקא היא מדלא הביאה הש"ס לסייע דר' יוחנן וגם לא פסק כר' יוחנן ולהמשה מעשר על כל חלקו בכל מקום שהוא ולא אחזי חלקו ול"ע: ער

על חלקו של גוי פטור. רבי יסא בשם רבי חנינא מה פליגין בשחלקו שדה בקמתה. אבל אם חלקו גדיש אף רבן שמעון בן גמליאל מודה לרבי שכל קצח וקלח של שותפות הוא. אמר רבי יונה רבי יוסי בשם רבי יוחנן מה פליגי בשחלקו שדה בקמתה. אבל אם חלקו עמרים אף רשב"ג מודה לרבי שכל קצח וקלח של שותפות היא. (0000) על דעתיה דרבי יונה מה בין גדיש מה בין עמרים. בקוצר כל שהוא ומניח לפניו. אייר הושיעיא הרא דתימא ע"מ שקנו שלא לחלוק. אבל אם קנו ע"מ לחלוק אף ר' מודה לרשב"ג שזה חלק מגיע לו משע' ראשונה. אייר יוסי מיליהון דרבנן פליגין דאמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן השותפין מחלוקי רבי ורשב"ג האחין השותפין לא לחלוק. הן.

הוא אינו מעשר וכמו שפירשונו לעיל: 00) וחלקו בכל מקום שהוא דמאי. כ"ל והא דמתני' וחלקו בכל מקום שהוא פירושו ומעשר דמאי לא חספסיקין שמא כל חלקו ביד חברו דכולי האי לא מחמירין דאף דאין ברירה (ור' יוחנן אית' לי דאין ברירה עי' בבלי גיטין כ"ה ובמ"ה) מ"ם כי כאן כמה ספיקות שמא עלה לכל אחד חלקו ושאל עלה לכל אחד חלקו וחצי חלקו חברו וגם אם עלה בידו חלק חברו שמא חבירו מעשר דהא רוב ע"ה מעשרין לכן אינו לריך לעשר דמאי ב"א על חצי חלקו: הלכה י' (שייכה למ"ה) שקנו שדה בסוריא. שהיא כנוש יחיד ואין מעשרותיה מן התורה: הרי הוא כמבד וכמעשר מעורבין זה בזה דברי רבי. דרבי סובר אין ברירה ולא אמרינן שהוברר כשחולקין זה חלקו של ישראל זה חלקו של ככרי אלא הם כמבד וכמעשר מעורבין זה בזה דחלקו של ככרי פטור מן המעשר דבסוריא כ"ע מודין דיש קנין לככרי להפקיע מן המעשר וחלקו של ישראל חייב במעשר ואם בא ישראל לעשר מעשר לריך שיעשר את שלו מיניה וביה ולא ממנו על טבל גמור ולא מטבל גמור עליו דהוה עפרים מן הפטור על החיוב ומן החיוב על הפטור אבל כי מעשר מיניה וביה כמלא מעשר מן החיוב שזו על החיוב שזו ומן הפטור שזו על הפטור שזו. כל זה עולה שפי' רש"י גיטין: חלקו של ישראל חייב. חלקו של ישראל אחר שחלקו טבל גמור ומעשר עקלו ועימור ור' יסא אחר ומאחר עליו: לא חלקו גוי פטור. דהוה טבל גמור דרשב"ג סובר יש ברירה: מה פליגין. רבי ורשב"ג: בשחלקו שדה בקמתה. כלו' שעדיין לא נקלרה התבואה פי' במחבר דבזה ס"ל לרשב"ג דיש ברירה ואמרינן זה חלקו המגיעו: אבל אם חלקו גדיש. אחר שנקלרה ובאספו העמרים לגדיש דהיינו בתלוש: אף רבן שמעון בן גמליאל מודה לרבי. דהא ליכא למימר תו זה חלקו המגיעו והוה כמחליפין: אבל אם חלקו עמרים. וכ"ש כשחלקו גדיש: (0000) על דעתיה דר' יסא. כ"ל פ"י ר' יסא דאמר בשחלקו גדיש אף רשב"ג מודה שמע הא אם חלקו עמרים פליגי רבי ורשב"ג: מה בין גדיש מה בין עמרים. הרי גם בעמרים החלוקה בתלוש וכל קלח וקלח של שותפות היא: בקולר כל שהוא ומניח לפניו. ומשני הש"ס הא דס"ל לר' יסא דגם בעמרים פליגי שירי בקולר קלח הגדה ועושה עומר מן הנקלר ורוב הגדה נתיח לכפיו ואינו קולר וסבר ר' יסא בין דנתיח רוב הגדה ולא קלר ובההוא דנתיח שייך ברירה אמרינן ג"כ ברירה צנועי עקלו ועימור ור' יסא מילתא פסיקא קצת בגדיש מודה רשב"ג ללעולם אין עושין גדיש אלא א"כ נקלר כל הגדה אבל בעמרים לפעמים עושין עמרים ממה שקלרו ועדיין יש במחבר. כן נראה פירושו הפאסי: דהא דתימא. הא דפליגי רבי ורשב"ג: ע"מ שקנו שלא לחלוק. ל' משוכם ומסורם וכ"ל שלא קנו ע"מ לחלוק כלו' שלא היה בדעתם נשעת קנייה לחלוק ואח"כ נמלכו וחלקו בזה קאמר רבי טבל ומעשר מעורבין זה בזה: אף רבי מודה לרשב"ג וכו' קאמה ראשונה. משעה שקנו: מיליהון דרבנן. היא דר' אבהו בשם ר' יוחנן (עיי' מנחות פ"ב ערך מיליהון דרבנן) פליגין על ר' הושעיא: השותפין מחלוקת רבי ורשב"ג. הא דתני בשמטתו שנים שקיבלו שדה באריסות או שירשו או שנשאתמו יכול לוותר טול אתה חטים שנמקום פלוני וכו' תלוי בשחלוקת דרבי ורשב"ג גבי ישראל וגוי שקנו שדה בסוריא דלרבי דאמר התם טבל ומעשר מעורבין זה בזה דלא אמרינן זה חלקו המגיעו לא יכול לוותר בהך דמשמטתו טול אתה וכו': האתין השותפין לא לחלוק

מסורת הש"ס

(0) לעיל פ"ב הל' ד' (דף י"ג ע"א) פ"ג הל' ב' (דף ט"ז ע"א). (2) תוספתא תרומות פ"ב בבלי גיטין ע"ז ובשניו ובתוספתא הגי' כמו בש"ס זה.

הן. כלו' במתני' תני או שיראו הרי יש כאן אחים שותפין ושמתא אחים יורשין דעתן לחלקי ואפי' אער ר' יוחנן מחלוקת רבי ורשב"ג
אלתא דס"ל לר' יוחנן דפליגי גם בשקנו ע"מ לחלוק. והא ליכא למימר דר' יוחנן נקט השותפין בדוקא וקאי לבד על שנתתו
דמתני' דהא ע"כ קאי ג"כ אבנא שמיס שקיבלו עדה באריות דמ"ט שותפין מ"ט אריות אלף ודאי דקאי אכולי בנא דמתני' ונקט
השותפין עמוס דפלוגתא דרבי ורשב"ג בשותפין היא: **הלכה**

הן. **הרבה** י"א ישראל וגוי שקנו ביהו של גוי והיה שם
יין נסך וע"ז ומעות לא יאמ' לו טול את יין נסך וע"ז
ואני מעות. א"ר יוחנן לא סוף דבר יין נסך
וע"ז ומעות. אלא אפי' היו לו שם שני צלמין אחד
עשוי במין דלופקי ואח' שאינו עשוי במין דלופקי.
לא יאמר לו טול אתה את שאינו עשוי במין דלופקי.
ואני נוטל העשוי במין דלופקי. א"ר ועירא ויאוח
איכו חבר ועם הארץ שירשו את אביהן עם הארץ
והיו שם פירות מוכשרין ופירו' שאינן מוכשרין שמא
או' לו טול אתה את המוכשרי' ואני נוטל את שאינן
מוכשרין והא מהני' פליגי' טול אתה ע"ז ואני
מעו' אתה יין נסך ואני פירו'. אמר סופא ולית
היא פליגא אם משבאו לרשו הגר אסור והכא מכיון
שקנה כמי שנכנס לרשותו. ע"ז עקילס הגר חילק עם
אחיו והחמי' על עצמו והוליד הנייה לים המלח.
תלת' אמרוין חד אמ' דמי עבודה וזה חוליד לים המלח.
וחרנה אמ' דמי חלקו של עבודה וזה חוליד לים המלח.
וחרנה אמר עבודה וזה עצמה חוליד לים המלח. אלא בשביל
לעקור עבודה וזה מכית אבא. **הלכה** י"ב חמן חנינן
נאמנון על הלקט ועל השכחה ועל הפיאה בשעתן.
והכא את אמר הכן. חמן שתיקנו פטור ברם הכא
שתיקנו חייב. וחני כן את שתיקונו פטור נאמן
להחמיר. ברם הכא פירושו להקל נאמן. חני גוי
שהיה צוח ואומר בואו וטרו לכם ממני פירות הן
פירות ערלה הן נטע רבעי אינו נאמן. (0) אם אמר מגוי
פלוגי הבאתים נאמן להחמיר דברי רבי וחכמים אומרי'
דברי הגוי לא מעלין ולא מורידין. ר' יודן בעי היה
צוח לפי חומו רבי יודן בעי (00) ממה דתימא כותי כגוי
דאיתפלגון (7) כותי כגוי דברי ר'. (000) רשב"ג או' כותי
כגוי לכל דבר. א"ר בון בר חייא והוא שיהא רוב
מכנסו משל. ישראל שהיה לו ארים בסוריא ושילח
לו פירות ואמר הרי אילו מעושרין. אני אומר מן השוק
לקח והוא שיהא אותו המין מצוי בשוק. לא סוף דבר
בשאיין לו מאותו המין לחוך שדהו אלא
ועדין הדבר ל"ע: לוח. קורא: הן פירות ערלה הן כטע רבעי. בתוספתא הגי' פירות רבעי הן: איכו נאמן. שאמר כן להשביח
עקרו לפירות של כטיעה תפוזים ופירות של חילין יין: (0) אבל אם אמר עבותי פלוני הבאתים עגוי פלוני הבאתים נאמן להחמיר.
כ"ל יכן הוא בתוספתא וס' איתא לקתים צו' הבאתים והיא היא ונאמן דכיון דאמר עפלוני מירמת לשקר וכדאיתא לעיל פ"ג
מ"ד: וחכמים אומרים. בתוספתא איתא רשב"ג אומר: היה לוח לפי תועו' מהו שיהא נאמן: ר' יודן בעי. חקר ודרש (ע"י) מצוא
פ"ג ערך בעי: (00) הדא דתימא כותי כגוי. כ"ל זאת אומרת כותי כגוי. בריתא דתני עבותי פלוני הבאתים נאמן והיאך מבר הכותי
ערלה הלך ערלה אסורה שבהא שמיס עינה דהברייתא סבירא לה כותי ככרוי: דמליבו פלוגתא צוה: דמליבו פלוגתא צוה: (000) רשב"ג אומר
כותי כשיראל לכל דבר. כ"ל וכאשר הוא בתוספתא ולעיל פ"ג: והוא שיהא רוב מכנסו משל. קאי אמתני' דתני אם ידוע שיש לו
שדה בסוריא חייב לעשר היינו דוקא אם רוב אולמו מפירות שלו אבל אם דרכו לקבות גם מן האוק פטור דמליבין שלקח פירות
אינו מן השוק: איכו אומר מן השוק לקח. ופטור עלעשר: לא סוף דבר. לא ענעישא: אלף

דפליגא על ר' יוחנן: אער סופא ולית היא פליגא. אומר סוף
המטעה כלו' שפיל לסיפא ותראה דהמטעה לא פליגא אברייתא: אם
משבאו לרשות הגר אסור. דתני כסיפא אם משבאו וכו': והכא.
בברייתא דתני שקנו כיון שקנה היה כנכנס לרשותו: עקילס.
תנא עקילס הגר: חילק עם אחיו. שלף כחגיירי: תלת' אמרוין.
כחלקו בשטובה זו: דמי ע"ז הוליד לים המלח. דמי שזויה של כל
ע"ז הוליד לים המלח: חלקו של ע"ז. מה שלקח כנגד ע"ז: ע"ז
עלמה הוליד לים המלח. לקח ע"ז עלמה ובחלקו והולכה לים
המלח והא דאיתא בברייתא והוליד הכייה האי אמורא פפרשו כיון
שהפסוד ע"ז חלקו בירושה שהרי אחיו לקחו כנגד הע"ז קרי ל'
הכייה: אלף בשביל. ומה שעשה כן שלקח ע"ז בחלקו בשביל לעקור
וכו': **הלכה** י"ב (שייכה למטה י' י"א) נאמנון. העניינים לומר
חטים הללו של לקט שכחה ופאה הם ופטורין מן העעשר: בשעתן.
בשעת קליירה: והכא. במשנתנו: את אמר הבן. דאם ידוע שיש לו
שדה בסוריא איכו נאמן לומר עשוריים והתם נאמנים אע"פ שיש
ודאי בידם גם חטים שאינן של לקט שכחה ופאה: תמן שתיקונו
פטור. התם במתני' דפאה התיקון בזה שאמר פטור כלו' שהתין עלקט
שכחה ופאה ומעילא פטורין: ברם הכא שתיקונו חייב. אבל במשנתנו התיקון
בדבר שהוא חייב נעעשר דשדהו בסוריא חייבת נעעשר אלף שאומר
עשורין הן ואם אתה מאמינו הרי אתה מאמינו שעשה מעשה
כלו' שהפריש וע"ז איכו נאמן שהוא נאמן על אמירה פ' לומר
שהתין אלו איכו חייבין נעעשר אבל תן. נאמן על עשייה כלו'
שתיקונו פטור המחויבות נעעשר: ותני כן את שתיקונו פטור נאמן
להחמיר ברם הכא פירושו להקל. הגי' שלפנינו א"ל לישנה וכל מעיין
ישפוט בקל שהך ברם הבא פירושו להקל איכו מל' הברייתא וגם
איכו מל' הש"ס שה"ס כבר אמר לעיל ברם הכא וכו' ונדאי
הוא גליון ובא לפרש מה דאמר הש"ס ברם הכא שתיקונו חייב ובא הגליון
לומר ברם הכא כלו' מה שאמר הש"ס ברם הכא (תיקונו חייב)
פירושו הכי יש לפרש להקל כלו' שבה להקל איכו נאמן (כ"ל)
ובעיקר הברייתא ל"ל את שתיקונו פטור נאמן ומי' להחמיר נאמן

מסורת הש"ס.
(8) תוספתא דמאי פ"ו ושם איתא החמיר על עלמו הוליד חלקו לים המלח עוד איתא ס' אוכלוס הגר והוא טעות מורגל בדי
הסופרים ע"י דרבי המשנה פ"ג ערך עקילס. (9) פ"א פ"ח מ"ב. (10) תוספתא פ"ה ע"ג בבלי יבמות קכ"ב. (11) תוספתא תרומות פ"ד
ברכות פ"ז הל' א' (דף ע"ב ע"ג לעיל פ"ג הל' ד' (דף ט"ו ע"ג).

המהביל שרה פרה ששי הלכה י"ב י"ג רמאי לב (דף כ"ה ע"ד כ"ו ע"ה)

אפילו יש לו מאותו המין לתוך שדהו. והיה לנו לומר שפאמה שדה שהוא ארים בתוכה לקח אפ"ה תלינן בשוק: הלכה י"ג (שייכה לט' י"ג) מתכני דרבי יוסי היא. מתכני דתני ע"ה שאמר לחבר וכו' לוקח סתם ופטור ומשמע דלא אסר הע"ה קח לי אלא קח סתם איתא בר' יוסי:

על דעתיה דר' זעירא לא חשש. וה"ה אם החנוכי ככרי לר' זעירא לא חשש דהא ככרי לא כעשה שליח וכדלפינן לה ריש פירקין ולר' הילא חשש ונפס' קידושין עוסף עוד הש"ס היה הפועל חרש על דעתיה דר' הילא לא חשש שאין זכיות לחרש על דעתיה דר' זעירא חשש. מיהו הא דתני תושבין משום יין כסך קשה לכאורה בין לר' זעירא בין לר' הילא דהא ע"כ מיידי צפועל ככרי וחנוכי ככרי וכיון דאין שליחות לככרי ואין זכיה לככרי דהא זכיה מטעם שליחות א"כ פותר בין לר' זעירא בין לר' הילא ואפשר דכ"ל להכך אמוראי דיש זכיה לככרי מדרבנן וכרבינא צבלי צ"ס ע"א וכן זוכה הנכרי לישראל מדרבנן וצפרט הבא משום תומרא ד"ן כסך וכו' ע:

והדא

אפי' יש לו מאותו המין לתוך שדהו מכיון שאותו המין מצוי בשוק מותר. הלכה י"ג מתני' דרבי יוסי דתני (ג) הלוקח סתם צריך לעשר. מה נן קיימין אם בשאמר לו צא ולקח לי שלוחו הוא- צא ולקח לך שלו הן. אלא כי נן קיימין בסתם רבי יודה אומר לא נתכוון המוכר לזכות אלא לזקוק. רבי יוסי אומר לא נתכוון המוכר לזכות אלא לבעל המעו' (ג) לפיכך אם נתן אחת יתיר' ר' יודה או' של לוקח. ר' יוסי או' של שניהן. מהלפיה שיטחיה דר' יוסי חמון הוא או' לא נתכוון המוכ' לזכות אלא לבעל המעו' וכא את אמר הכין. כאן ע"י מעותיו של זה וע"י רגליו של זה שניהן חולקין. תני (ג) רבן שמעון בן גמליאל אומר אם החליף את המעה צריך לעשר אמר רבי יוסי הדא אמרה הנותן מעות לחבירו (ג) דהחליפין ואברו חייב באחריותן. שמואל אמר במחליק בידיו א"ר לעזר והוא שנטל חלקו בסוף. א"ר יונה צורכה לון וצורכ' לרן. חילק בידו ונטל חלקו בתחילה אינו צריך לעשר אלא על שלו לא חילק בידו ונטל חלקו בסוף אינו מעשר אלא על שלו. תני (ג) אומר הוא אדם לפועל הילך דיגר זה אכול בו הילך דיגר זה שרה בו ואינו חושש על שכרו לא משום שביעית ולא משום מעשרות ולא משום יין נסך. אבל אם אמר לו צא ולקח לך כבר ואני נותן לך דמים. צא ולקח לך רביעית של יין ואני נותן לך דמים חוששין על שכרו משום שביעית ומשום מעשרות ומשום יין נסך. אמר רבי זעירא נעשה החנוכי שלוחו של בעל הבית לזכו' לפועל. *א"ר הילא פועל זכה כביה משל חנוכי וחוזר וזוכה לעצמו. מה נפק מביניהון היה החנוכי חרש על דעתיה דרבי זעירא לא חשש

0 הלוקח סתם ר' יוסי אומר אין לריך לעשר ר' יהודה אומר לריך לעשר. ככ"ל וכו' הוא בתוספתא: אם בשאמר לו. הש"ס מפרש פלוגתייהו להוכיח שמתכני ר' יוסי היא דבמאי מיידי הפלוגתא אי בשאמר לו ע"ה לחבר לא וקח לי: שלומו הוא. ומאי טעמא דר' יהודה דאמר לריך לעשר: לא ולקח לך. ואי דאמר לו לא ולקח לך: שלו הן. של חזר הן ומ"ט דר' יוסי דאמר אין לריך לעשר: אלא כי נן קיימין בסתם. שהע"ה אמר לחבר סתם קח מגדות ירק והשאת הקינן תלוי בדעת הסוכר ופליגי ר' יוסי ור' יהודה בהא: ר' יהודה אומר וכו' אלא ללוקח. עשו"ה חייב החבר לעשר ור' יוסי סבר לא נתכוון אלא לבעל המעות עשו"ה פטור לעשר אלא דמתכני דמיידי בסתם איתא בר' יוסי: לפיכך. תני לפיכך וכו' ובתוספתא וכן צבלי כחובות ליתא תי' לפיכך: אם כתן אחת ימירה. אם הוסיף המוכר אגודה אחת על המעות: ר' יהודה אומר של לוקח. ר' יהודה לטעמיה דאמר לא נתכוון המוכר לזכות אלא ללוקח: ר' יוסי או' של שניהן. ללוקח ולמי

שאלחו: תמן. ברישא: וכו'. בסיפא: את אמר הכין. של שניהן והל"ל כולה לבעל המעות: כאן ע"י מעותיו של זה וע"י רגליו של זה. בסיפא שאני שהריון צא ע"י שניהן ע"י בעל המעות וע"י זה שהלך לקנות לכן חולקין במה שהוסיף המוכר ולפיכך דתני לא קאי אלא על ר' יהודה ובדוחק יש לומר דקאי כתי אר' יוסי לכן כראה יותר דלא גרסינן ליה וכמו שהוא בתוספתא: תני רבן שמעון בן גמליאל אומר אם החליף. החבר המעה שנתן לו ע"ה וכתן אחת מתחיה ולקח בה אגודה: לריך לעשר. דכעשה הוא בעל המעות ורש"ג ס"ל בר' יוסי לכן צעי החליף: אומר ד' יוסי. הוא האמורא ר' יוסי: הדא אמרה. זה דרש"ג אמר בלו' שמע מינה: (00) והחליפין. ככ"ל: חייב באחריותו. דה"ל שילח יד צפקדון כ"כ הר"ם והר"ש כתב אם החליפס בשוגג שלא נתכוין לשליחות יד דומיא דמתכני: שמואל אומר צמחליק (ג"ל צמחלק) בידיו. שמואל קאי אסיפא דמתכני דתני ואם אמר זו שלי זו של חברי וכתערבו חייב לעשר ואמר שמואל דהיינו דוקא צמחלק האגודות לאחר שנתערבו ואמר זו לי זו לע"ה דהוה כמוכר לו אבל אם צא הע"ה ונטל אגודה אחת מעלמו אין חייב החבר לעשר על האגודה שציד ע"ה: והוא שנטל חלקו בסוף. הא דחייב החבר לעשר דוקא שנטל חלקו בסוף וכמו שפרש"ה ר' יונה: צורכה לרן וצורכ' לרן. שמואל ור' לעזר לא פליגי אלא מיבין שייבי שדדדי בלו' לריך לחלק בידיו ולטול חלקו בסוף: חילק בידו ונטל חלקו בתחילה אינו לריך לעשר. דאף שחילק בידו מ"מ כיון דנטל חלקו קודם שנטל הע"ה לא הוה כמוכר לו אלא דהע"ה לקח ממילא האגודה הנותרת וכן אם לא חילק בידיו אף שלא כטל חלקו עד אחר שנטל ע"ה אינו חייב לעשר דהא הע"ה כטל האגודה מעלמו ואינו דומה כלל למוכר. כל זה מפי' הר"ש בהרחבה ציבור וצקלתו כתיבו מדבריו: לפועל. ע"ה או ככרי: לא משום שביעית. ואינו חושש שמתן יקח בו פירות שביעית מן החשוד למוכרן ותכיל אין מוסרין דמי פירות שביעית לע"ה יותר מוג' סעודות: ולא עושים מעשרות. אם ע"ה הוא ויקח שאינו מעושר ומכיל זה מלכילו דהא איהו לא ספי' לי' מדי אלא פרישי יהיב לי': ולא משום יין נסך. אם הפועל ככרי ומכיל מעשרו יין נסך והרי מזורמיו עליו וכהנה מין נסך: ואני כותן לך דמים. בלו' אני אשלב דמי אכילתך להחנוכי. וצבלי הגי' ואני פורע: חוששין על שכרו משום שביעית וכו'. דהוה איהו חלקו חייב ומוכריו דהשאת לא סליק כעשה מינייהו בפרישי. כ"ז מדברי רש"י ע"ז צקלת שיקו: כעשה החנוכי שרמחה בעל הבית אכלו את הפועל: פועל זכה לז"ה. הפירות שלקח מחנוכי: על דעתיה דר' זעירא. דאמר החנוכי כעשה שלוחו של בעל הבית: לא חשש

מסורת הש"ס

(פ) מוספתא פ"ח. (ג) שם צבלי כחובות ל"ח ורש"י כתב שם בתוספתא דמס' דמאי וכתב רי"פ בנהגותיו חפשי ולא מלאתי ונעלם מעיני כבודו התוספתא שלפנינו. (ג) מוספתא פ"ח. (ד) מוספתא פ"ח מוספתא ע"ז פ"ח קידושין פ"ב הל' א' צבלי ע"ז ס"ג.

חש. ומותר לומר לפועל לא ולקח לך ואני כותן דמים להחזוקי: תחירו. ככרי ובצלי מס' ע"ז איתא לככרי: ושקול על ידי לאוור. שש המלך ארכוכא על העם לתת יין לאוור המלך לא יאמר לככרי הילך תאמרו ז"ל ושקול על ידי יין לאוור דהוה כאלו אמר לו קנה לי יין ופרעהו למלך בצבילי פראיזי מן האוור. בצבלי שם הג' מלטיני כלי קבל אתה חוב המלך במקומי והיו המעות שלך. כן עולה ספי' רש"י שם וכן פי' הרשב"ד פי"ג מהל' מאכל' אסור' הל' כ"ז ולהרשב"ד דעה אחרת בזה (ע"ש צב"מ): לאומנות. צ"ב פ"ט מ"ד איתא האחד המאמין שכלל אחד מהן לאומנות ושם הכוונה לאיזה פקדות המלך ופה נראה שהוא איזה מס וכדן דלעיל:

הדרן עלך המקבל שדה.

המומין את תחירו: אומר מערב שנת. וכיון דהתנה מע"ש מותר להפריש בשנת אבל לא התנה אסור דתנן בשמנה סוף בבה מדליקין ספק חשיכה ספק אינה חשיכה מעשרין את הדמאי אבל ודאי חשיכה לא והכא טיירי בהזמינו ולא הדירו דאי הדירו הא אפריקין לעיל פ"ד ע"ב אובל עמו בשנת ראשונה א"ע"פ שאינו מאמינו על המעשרות אי כמי התם בשנת ראשונה של בחור ששאל בתולה והכא בשאר שנתות: הרי הוא מעשר. ותרומה גדולה אין לריך להפריש דלא כשאר ע"ה עליה ועל אחד משאר שנתים למחר אומר הרי הוא מעשר ראשון: ושאר מעשר סמוך לו. דהיינו תשעה שהוא חייב עדין כדי שיהיו עשרה למתא סמוכים לזה האחד כמלא שש כהן עשרה מעשר ראשון: זה שעשיתי מעשר. ואל"כ אסור זה האחד שעשיתי מחילה מעשר עשוי תרומת מעשר על תשעה הסמוכים לו: ומעשר צ' בצפוניו ובדרומו. וכן הוא לקמן מ"ז ובמשב"ט ובגמ' בצפוניו או בדרומו כמלא שאין לריך להפריש למחר כי אם תרומת מעשר לבד ואוכל ושותה השאר: ב' מזגו לו את הכוס. ביום השנת ובגמ' מפרש דקנט קונו לו את הכוס לרבותא: אומר מה שאני עמיל לשייר בשולי הכוס. ואין די לו בזה שהתנה מערב שנת אלא לריך לחזור ולומר כשכא לשמות בשנת מה שאני עמיל וכו': צפוי. כפי הכוס: ג' פועל שאינו מאמין לבעל הבית. על המעשרות: ומעשר שני באחרונות. במשב"ט ובגמ' באחרונה ג' הירושלמי נראה יותר ככוכה ע"י תוי"ט: ד' (במשב"ט ובגמ' היא אחת עם המשנה דלעיל) ותוסף. וכן לקמן לא יחסוך ובמשב"ט ובגמ' חושך לא יחשך וכן לקמן בגמ' מהו חשך פיהו גם הגי' ותוסף לא משבשט וכן היא גי' הערוך כלים פ"א ט"ג ותוסבי בגדים: וחוסך גרוגרת אחת. כמעט מלאכול גרונרת אחת ככנד אותה של תרומת מעשר שהפריש שלק יהא גזול את נעה"ב: לא יחסוך. ויקנה גרונרת אחת ויאכל שאם לא יאכל קרעיו עלמו וממעט מסעודתו ומלאק מעעט בכך מלאכתו של בעל הבית: לא יחסוך מפני שהוא תכאי בית דין. שהיא תרומת מעשר שאל בעל הבית הלכך חייב בעל הבית ליתן לו הגרונרת שהפריש לתרומת מעשר: ה' הלוקח יין מביין הכותים. קודם שגזרו על ייכס והיה ייכס ודאי טבל והכא טיירי בלוקח ערב שנת בין השמשות או שלקח מעבוד יום ושכח להפריש עד בין השמשות ואז אסור להפרישה וכדתנן סוף פ"ב דשנת ספק חשיכה אין מעשרין את הודאי הילכך אסור לקבוע לו מקום דקביעת מקום חשוב כהפריש ואסור בין השמשות: שאני עמיל להפריש. לאחר השנת: ועשרה מעשר. מעשר ראשון ובצלי גיטין כ"ה הגי' מעשר ראשון וכן נראה גי' הר"ש והרע"ב, ועשרה וכן ותשעה מעשר שני לאו דוקא שהרי לאחר שהפריש משאה שני לוגין לתרומה גדולה ובשאר ל"ח לא יהיה המעשר אלא י' לוגין פחות חומש ומעשר שני שמוכה לוגין ושמוכה עשירית וחומש עשירית: ומיחל. מתחיל ושותה כן פי' הרשב"ס ור"ת גיטין שם פי' תחל כמו מוהל ל' סבאך עהול נשים פי' מוגז ושותה: ו' והוא צבית המדרש. בערב שנת ומתיירא שאם יקדש עליו היום ולא יוכל לעשר: שני תאכיס. במשב"ט ובגמ' שתי תאכיס: שאני עמיל להפריש. והא דלא תני שאני עמיל להפריש כבר התנה מעבוד יום ואז מותר להפריש וכדליתא בגמ' הל"א משום שירגה לתקן אף הסומר הכל בנת אחת וללורך חול אסור להפריש. הר"ש פ"ד מ"ד: ועשרה מעשר ותשעה. ובמשב"ט ובגמ' ועשר ותשע והוא עדיין יותר דהא קמי' תאכיס ותאכה ל"ב. גם איתא עשר מעשר ותשע: ד' (במשב"ט ובגמ' היא אחת עם המשנה דלעיל) להפריש למחר. הר"ש פ"ד מ"ד לא גרים למחר: ושאר מעשר סמוך לו. בשמנה דלעיל גבי היו לו תאכיס של טבל בתוך ביתו וכן בשמנה דהלוקח יין מביין הכותים אינו קורא שם לתרומת מעשר משום דגבי דמאי דמעשר והוא שלו קורא שם לתרומת מעשר כדי לתקן ולאכלו אבל בהנך דלעיל דטיירי בצבלי ודאי אין ישראל ראשי לקרות שם לתרומת מעשר אלא לריך ליתן המעשר ללוי והלוי יקרא שם לתרומת מעשר: ו' כלכלות. סלות: מעשרות של

חשש שאין שליחות לחרש. על דעתיה דרבי הילא חושש. חגי' (ב) לא יאמר אדם לחבירו הילך מאתים דינר ושקול על ידי לאוצר אלא אומר, הוא לו פרשני מן האוצר. וכן לא יאמר אדם לחבירו הילך מאתים זוז ושקול על ידי לאומנות אלא אומר הוא לו פרשני מן האומנות:

הדרן עלך המקבל שדה.

המומין את חבירו שיאכל אצלו וזוא אינו מאמינו על המעשרות אומר מערב שבת מה שאני עמיל להפריש למחר הרי הוא מעשר ושאר מעשר סמוך לו. זה שעשיתי מעשר עשוי תרומי מעש' עליו ומעשר ב' בצפוניו ובדרומו ומחולל על המעות. ב' מזגו לו את הכוס אומר מה שאני עמיל לשירי בשולי הכוס הרי הוא מעש' ושאר מעש' סמוך לו זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר עליו ומעשר שני בפיו ומחולל על המעות. ג' פועל שאינו מאמין לבעל הבית נוטל גרונרת אחת ואומר זו ותשע הבאות אחריה עשויות מעשר על תשעים שאני אוכל וזו עשויה תרומת מעשר עליהן. ומעשר שני באחרונות ומחולל על המעות. ד' וחוסך גרונרת אחת. רבן שמעון בן גמליאל או' לא יחסוך מפני שהו' ממעט את מלאכתו של בעל הבית. ורבי יוסי אומר לא יחסוך משני שהוא תנאי בית דין. ה' הלוקח יין מבין הכותים אומר שני לוגין שאני עמיל להפריש הרי הן תרומה. ועשרה מעשר ותשעה מעשר שני ומיחל ושותה. ו' היו לו תאנים של טבל בתוך ביתו והוא בבית המדרש או בשדה אומר שני תאנים שאני עמיל להפריש הרי הן תרומה ועשרה מעשר. ותשעה מעשר שני. ז' היו דמאי אומר מה שאני עמיל להפריש למחר הרי הוא מעשר ושאר מעשר סמוך לו. זה שעשיתי מעשר עשוי תרומת מעשר עליו ומעש' שני בצפוניו או בדרומו ומחולל על המעות. ח' היו רפניו שהיו כלכלות של טבל ואמר מעשריו של

אל זו ושל זו בזה מעשרות שאכי לריך להפריש מכלכלה זו יהיו מוכחים בחזרתה וכן להיפך: הראשונה מעשרת. אבל השנייה איכה מעשרת דמיד כשקטר של זו בזה נחקה הראשונה וכי הדר ואמר של זו בזה כנולד שפריש מזה שכבר כפטרת על זו שהיא חייבת ואין מפרשין מן הפטור על החיוב. ובשש"ט ובשש"ח הגי' היו לפניו שתי כלכלות של טבל ואמר מעשרות של זו בזה הראשונה מעשרת של זו בזה ושל זו בזה הראשונה מעשרת: מעשרותיהן מעשרות כלכלה בחזרתה. המעשרות המחויבות לשתי הכלכלות יהיו של כלכלה

של זו בזה ושל זו בזה הראשונה מעשרת. מעשרותיהם מעשרות כלכלה שחבירתה קרא לה שם. ט' מאה טבל מאה חולין נוטר מאה ואחת. מאה טבל מאה מעשר נוטר מאה ואחת. מאה חולין מחוקקין מאה מעשר נוטר מאה ועשר. י' מאה טבל וחשעים מעשר חשעים טבל ושמונים מעשר לא הפסיד כלום. זה הכלל כל זמן שהטבל מרובה לא הפסיד כלום. י"א מי שהיו לו עשרה שורות של עשר כדי יין ואמר שורה החיצונה אחת מעשר ואינו ידוע אי זו היא נוטר שתי חביות לוכסן חצי שורה החיצונה אחת מעשר ואין ידוע אי זו היא נוטר ארבע חביות מארבע זוויות שורה אחת מעשר ואין ידוע אי זו היא נוטר שורה אחת לוכסן. חצי שורה אחת מעשר ואין ידוע אי זו היא נוטר שתי שורות לוכסן. חבית אחת מעשר ואין ידוע אי זו היא נוטר מכל חבית וחבית.

סליק פירקא.

אמר ר' יוחנן מתניתא בדמאי הא בודאי לא מתני' אמר אפילו בודאי (ו) זו תנינן המן היו לו תאנים של טבל בתוך ביתו והוא בבית המדרש או בשדה. אין חומר בדמאי אגן קיימין לית יכיל (ו) דתנינן הא דמאי מה אמר רבי יוחנן בדמאי לא בודאי לא אמר אלא מתניתא בדמאי. מה בין דמאי ומה בין ודאי דמאי אדם מחנה על דבר שאינו ברשותו ודאי אין אדם מחנה אלא על דבר שהוא ברשותו. רבי ינאי הוה ליה הנאי ודאי (ו) שאל לר' חייא רובה מהו מתקן בשובתא אמר ליה (דבריי יוד) למען תלמד ליראה את ה' אלהיך כל הימים ואפילו בשבת. מהו דחמת מיקל

בחבירתה: קרא לה שם. הרי קרא שם מעשרות שמהן כחמד ומפריש מזה על זו ומזה על זו. והרמב"ם פי' קרא שם מעשרותיהן בזה ואי אפשר להוליך עליהן מעשרות ממקום אחר: ט' מאה טבל מאה חולין. שכתעברו: טבל מאה ואחת. בשש"ט ובשש"ח קרא ואחד פי' נוטר מאה להפריש מהן מעשר ראשון ומעשר שני כדין כל טבל ואחד נוטר מן המאה חולין לתרומת מעשר כאילו היו טבל שהחולין נעשין בטבל עלמון לענין תרומות בלבד אבל לא לענין מעשר ראשון ומעשר שני ופעלם זה מפסיד ע"י תערובות זו אחת בלבד שפריש מן החולין. וטבל דאיירי ביה הכא מפריש הש"ס לקמן שהורקה ממנו תרומה גדולה ולא מעשרות ולא תרומת מעשר: מאה טבל מאה טעמר. שלם הורמה מן המעשר מהן המעשרות מעשר וכתעברו נוטר מאה של טבל להפריש מהן המעשרות ונוטר אחת מן המאה של מעשר שהם נעשים בטבל עלמון להתחייב בתרומת מעשר וכשארזו ל"ט מפריש מהן תרומת מעשר לפי ששנון שהם עשר פחות עשירית של אחד: מאה חולין מחוקקין מאה מעשר. ראשון שלם נוטר תרומתו שכתעברו נוטר מאה לשם מעשר ראשון כדי להפריש מהן עשרה לתרומת מעשר שנהן ועשרה נוטר מן המאה חולין מחוקקים כאילו הם מעשר ראשון לעשרה לתרומת מעשר: י' מאה טבל וחשעים מעשר חשעים טבל ושמונים מעשר לא הפסיד כלום. דכיון דאיכא בטבל עשרה יתירים דייכיך ל' כאילו יש לו פרכסה ממקום אחר וכל טבל שכתעברו בחולין אס' יש לו טבלים אחרים שיכול להפריש על זה התערובות ממקום אחר אינו מפריש אלא לפי הששנון בלבד: כל זמן שהטבל מרובה. בגמ' ספרי שהוא מרובה עשר: י"א עשרה שורות של עשר כדי יין. מסודרים בארץ ענבל ענין שמתנה בין עשורח למערב בין מלפון לדרום תמלא עשר שורות של עשר עשר שהן מאה כדין: שורה החילוכה אחת מעשר. חבית אחת ששורה החילוכה קבעתי מעשר על כדות אחרות שיש לי: ואין ידוע אי זו היא. חילוכה שהיה יש כאן ארבע שורות חילוכות לארבע רוחות: נוטר שתי חביות לוכסן. אחת למקלוע דרומית מזרחית ושנייה לה במקלוע מערבית לפוכית שכל חבית במקלוע מכנית לשתי רוחות וימלא שתייהן חבית אחת ותהיה מעשר: חצי שורה החילוכה אחת מעשר. ואם אחר חצי חבית אחת ששורה החילוכה זה קבעתי מעשרות על כדות אחרות שיש לי: ואין ידוע אי זו. חלי שורה פארבע שורות החילוכות: נוטר ארבע חביות פארבע זוויות. עפני שיש בכל זווית עשתי חלאים ששתי שורות החילוכות הפוכות לה וממלא פארבעתן חבית אחת ותהיה מעשר: שורה אחת מעשר. ואם אחר חבית אחת ששורה החילוכה קבעתי מעשרות על כדות אחרות שיש לי: ואין ידוע אי זו. חלי שורה פארבע שורות החילוכות: נוטר שורה אחת לוכסן. כל' נוטר על עשר כדות ששורה אחת במקלוע מערבית לפוכית שכל חבית במקלוע מערבית לפוכית או במקלוע מערבית לפוכית וממלא מכל עשר החביות חבית אחת ותהיה מעשר ומפני מה נוטר באלכסון ואינו נוטר שורה אחת כולה ביותר מעשרח למערב או מלפון לדרום כשורה אחת דכשורח נוטר באלכסון בין שתימנה השורות עשורח למערב בין ששענה אותן מלפון לדרום כמלא נוטר חבית א' עכ' שורה ושורה מה שאין כן אס' היה נוטר שורה אחת באורך עשורח למערב או מלפון לדרום:

סליק פירקא.

מתניתא בדמאי עשכנו טיירי דוקא בדמאי אבל בודאי לא מועיל תכאי: מתני' אמר אפילו בודאי. והלא עתני' דלקמן ע"ז אמר דאפי' בודאי יכול להתנות: (ו) דתניכין. כ"ל': והוא בבית המדרש. ומסיים המעשה אומר שני תאנים שאכי עתיד להפריש וכו': אין תימר. ואם תאמר והוא כמו בבבלי וכי תמא: דמאי אגן קיימין. הך משנה דלקמן טיירי בדמאי: (ו) דתניכין היו דמאי כ"ל' ובדפוס ויכלאה נטעתי הא דמאי פי' דתני בסופא דהך משנה וכי תמא: מה אמר ר' יוחנן בדמאי לא בודאי לא אמר אלא מתניתא בדמאי. ומשני הש"ס מה דאמר ר' יוחנן בדמאי אבל לא בודאי לא אמר אלא על משנתנו בסאי דאיירי משנתנו דתני המזמין את חברו אומר מערב שנת וכו' אלמא דיכול להתנות על דבר שאינו ברשותו דזה דוקא בדמאי: מה בין דמאי ומה בין ודאי. ובמה חלוק דמאי מודאי: דמאי אדם מתנה וכו'. אבל להתנות ע"ג גס בודאי שומר וכהך עתני' דלקמן: תכאי ודאי. פי' הר"ש שהתנה מערב שנת על של ודאי טבל ואמר שאכי עתיד להפריש: מהו עתק' בשבתא. מהו לתקן אותה בשבת: למען תלמד. כתוב למען תלמד וכו' וגבי תרומות ומעשרות כתוב: ואפילו בשבת. ובא לומר שלם יבטל עובג שנת בשביל תיקון הטבל. רש"י נטעות. ולימוד זה הוא רק אסמכתא בעלמא דכל עיקר איסור הפרשת מעשרות בשבת אינו אלא שרצונן: מהו דחמת מיקל

המוזמן את הבירו

פרה שביעי הלכה ב' ג' ד'

רמאי

לד (דף כ"ז ע"ב)

קיימין. וק' היאך קיימי גס יט לפרש כימי תכתימא לענין
 עזיגת הכוס דנשכנה דלעיל שמה המוזמן את הבירו זיכיל
 אללו ובשכנתו תני מונו לו את הכוס ולא אחר נא לו לאכול
 ולרבותא נקט דגס בעזיגת הכוס מפריש בשבת על תכאי דאמטול
 וע"ז מקשה הש"ס במה נן קיימין
 וכו': אם באומר מכבר. ל' כבר
 ג"ס זה הוא כמו לשכנר בבבלי
 והכא הכי פירושו אם קודם
 שיתחיל לשתות אומר מה שאני
 עתיד לשייר וכו': עסקה מעורב
 הוא. הרי מעשר וחולין מעורבין
 זה בזה והיאך עוטר לו לשתות:
 ואם באומר לכשישתה. לאחר
 שמה אמר על מה שמשייר הרי הוא
 וכו' והא דתני בשתמי' מה שאני
 עתיד לשייר לאו דוקא אלא מה
 שאני משייר: למפרע טבל שמה.
 דמה שמה קודם שמערך היה
 טבל: באומר מכבר לכשישתה.
 אומר קודם שמה לשתות שתימי
 יהא זה שנשולי הכוס מעשר לפטרע
 כמלא אלא שמה טבל דהא מתוקן
 לפטרע וגם לא היה עדותע דהא
 התכה שלא יחול המיקון לפטרע
 כי אם אחר שמה וכעין זה
 איתא לקמן הל"ה וכן סוף פ"ב
 דמס' מעשר שני (וכאשר העיר
 בעל תו"ט): ולא כמלא מטלטל
 תרומה טמאה בשבת. דמס'
 אובלין ומסקין של ע"ה מטאים

קיימין אם באומר מכבר משקה מעורב הוא. ואם
 באומר לכשישתה למפרעו טבל שמה. אלא כי נן
 קיימין באומ' מכבר לכשישתה ולא נמצא מטלטל
 תרומה טמאה בשבת. א"ר לעזר משייר כל שהוא
 חולין כההיא דהנינן תמן (פ' מטלטלין תרומה טהורה
 עם החולין ולא דמיין. תמן טמאה לצורך טהורה.
 ברם הכא חולין לצורך טמאה. אמ' רבי יוסי בי ר'
 בון עם יציאתו מן הכוס קדיש. תמן תנינן הלוקח
 יין מבין הכותים. חגי רבי יוסי ורבי שמעון אוסרין
 שמא חיבקע הנודר ונמצא זה שותה טבלים למפרע.
 והרא מהנהיגא לא כרבי יוסי וד' שמעון היא. אמר רבי
 יעקב בר אירי הכל מודין על הכוס שהוא על אחר.
הלכה ג' (ג' רבי לעזר בשם רבי הושעיה עשו אותו
 שאינו מאמין לבעל הבית פשיטא הרא מילת' (00) גשרפו
 הפירו' התרומה בטיבולה נשרפה התרומ' לכשיאכלו
 הפירות קדשה התרומה למפרע. הלכה ד' (000) מרו
 חשר מן מיכלה הוא מפיק תרומת מעשר. חגי לא
 יחרוש אדם בפרתו בלילה וישכורנה ביום. לא יעשה
 בתוך שלו בלילה וישכיר עצמו ביום. לא ירעיב
 עצמו

קיימין אם באומר מכבר משקה מעורב הוא. ואם
 באומר לכשישתה למפרעו טבל שמה. אלא כי נן
 קיימין באומ' מכבר לכשישתה ולא נמצא מטלטל
 תרומה טמאה בשבת. א"ר לעזר משייר כל שהוא
 חולין כההיא דהנינן תמן (פ' מטלטלין תרומה טהורה
 עם החולין ולא דמיין. תמן טמאה לצורך טהורה.
 ברם הכא חולין לצורך טמאה. אמ' רבי יוסי בי ר'
 בון עם יציאתו מן הכוס קדיש. תמן תנינן הלוקח
 יין מבין הכותים. חגי רבי יוסי ורבי שמעון אוסרין
 שמא חיבקע הנודר ונמצא זה שותה טבלים למפרע.
 והרא מהנהיגא לא כרבי יוסי וד' שמעון היא. אמר רבי
 יעקב בר אירי הכל מודין על הכוס שהוא על אחר.
הלכה ג' (ג' רבי לעזר בשם רבי הושעיה עשו אותו
 שאינו מאמין לבעל הבית פשיטא הרא מילת' (00) גשרפו
 הפירו' התרומה בטיבולה נשרפה התרומ' לכשיאכלו
 הפירות קדשה התרומה למפרע. הלכה ד' (000) מרו
 חשר מן מיכלה הוא מפיק תרומת מעשר. חגי לא
 יחרוש אדם בפרתו בלילה וישכורנה ביום. לא יעשה
 בתוך שלו בלילה וישכיר עצמו ביום. לא ירעיב
 עצמו

קיימין אם באומר מכבר משקה מעורב הוא. ואם
 באומר לכשישתה למפרעו טבל שמה. אלא כי נן
 קיימין באומ' מכבר לכשישתה ולא נמצא מטלטל
 תרומה טמאה בשבת. א"ר לעזר משייר כל שהוא
 חולין כההיא דהנינן תמן (פ' מטלטלין תרומה טהורה
 עם החולין ולא דמיין. תמן טמאה לצורך טהורה.
 ברם הכא חולין לצורך טמאה. אמ' רבי יוסי בי ר'
 בון עם יציאתו מן הכוס קדיש. תמן תנינן הלוקח
 יין מבין הכותים. חגי רבי יוסי ורבי שמעון אוסרין
 שמא חיבקע הנודר ונמצא זה שותה טבלים למפרע.
 והרא מהנהיגא לא כרבי יוסי וד' שמעון היא. אמר רבי
 יעקב בר אירי הכל מודין על הכוס שהוא על אחר.
הלכה ג' (ג' רבי לעזר בשם רבי הושעיה עשו אותו
 שאינו מאמין לבעל הבית פשיטא הרא מילת' (00) גשרפו
 הפירו' התרומה בטיבולה נשרפה התרומ' לכשיאכלו
 הפירות קדשה התרומה למפרע. הלכה ד' (000) מרו
 חשר מן מיכלה הוא מפיק תרומת מעשר. חגי לא
 יחרוש אדם בפרתו בלילה וישכורנה ביום. לא יעשה
 בתוך שלו בלילה וישכיר עצמו ביום. לא ירעיב
 עצמו

הן וכש'טלטל הכוס אחר שמה תרומת מעשר הרי מטלטל תרומה
 טמאה ואסור שום עוקלה והך קושיא אינה נמשכת דוקא להמירין
 באומר מכבר ולכשישתה אלא קאי ג"כ על המשכה דתני מה שאני
 עתיד לשייר בשולי הכוס וכו': משייר כל שהיא חולין. בשולי הכוס
 עם התרומה ועל ידי החולין עוטר מטלטל גם התרומה ובהאי דתיבין
 תמן: (0) מטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה ועם החולין. כ"ל
 וכן הוא במשנה שנת פכ"א פ' אגב תרומה טהורה או אגב חולין:
 ולא דמיין. ועקשי הש"ס הא לא דמיין הדדי הא דמשייר כל שהוא
 חולין דנשכנתו והך דמטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה דמס'
 שבת: תמן. התם בעס' שבת: טמאה ללורך טהורה. העיקר
 טהורה ומטלטל הטמאה אגב טהורה והכא העיקר תרומה טמאה
 אלא דשייר קלת חולין כדי שתטלטל: עם יב'אחו מן הכוס
 קדיש. כלי' אין תרומתו קדושה עם שמה ומאז והלאה איני
 מטלטל את הכוס אלא שנינו על השלף. הרא"ש. ור' יוסי בי ר'
 מ"ה: הלוקח יין עבין הכותים. אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה וכו': תני. ומני ענה: והדא עשיתא לא כר'
 יוסי ור' שמעון היא. יתא דהך עתמי' כלי' משכנתו דתני מה שאני עתיד לשייר בשולי הכוס דלא כר' יוסי ור' שמעון דהא איכא
 לקוש לשבירת הכוס בעוד שמה ופאי מהני הך עכבר ולכשישתה: על הכוס. גזי הכוס. שמה על אחר. למיד לאחר שמה יש כאן
 הפרשה דהרי אמר מכבר ולכשישתה וכו' קלר כזה כלי' זין השתייה ולאחר השתייה גס ר"י ור"ש לא חיישי לשבירת הכוס דהא דחיישי
 התם לבקיעת הנודר משום דלא פריש כי אם אחר שבת: **הלכה ג'** הלכה זאת מקומה תרומות פ"ד למ"ג ומס' הובאה
 פה ע"י ש"ית הסופרים וסא בפרשה בעזרת ה"י נדוחב ביאור ופה קלרנו וסא איתא במשנה מי שהיו פירותיו במגורה וכו'
 וחכמים אומרים אינו מפריש אלא לפי חשבון פ' לפי חשבון מה שזועל אובל מפריש וע"ז אחר ר' לעזר עשו אותה כפועל שאינו
 חמקין לבעל הבית כ"ל וכן הוא גם פ' כמו שאמרו במשנתנו כפועל שאינו חמקין לבעל הבית דחושך גרונרת אחת וכו': (00) כשרפו
 הפירות התרומה בטילה. כ"ל מי שהכית כרי שיהא תבוסה כלי' קעשר על פירות שנתמורה וכשרפו הפירות התרומה בטלה
 שהרי אין כאן טבל שיתול עליו התרומה: לכשיאכלו הפירות קדשה התרומה למפרע. חלה התרומה למפרע ודומה למה דאיתא בהלכה
 הקודמת מכבר לכשישתה: (000) מהו חשך. כ"ל מה חושך דתני בשתמי': מן מיכלה הוא מפיק תרומת מעשר. כראה
 דל"ל מן מיכלה שאמר יש לו לאכול מוליא תרומת מעשר כמלא חושך עלמו מן הגרונרת שמה תרומת מעשר: לא ירעיב עלמו.

הן וכש'טלטל הכוס אחר שמה תרומת מעשר הרי מטלטל תרומה
 טמאה ואסור שום עוקלה והך קושיא אינה נמשכת דוקא להמירין
 באומר מכבר ולכשישתה אלא קאי ג"כ על המשכה דתני מה שאני
 עתיד לשייר בשולי הכוס וכו': משייר כל שהיא חולין. בשולי הכוס
 עם התרומה ועל ידי החולין עוטר מטלטל גם התרומה ובהאי דתיבין
 תמן: (0) מטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה ועם החולין. כ"ל
 וכן הוא במשנה שנת פכ"א פ' אגב תרומה טהורה או אגב חולין:
 ולא דמיין. ועקשי הש"ס הא לא דמיין הדדי הא דמשייר כל שהוא
 חולין דנשכנתו והך דמטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה דמס'
 שבת: תמן. התם בעס' שבת: טמאה ללורך טהורה. העיקר
 טהורה ומטלטל הטמאה אגב טהורה והכא העיקר תרומה טמאה
 אלא דשייר קלת חולין כדי שתטלטל: עם יב'אחו מן הכוס
 קדיש. כלי' אין תרומתו קדושה עם שמה ומאז והלאה איני
 מטלטל את הכוס אלא שנינו על השלף. הרא"ש. ור' יוסי בי ר'
 מ"ה: הלוקח יין עבין הכותים. אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה וכו': תני. ומני ענה: והדא עשיתא לא כר'
 יוסי ור' שמעון היא. יתא דהך עתמי' כלי' משכנתו דתני מה שאני עתיד לשייר בשולי הכוס דלא כר' יוסי ור' שמעון דהא איכא
 לקוש לשבירת הכוס בעוד שמה ופאי מהני הך עכבר ולכשישתה: על הכוס. גזי הכוס. שמה על אחר. למיד לאחר שמה יש כאן
 הפרשה דהרי אמר מכבר ולכשישתה וכו' קלר כזה כלי' זין השתייה ולאחר השתייה גס ר"י ור"ש לא חיישי לשבירת הכוס דהא דחיישי
 התם לבקיעת הנודר משום דלא פריש כי אם אחר שבת: **הלכה ג'** הלכה זאת מקומה תרומות פ"ד למ"ג ומס' הובאה
 פה ע"י ש"ית הסופרים וסא בפרשה בעזרת ה"י נדוחב ביאור ופה קלרנו וסא איתא במשנה מי שהיו פירותיו במגורה וכו'
 וחכמים אומרים אינו מפריש אלא לפי חשבון פ' לפי חשבון מה שזועל אובל מפריש וע"ז אחר ר' לעזר עשו אותה כפועל שאינו
 חמקין לבעל הבית כ"ל וכן הוא גם פ' כמו שאמרו במשנתנו כפועל שאינו חמקין לבעל הבית דחושך גרונרת אחת וכו': (00) כשרפו
 הפירות התרומה בטילה. כ"ל מי שהכית כרי שיהא תבוסה כלי' קעשר על פירות שנתמורה וכשרפו הפירות התרומה בטלה
 שהרי אין כאן טבל שיתול עליו התרומה: לכשיאכלו הפירות קדשה התרומה למפרע. חלה התרומה למפרע ודומה למה דאיתא בהלכה
 הקודמת מכבר לכשישתה: (000) מהו חשך. כ"ל מה חושך דתני בשתמי': מן מיכלה הוא מפיק תרומת מעשר. כראה
 דל"ל מן מיכלה שאמר יש לו לאכול מוליא תרומת מעשר כמלא חושך עלמו מן הגרונרת שמה תרומת מעשר: לא ירעיב עלמו.

הן וכש'טלטל הכוס אחר שמה תרומת מעשר הרי מטלטל תרומה
 טמאה ואסור שום עוקלה והך קושיא אינה נמשכת דוקא להמירין
 באומר מכבר ולכשישתה אלא קאי ג"כ על המשכה דתני מה שאני
 עתיד לשייר בשולי הכוס וכו': משייר כל שהיא חולין. בשולי הכוס
 עם התרומה ועל ידי החולין עוטר מטלטל גם התרומה ובהאי דתיבין
 תמן: (0) מטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה ועם החולין. כ"ל
 וכן הוא במשנה שנת פכ"א פ' אגב תרומה טהורה או אגב חולין:
 ולא דמיין. ועקשי הש"ס הא לא דמיין הדדי הא דמשייר כל שהוא
 חולין דנשכנתו והך דמטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה דמס'
 שבת: תמן. התם בעס' שבת: טמאה ללורך טהורה. העיקר
 טהורה ומטלטל הטמאה אגב טהורה והכא העיקר תרומה טמאה
 אלא דשייר קלת חולין כדי שתטלטל: עם יב'אחו מן הכוס
 קדיש. כלי' אין תרומתו קדושה עם שמה ומאז והלאה איני
 מטלטל את הכוס אלא שנינו על השלף. הרא"ש. ור' יוסי בי ר'
 מ"ה: הלוקח יין עבין הכותים. אומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה וכו': תני. ומני ענה: והדא עשיתא לא כר'
 יוסי ור' שמעון היא. יתא דהך עתמי' כלי' משכנתו דתני מה שאני עתיד לשייר בשולי הכוס דלא כר' יוסי ור' שמעון דהא איכא
 לקוש לשבירת הכוס בעוד שמה ופאי מהני הך עכבר ולכשישתה: על הכוס. גזי הכוס. שמה על אחר. למיד לאחר שמה יש כאן
 הפרשה דהרי אמר מכבר ולכשישתה וכו' קלר כזה כלי' זין השתייה ולאחר השתייה גס ר"י ור"ש לא חיישי לשבירת הכוס דהא דחיישי
 התם לבקיעת הנודר משום דלא פריש כי אם אחר שבת: **הלכה ג'** הלכה זאת מקומה תרומות פ"ד למ"ג ומס' הובאה
 פה ע"י ש"ית הסופרים וסא בפרשה בעזרת ה"י נדוחב ביאור ופה קלרנו וסא איתא במשנה מי שהיו פירותיו במגורה וכו'
 וחכמים אומרים אינו מפריש אלא לפי חשבון פ' לפי חשבון מה שזועל אובל מפריש וע"ז אחר ר' לעזר עשו אותה כפועל שאינו
 חמקין לבעל הבית כ"ל וכן הוא גם פ' כמו שאמרו במשנתנו כפועל שאינו חמקין לבעל הבית דחושך גרונרת אחת וכו': (00) כשרפו
 הפירות התרומה בטילה. כ"ל מי שהכית כרי שיהא תבוסה כלי' קעשר על פירות שנתמורה וכשרפו הפירות התרומה בטלה
 שהרי אין כאן טבל שיתול עליו התרומה: לכשיאכלו הפירות קדשה התרומה למפרע. חלה התרומה למפרע ודומה למה דאיתא בהלכה
 הקודמת מכבר לכשישתה: (000) מהו חשך. כ"ל מה חושך דתני בשתמי': מן מיכלה הוא מפיק תרומת מעשר. כראה
 דל"ל מן מיכלה שאמר יש לו לאכול מוליא תרומת מעשר כמלא חושך עלמו מן הגרונרת שמה תרומת מעשר: לא ירעיב עלמו.

(פ' שנת פכ"א ע"א. (ג' תרומות פ"ד הל' ב')

עלמו. כשהוא פועל בשכר: ולא יסגף עלמו. לנכות כפש תרומו לסנפס כפש: ספרא. תלמד תינקות (עיי' תבוא פ"ד ערך ספרא): אייניס. כג"ל והוא טלה*) יוכית ופתרונה תלטרע ובר"ג איתא אטמויי וכתב כך קוראין לחולה בלשון יון ואינו כן: לייס. רגיל להנענות: ומה אם תלאכתו של צער ודס את אפר אסור. כדמני נמתכי' לך יסוך מפני שהו' מעטע תלאכתו של צעל הבית וכן צבריתא לך יריעיב עלמו וכו': תלאכתו של הקב"ה. לימוד תינקות: תכאי צ"ד רב קאי על הא דאמר ר' יוסי נמתכי' לך יסוך מפני שה' תכאי צ"ד דין

ומפני רב דתכאי בית דין הוא לצד על תרומת מעשר: (ג) תהא תרומת מעשר משל צעל הבית ומעשר שני משל פועל. כג"ל וכן הוא בתוספתא (אלא דיש שם ט"ס ובתקום ותרומת מעשר שני ל"ל ומעשר שני) והפועל מפריש דמי מעשר שני. הרמב"ם פ"ט מהל' מעשר הל' י"א: הלכה ה' וכמלך שמה טבלים למכרעו. שהרי לא הוצררה התרומה מעולם: לא כמעמיה דהדין טעמיה דהדין. סתמא דהש"ס אפר תלבד דמעמא שאל יבקע הכור אית עוד לכל אחד טעם אפר והוא עשוכה מעטעו של חזירו והס השיבו לר"מ הטעם דשמא יבקע עשוס דבו הסכינו שניהם או עשוס דכרחה פשוט יותר: טעמא דר' יוסי. תלבד הטעם דשמא יבקע הכור: שמא יסייע. בתמיה וכו' השס כלו' צמה שאמר ד' לוגין שאני עמיד להפריש יסייע כאילו תלבד הטעם דבקיעת הכור: שמא יבכח וישתה את האפר. ולא יפריש תרומה כלל: כהוא דתני. הש"ס תהדר אר' יוסי דאית לי טעמא אחריכא תלבד טעמא דבקיעת הכור: מעשר שני שנתפז זה מחולל על סלע שזכים זה. בתוספתא איתא צוה"ל מעשר שני מחולל על סלע שתעלה גדיי תוכים זה והוא כחון יותר פי' היו לו זכים הרבה סלעים ואמר שיהא מעשר שלו מחולל על אחד תאלו סלעים ולא סייס הסלע: חילל. וכו' סליק סלע גידו אמרינן יש צבירה שזה שחילל מעשר עליו דאי אין צבירה לא אפר עידי אלא אמרינן דהא סלע דסליק גדיה השתא לא הוה דעמיה להחליף ואשתכח דקא אכיל מ"ש בלא פדייה. רש"י עירובין: ר' יוסי אומר לא חילל דלית ליה צבירה: (ט) מודה ר' יוסי לחכמים. כג"ל וכאשר הוא בתוספתא: שאס אפר על הסלע הישנה ועל הדיכר הישן שחילל. כיון דאין שם ישנה אלא היא אין באן מקום לצבירה ובתוספתא איתא על סלע חדשה על דיכר חדש והיא היא: שלא היו גידו צחותה שעה. בתוספתא הגי' שמא לא היו גידו פי' גידו של צו צחותה שעה וכן כרחה לגרום כאן. ועל הא דאמר הש"ס לעיל טעמיה דר"ג שמא ישכח וישתה לא מייתי ראייה ובלתי ספק שיש פה השמטה ע"י שגיאת הסופרים: תמן תנינן המכית פירות. ז"ל המעכה המכית פירות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשרות מעות להיות מפריש עליהן מעשר שני מפריש עליהן שון בחזקת קיישין פי' שומך על אלו ואוכל טבלים אחרים שיש לו ואומר הרי תרומתן באותן פירות שהקליתי לכך וכן עושה תמיד. רש"י גיטין: והוא תמני' דלל בר' יוסי וכו' שמעון. דבי היכי דר' יוסי ור' שמעון חוששין לבקיעת הכור כן יש לחוש בהך תמני' שמא אצדו או כתפשו הפירות וכמלך אוכל טבלים: תמן. גבי הא דמשכתו שחוששין ר"ג ור"ג לבקיעת הכור: למפרעו כתקלקלו. אס יבקע הכור יתקלקלו הפירות כלו' היין מעולם שהרי לא הופרשה תרומה כלל עליהן ולא ילאו מעולם מתורת טבל: צרם הבא. אצל בתמני' דגיטין צמית פירות. והש"ס אפר תמן על משכתו והבא על משנה דגיטין לפי שיעקר הסוגיא נשכה בגיטין ומשם הוצאה לבאן עיי' תבוא ל"ט קל"ז ע"ב ד"ה ובכלל כאמר: שאובדן והילך כתקלקלו. לא כתקלקלו הפירות שניתקבו ע"י הפירות שהיח אלא משעת אובדן פי' משעה שאבדו הפירות שהיח הא כל ימן קיישין שפיר מפריש עליהן תרומה ומעשרות ובשעה ראשונה ודאי לא אצדו הרי חל שם תרומה על אותן פירות שהיח ור"ל דנוקי אחוקמיה גם מאותה שעה ולרלן ולכן גם ר' יוסי ור' שמעון מודים בהמכית ובמס' גיטין הגי' הבא מיכן ואילך כתקלקלו: פרוטה של הקדש. המעכה הוצאה פה בתכלית הקילור וז"ל המעכה פרוטה של הקדש שנפלה לתוך הכיס או שאמר פרוטה זכים זה הקדש כיון שהוליא את הראשונה מעל דברי ר' עקיבא וחכמים אומרים עד שזוליא את כל הכיס מודה ר' עקיבא באומר פרוטה מן הכיס זה הקדש שהוא מוליא והולך עד שזוליא את כל הכיס: (ט) ומנא. כג"ל פי' ומנא עלה. כי מה שהוצאה העשנה דמעילה פה הוא לפי שהש"ס ראה להקשות מהצבירה על הראשונה מעל בספק אשתכחו וכדלקמן: על הראשונה מעל

עצמו ולא יסגף עצמו מפני שהו' ממעט במלאכתו של בעל הבית. ר' יוחנן אול אחד אחר אשכח ספרא אייניס אמר להו מרו כן. אמרו ליה צייס. אמר ליה אסיר לך ומה אם מלאכתו של בשר ודם את אמר אסור מלאכתו של הקב"ה לא כל שכן. רב חייה בר אשי בשם רב (ג) תניי ב"ד (ד) שתהא תרומת מעש' משל פועל ומעשר שני משל בעל הבית. הלכה ה' חני (ג) רבי יוסי ורבי שמעון אומרין שמא תיבקע הנוד ונמצא שוהה טבלים למפרעו. לא כמעמיה דהדין טעמיה דהדין. טעמא דרבי יוסי שמא יסייע. טעמא דרבי שמעון שמא ישכח וישתה את השאר. כהוא דתני (ג) מעשר שני שבחפיץ זה מחולל על סלע שבכיס זה חילל. ר' יוסי אומ' לא חילל. (ט) מאי טעמא דרבי יוסי שאם אמר על הסלע הישנה ועל הדיכר הישן שהיילל מודים חכמי' לר' יוסי שאם אמר על הסלע שאמור מיר בני ועל הדיכר שאמור מיר בני שלא חילל שלא היו בידו באותה שעה. תמן תנינן (ג) המניח פירות להיו' מפריש עליהן מעשר שני. (ד) והוא מהני דלא בר' יוסי וכו' רבי שמעון. א"ר זעירא תמן למפרעו נתקלקלו. ברם הבא מאוברן והילך נתקלקלו. תמן תנינן (ג) פרוטה של הקדש שנפלה לתוך הכיס או שאמ' פרוטה בכיס הזה הקדש (ט) חנה (ג) על הראשונה מעל

ר' יוסי ור' שמעון אומרין. וכן איתא במס' גיטין אצל בתוספתא איתא ר' יהודה ור' יוסי ור' שמעון אומרין וכן הוצא בכמה מקומות בצבלי ואפשר דהירושלמי אית ליה כעולא עירובין ל"ז דאמר זוהי זוהי תמני פי' דל"ל דברי ר' מאיר ור' יהודה ר' יוסי ור' שמעון אומרין ול"ג: אר שוהה טבלים למפרעו. לא כמעמיה דהדין טעמיה דהדין. טעמא דרבי יוסי שמא יסייע. טעמא דרבי שמעון שמא ישכח וישתה את השאר. כהוא דתני (ג) מעשר שני שבחפיץ זה מחולל על סלע שבכיס זה חילל. ר' יוסי אומ' לא חילל. (ט) מאי טעמא דרבי יוסי שאם אמר על הסלע הישנה ועל הדיכר הישן שהיילל מודים חכמי' לר' יוסי שאם אמר על הסלע שאמור מיר בני ועל הדיכר שאמור מיר בני שלא חילל שלא היו בידו באותה שעה. תמן תנינן (ג) המניח פירות להיו' מפריש עליהן מעשר שני. (ד) והוא מהני דלא בר' יוסי וכו' רבי שמעון. א"ר זעירא תמן למפרעו נתקלקלו. ברם הבא מאוברן והילך נתקלקלו. תמן תנינן (ג) פרוטה של הקדש שנפלה לתוך הכיס או שאמ' פרוטה בכיס הזה הקדש (ט) חנה (ג) על הראשונה מעל

מסורת הש"ס

(ג) תוספתא פ"ח ושם איתא ר' יוסי אומר. (ד) תוספתא שם גיטין פ"ג הל' ח' בצבלי עירובין ל"ז וש"כ. (ה) תוספתא מעשר שני פ"ד ובשניו בצבלי עירובין שם ובצבלי מסכים יותר עם התוספתא. (ז) גיטין פ"ג ע"ח. (ח) שם הל' ח'. (י) פעולה פ"ו ע"ו. (י) תוספתא מעילה פ"ג.

*) αἰανής.

בספק ועל השנייה מעל בודאי. ר"ע חזיל לשיטתו דאית ליה כריתות פ"ה מ"ב מביאין על ספק מעילה אשם תלוי ולכן על הראשונה מעל בספק כגו' מביא אשם תלוי ועל השנייה מעל בודאי אשם תלוי גס השנייה חייב אשם ודאי שהרי עתה עמה כפסך הוליא הקדש ח"ל התוספתא כיון שהוליא את הראשונה מביא אשם תלוי ואת השנייה אשם ודאי דברי ר"ע: (ו) וחכמים אומרים על הראשונה לא מעל בספק ועל השנייה מעל בודאי. כ"ל וכאשר הוא בשינוי ק"ל בתוספתא וחכמים אומרים אין מביא אשם תלוי ואת השנייה כרת ושגגתו וטאת פי' דחכמים אית להו בכריתות שס אין מביאין אשם תלוי על ספק מעילה לכן כשהוליא הראשונה לא מעל בספק כלו' אינו מביא אשם תלוי: דהא דתימר כשהיו עשר וכו'. נראה דל"ל דהא דתימר כשהיו שמים על הראשונה מעל בספק ועל השנייה מעל בודאי אצל היו עשר על כולן מעל בספק ועל האחרונה מעל בודאי והסופר עירבב הדברים גס כתב למעלה בדברי חכמים על כולן מעל בספק ועל האחרונה מעל בודאי ומקומו פה בדברי ר' יודן לא תטעה לומר דככל מקום מחייב על השנייה ודאי אלא דוקא בשם נכים אצל אש היו שס עשר כלו' יותר משמים אינו חייב ודאי אלא על האחרונה: מה בין האומר נכים מה בין האומר דמעילה שכתבנו לעיל דברי שא גבי פרוטה נכים זה הקדש אחר ר"ע כיון שהוליא את הראשונה מעל ומאי שגא בסופא דבאומר פרוטה מן הכים זה הקדש דמודה ר"ע דאינו מעל עד שיוליא את כל הכים: ר' שמעון בן לקיש אמר. פי' ועוד הקשה רשב"ל על הברייתא דאמר ר"ע על הראשונה מעל בספק ועל השנייה מעל בודאי: אפי' הוליא את כל הכים לא ימצול. נראה יותר נגרוס אשם הוליא פי' דר' עקיבא מחייב הראשונה אשם תלוי אף אם הוליא אחר כך השנייה וחייב אשם ודאי ומאי לא אמרינן דהוליא את כל הכים לא ימצול למפרע על הראשונה: (ו) כמה דתימר למפרע לא טבל שמה. כל"ל כמה דאיתא בשבטנו אומר שני לוגין שאני עמיד להפריש וכו' ואם יפריש ניום א' אמרינן למפרע חולין שמה: אף הכא. גבי כים: למפרע חולין הוליא. כימא לכשיוליא האחרונה וחייב אשם ודאי איגלפי מילתא למפרע דהפרוטה הראשונה היא חולין ולא יהיה באשם תלוי על הראשונה: אלא. ריש לקיש השיב בעלמו ואפשר דל"ל ח"ל כלו' ר' יוחנן שלפניו הקשה ר"ל וכדאיתא קודם לכן ר"ל בעא קומי ר' יוחנן והשיב לר"ל על הקושיא האחרונה: כאן תלוי בהפרשה. שאני גבי ב' לוגין דאמר כבר מערב שבת שני לוגין שאני עמיד להפריש וא"כ תלוי באשם יפריש ואם יפריש אמרינן למפרע הוברר שלא שמה טבל מה שאין כן גבי כים דהנרירה כולדה לבסוף אחר שהוליא הפרוטה השנייה וכשהוליא הפרוטה הראשונה לא היה כאן מקום כלל לנרירה גס יש לפרש הפרשה מל' פירוט כלו' תלוי בהפרשה כמה שפי' קודם השבת ב' לוגין וכו': אמר ר' יונה. ר' יונה מהדר הקושיא הראשונה דר"ל מה בין האומר נכים תלוי בהפרשה מן הכים: כאן ובאן תלוי בהפרשה. גס כאן גבי מן הכים תלוי בהפרשה כמו כאן כלו' גבי ב' לוגין: נעשה כאומר אל ילא הכים זה ידי פרוטה הקדש. כלו' אינו כפטר מכים זה להוליא כולה בלא הקדש והאי לשנא משמע באחרונה א"כ גס גבי מן הכים הוה הפרשה וזה בין מן הכים ובין נכים: מחלפה שיטתיה דר' שמעון בן לקיש. כלו' ומי דר"ל אר"ל: נתן הוא אומר מועלין בפרוטה לפי משנן. תלמוד ירושלמי על סדר קדשים אין בדיקו אף שנסדר גערא ירושלמית אף לס' קדשים עי' מנא מ"ה ולכן יפקד מקום זה המאמר של ר"ל ואיך יפורש וקלת נראה שמקומו ע"ס מעילה והכי פירושו האומר ג' לוגין בחבית זו הקדש ויש בחבית ששה לוגין והוא שמה לוג אחת משננו לפי משנן של שלוש לוגין כלו' אש ג' לוגין שוין ר' פרוטות והוא שמה לוג אחת והרי היא חליה הקדש וחיה חולין כמלא דשמה הקדש בפרוטה שהיא שיעור מעילה דאין מעילה בשמות משוה פרוטה ואמר ר"ל מעל ומאי מעל הרי ר"ל הקשה לעיל על הברייתא דעל הראשונה מעל בספק דכימא למפרע חולין הוליא הבא כמי כימא כשהוליא לבסוף ג' לוגין להקדש כימא למפרעו חולין שמה ואמאי מעל: מן דלצרכת ליה חזר ופשעה. ומשני הש"ס לאחר שהקשה הך קו' דלעיל חזר ופשע לה וכדמשני הש"ס לעיל כאן בהפרשה תלוי ובהר דפשע לה אחר המאמר מועלין בפרוטה וכו': אדם עומד. נגמ' ד' זוטאמיר מתחיל פה הלכה וכן נראה עיקר: אדם עומד מערב שבת. על פירות שאינן מתוקנין וכן מלינו זה הלשון בינה פ"ד מ"ז עומד אדם על המוקלה: ואומר הרי זו פרוטה למחר. למחר יחול עליה שם תרומה וכדאיתא לעיל הל"א דמותה בתנאי ודאי: (ו) ואין אדם עומד בשבת ואומר הרי זו תרומה למחר. כל"ל וכאשר הוא נכנס שבת והסוגיא כשנית פה בשבט שס בזה על כיון: אין אדם עומד מערב שבת ואומר

אך ילא הכים זה. במס' מעילה איתא בזה"ל באומר לא יפטור כים זה מן ההקדש והוא לשון מנאמר יותר וע"ש בתוס'. ושם איתא כי איתא ר' דיימי אמר רמי ליה ריש לקיש לר' יוחנן מ"ש רישא ומאי שגא סופא ח"ל סופא באומר לא יפטור וכו' והוא תירוטו של ר' יונה בירושלמי ואפשר דיש לגרוס בירושלמי ר' יוחנן במקום ר' יונה ובה יבאר השמעתא על כיון בתהילה השיב ר' יוחנן לר"ל (וכהג' ח"ל במקום אלא) על הקושיא אפי' הוליא את כל הכים ומאחר שעלה לו התירוק כאן תלוי בהפרשה השיבו על הקו' הראשונה מה בין וכו' דעל ידי התירוק כאן תלוי בהפרשה מתורבת גס הקו' דמה בין. ויוגן בזה מה שהשיב בתחילה על הקושיא האחרונה ואח"כ על הקו' הראשונה:

נוטר

בפרוטה לפי חשבון שלשת לוגין. והכא הוא אמר הכין. מן דאצרכת ליה חזר ופשטה. אמר רבי יצחק בר אלאור אדם עומד מערב שבת ואומר הרי זו תרומה למחר (ו) ואין אדם עומד ואומר הרי זו תרומה למחר. אמר רבי יוסי בי ר' בון אין אדם עומד מערב שבת

מעל בספק ועל השנייה מעל בודאי דברי רבי עקיבה. (ו) וחכמים אומרים על כולן מעל בספק ועל האחרונה מעל בודאי. אמר רבי יודן אבוי דרבי מחניא הדא דתימר בשדויו עשר אבל אם היו שתים על הראשונה מעל בספק ועל השנייה מעל בודאי. ר' שמעון בן לקיש בעא קומי רבי יוחנן מה בין האומר נכים מה בין האומר מן הכים. רבי שמעון בן לקיש אמר אפילו הוציא את כל הכים לא ימצול (ו) כמה דתימר למפרעו טבל שמה ואתה ואמר אופי הכא למפרעו חולין הוציא אלא כאן תלוי בהפרשה. אמר רבי יונה כאן וכאן תלוי בהפרשה נעשה כאומר א' אל יצא הכים הוזה ידי פרוטה הקדש. מחלפה שיטתיה דרבי שמעון בן לקיש חמון הוא אמר מועלין בפרוטה לפי חשבון שלשת לוגין. והכא הוא אמר הכין. מן דאצרכת ליה חזר ופשטה. אמר רבי יצחק בר אלאור אדם עומד מערב שבת ואומר הרי זו תרומה למחר (ו) ואין אדם עומד ואומר הרי זו תרומה למחר. אמר רבי יוסי בי ר' בון אין אדם עומד מערב שבת

נוטר מן השנייה. מה שפירשו הוא מפירוש הר"ש בנבירוק ק"ת ובהג"ה כי יש בדבריו איזה ט"ס ויען כי עיקר דברי הב"י א"כס מורין בדבריו לכן כראה לשר המסילה בלירוק דברי ר"ש באופן אחר הב"י קאי על המשנה דאיידי בדמאי וכמו שפירשו הת"ם תמורה ד' ד"ה היו לפניו ומפרשה הב"י תחת כמה לריך ליתול ולתת לכהן בתורה מעשר וליטול בתורת מעשר שני ואמרה הב"י תחת כולל מן השנייה שתי תאנים דשאף אמרינן תפוס לשון ראשון ולריך ליתול מן השנייה ב' תאנים לתרומת מעשר עליה ועל הראשונה דהא בכל כלכלה יש ק' תאנים ובודאי לדרך להפריש ב' תמרים דהא ק"ס אין מעשר ראשון אין מקום לתרומת מעשר וכדאיתא לעיל פ"ה מ"א ח"א אלא דמעשר ראשון אין לריך ליתול כל' ליתנה לאחר דהיינו ללוי דהא בדמאי קיימין ובדמאי מעבד מעשר ראשון לעלמו וכמו שכתבאר בפריקים הקודמין זה שאתה הב"י תחת כולל ולא אמרה מפריש. ושי עשורין כל' עוד לריך ליתול

ואומר הרי זו תרומה למחר. מתני' פליגי על ר' יוסי בי ר' בון (פ) לגין שהו' טבול יום ומילארו מן החבית מעש' טבל. אם אמ' הרי זו תרומת מעשר מחללי. אמ' הרי זו תרומה מחלל אם אמ' הרי זה עירוב לא אמר כלום. פתח לה לשעבר. (ו) והתני ר' חייא אמר לך מימר לשעבר וחזר בה מיי ברוון מכבר לכשאפרישנה הגע עצמך שהיתה תרומ' טהורה מכבר לכשאוכלנה הגע עצמך שהיתה תרומה טמאה מכבר לכשאניחנה בזוית. חני מטלמלה אחד תרומה טהורה ואחד תרומה טמאה. אמר רבי זעירא דהא אמרה טבל שיש עליו תניי מותר לטלמלו בשבת. כיצד הוא עושה נותן עיניו במקצתו ואוכל את השאר. **הלכה ו'** ותני עלה (ז) נומל מן השנייה שתי תאנים ושתי

מין השנייה שני עשורין למעשר שני עשור אחד לשנייה ועשור אחד לראשונה ועשורו של עשור לא קאי על מן השנייה אלא על כולל כל' עוד לריך ליתול עשורו של עשור דשאף אמרינן תפוס לשון שניה וק"כ י"א שנטל לראשונה הן טבל ולריך להפריש עליה. ודע דבעל תוי"ט ר"ה להוכיח דמשכתו איירי בודאי ע"ש ואשמתישתי הירושלמי דסוף פרק קמא דאיתא שם בשם ר' יוחנן פוטר אדם את טבלו בכהן אחת של טבל וכו' ומיירי בדמאי ע"ש ומקמי שם הש"ס ממשנתנו ומהך דתני עלה כוטל מן השנייה וכו' הרי דמשכתו מיירי בדמאי דאינו בודאי לא קשה כלל מן המשנה דהא בודאי אין מקום לכל להך תקנה דר' יוחנן שם דהא אסור להקדים שני לראשון ועי' בפירושו שם. ומה שמדייק המו"ט מדקרי ל' טבל הרי גם שם אמר הש"ס פוטר אדם את טבלו ומיירי בדמאי הרי דשם טבל כולל גם על דמאי והקצ"ס פ"ז מהלכות מעשר ה"ל י"א שכתב היו לפניו שתי כלכלות של טבל שניטלה תרומתן נקט לשון התוספתא פ"ח דמאי ודמאי הוא בחזקת שניטלה תרומתו דלא כחשדו עמי הארץ על תרומה גדולה והא דאיתא בסוגייתנו על הראשונה עובר בעשה ועל השנייה בעשה ולא תעשה ובתמורה ר' אלעזר אומר לוקה מפני שהקדים וכו' י"ל לדוגמא נקטי':

שמואל

למדך הלגין יהא תרומה טהורה ד"ל דהא דמותר ע"י מכבר היינו בדמאי דמשנה דטבול יום עיירי בדמאי דתני אס אמר הרי זו תרומת מעשר ולא תני הרי זו תרומה טבלל דבדמאי עסקינן דאינו חייב בתרומה גדולה (ובירושלמי מס' שבת הועתק בטעות הרי זו תרומה) וכן לעיל הל"ב מיירי בדמאי וקמבעי ליה להש"ס בודאי מאי: מכבר לכשאוכלנה. ופוטש הש"ס גבי תרומה לא התירו אלא באומר מכבר לכשאוכלנה פי' דוקא לכהן התירו דכהנים זריזין הם אצל לישראל לא התירו גבי דמאי ע"י מכבר ולכשאפרישנה כיון דע"י מכבר ולכשאפרישנה חלה כבר התרומה לכשתחשך למפרע מעבוד יום אחי למיטעי ויחבל קודם שחשך מן הכרי שהפריש עליו תרומה זאת: הגע עלמך שהיתה תרומה טמאה. והיאך דינו בבא לעמוד מע"ש על טבל דמאי טמא והתרומה היא תרומה טמאה ואי אפשר לטלטלה בשבת וה"ה דהאיניעיא קאי ג"כ גבי דמאי טמא ותרומת מעשר טמאה: מכבר לכשאניחנה בקרן זוית. אומר מכבר לכשאניחנה בקרן זוית דלא לריך מו לטלטלה: תני מטלטלה. זו שמעך עליה מערב שבת ואמר הרי זו תרומה למחר: אחד תרומה טהורה ואחד תרומה טמאה. בין שפירות הטבולין טהורין ואו התרומה טהורה ובין שהפירות טמאין ותהיה התרומה טמאה: מותר לטלטלו בשבת. ולהפריש דאי אסור להפריש היאך שרי לטלטלו הא לא חוי ל'י: נותן עיניו במקלתו. ופוטש עליו להיות תרומה דלהפריש תרומה נידים ככתוב אסור: **הלכה ח'** שיכה למשנה ח' לבבא של זו כזו ושל זו כזו הראשונה מעושרת) כוטל מן השנייה שתי תאנים

עומד מערב שבת וכו' הרי במשנה זאת איתא דאדם עומד דתני אס אמר הרי זו תרומת מעשר שמתחשך והוא מלי הש"ס להקשות מן המשנה שלפנינו דתני היו לו תאנים של טבל בחוק ביתו והוא יושב בבית המדרש וכו' אומר שני תאנים שאני עתיד וכו' אלא ד"ל שמשכתו איירי כמשעושה שאין לו תאנים אחרות והוא דיעבד גמור וכוזה מודה ר' יוסי וכדפרשין אצל המשנה דטבול יום סבר התקנה לאוקמי אפי' יש לו לאכול מקום אחר והוא כלכתחילה: פתח לה לשעבר. תריץ המשנה מיירי שכבר אמר ואע"פ שיש לו מקום אחר אפילו הכי הו' כדיעבד: (ו) והתני ר' חייא אומר. כל"ג ר' חייא תני בבב"י תאמר הרי זו תרומת מעשר שמתחשך הרי דלכתחילה: וחזר בה. ר"י בר זון חזר בה מכח הך קושיא: מיי כדון. מאי הוה עלה כל' קושיא זו גדולה כ"כ שא"ל למלוה תירון: מכבר ולכשאפרישנה. כל' לעולם איבא למימר כ"כ די' בון דאין אדם עומד מערב שבת ותמני' דטבול יום ותני ר' שי"א דאפי' לכתחילה מותר מיירי באומר מכבר ולכשאפרישנה כל' לכשתחשך תהא התרומה חלה למפרע כל' מעבוד יום ובעין זה מתרן הש"ס לעיל הל"ב באומר מכבר ולכשאשמה: הגע עלמך שהיתה תרומה טהורה. הך הגע עלמך אינו כאן ל' קושיא אלא ל' חקירה כל' התיגע עלמך וחקור לר' יוסי דאמר אין אדם עומד מערב שבת ואינו עומד אלא ע"י מכבר ולכשאפרישנה היאך יעשה אס רולה שהיין שכתן

המזמין את חבירו פרק שביעי הלכה ו' רמ"א לו (דף כ"ו ע"ב ע"ג)

שמואל אפר לא מלי תכיתה. לפי מה שפירשנו בדבור הקודם ש
לפרש הא דשמואל הכי. לא מלי תכיתה הא דעישורו של
עישור אי אפשר לשנות בדיוק גמור דאם יקח תלכה לא תרומת
מעשר על הכך שנטל על הכלכלה הראשונה ואתה הוא לוח דוקא
דלריך ליקח מעט יותר דהא לריך
להפריש על י"ח תלמים אלא דקטט
דבר קלוב לריך מיסב חדא למאה
לריך עוד להפריש על הכך תלכה
עלמה דשחא אפריקן תפוס לשון
ראשון והמעשר אשר הפריש עליה
הוא חלק המאה מן העשור שנטל.
אין יסוב חדא למאה וגם זה חלק
המאה חוזר לספק ולריך ליטול
עליו מעשר והוא חלק האלף וגם
זה חלק האלף חוזר לספק ולריך
ליטול חלק העשרה אלפין וא"כ
אין לדבר סוף ועיי' מוס' גיטין
מ"ד ד"ה טבל ותולין שכתבו ג"כ
כהא דשמואל וסיימו ואחרון אחרון
מקלקל עד שלא יאמר כ"א מעט:
ע"כ השנייה בעשה ולא תעשה
שקבע שני שמות כאחת ושקדי' שני שבראשונה
לראשון שבשנייה. א"ר לעור דרימ' הוא דר"מ אמר
אין את תופס אלא ראשון ראשון בלבד. חמון חנינן הרי
זו חמורת עולה וחמורת שלמי' הרי זו חמורת עולה
דברי רימ'. א"ר יוסי הויגן סברין מימר מה פליגין
רבי מאיר ורבנין לאחר כדי *דיבור. אבל בחוך כדי
דיבור

ושתי עישורין ועישורו של עשור. דמספקא ל' להאי תנא אי כר' מאיר
דאמר תפוס לשון ראשון וכלקטן כבוגיא אי כר' יוסי דתפוס לשון
שניה ולי אפריקן תפוס לשון שניה לריך להפריש י"ט תלמים
מן הראשונה על הראשונה פי' עשר למעשר ראשון דבכל כלכלה
ש"ק תלמים כשאר ל' תלמים
ומפריש ט' תלמים למעשר שני
וכן מפריש מן השנייה על השנייה
י"ט תלמים ולי אפריקן תפוס
לשון ראשון לריך להפריש מן
השנייה על ז' הכלכלות כ"ג ז'
פעמים י"ט והשתא כיון דמספקא
להאי תנא אי תפוס לשון ראשון
או תפוס לשון שניה כעלם דלריך
למקן אותן י"ט שנטל מן השנייה
על הראשונה דשחא תפוס לשון
שניה והוי אלו י"ט טבל לכן
כטל ז' תלמים למעשר ראשון
ושני עשורין כ"ג הקך ז' תלמים
יהו ז' עשורין ז' פעמים מעשר
ראשון להי"ט אך צוה לא תיקון
כ"א י"ח כדרך כל מעשר ראשון
דמפריש אחד מעשרה ועל ידו
תקינו ט' וח"כ על אותה הכשורת
בטבלה לריך עוד לעשר כ"ג
ולתלקט ל' תלמים והתלקט העשירי יהיה מעשר על התלכה הי"ט
ולכ"י קטט ליטול ועישורו של עשור דתרומת מעשר קרויה מעשר
מן המעשר: שמואל אפר לא מלי תכיתה. אי אפשר לברר התיקון
כל הלורך דגם אס יפריש עישורו של עשור כשאר עוד קלת שאינו
מתוקן: אין יסב חדא לעשר לריך מיסב חדא למאה. אס יקח חלק
אחד של תלכה כ"ג עשירית תלכה למקן התלכה הי"ט יאמר עוד
חלק אחד תמנה שאינו מתוקן דהא המעשר אינו עולה כ"א לט'
חלקים ואין יתקן זה החלק אס לא שיקח חלק מאה מן תלכה
ויפריש על זה החלק: אין יסב חדא למאה לריך מיסב חדא לאלף. וגם אס יקח חלק מאה מן תלכה ויפריש על זה החלק
לא כיתקנו כ"א ט' חלקים ממנו וכשאר עוד חלק עשירי שאינו מתוקן והוא חלק מאה של התלכה הי"ט ולריך ליקח חלק אלף של תלכה ולעשר
עליו: אין יסב חדא לאלף לריך מיסב חדא לעשרה אלפין. ואס יקח חלק אלף מן תלכה להפריש על זה החלק לא כיתקנו כ"א ט'
חלקים ועדיין כשאר חלק אחד שלא נתקן ולריך לעשר עליו חלק עשרה אלפין של תלכה וח"כ אין לדבר סוף ותמיד יאמר חלק קלת
שאנו מתוקן ולכן חלק אמה דברייתא כ"א ועישורו של עשור. מדברי ע"כ שנות אליהו והוא גורם שמואל אפר לא תלכת:
אמר רבי. חסר שם העלם עיי' בפירושו דברכות כ"ד ע"א ד"ה דאמר ואפשר דל"ר יוסי והכונן הראשון כתב רבי' וכשמו הקויון
והעתיקו רבי ועיי' תמורה ד': על הראשונה עובר בעשה. זה שאמר של זו ושל זו עובר על הכלכלה הראשונה בעשה ועל
השנייה עובר בעשה ולא תעשה: על הראשונה עובר בעשה שני שמות כאחת. שיש להקדים מעשר ראשון למעשר שני וכדאיתא
תרומות פ"ג מ"ו וזה שאמר מעשרות של זו עובר ומעשרות הראשונה הן בשנייה וכדפרשינן בכתבי' הרי הפריש כאחת מעשר ראשון ומעשר
שני ועבר אעשה דמורה להקדים מעשר ראשון: ועל השנייה בעשה ולא תעשה. אס הפריש מן השנייה על עלמה מעשר ראשון ומעשר
שני כאחת עובר בעשה ולא תעשה: שקבע שני שמות כאחת. כ"ל ולא הקדים מעשר ראשון לשני וצוה עובר על עשה: ושהקדי'
שני שבראשונה לראשון בשנייה. דמיד שאמר מעשרות של זו עובר הרי קבע מעשר ראשון ומעשר שני של ראשונה בשנייה וכשחזר להפריש
מעשרות של כלכלה שנייה הרי כבר הקדים בכלכלה שנייה מעשר שני של כלכלה ראשונה למעשר ראשון ועובר על תעשה דמלאכתך
ודמעך לא תאחר וכדאיתא תרומות שם מ"ו ויומר מפורש בטבילתא שהביא רש"י תמורה ד': דר"ס היא. מתני' דמכי של זו ושל
זו עובר הראשונה מעשרת אמת כר"מ: דר"ס אמר אין את תופס אלא ראשון ראשון בלבד. כל' תפוס לשון ראשון וח"כ אס יפריש מן
הראשונה על השנייה היה מפריש מן הפטור על החיוב וכמו שפירשנו בכתבי' אבל לר' יוסי דאמר אף בגמר דבריו אדם כתפס כל'
תפוס לשון שניה מפריש מו' לזו ומו' לזו דהוה כאילו אמר מעשרות כלכלה בחברתה: הרי זו תמורת עולה דברי ר"מ. דתפוס לשון
ראשון ור' יוסי חולק שם ואומר שם אס לכן כתבין מתמילה הואיל ואי אפשר לקרות שני שמות כאחת דבריו קיימין: אבל בחוך כדי
דבר

ובמו שפירשנו ואס לא הפריש על השנייה ז' מעשרות כאחת אינו
עובר כי אס על לא תעשה מאס שהקדים מעשר שני של ראשונה
למעשר ראשון של שנייה אלא דה"ש קטט שנייה דומיה דראשונה שפריש
שני מעשרות כאחת. והר"ש פי' שקאי על הבצא מעשרות כלכלה
בחברתה וכדקח הרבה צוה ובתו' תמורה ד"ה ואיתער עלה הגי' על
הראשונה בעשה ועל השנייה בלאו וצוה יצוא הכל על נכון. עוד כתב
ואית דגרסי על הראשונה בלאו ועל השנייה בעשה ע"כ:

אדם

וגם אס יקח חלק מאה מן תלכה ויפריש על זה החלק
לא כיתקנו כ"א ט' חלקים ממנו וכשאר עוד חלק עשירי שאינו מתוקן והוא חלק מאה של התלכה הי"ט ולריך ליקח חלק אלף של תלכה ולעשר
עליו: אין יסב חדא לאלף לריך מיסב חדא לעשרה אלפין. ואס יקח חלק אלף מן תלכה להפריש על זה החלק לא כיתקנו כ"א ט'
חלקים ועדיין כשאר חלק אחד שלא נתקן ולריך לעשר עליו חלק עשרה אלפין של תלכה וח"כ אין לדבר סוף ותמיד יאמר חלק קלת
שאנו מתוקן ולכן חלק אמה דברייתא כ"א ועישורו של עשור. מדברי ע"כ שנות אליהו והוא גורם שמואל אפר לא תלכת:
אמר רבי. חסר שם העלם עיי' בפירושו דברכות כ"ד ע"א ד"ה דאמר ואפשר דל"ר יוסי והכונן הראשון כתב רבי' וכשמו הקויון
והעתיקו רבי ועיי' תמורה ד': על הראשונה עובר בעשה. זה שאמר של זו ושל זו עובר על הכלכלה הראשונה בעשה ועל
השנייה עובר בעשה ולא תעשה: על הראשונה עובר בעשה שני שמות כאחת. שיש להקדים מעשר ראשון למעשר שני וכדאיתא
תרומות פ"ג מ"ו וזה שאמר מעשרות של זו עובר ומעשרות הראשונה הן בשנייה וכדפרשינן בכתבי' הרי הפריש כאחת מעשר ראשון ומעשר
שני ועבר אעשה דמורה להקדים מעשר ראשון: ועל השנייה בעשה ולא תעשה. אס הפריש מן השנייה על עלמה מעשר ראשון ומעשר
שני כאחת עובר בעשה ולא תעשה: שקבע שני שמות כאחת. כ"ל ולא הקדים מעשר ראשון לשני וצוה עובר על עשה: ושהקדי'
שני שבראשונה לראשון בשנייה. דמיד שאמר מעשרות של זו עובר הרי קבע מעשר ראשון ומעשר שני של ראשונה בשנייה וכשחזר להפריש
מעשרות של כלכלה שנייה הרי כבר הקדים בכלכלה שנייה מעשר שני של כלכלה ראשונה למעשר ראשון ועובר על תעשה דמלאכתך
ודמעך לא תאחר וכדאיתא תרומות שם מ"ו ויומר מפורש בטבילתא שהביא רש"י תמורה ד': דר"ס היא. מתני' דמכי של זו ושל
זו עובר הראשונה מעשרת אמת כר"מ: דר"ס אמר אין את תופס אלא ראשון ראשון בלבד. כל' תפוס לשון ראשון וח"כ אס יפריש מן
הראשונה על השנייה היה מפריש מן הפטור על החיוב וכמו שפירשנו בכתבי' אבל לר' יוסי דאמר אף בגמר דבריו אדם כתפס כל'
תפוס לשון שניה מפריש מו' לזו ומו' לזו דהוה כאילו אמר מעשרות כלכלה בחברתה: הרי זו תמורת עולה דברי ר"מ. דתפוס לשון
ראשון ור' יוסי חולק שם ואומר שם אס לכן כתבין מתמילה הואיל ואי אפשר לקרות שני שמות כאחת דבריו קיימין: אבל בחוך כדי
דבר

ושתי עישורין ועישורו של עשור. דמספקא ל' להאי תנא אי כר' מאיר
דאמר תפוס לשון ראשון וכלקטן כבוגיא אי כר' יוסי דתפוס לשון
שניה ולי אפריקן תפוס לשון שניה לריך להפריש י"ט תלמים
מן הראשונה על הראשונה פי' עשר למעשר ראשון דבכל כלכלה
ש"ק תלמים כשאר ל' תלמים
ומפריש ט' תלמים למעשר שני
וכן מפריש מן השנייה על השנייה
י"ט תלמים ולי אפריקן תפוס
לשון ראשון לריך להפריש מן
השנייה על ז' הכלכלות כ"ג ז'
פעמים י"ט והשתא כיון דמספקא
להאי תנא אי תפוס לשון ראשון
או תפוס לשון שניה כעלם דלריך
למקן אותן י"ט שנטל מן השנייה
על הראשונה דשחא תפוס לשון
שניה והוי אלו י"ט טבל לכן
כטל ז' תלמים למעשר ראשון
ושני עשורין כ"ג הקך ז' תלמים
יהו ז' עשורין ז' פעמים מעשר
ראשון להי"ט אך צוה לא תיקון
כ"א י"ח כדרך כל מעשר ראשון
דמפריש אחד מעשרה ועל ידו
תקינו ט' וח"כ על אותה הכשורת
בטבלה לריך עוד לעשר כ"ג
ולתלקט ל' תלמים והתלקט העשירי יהיה מעשר על התלכה הי"ט
ולכ"י קטט ליטול ועישורו של עשור דתרומת מעשר קרויה מעשר
מן המעשר: שמואל אפר לא מלי תכיתה. אי אפשר לברר התיקון
כל הלורך דגם אס יפריש עישורו של עשור כשאר עוד קלת שאינו
מתוקן: אין יסב חדא לעשר לריך מיסב חדא למאה. אס יקח חלק
אחד של תלכה כ"ג עשירית תלכה למקן התלכה הי"ט יאמר עוד
חלק אחד תמנה שאינו מתוקן דהא המעשר אינו עולה כ"א לט'
חלקים ואין יתקן זה החלק אס לא שיקח חלק מאה מן תלכה
ויפריש על זה החלק: אין יסב חדא למאה לריך מיסב חדא לאלף. וגם אס יקח חלק מאה מן תלכה ויפריש על זה החלק
לא כיתקנו כ"א ט' חלקים ממנו וכשאר עוד חלק עשירי שאינו מתוקן והוא חלק מאה של התלכה הי"ט ולריך ליקח חלק אלף של תלכה ולעשר
עליו: אין יסב חדא לאלף לריך מיסב חדא לעשרה אלפין. ואס יקח חלק אלף מן תלכה להפריש על זה החלק לא כיתקנו כ"א ט'
חלקים ועדיין כשאר חלק אחד שלא נתקן ולריך לעשר עליו חלק עשרה אלפין של תלכה וח"כ אין לדבר סוף ותמיד יאמר חלק קלת
שאנו מתוקן ולכן חלק אמה דברייתא כ"א ועישורו של עשור. מדברי ע"כ שנות אליהו והוא גורם שמואל אפר לא תלכת:
אמר רבי. חסר שם העלם עיי' בפירושו דברכות כ"ד ע"א ד"ה דאמר ואפשר דל"ר יוסי והכונן הראשון כתב רבי' וכשמו הקויון
והעתיקו רבי ועיי' תמורה ד': על הראשונה עובר בעשה. זה שאמר של זו ושל זו עובר על הכלכלה הראשונה בעשה ועל
השנייה עובר בעשה ולא תעשה: על הראשונה עובר בעשה שני שמות כאחת. שיש להקדים מעשר ראשון למעשר שני וכדאיתא
תרומות פ"ג מ"ו וזה שאמר מעשרות של זו עובר ומעשרות הראשונה הן בשנייה וכדפרשינן בכתבי' הרי הפריש כאחת מעשר ראשון ומעשר
שני ועבר אעשה דמורה להקדים מעשר ראשון: ועל השנייה בעשה ולא תעשה. אס הפריש מן השנייה על עלמה מעשר ראשון ומעשר
שני כאחת עובר בעשה ולא תעשה: שקבע שני שמות כאחת. כ"ל ולא הקדים מעשר ראשון לשני וצוה עובר על עשה: ושהקדי'
שני שבראשונה לראשון בשנייה. דמיד שאמר מעשרות של זו עובר הרי קבע מעשר ראשון ומעשר שני של ראשונה בשנייה וכשחזר להפריש
מעשרות של כלכלה שנייה הרי כבר הקדים בכלכלה שנייה מעשר שני של כלכלה ראשונה למעשר ראשון ועובר על תעשה דמלאכתך
ודמעך לא תאחר וכדאיתא תרומות שם מ"ו ויומר מפורש בטבילתא שהביא רש"י תמורה ד': דר"ס היא. מתני' דמכי של זו ושל
זו עובר הראשונה מעשרת אמת כר"מ: דר"ס אמר אין את תופס אלא ראשון ראשון בלבד. כל' תפוס לשון ראשון וח"כ אס יפריש מן
הראשונה על השנייה היה מפריש מן הפטור על החיוב וכמו שפירשנו בכתבי' אבל לר' יוסי דאמר אף בגמר דבריו אדם כתפס כל'
תפוס לשון שניה מפריש מו' לזו ומו' לזו דהוה כאילו אמר מעשרות כלכלה בחברתה: הרי זו תמורת עולה דברי ר"מ. דתפוס לשון
ראשון ור' יוסי חולק שם ואומר שם אס לכן כתבין מתמילה הואיל ואי אפשר לקרות שני שמות כאחת דבריו קיימין: אבל בחוך כדי
דבר

מסורת הש"ס

(*) מעשר שני פי' ה' ק'. (ב) תמורה ד' ע"א. (ג) תמורה פ"ה. מ"ד ובמסב"ט לפי גי' הרע"ב וכן במסב"ט הגי' תמורת עולה תמורת
שלמים וכן הוא בגמ' שם כ"ה ע"ב.

אדם נשאל על הקדישו. המפרשים נחלקו הרבה בזה ומה שפירשנו
 נראה פשוט וכעין זה מלינו לסומכוס דאמר מערבין
 לבזיר זבין אבל לא לישראל בתרומה עי' בבלי עירובין ל'. והנה העולה
 מסוגיתנו דטעמי' דר' מאיר דאמר לחזור קדיבורו אבל בבבלי משמע
 בכל מקום דפלוגתא דר' מאיר ור"י ח"נה כלל לעבין חזרה אלא
 דר' מאיר סובר תפוס לשון ראשון בלו' לשון ראשון הוא עיקר ור"י
 סובר גם נגמר דבריו אדם כתפוס כיון דאי אפשר לקרות שני שמות כאחת
 וכדאימא דבמשה המורה שם אבל בחזרה גיפה גם ר"י מודה דאינו
 יכול לחזור אפילו תוך כדי דיבור דהא נבדקש קיימין ונפקדיש לא
 אמרינן תכ"ד לדיבור דעי וכמו שפסק הרמב"ם ריש פט"ו מהל' מעשה
 קרבנות ופ"ב מהל' תמורה הל"ד (ועיין ר"ן נדרים פ"ז ט"ב ח"ט סי'
 רכ"ה סק"ח) וא"כ כיון דעיקר עניינה דר"י משום שאי אפשר לקרות שני שמות
 כאחת משנתנו דשל זו בזו אימא ג"כ כר"י דהא הכא היה יכול לקרות
 שני שמות כאחת ולומר מעשרותיהן מעשרות כלכלה בחזרתה וליכא
 למימר דהתם כמי' הוה יכול לקרות שני שמות כאחת ולומר
 בהמה זו תחת ז' זכחים ובראימא דלעיל במינוינן דשל זו תחת ז' זכחים
 חייב י"ל דסבר אי אמאי הא לי ליטכא הוה קדושה ואיכה קריבה
 וכדאימא תמורה כ"ה אבל במשנתנו אין מקום לעשות ופיר' היה יכול לחזור קדיבורו
 בחזרתה והוא אחר של זו בזו ושל זו בזו מודה ר' יוסי דתפוס
 לשון ראשון ופיר' הביא הרמב"ם פ"ז מהל' מעשר הבבלי דמשנתנו
 של זו בזו ושל זו בזו אע"פ שפסק סוף פ"ב מהל' תמורה דלא כר'
 מאיר ומסולקת קו' התו"ע ד"ה של זו בזו:

דיבור לא. מן מה דאמר רבי לעזר רבי מאיר היא
 הרא אמרה אפילו בתוך כדי דיבור אינו חוזר בו.
 (0) די מתניתא מעשרותיהן מעשרות כלכלה וחבירתה קרא
 שם מפני שקבע שני שמות כאחת הא זה אחר זה
 אין את תופש אלא ראשון ראשון בלבד. אמר רבי
 אבונא (00) מודין חכמים לרבי מאיר באומר תרומה זו תחת
 שני חייב. בהמה (000) זו תחת זכחים שני חייב מפני
 שקבע ב' שמות כאחת הא זה אחר זה אין את תופש
 אלא ראשון ראשון בלבד. לא כן איר שמואל בר רב
 יצחק בשם רב הונא אמר זו תמורת עולה חוזר בו
 אפילו בתוך כדי דיבור. כאן במחביון לפחות. כאן
 במחביון להוסיף. אמר רבי זו תרומה אפילו בתוך
 כדי דיבור אינו חוזר בו אדם נשאל על הקדישו
 ואין אדם נשאל על תרומתו. הלכה ז' כיצד הוא
 עושה נוטל עשרים תאנים מאי זו מהן שירצה. וכל
 עשר דיסב אית בהן תרומת מעשר. עד כדון בשוות.
 (1) היה בזו מאה ובזו מאתים אם לשם מאה הוא
 נוטל אחת עשרה. אם לשם מאתים הוא נוטל
 (0000) ששים תאנים. בזו מאה ובזו אלף אם לשם
 מאה הוא נוטל (00000) נוטל חמש עשרה. אם לשם
 אלף הוא נוטל אפילו הוא נוטל את כולה אינו משלים.
 מי שיש לו כלכלה

דיבור לא. מן מה דאמר רבי לעזר רבי מאיר היא
 הרא אמרה אפילו בתוך כדי דיבור אינו חוזר בו.
 (0) די מתניתא מעשרותיהן מעשרות כלכלה וחבירתה קרא
 שם מפני שקבע שני שמות כאחת הא זה אחר זה
 אין את תופש אלא ראשון ראשון בלבד. אמר רבי
 אבונא (00) מודין חכמים לרבי מאיר באומר תרומה זו תחת
 שני חייב. בהמה (000) זו תחת זכחים שני חייב מפני
 שקבע ב' שמות כאחת הא זה אחר זה אין את תופש
 אלא ראשון ראשון בלבד. לא כן איר שמואל בר רב
 יצחק בשם רב הונא אמר זו תמורת עולה חוזר בו
 אפילו בתוך כדי דיבור. כאן במחביון לפחות. כאן
 במחביון להוסיף. אמר רבי זו תרומה אפילו בתוך
 כדי דיבור אינו חוזר בו אדם נשאל על הקדישו
 ואין אדם נשאל על תרומתו. הלכה ז' כיצד הוא
 עושה נוטל עשרים תאנים מאי זו מהן שירצה. וכל
 עשר דיסב אית בהן תרומת מעשר. עד כדון בשוות.
 (1) היה בזו מאה ובזו מאתים אם לשם מאה הוא
 נוטל אחת עשרה. אם לשם מאתים הוא נוטל
 (0000) ששים תאנים. בזו מאה ובזו אלף אם לשם
 מאה הוא נוטל (00000) נוטל חמש עשרה. אם לשם
 אלף הוא נוטל אפילו הוא נוטל את כולה אינו משלים.
 מי שיש לו כלכלה

דיבור לא. מן מה דאמר רבי לעזר רבי מאיר היא
 הרא אמרה אפילו בתוך כדי דיבור אינו חוזר בו.
 (0) די מתניתא מעשרותיהן מעשרות כלכלה וחבירתה קרא
 שם מפני שקבע שני שמות כאחת הא זה אחר זה
 אין את תופש אלא ראשון ראשון בלבד. אמר רבי
 אבונא (00) מודין חכמים לרבי מאיר באומר תרומה זו תחת
 שני חייב. בהמה (000) זו תחת זכחים שני חייב מפני
 שקבע ב' שמות כאחת הא זה אחר זה אין את תופש
 אלא ראשון ראשון בלבד. לא כן איר שמואל בר רב
 יצחק בשם רב הונא אמר זו תמורת עולה חוזר בו
 אפילו בתוך כדי דיבור. כאן במחביון לפחות. כאן
 במחביון להוסיף. אמר רבי זו תרומה אפילו בתוך
 כדי דיבור אינו חוזר בו אדם נשאל על הקדישו
 ואין אדם נשאל על תרומתו. הלכה ז' כיצד הוא
 עושה נוטל עשרים תאנים מאי זו מהן שירצה. וכל
 עשר דיסב אית בהן תרומת מעשר. עד כדון בשוות.
 (1) היה בזו מאה ובזו מאתים אם לשם מאה הוא
 נוטל אחת עשרה. אם לשם מאתים הוא נוטל
 (0000) ששים תאנים. בזו מאה ובזו אלף אם לשם
 מאה הוא נוטל (00000) נוטל חמש עשרה. אם לשם
 אלף הוא נוטל אפילו הוא נוטל את כולה אינו משלים.
 מי שיש לו כלכלה

ראשון אפילו תכ"ד דאל"כ הוה לי לר' אבונא לומר רבותא יותר
 בהמה זו תחת עולה ושלשים תכ"ד חייב: חזר בו. גם לר"מ: אפילו
 בתוך כדי דיבור. האי אפי' הוה אשגית ל' דלעיל אפי' בתוך כדי
 דיבור אינו חוזר וכו' בתוך כדי דיבור חוזר: כאן במחביון לפחות.
 ומשני הש"ס הא דאמר רב הונא תוך כדי דיבור חוזר מירי במחביון
 לפחות דאמר רבי זו תמורה ובתוך כדי דיבור אחר לא תהיה תמורה
 אבונא דלר"מ תכ"ד אינו חוזר מירי בבא להוסיף שאמר זו תמורת
 עולה ובתכ"ד אחר ותמורת שלמים לא רלה לבטל מה שאמר תמורת עולה אלא להוסיף עליו שיהיה ג"כ תמורת שלמים
 ודיבורו הראשון קיים לכן אחר ר"מ אינו חוזר אפי' תכ"ד: אחר רבי זו תרומה אפילו בתוך כדי דיבור אינו חוזר בו. אף שצא לפחות ואמר לא
 תהיה תרומה: אדם נשאל על הקדישו. בלו' מ"ט דאדם שכיח משאל על הקדש וכתב עוקר כדר מעיקרו והוה חילין גמור לכן מהני ג"כ חזרה
 תכ"ד: ואין אדם נשאל על תרומתו. אינו שכיח משאל על התרומה דמאי אהני לי' הרי סוף סוף חזרת לבבליה ואל"כ שחזר תורס מסתמא שמשאר
 התרומה כמות שהיא לכן אינו חוזר תוך כדי דיבור: **הלכה ז'** (שייכת עוד למשנה ו') כולד הוא עושה. קאי אבבא דמתני' מעשרותיהן
 מעשרות כלכלה בחזרתה קרא שם וביד הוא עושה בבא להפריש: נוטל עשרים תאנים. למעשה ראשון לשמי כלכלות מאיזה כלכלה שירצה:
 וכל עשר דיסב אית בהן תרומת מעשר. בכל עשר שנוטל יש בהן אחר תרומת מעשר וס"ה דיעול אה"כ י"ח תאנים למעשה שני על
 שמי הכלכלות מאיזה מהן שירצה ולא חש הש"ס להזכירו עד כדון בשוות. עד כאן בשכלכלות שוות שיש בזו עאה ובזו מאה: אם
 לשם מאה הוא נוטל. שנוטל מהכלכלה של מאתים על הכלכלה של עאה: נוטל אחת עשרה. ככלל דהא צא לפטור הכלכלה של
 מאה שיהיו כל המאה חולקין והנה בכל מקום הוא נוטל מעשרה ועשרה ובאין שרופה שיהיו כל המאה חולקין הרי
 דלריף להפריש לתשעים עשר ושאר עשרה שאינן מעושרין ולריף להפריש עליה אחת הרי דנוטל מן הכלכלה של מאתים על הכלכלה
 של מאה י"ח תאנים: אם לשם מאתים הוא נוטל. מן הכלכלה של מאה: (0000) נוטל עשרים ושמית תאנים. ככלל ובאשר הגיה הגר"ח ב' לק"פ
 תאנים ושמי תאנים לעשרים: אם לשם מאה הוא נוטל. מן הכלכלה של אלף: (00000) נוטל אחת עשרה. ככלל ובדלעיל: אם לשם אלף
 הוא נוטל. מן הכלכלה של מאה: אפילו הוא נוטל את כולה אינו משלים. אפי' נוטל כל הכלכלה של מאה אינו מספיק דהא ליפטור
 כל האלף לריף י' פעמים י"א דהוא מאה ועשר: מי שיש לו כלכלה

ראשון אפילו תכ"ד דאל"כ הוה לי לר' אבונא לומר רבותא יותר
 בהמה זו תחת עולה ושלשים תכ"ד חייב: חזר בו. גם לר"מ: אפילו
 בתוך כדי דיבור. האי אפי' הוה אשגית ל' דלעיל אפי' בתוך כדי
 דיבור אינו חוזר וכו' בתוך כדי דיבור חוזר: כאן במחביון לפחות.
 ומשני הש"ס הא דאמר רב הונא תוך כדי דיבור חוזר מירי במחביון
 לפחות דאמר רבי זו תמורה ובתוך כדי דיבור אחר לא תהיה תמורה
 אבונא דלר"מ תכ"ד אינו חוזר מירי בבא להוסיף שאמר זו תמורת
 עולה ובתכ"ד אחר ותמורת שלמים לא רלה לבטל מה שאמר תמורת עולה אלא להוסיף עליו שיהיה ג"כ תמורת שלמים
 ודיבורו הראשון קיים לכן אחר ר"מ אינו חוזר אפי' תכ"ד: אחר רבי זו תרומה אפילו בתוך כדי דיבור אינו חוזר בו. אף שצא לפחות ואמר לא
 תהיה תרומה: אדם נשאל על הקדישו. בלו' מ"ט דאדם שכיח משאל על הקדש וכתב עוקר כדר מעיקרו והוה חילין גמור לכן מהני ג"כ חזרה
 תכ"ד: ואין אדם נשאל על תרומתו. אינו שכיח משאל על התרומה דמאי אהני לי' הרי סוף סוף חזרת לבבליה ואל"כ שחזר תורס מסתמא שמשאר
 התרומה כמות שהיא לכן אינו חוזר תוך כדי דיבור: **הלכה ז'** (שייכת עוד למשנה ו') כולד הוא עושה. קאי אבבא דמתני' מעשרותיהן
 מעשרות כלכלה בחזרתה קרא שם וביד הוא עושה בבא להפריש: נוטל עשרים תאנים. למעשה ראשון לשמי כלכלות מאיזה כלכלה שירצה:
 וכל עשר דיסב אית בהן תרומת מעשר. בכל עשר שנוטל יש בהן אחר תרומת מעשר וס"ה דיעול אה"כ י"ח תאנים למעשה שני על
 שמי הכלכלות מאיזה מהן שירצה ולא חש הש"ס להזכירו עד כדון בשוות. עד כאן בשכלכלות שוות שיש בזו עאה ובזו מאה: אם
 לשם מאה הוא נוטל. שנוטל מהכלכלה של מאתים על הכלכלה של עאה: נוטל אחת עשרה. ככלל דהא צא לפטור הכלכלה של
 מאה שיהיו כל המאה חולקין והנה בכל מקום הוא נוטל מעשרה ועשרה ובאין שרופה שיהיו כל המאה חולקין הרי
 דלריף להפריש לתשעים עשר ושאר עשרה שאינן מעושרין ולריף להפריש עליה אחת הרי דנוטל מן הכלכלה של מאתים על הכלכלה
 של מאה י"ח תאנים: אם לשם מאתים הוא נוטל. מן הכלכלה של מאה: (0000) נוטל עשרים ושמית תאנים. ככלל ובאשר הגיה הגר"ח ב' לק"פ
 תאנים ושמי תאנים לעשרים: אם לשם מאה הוא נוטל. מן הכלכלה של אלף: (00000) נוטל אחת עשרה. ככלל ובדלעיל: אם לשם אלף
 הוא נוטל. מן הכלכלה של מאה: אפילו הוא נוטל את כולה אינו משלים. אפי' נוטל כל הכלכלה של מאה אינו מספיק דהא ליפטור
 כל האלף לריף י' פעמים י"א דהוא מאה ועשר: מי שיש לו כלכלה

מאה טבל ותשעים מעשר. והש"ס לא עתרן הקושיא וכתב הר"ם ואינו חושש לתרץ כלום זה כדפריש"י דסנהא דעלמא הוא ע"כ פ"י כמו שאמר ר' יונה בריש הסוגיא כיני עתניתא כל זמן שהטבל מרובה על המעשר מעשר (עשר) לא הפסיד כלום. והכרחא דזה המאמר של ר' יונה מקומו

כאן והסופרים שיבשו וכתבוהו לעיל וכן ר' יונה לתרץ הקושיא מאה טבל ותשעים מעשר נוטל תשעים ושניים וע"ז אמר דמתני' אית לה דהיבא דהטבל מרובה עשר לא הפסיד כלום. ותדע שכן הוא דלפי הגי' שלפנינו בזה כל ההלכה בדברנוביא דהפלוגמא דריש לקיש ור' יוחנן דליריך להתנות קאי ארישא דמתני' מאה טבל מאה מעשר וכן הא דר' לעזר בן ערך ור' יונה קאי אסיפא מאה טבל תשעים מעשר ור' אבהו דאמר איתפלגון רבי וכו' חוזר ארישא מאה טבל מאה מעשר ואין זה דרך לא סדרים ולפי מה שפירשנו יבוא הכל בסדר נכון וכבר פליגו שיבשו סופרים כזה וגדול מזה ברכות פ"ח מ"ו ע"ב עיי' בפירושו שם. ובתוספתא פ"ח כמלאו בזה דברים אי אפשר להולמן ובלתי ספק שגם זה פשוט הסופרים ידוהם ועיי' בפת"ח למס' זאת:

הדרן עלך המומין את חבירו וסליקא לה מסכת רמא.

שהוא טוהר לוכל אפילו תרומה ודאי. אלא בא אנן

הלכה ט' (שייכת למשנה י') כיני עתניתא. הכי תפרש התשנה דתני זה הכלל כל שהטבל מרובה לא הפסיד כלום: (ט) כל זמן שהטבל מרובה על המעשר עשר. ככ"ל וכן הוא בר"ש כלו' לא ברוב כל דהוא סני אלא שיהא הטבל מרובה עשר

ובאשר יגיד עליו הנבא ק' טבל ל' מעשר ל' טבל פ' מעשר והטעם כתב הר"ש כיון דאיבא בטבל י' יתירים דייכינן ל' כאילו יש לו פרכסה עסקים אחר: כל טבל דאנן קיימינן בהא. כל טבל השני בתשעתיו: טבל לראשון ולשני. ולא לתרומה גדולה דהא תני נוטל מאה ואחת ולא תני מאה ושש שמים לתרומה גדולה דעין בינונית אחת מחמשים ואחת לתרומת מעשר והטעם לפי שתרומה גדולה דרך להפרישה מיד בשעת הגירן וכדאיתא בבבא דוכתי: עושה אותו שני למקום אחר. כראה שיש לגרוס עושה אותו ראשון למקום אחר וקאי אבבא מאה טבל מאה מעשר וכו' ועל זה אמר חד מהבבא תרי תנאי יעשה כל הטבל מעשר ראשון למקום אחר דהא א' אפשר לתקנו כראוי ולהפריש מיניה גם מעשר שני דהרי הוא מעורב בק' מעשר ראשון וכל מאה שיפריש למעשר שני אינה מעשר ראשון: עושה כולו שני למקום אחר. כראה דיש לגרוס עושה כולו ראשון ושני ומפריש עליו ראשון ולמקום אחר. פי' ישאל על הק' של מעשר ויחזרו להיות טבל ויהיה כל הכרי טבל ויפריש עליו מיניה ויהי ראשון ושני ומתקון הכרי או יפריש עליו ראשון ולמקום

אחר וערויה בזה דמתאחר ששאל על הק' של הקדש א"כ המעשר חוזר למכרע להיות טבל דהשאלה עוקר למכרע והוא כאילו ככל בטבל ואינו ליריך להוסיף אחד והא דאמר ומפריש עליו ולמקום אחר איידי דאמר אידך תבא עושה אותו ראשון למקום אחר אחר איתו ראשון ולמקום אחר והך ומפריש פירושו או מפריש: מה כן קיימינן. משכנהו דתני מאה טבל ותשעים מעשר תשעים טבל ושתיים מעשר לא הפסיד כלום היאך כפרש לה אמאי לא יפסיד בדרך שפסיד בבבא דמאה טבל מאה מעשר: מאה טבל ותשעים מעשר נוטל תשעים ומתים חסר עישור אחד. אמאי אינו נוטל תשעים של מעשר להפריש מהם תשעה לתרומת מעשר ושתיים חסר עישור אחד שכן עולה תרומת מעשר שלהן אם היו הכל טבל: (ט) מאה טבל ושמונים מעשר נוטל ושתיים חסר שני עשירונים. ככ"ל ובאשר הוא בר"ש וכן עולה לפי החשבון דהא הוה כאילו הכל טבל כלו' ק"פ של טבל ולק"פ של טבל תרומת מעשר שמים חסר שני עשירונים: מיכן והילך לפי חשבון. יטול לפי חשבון זה אם יש מאה טבל ושבעים מעשר יטול שבעים ושתיים חסר אם יש מאה טבל וששים מעשר יטול ששים ושתיים חסר ארבעה עשירונים וכו': **הלכה י'** (שייכת למשנה י"א) ויטול שמים. קאי אבבא דמתני' דתני חלי שורה החילוכה וכו' נוטל ארבע חביות יחזור ויאמר חלי האחר של אותה שורה מעשר והוה כמו ברישא דאמר שורה אחת החילוכה מעשר דנוטל שתי חביות: בזהפריש חליין מקום אחר. הך בבא מירי שהפריש כבר על חליין עסקים אחר והו חולין מתוקנים ואי אפשר חזר לעשות מעשר: אחת של מעשר טבל טוהר. של מעשר ראשון שעדיין לא כיתלה ממנו תרומת מעשר: ואחת של מעשר טבל טמא. והוא אינו יודע אינו היא של טוהר ואינו היא של טמא: לגיטין. כדון של עין: משתיהן. בתוספתא הגי' על שניהן והוא הכתוב פי' על הטבל טוהר ועל הטבל טמא: הרי הוא עשיתיו תרומת מעשר. על הטוהר ועל הטמא דמפרישין מן הטוהר על הטמא: ואם לאו לא עשיתי כלום. ויהא כל מה שבחביות תרומת מעשר כבתחילה: וחוזר ועושה כן בשני. כמו שהתבאר בראשון חוזר ופריש בשני לאו לא אחר בראשון ואם לאו לא עשיתי כלום לא היה יכול להתנות בשני דאסור להרבות בתרומות ומעשרות. עיי' נכתב בבורים: (ט) וזאתה וטובל וזאתה. ככ"ל ובאשר הגיה המכרע וכן הוא בתוספתא שזתה עוה וטובל וזאתה עוה פי' אם הוא כהן שזתה מן הלגין האחד ולאחר שזתה וזא לשמת מן השני ליריך לטבול דשעא הלגין שזתה עטנו היה של טבל עוה וזאתה עסקין עמא'ם וכטלה גופו וטבול ולשמת בתרומה: (ט) אינו טובל אלא בסוף. ככ"ל לאחר שזתה גם מן השני דלא עמ"כ שמה עסקין עמא'ם וכטלה גופו וטבול לראש"ס ספק עסקין עמא'ם אינן פוסלין בגוף: הכל מודין. אי כמי הכל מודין והוא תירוצן אחר: בזהפריש עסקין עמא'ם נודאי: ספק עסקין. שמה ספק עסקין עמא'ם: כל עמא. כלו' גם רבי: אלא בא אנן

קיימין

המוזמין את חברו פרק שביעי הלכה י' דמאי לח (דף כ"ו ע"ג)

קיימין כהדא מתניתא. והך ברייתא פלוגתא דרבי וראב"ז שוקמינן בזה: מה טעמא דר' אלעזר בר שבעון עאמר וכו'. עשו"ה לריך
טבילה בסוף עשוס דאז נתברר שמע"כ שמה תרומה טמאה ונקט לה הש"ס עשוס דפריך מיכיה לקמן: מה טעמא דרבי. דאמר
שמה וטובל ושמה הרי אשיקבא דספק משקין כ"ע עודה שותר לכבול תרומה: שלא יבוא לידי רביעית. אמא יבוא לשמה ען
הלגין השני רביעית ואז מע"כ טמא דרביעית משקין פוסלין הגוף והוא לא ירגיש שמה כבר רביעית ושמה יותר ומלא דשמה תרומה
בטומאת הגוף: בשמה פחות מרביעית. ראב"ז דאמר טובל לבסוף
בשמה פחות מרביעית: ולית ליה לר' לעזר בי ר' שמעון שלא
יבוא לידי רביעית. בתמיה דא"כ לא הוה לריך לטבול גם לבסוף:
אין לך אלא כהדין פיתרא קדמיה. אלא מחורמא במירון הראשון
דפליגי בספק משקין טמאים אי פוסלין את הגוף:

הדרן עלך המוזמין את חברו

וסליקא לה מסכת דמאי.

קיימין כהדא מתניתא מה טעמא דרבי אלעזר בר
שמעון מאחר שעל ידי זה ועל ידי זה נתבררה הטומאה
מעון טבילה. מה טעמא דרבי שלא יבוא לידי
רביעית. למה טעמא דרבי לעזר בי רבי שמעון בשמה
פחות מרביעית. ולית ליה לרבי לעזר בי רבי שמעון
שלא יבוא לידי רביעית. אמר רבי יוסי בר רבי בון אין
לך אלא כהדין פיתרא קדמיה דר' חשש שמא
שמה משקין טמאין בתחילה. ורבי לעזר בי ר' שמעון חשש שמא שמה משקין טמאין בסוף.

הדרן עלך המוזמין את חברו וסליקא לה מסכת דמאי.

